

HELSINGBY-TUOVILA-KARKKIMALA

Kulttuuriympäristöselvitys, 2021

ESIPUHE

Kutsumme ajoittain kulttuuriympäristöä yhteiseksi, yhteisölliseksi, muistiksemme. Jos menetämme muistimme, menetämme sen, keitä olemme, oman identiteettimme.

Tiedämme tänään, että resurssimme ovat rajalliset ja olemme yksimielisiä siitä, että kehityksen tulee tästedes olla kestävä. Jotta yhteiskunnallinen kehityksemme olisi kestävä, tulee meidän hallita varojamme ja resurssejamme harkitusti. Tämän kehitystyön yhteydessä kulttuuriympäristöselvitys osoittautuu tärkeäksi työkaluksi. Se auttaa tunnistamaan paikan kulttuuriarvot, jotka ovat tärkeä osa olevia yhteiskunnallisia resursseja.

Kulttuuriarvot, tai kulttuurihistorialliset arvot, ovat ympäristön ominaisuuksia, jotka voivat olla luonteeltaan historiallisia – kulttuuriympäristö on uniikki historiallinen dokumentti, joka kertoo menneistä ajoista, elinolosuhteista, yhteiskunnasta, rakennustavoista, arkkitehtuurista, teollisuudesta ja muusta inhimillisestä toiminnasta; kulttuurista.

Toisaalta ympäristössämme voi myös olla muita, kokemuksellisempia ominaisuuksia, kuten arkkitehtoninen laatu, taiteellisuus, patina, joka kertoo ajan kulusta, identiteetin muodostumiselle tärkeitä ominaisuuksia sekä tilallisia ominaisuuksia, jotka luovat miellyttäviä ja viihtyisiä ympäristöjä.

Tämän tyyppisiä arvoja tulee hallita erityisen varoen, sillä ne kuuluvat valtaosin niin kutsuttuihin uusiutumattomiin resursseihin – kulttuurihistoriallisten arvojen kadotua, ei niitä saa takaisin. Vuosisatojen välittämisen ja raatamisen tulokset voi mitätöidä päivässä tiedon ja huomaavaisuuden puuttuessa, usein myöhempien sukupolvien suruksi.

Kulttuuriympäristöllä on huomattava merkitys paikallisidentiteetin luojana globaalissa nykyajassamme, jossa tasapäistymisen ja yhtenäiskulttuurin uhka on nostanut esiin paikallisuuden, ominaislaadun, aitouden ja alkuperän tärkeyden. Ajallemme tyyppillisessä kaupunkien ja alueiden välisessä kilpailussa kulttuuriympäristöt ovat osoittaneet suureksi voimavaraksi pyrkimyksessämme luoda houkuttelevuutta ja kilpailuetuja. Maailmanlaajuisen turismin on noustua yhä tärkeämmäksi elinkeinoksi, on kulttuuriympäristöjen merkitys ajankohtaistunut myös matkailusektorilla.

Pohjalaisen talonpoikaiskulttuurin rakennukset ja kulttuurimaisema muodostavat unikin kulttuuriperinnön. Se on seudullemme tyyppillinen, luonnonympäristömme erityisehtojen mukaan kehittynyt esi-isiemme toiminnan tulos. Se on todistusvoimainen avain historiaamme. Hyvin säilyneenä se kertoo eri tavoin aikansa yhteiskuntarakenteesta ja –toiminnoista, rakennustavasta, ihanteista ja arvomaailmasta.

Talonpoikaisrakentaminen on perustava osa alueellista identiteettiä ja maisemakuvaamme, ja Helsingbyn, Tuovilan ja Karkkimalan talonpoikainen rakennusperintö on

osa tätä kokonaisuutta.

Käsillä olevassa Helsingbyn, Tuovilan ja Karkkimalan alueiden kulttuuriympäristöselvityksessä painotetaan tästä syystä talonpoikaiskulttuurin kulttuuriympäristöjä erityisen arvokkaina. Ne ovat tärkeä osa yhteistä kulttuuriperintöämme ja todistavat ainutkertaisella ja ei-toistettavalla tavalla menneistä ajoista alueella.

Perustuslakimme toinen luku selvittää oikeutemme Suomen kansalaisina. Lisäksi se muotoilee yhden velvollisuuden; luonnon- ja kulttuuriympäristöjemme vaalimisen parhaalla tavalla. Täten on meidän yhteinen vastuumme toimia siten, että kyliemme arvokkaat kulttuuriympäristöt säilyvät tulevaisuuteen, jotta myös meitä seuraavat polvet saavat mahdollisuuden ymmärtää menneisyyttään ja omaa historiaansa.

Ruusa Viljanen Rossi, arkkitehti ja rakennusantikvaari

Tidorum – Arkitektur och Byggnadsvård

Tukholma, joulukuu 2021

SISÄLTÖ

ESIPUHE	2
SISÄLTÖ	
1. JOHDANTO	4
1.1. TAUSTA JA TAVOITTEET	4
1.2. LUKUOHJEET	4
2. PERUSTIEDOT	5
2.1. ALUERAJAUS	5
2.2. AIKAISEMMAT SELVITYKSET	6
2.2.1. Vuoden 1997-inventointi	6
2.3. ARVOKKAAT KULTTUURIYMPÄRISTÖT	7
2.3.1. Valtakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt, RKY-alueet	7
2.3.1.1 <i>Tuovilan kivisilta</i>	7
2.3.2. Maakunnallisella tasolla arvokkaat kulttuurimaisemat ja rakennetut kulttuuriympäristöt	9
2.3.3. Kiinteät muinaisjäännökset	10
2.3.4. Rakennusinventointikohteet	10
3. SELVITYSMENETELMÄ JA AINEISTO	11
3.1. INVENTOINNIN LAAJUUS	11
3.2. AINEISTO	11
3.3. KULTTUURIHISTORIALLINEN ARVOTTAMINEN	11
3.3.1 Talonpoikaisen rakennusperinnön kulttuurihistoriallisesta arvottamisesta	11
3.4. KULTTUURIHISTORIALLINEN LUOKITUS	12
4. SUOSITUKSET ALUEEN KULTTUURIYMPÄRISTÖJEN SÄILYTTÄMISEKSI	12
4.1. SUOJELUMÄÄRÄYKSET	12
4.2. SUUNNITTELUMÄÄRÄYKSET	13
4.3. RAKENNUSMÄÄRÄYKSET	13
4.4. MUUTA	13
5. KULTTUURIYMPÄRISTÖN KEHITYS	14
5.1. SIJAINTI, MAANKOHOAMISILMIÖ JA ESIHISTORIA	14
5.1.1 HELSINGBY	16
5.1.2 TUOVILA	19
5.1.3 KARKKIMALA	22
5.2. MAISEMA JA SEN ERITYISPIIRTEET	25
5.2.1. Peltomaisema	25
5.2.2. Kylämaisema	29
5.3. INFRASTRUKTUURI	32
5.3.1 TIEVERKOSTO	32

HELSINGBY-TUOVILA-KARKKIMALA KULTTUURIYMPÄRISTÖSELVITYS, 2021

5.3.1.1 <i>Rantatie</i>	32
5.3.1.2 <i>Kyrönkankaantie itään</i>	32
5.3.1.3 <i>Närpiöntie</i>	33
5.3.1.4 <i>Tuovilan kivisilta</i>	33
5.3.1.5 <i>Laihiantie</i>	33
5.3.1.6 <i>Karkkimalan silta</i>	33
5.3.2. RAUTATIE	34
5.3.2.1 <i>Tuovilan rautatieasema</i>	34
5.3.2.2 <i>Rautatien vaikutus paikalliseen liiketoimintaan ja teollisuuteen</i>	35
5.3.2.3 <i>Makasiinit</i>	35
5.4. AGRAARIYHTEISKUNTA JA SEN RAKENNUSKANTA	36
5.4.1. Maatilan rakennuskanta	36
5.4.2. Mäkitupa-alueet	38
5.5. LIIKETOIMINTA JA TEOLLISUUS	39
5.5.1 Kaupat	39
5.5.2 Mejerit	40
5.5.3. Myllyt	40
5.6. KOULULAITOS JA MUUT YHTEISKUNNALLISET HOIVATOIMINNOT	41
5.6.1. Lastenopettajat	41
5.6.2. Helsingbyn kansakoulu	41
5.6.3. Karkkimalan kansakoulu	41
5.6.4. Karkkimalan yksityinen suomenkielinen koulu	42
5.6.5. Kättilötalo	42
5.7. KANSALAISLIIKKEET JA YHDISTYSTOIMINTA	43
5.7.1. Nuorisoseura	43
5.7.2. Rukoushuone	43
6. INVENTOINTIKOhteet	44
6.1. HELSINGBY	44
6.2. TUOVILA	210
6.3. KARKKIMALA	293

1. JOHDANTO

1.1. TAUSTA JA TAVOITTEET

Helsingby-Tuovilan osayleiskaavaa varten laadittiin vuonna 2021 Mustasaaren kunnan kaavoitusosaston toimesta selvitys kaava-alueen maisema- ja kulttuuriympäristöarvoista. Alue kattaa suuren osan Helsingbyn, Tuovilan ja Karkkimalan kylistä. Selvitys sisältää aikaisemmin laaditun rakennusinventoinnin tarkistuksen. Sen tavoitteena on toimia maankäytön suunnittelun tietopohjana, jotta alueen arvokkaat kulttuuriympäristöt ja kulttuurihistorialliset arvot huomioitaisiin parhaalla tavalla ja niiden säilyminen tulevaisuuteen taattaisiin.

1.2. LUKUOHJEET

Selvitysraportti alkaa luvulla alueen perustiedoista, jossa esitellään myös alueen aikaisemmin tunnistetut arvokkaat kulttuuriympäristöelementit ja niiden suojelustatus. Luku 3 esittelee selvitysmetodiikkaa, aineistoa ja arvottemisperiaatteita. Luvussa 4 esitetään selvityksen suositukset alueen kulttuuriympäristöarvojen säilyttämiseksi.

Tämän jälkeen seuraa yleispiirteinen kuvaus selvitysalueen kulttuuriympäristön kehityksestä, luku 5, jossa kuvaillaan kylien syntyä ja maiseman erityispiirteitä, sekä esitellään historiallisia ilmiöitä ja tekijöitä, jotka ovat muokanneet selvitysalueen kulttuuriympäristöä eri tavoin, esihistoriallisesta ajasta, suurjaon aikaisten varhaisimpien tilojen kautta, sodan jälkeiseen Laihiantien jatkamiseen saakka. Selvityksessä esitellään ainoastaan ilmiöitä, joiden jälkiä on yhä nähtävissä selvitysalueen kulttuuriympäristössä, mistä johtuen esimerkiksi kappale kouluhistoriasta, ei toimi kattavana historiikkina.

Viimeisenä, laajassa 6. luvussa, esitellään rakennusinventoinnin kohteet. Tämä aineisto on laaja ja kyläkohdittain järjestetty, alkaen Helsingbystä, jatkaen Tuovilaan ja päättyen Karkkimalaan.

Aineisto jakautuu kohteiksi nykyisen kiinteistöjaon mukaan, mikä on muuten tarkoituksenmukaista mutta voi tietyissä tapauksissa erottaa historiallisesti yhteen kuuluneet elementit toisistaan tai kokonaisuuksistaan johtuen kiinteis-

töjen lohkomisista ja rajojen muuttumisesta aikojen saatossa.

Kyläkohtainen inventointiaineiston esittely alkaa suojelukartalla, josta ilmenee kyseessä olevan alueen kulttuurihistoriallisesti arvokkaat rakennukset ja pihakokonaisuudet ja niiden Kulttuurihistoriallinen luokitus. Karttakaavioon on merkitty myös arvokkaat tieympäristöt, sekä suojelualueet /s. Lisäksi niistä ilmenee alueen arvokkaat maisemalliset näkymät nuolin merkattuina. Kohteet noudattavat kylittäin edellisen inventoinnin (1997) maantieteellisesti motivoitua järjestystä ja numerointia.

Kohteita otsikoiva kronologinen jaksottaminen noudattelee Museoviraston ohjeistusta. Alueen säilynyt rakennusperintö jakautuu viiteen ajalliseen kategoriaan:

1. Vanhimmat tilat ovat ruotsin vallan ajalta, aikakaudelta *1722-1808*, joka kantaa suurvihasta Suomen sotaan ja kattaa historiallisesti *Vapaudenajan ja kustavilaisen ajan*.

Suurin osa Helsingby, Tuovilan ja Karkkimalan agraariperinnöstä on Venäjän vallan ajalta, joka jaetaan kahteen jaksoon:

2. Ajanjakso *1809-1863* alkaa sitä, mihin edellinen loppui ja kantaa vuoden 1863 kunnallisuudistukseen: *Autonomian ajan alusta kunnallisuudistukseen*

3. *1864-1917: Kunnallisuudistuksesta Suomen itsenäistymiseen.*

Vielä seuraavan ajanjakson aikana alue oli yhä suurelta osin agraaria talonpoikaisaluetta, joskin jotain modernisointejakin tapahtui.

4. *1918-1944: Suomen itsenäistymisestä toisen maailmasodan loppuun.*

Tämän selvityksen nuorin ajanjakso on:

5. *1945-1974*, jonka Museoviraston ohjeistuksessa kulkee nimellä Toisen maailmansodan lopusta energiakriisiin, mutta jota tässä selvityksessä kutsutaan *Jälleenrakennusajaksi*, tämän paremmin kuvaillessa esiteltäviä kohteita.

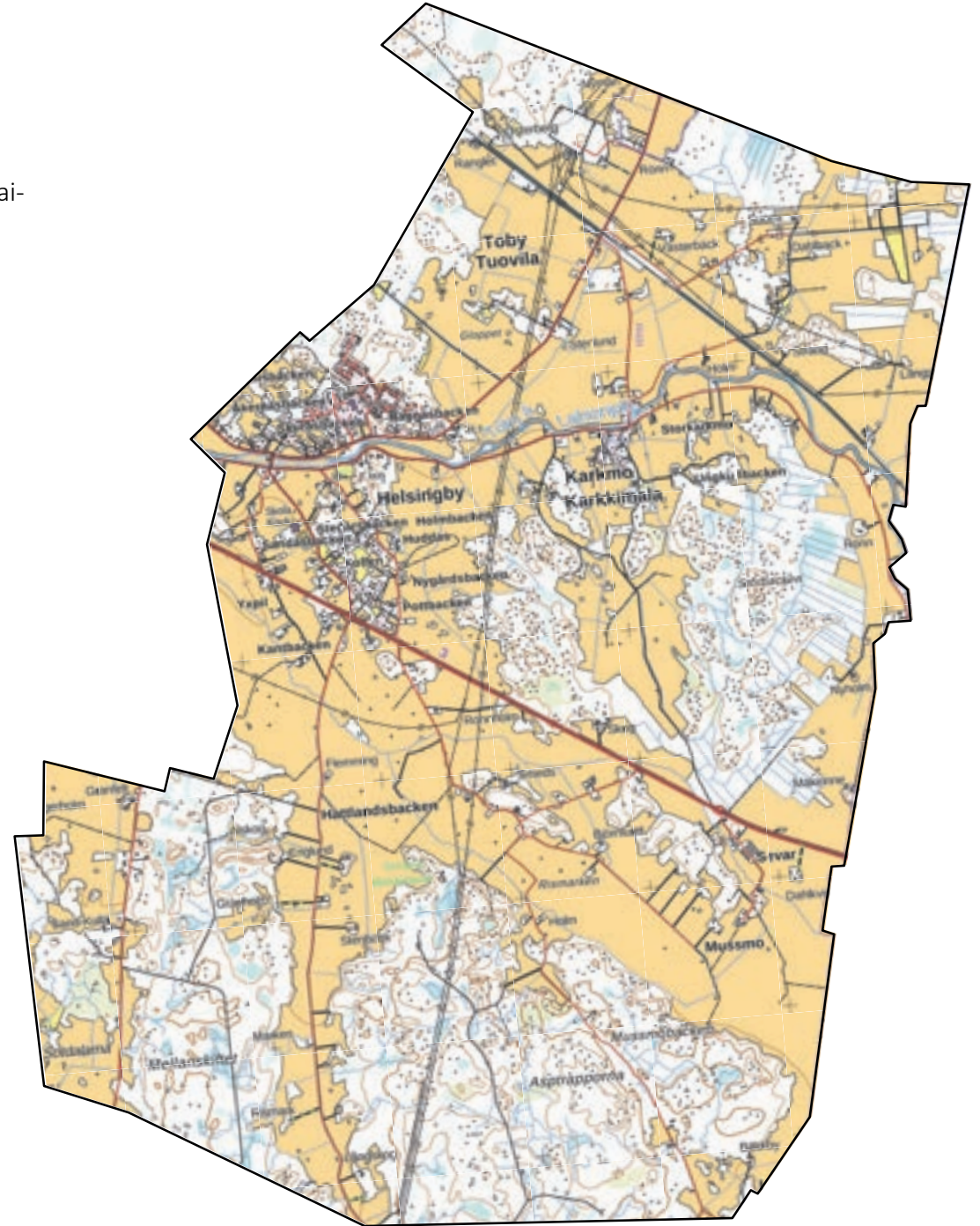
Jokaisen kohde-esittelyn yhteydessä on *kuvailu*, joissain tapauksissa erityinen *historia*, yleispiirteinen *luonnehdinta* ja arviointi kohteen *säilyneisyydestä* sekä *arvottaminen*. Tässä yhteydessä mainitaan myös kohteen *Kulttuurihistoriallinen luokitus*, sekä *suojelutoimenpiteet* ja kaavamerkinnot, jotka varmistaisivat kohteen kulttuurihistoriallisen arvon säilymisen.

Kohteen Kulttuurihistoriallinen luokitus ilmenee kohde-otsikon yhteydessä esitetystä Värikoodista.

2. PERUSTIEDOT

2.1. ALUERAJAUS

Selvitys kattaa suuren osan Etelä-Mustasaaren kylistä Helsingby, Tuovila ja Karkkimala oheisen karttaotteen mukaisesti. Selvitysalue rajautuu idässä Laihian kuntaan ja lännessä osittain Vaasan kaupunkiin.

2.2. AIKAISEMMAT SELVITYKSET

2.2.1. Vuoden 1997-inventointi

Helsingbyn, Tuovilan ja Karkkimalan vanhempi rakennuskanta on viimeksi inventoitu vuonna 1997 Michael Ekin toimesta. Tämä inventointi oli luonteeltaan kuvaileva ja kattoi kohteet vuoteen 1945 saakka, painopisteenä pää- ja asuinrakennukset. Kulttuuriympäristö kokonaisuutena: infrastruktuuri, maankäyttö ja rakennuskanta; pihapiirit kokonaisuuksina, jotka muodostuvat eri osatekijöistä, sekä kulttuurimaisema, jäi tässä inventoinnissa käsittelemättä. Myös kulttuurihistoriallisen arvottamisen osuus on tässä inventoinnissa riittämätön. Näistä syistä inventointi katsotaan vanhentuneeksi eikä toimi riittävänä tietopohjana kaavoitustyölle.

Rakennusinventointi vuodelta 1996 on muodostanut tärkeän lähdeaineiston selvitystyölle. Perustietojen puolesta inventointia on käytetty suorana lähteenä. Muutoin sitä on tarkistettu ja täydennetty ajankohtaisen tilanteen mukaan.

2.3. ARVOKKAAT KULTTUURIYMPÄRISTÖT

2.3.1. Valtakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt, RKY-alueet

2.3.1.1 Tuovilan kivisilta

Tuovilan kivisilta, vuodelta 1781, sisältyy Museoviraston luetteloon valtakunnallisesti arvokkaista kulttuuriympäristöistä ja Tiehallinto on nimennyt sen Museosillaksi. Se on maan toiseksi vanhin kivisilta ja vanhin vielä yleisessä käytössä oleva kivisilta.

Tiehallinnon nimeämät Museosillat kertovat liikenneverkoston ja siltarakennustaitteen kehityksen eri vaiheista maassamme 1700-luvulta nykyaikaan.

Tiehallinnon valintaperusteina Museosilloille on ollut sillan valtakunnallinen historiallinen ja Kulttuurihistoriallinen merkitys, silta- ja tietekninen merkitys, tie- ja liikennehistoriallinen merkitys, paikallinen erikoismerkitys, ennallaan säilyttämisen edellytykset sekä alkuperäisyys.

Tuovilan kivisilta on siten valtakunnallisella tasolla uniikki. Se edustaa myöhäisen 1700-luvun lisääntyntä kivisiltojen rakentamista vilkkaasti liikennöityjen teiden yhteyteen, minkä mahdollisti kivityöstämisen ja holvirakentamistekniikan kehitys. Tätä ennen ratsu- ja vaunutiet johdettiin vesistöjen yli pitkospuita tai puusiltoja pitkin. Tällainen vanhemman tyyppinen silta sijaitsi ennen kivisillan rakentamista Kvarnforsenissa, kts. luku 5.2.1.4.

Ylhäällä oikealla: Tuovilan kivisillan eteläinen osa koostuu kahdesta holvista, tässä Holmenilta kuvattuna.

Ylhäällä vasemmalla: silta on kuivamuurattu graniitista. Kuvassa sen pohjoisen osan holvi. Taustalla vasemmalla vanha, nykyisin asuntona toimiva kyläkauppa. (Kohde 13, Tuovila).

*Ylhäällä vasemmalla: Siltaholvin rakennetta tukeva muuriankkuri.
Ohessa oikealla: Eteläinen siltaholvi koristeellisine takorautaisine muuriankkureineen.*

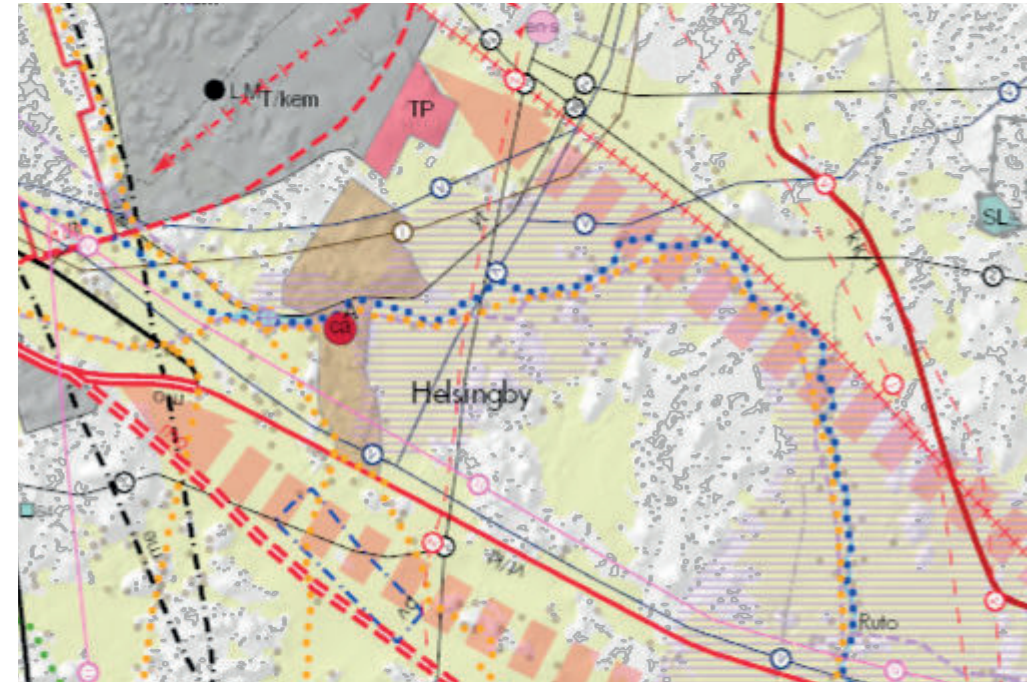
TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

2.3.2. Maakunnallisella tasolla arvokkaat kulttuurimaisemat ja rakennetut kulttuuriympäristöt

Pohjanmaan maakuntakaavassa 2040 on laaja maisema-alue merkitty ominaisuusmerkinnällä, joka osoittaa maakuntatasolla arvokkaat kulttuurimaisemat ja rakennetut kulttuuriympäristöt. Maisemaa hallitsee Laihian ja Tuovilan jokilaaksojen laajat viljelyssä olevat peltoaukeat. RKY 2009 kuuluva Tuovilan kivisilta on osa tätä maisemaa.

Maankäytön suunnittelulle tämä tarkoittaa maakuntakaavan mukaan seuraavaa:

- Alueen käytössä on varmistettava, että kulttuuriympäristön ja luonnonperinnön arvot säilyvät.
- Tarkemmassa suunnittelussa sekä rakentamisessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristö kokonaisuutena sekä sen erityispiirteet ja ajallinen kerroksellisuus siten, että siihen liittyvät arvot turvataan ja aluetta voidaan kehittää.
- Tavoitteena tulee olla, että alueen pellot säilyvät avoimina ja maatalouskäytössä ja että metsät hoidetaan. Rakennuspaikkoja ei maa ja metsätalouden tarpeita lukuun ottamatta tule suunnitella sijoitettavaksi yhtenäisille peltoalueille.

Laihian ja Tuovila jokilaakson kulttuurimaisema muodostaa maakunnallisesti arvokkaan kulttuurimaiseman ja on merkitty Pohjanmaan maakuntakaavaan 2040.

2.3.3. Kiinteät muinaisjäänökset

Selvitysalueella sijaitsee kolme muinaismuistorekisterissä (MMR) luetteloitua, muinaismuistolain nojalla suojeltua kiinteää muinaisjäänöstä. Nämä ilmenevät viereisestä karttakaaviosta.

2.3.4. Rakennusinventointikohteet

Käsillä oleva selvitys on inventoinut alueen kaikki vuoden 1997 kyläinventoinnin kohteet: 75 kohdetta Helsingbyssä, 42 kohdetta Tuovilassa ja 50 kohdetta Karkkimalassa.

Aikaisemman inventoinnin kohteista puuttui lähtötiedot yhteensä 19 kohteelle, 6 kohteelle Helsingbyssä, 6 Tuovilassa ja 7 Karkkimalassa. Käsillä oleva selvitys on tarpeen mukaan täydentänyt näiden kohteiden tiedot. Kaikki nämä ovat kohteet osoittautuivat vuoden 1945 jälkeen rakennetuiksi.

Osa vuoden 1997 inventointikohteista on valikoitu pois käsillä olevasta selvityksestä, suurin osa siksi, että kohde on purettu, joissakin tapauksissa totaalisen muodonmuutoksen takia. Poisvalikoituja kohteita oli Helsingbyssä 11 kpl, Tuovilassa 7kpl ja Karkkimalassa kpl.

Kaksi aivan uutta kohdetta on lisätty listaan. Asuinrakennus vuodelta 1952 sekä koulurakennus vuodelta 1964. Tämän lisäksi kahdessa tapauksessa on olemassa olevan talonpoikaiskohteen pihapiiriin kuuluva sodanjälkeinen asuinrakennus sisällytetty inventointikohteeseen. Pääsääntöisesti pihapiirit on inventoitu kokonaisuuksina talous- ja ulkorakennuksineen, joten selvitykseen sisältyvien yksittäisten rakennusten määrä on erittäin suuri.

Käsillä olevassa selvityksessä on kohteiden määrä seuraava: Helsingby 61, Tuovila 37 ja Karkkimala 39, yhteensä selvitykseen sisältyy siis 137 kohdetta.

1. Middagshult, muinaishaudat/hautaröykkiö rautakausi MMR 499010001
2. Rosenlund, muinaishaudat, varhainen rautakausi MMR 499010008
3. Storhällorna-norra, keskiaikainen kivilatomus, kivien muodostama kompassiruusu 1400-luku MMR499010006

Alueen muinaisjäänökset.

3. SELVITYSMENETELMÄ JA AINEISTO

3.1. INVENTOINNIN LAAJUUS

Kulttuuriympäristöinventointi on laadittu seuraavalla tavalla:

Lähtökohtaisesti inventointialue kartoitettiin vuoden 1997 rakennusinventoinnin tietojen pohjalta. Johtuen puutteista kunnallisessa kiinteistörekisterissä koskien rakennuskantaa vuosilta 1945-1974 tunnistettiin tämän ajan kohteet vuoden 1972 ilmakuvan avulla. Tällä lailla laadittu karttakaavio toimi inventoinnin tämän osuuden lähtötietona.

Seuraavaksi alue ja kaikki kohteet inventoitiin paikan päällä. Erityistä huomiota osoitettiin agrariiyhteiskunnan jäänteille sekä aikaisen kansalais- ja hyvinvointiyhteiskunnan rakennuksille. Kohteet dokumentoitiin yleispiirteisesti ja ainoastaan ulkoisesti. Tämän esityön pohjalta tehtiin valinta iän, rakennustavan ja edustavuuden pohjalta. Valinta kattaa kaikki 1700- ja 1800-luvun kohteet, sekä kaikki 1900-luvun kohteet vuoteen 1945. Jälleenrakennuskauden kulttuurikerrostuman huomioimiseksi parhaalla tavalla sisällytettiin inventointiin lisäksi tietyt hyvin säilyneet ja erityisen edustavat kohteet 1950-luvulta.

3.2. AINEISTO

Alueen historiallista rakennetta selvitettiin karttojen ja kirjallisten lähteiden kautta. Alueen kehittymisen tutkimista varten on kartta-aineisto Vaasan maakunta-arkistossa, Suomen Kansallisarkistossa, sekä Maanmittauslaitoksella käyty läpi. Alueen historiallista rakennetta selvitettiin karttojen ja kirjallisten lähteiden kautta. Alueen kehittymisen tutkimista varten on kartta-aineisto Vaasan maakunta-arkistossa, Suomen Kansallisarkistossa, sekä Maanmittauslaitoksella käyty läpi. Isojakokartat 1700-luvulta (VMA) usjakokartat 1900-luvun alusta sekä peruskartta vuodelta 1960 (MML) on tutkittu huolella.

Seuraavat teokset ovat toimineet ensisijaisina lähteinä tiedolle kylien historiasta: Hembygdsinventeringsgruppenin *Helsingby- Karkmo, förr och nu* (2010), Ingrid Saxbergin *Toby by under etthundra år 1880-1980* (1984) sekä Kurt A. Westin *Från havsbotten till bysamhälle, uppkomsten och utvecklingen av Toby by i Korsholm* (2001).

K. V. Åkerblomin *Korsholms historia I-II* (1941 ja 1956), sekä *Ett vrångt ja svårt*

folk, Korsholm under 650-år (Korsholms kommun, 2000) ovat toimineet viitekirjallisuutena.

J. Iltasen teos *Radan varrella – Suomen rautatieliikennepaikat* on tuonut lisätietoa Tuovilan rautatieaseman historiasta (2009).

3.3. KULTTUURIHISTORIAALLINEN ARVOTTAMINEN

Kenttä- ja arkistotyön kautta kerätyn tiedon pohjalta luotiin kuva alueen historiallisesta luonteesta ja ominaispiirteistä. Tämä työstetty tieto alueen kulttuurihistoriallisesta kontekstista toimi pohjana kulttuurihistorialliselle arvottamiselle. Kulttuurihistoriallinen arvottaminen toimii tietopohjana kehityspäätöksille. Arvottaminen nousi kohteiden – eli ympäristöjen, rakennusten ja maiseman – säilyneisyyden ja historiallisen luettavuuden arvioinnista.

Arvottaminen pohjautuu tietoon syntyhistoriasta, kehityksestä, nykytilanteesta ja säilyneisyydestä ja kontekstualisoitiin paikallistasolla, mutta tarkistettiin myös suhteessa maakunnalliseen- ja kansalliseen tasoon, varsinkin koskien maakuntakaavassa osoitettua maisema-aluetta.

Arvojen kuvaileminen noudattelee ohjeistusta ruotsalaisen Riksantikvarieämbetetin teoksessa *Kulturhistorisk värdering av bebyggelse* (Axel Unnerbäck, 2002).

Kulttuurihistoriallinen arvottaminen johti ehdotukseen, joka esiteltiin työryhmälle, joka koostui seuraavista tahoista ja henkilöistä: kaavoitusinsinööri Martina Bäckman, kaavoittaja Anne Holmback sekä kaavoituspäällikkö Jonas Aspholm Mustasaaren kunnan kaavoitusosastolta, johtava rakennustarkastaja ja Michael Ek Mustasaaren kunnan rakennusvalvonnasta, sekä rakennustutkijat Outi Orhanen ja Annika Harjula-Eriksson Pohjanmaan museosta. Ehdotuksen pohjalta käytiin työryhmän kesken arvottamiskeskustelut, joissa päädyttiin yhteiseen näkemykseen kohteiden kulttuurihistoriallisesta arvosta. Ylitarkastaja Juhani Hallasmaa Pohjanmaan ELY-keskuksesta ei päässyt osallistumaan kokouksiin mutta jätti kommenttinsa sähköpostitse.

3.3.1 Talonpoikaisen rakennusperinnön kulttuurihistoriallisesta arvottamisesta

Muutamaa kohdetta lukuun ottamatta, Valtion Rautatien entinen pumppaamo Karkkimalassa (kohde 35), nuorisojärjestö Hoppetin seuratalo Helsingbyssä (kohde 56), entinen rukoushuone Tuovilassa (kohde 36), sahapäällikön asuinra-

kennus Karkkimalassa (kohde 31), sekä muutamaa kauppa- ja muuta toimintaa varten rakennettu rakennus (kohteet Tuovila 13, 30, Karkkimala 22, 32), koostuu kaikki selvitysalueen ennen vuotta 1940 rakennettu rakennuskanta talonpoikaisrakennuksista, joka edustaa pohjalaista rakennusperinnettä.

Pohjalaisella rakennusperinnöllä on yleisesti katsottuna huomattava rakennus- ja Kulttuurihistoriallinen arvo, todistaen alueellisen talonpoikaisyhteiskunnan elintavoista ja ehdoista, järjestyksestä, rakennustavasta ja muusta aikajaksolla, joka kantaa 1700-luvulta 1900-luvulle. Alueellisella rakennusperinnöllä on lisäksi erittäin korkeat maisemalliset arvot sekä huomattava identiteetti-arvo. Se on maakunnalle tyyppillinen ja kulttuurisena ilmaisuna kansallisella tasolla uniikki.

Sen säilyminen tulevaisuuteen tulee turvata.

Talonpoikaisen rakennuskannan mittaamaton merkitys pohjalaiselle kulttuuri-maisemalle ja pohjalaiselle kulttuuriselle identiteetille johtaa siihen, ettei säilyneisyysaste ole ratkaiseva sen kulttuurihistoriallista kokonaisarvoa arvioitaessa. Vaikka rakennuksen historiallista ilmettä vääristäviä julkisivumuutoksia olisikin tehty – julkisivuremontteja, laajennuksia, ikkunanvaihtoja ja väritysmuutoksia – voi rakennuksen asemaa maisemassa, ja sitä kautta koko kulttuurimaiseman arvoa, tulevaisuudessa voimistaa julkisivuilmeen palauttamisen kautta.

Tästä syystä käsillä oleva selvitys osoittaa myös voimakkaita muutoksia kokeineilla kohteilla olevan suojeluarvoa maisemallisen merkityksensä ja alueellisen kulttuurisen identiteetti-arvonsa takia.

3.4. KULTTUURIHISTORIALLINEN LUOKITUS

Rakennuskanta on luokiteltu neliasteisella luokitusasteikolla kulttuurihistoriallisen arvonsa mukaan ja värikoodattu luokituksensa mukaan.

Kaikki rakennuskanta on luokiteltu kulttuurihistoriallisen arvonsa mukaan. Luokitusasteikko on neliasteinen: 1. osoittaa erityisen korkeaa kulttuurihistoriallista arvoa, 2. korkeaa kulttuurihistoriallista arvoa, 3. tiettyä kulttuurihistoriallista arvoa ja merkinnällä ”-” osoitetaan kohteet, joilla ei ole tunnistettu kulttuurihistoriallisia arvoja.

Luokitus ohjaa osayleiskaavan suojelumääräyksiä. Sen tarkoituksena on luoda helppolukuinen tietopohja, jota kaavoituksen lisäksi voi hyödyntää rakennusluopäksittelyssä ja neuvonnassa.

Luokittelukartoissa luokka 1. on merkitty sinisellä, luokka 2. vihreällä ja luokka 3. keltaisella.

4. SUOSITUKSET ALUEEN KULTTUURIYMPÄRISTÖJEN SÄILYTTÄMISEKSI

4.1. SUOJELUMÄÄRÄYKSET

Kuudennen luvun kohdekuvausten yhteydessä ilmenee, mikäli inventoinnin tunnistamien kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen tulee turvata osayleiskaavassa, Maankäyttö- ja rakennuslaki (MRL) §41.2 perusteella, jotta ne eivät tuhoutuisi tulevien kehitystoimenpiteiden yhteydessä.

Suojeltavat rakennukset tai pihakokonaisuudet merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaina viitaten käsillä olevaan selvitykseen.

Kohteen suojelumerkintä määrittyy kohteen kulttuurihistoriallisen luokituksen kautta seuraavasti:

Sr1 Luokitukseltaan sininen rakennus: Rakennus tai pihakokonaisuus, jolla on erityisen korkea Kulttuurihistoriallinen arvo. Suojellaan sekä ulkoasultaan, että luonteeltaan. Toimenpiteet suunnitellaan yhteistyössä antikvaarisen asiantuntijan kanssa. Mikäli rakennuksessa on suoritettu tämän tavoitteen vastaisia toimenpiteitä, on pyrittävä ennallistaviin toimenpiteisiin. Ei saa purkaa.

Sr2 Luokitukseltaan vihreä rakennus: Rakennus tai pihakokonaisuus, jolla on korkea Kulttuurihistoriallinen arvo. Suoritettavien toimenpiteiden tulee tukea rakennuksen kulttuurihistoriallista arvoa ja sopia sen historialliseen luonteeseen. Mikäli rakennuksessa on suoritettu tämän tavoitteen vastaisia toimenpiteitä, on pyrittävä ennallistaviin toimenpiteisiin. Ei saa purkaa.

Sr3 Luokitukseltaan keltainen rakennus: Rakennus tai pihakokonaisuus, jolla on tiettyä kulttuurihistoriallista arvoa ja/tai jolla on maisemallinen tai kyläkuvallinen arvo. Suoritettavien toimenpiteiden tulee tukea rakennuksen kulttuurihistoriallista arvoa. Ei saa purkaa ilman erityisen pakottavaa syytä.

Yksittäisten rakennusten ja pihakokonaisuuksien lisäksi selvitys osoittaa yhteisiä alueita, jotka viitaten niiden kulttuurihistoriallisiin arvoihin, tulee merkitä osayleiskaavaan aluemerkinällä seuraavasti:

/s alue, jonka ympäristö säilytetään sen kulttuurihistoriallisten arvojen takia. Alueella suoritettavien korjaus-, muutos- ja uudisrakentamistöiden tulee olla sellaisia, että sen historiallinen luonne säilyy. Toimenpiteet tulee harkita huolella ja sovittaa siten, että ne ilmiasultaan alistuu alueen historialliselle luonteelle. Alueen topografia ja tärkeät maisemalliset elementit, kuten suuret puut ja siirtolohkareet, tulee säilyttää. Päälystämättömiä teitä ei saa päälystää.

SM Muinaismuistolain nojalla suojeltu kohde.

MA Maisemallisesti arvokas viljelymaisema, jonka maisemalliset arvot turvataan säilyttämällä se viljelykäytössä ja pitämällä se avoimena.

Suojelurakennuksen kulttuurihistoriallisten arvojen säilymisen varmistamiseksi vaaditaan toimenpiteiden yhteydessä lausunto museoviranomaisilta. Vastuu suojelumääräysten noudattamisesta on viime kädessä rakennustarkastusviranomaisella.

Kulttuurihistoriallisesti arvokkaan omaisuuden haltijaa suositellaan kääntymään antikvaarisen asiantuntijan puoleen suunniteltaessa toimenpiteitä ja tarvittaessa neuvoja huolto- ja korjaustöissä.

4.2. SUUNNITELUMÄÄRÄYKSET

Alueen kulttuurihistoriallisesti arvokas rakennuskanta säilytetään. Alueen maankäyttö suunnitellaan niin, että se huomioi kulttuuriympäristön arvot siten, että ne säilyvät ja voimistuvat. Kaavoituksessa ja toimenpiteiden yhteydessä huomioidaan alueen edellytykset siten, että kulttuurimaiseman rakenne ja sille luonteenomaiset maisemaelementit, kuten siirtolohkareet, ja kulttuuriset elementit, kuten koivukujanteet, eivät tuhoudu. Kyläkeskustan sisällä sijaitsevat avoimet peltoalueet säilytetään rakentamattomina ja viljelykäytössä maisemallisista syistä.

Uudet tiet ja liikennejärjestelyt mitoitetaan siten, että niiden vaikutus kylärakenteeseen ja avoimeen kulttuurimaisemaan minimoidaan. Siltoja ja korkeita liittymäliuskoja tulee välttää avoimessa maisemassa. Maansiirtotöiden ja melusteiden ei anneta tuhota pitkiä näkymiä ja muuttaa avointa maisemaa.

4.3. RAKENNUSMÄÄRÄYKSET

Uusi rakentaminen sijoitetaan siten, että perinteinen kylärakenne säilyy ja talonpoikainen rakennuskanta, siltä osin kuin sitä on säilynyt, saa dominoida kyläkuva ja näkymiä. Vanhojen kyläkeskusten sisäiset avoimet peltoalueet säilytetään rakentamattomina. Uusi rakentaminen sijoitetaan metsänreunaan ja suuremmat yhtenäiset rakennetut alueet sijoitetaan metsämaalle. Pitkien näkymien säilyminen peltomaisemassa taataan.

Vanhaan kylärakenteeseen sijoittuva uusi rakentaminen sopeutetaan mitta-kaavaltaan, sijoitukseltaan ja väritykseltään paikalliseen rakennusperinteeseen siten, että ympäristö kehittyy yhtenäisemmäksi ja harmonisemmaksi.

Eryistä huomioita kiinnitetään niihin tieosuuksiin, jotka on osoitettu arvokkaiksi tieympäristöiksi. Niiden luonne ja arvot säilytetään hoidon ja sopeutetun kehityksen avulla.

4.4. MUUTA

Tuovilan kivisilta raivataan esille vesakosta ja se pidetään näkyvässä molemmilta kyläteiltä.

Tietoa kulttuuriympäristöstä ja sen arvoista jaetaan ja kiinteistönomistajia kehoitetaan hoitamaan ja kunnostamaan kiinteistöjään niiden kulttuurisia arvoja vaalien.

Kunnan kiinteistönhoidon tulee olla suojelunäkökulmasta katsottuna esimerkillistä.

Autiotalot tulee pelastaa ja ottaa käyttöön.

5. KULTTUURIYMPÄRISTÖN KEHITYS

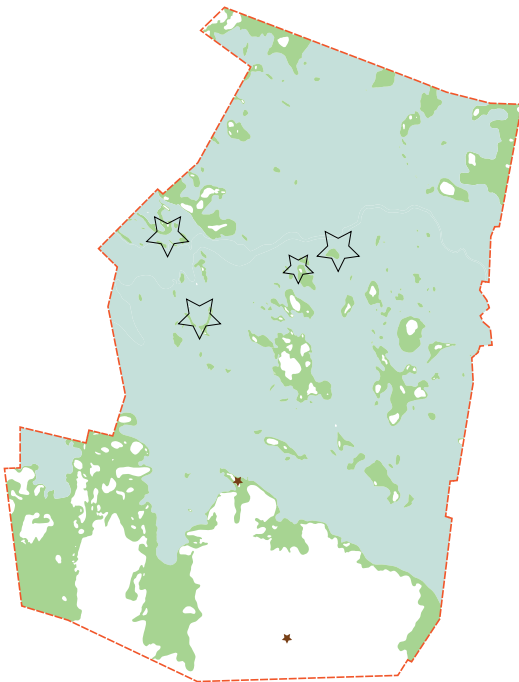
5.1. SIJAINTI, MAANKOHOAMISILMIÖ JA ESIHISTORIA

Kuten muualla Pohjanmaan rannikkoseudulla on Helsingbyn, Tuovilan ja Karkkimalan kylien kulttuuriympäristön kehitys kulkenut käsi kädessä maankohoamisilmiön kanssa. Se selittää aikaisimmat elinkeinot ja niiden levinneisyyden. Se selittää myös aikaisimman asutuksen asettautumisen, maankäytön muodot sekä rakennuskannan sijoittumisen maisemaan. Sitä mukaa kun maa on kohonnut merestä, on se otettu käyttöön ja hyödynnetty. Samalla on toisaalta merenläheisten elinkeinojen harjoittaminen vaikeutunut, vedenvaraiset kulkureitit kadonneet ja korvaava maanpäällinen infrastruktuuri kehittynyt.

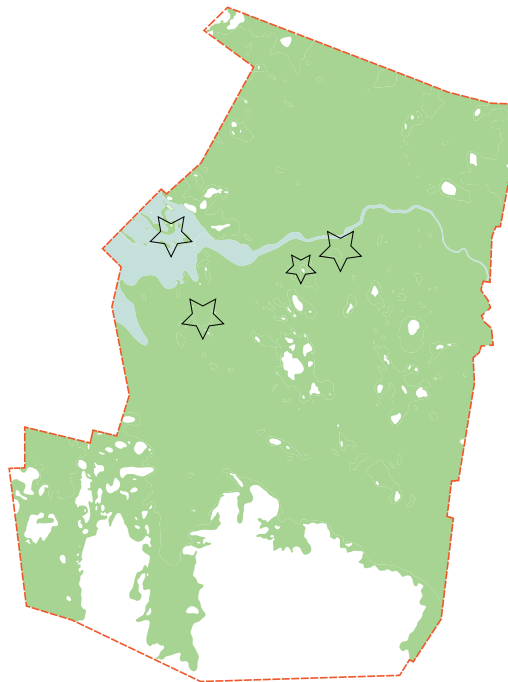
TOPOGRAFISET EDELLYTYKSET - MAANKOHOAMISEN VAIKUTUS RANTAVIIVAAN VUOSINA 1000-2000

Oheiset kartat ovat kaaviomaisia. Ne on laadittu 5m korkeuskäyrien mukaan ja perustuvat oletukseen, että maankohoaminen on jatkunut lineaarisesti, ollen noin metrin vuosisadassa. Sinisellä merkityt alueet eivät ole kokonaisuudessaan kulkukelpoisia veneellä. Vihreä merkitsee maa-alueita, jotka sijaitsevat alle 5 metriä merenpinnan yläpuolella. ☆ - osoittaa aikaisimman kiinteän asutuksen oletetun sijainnin. Vuoden 1000 tilannetta kuvaavan kartan pienet tähdet osoittavat alueen rautakautisten muinaisjännösten sijainnit.

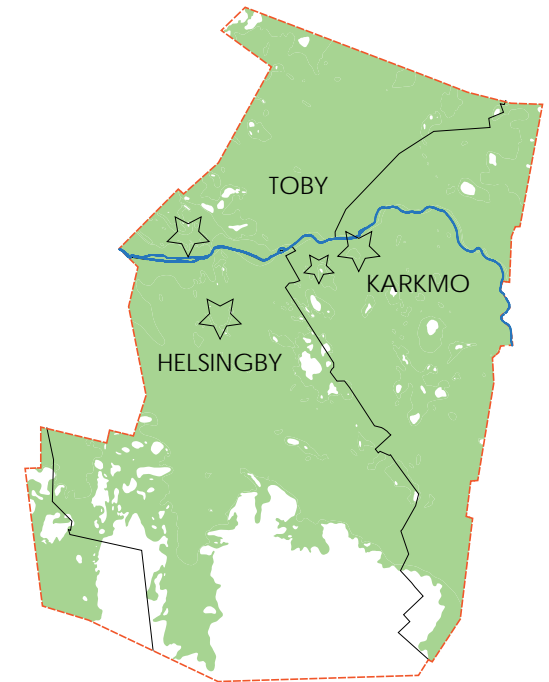
NOIN VUONNA 1000

NOIN VUONNA 1500

NOIN VUONNA 2000

Korkeimmat kohdat ovat kasvaneet metsää, matalimmat kohdat ovat olleet liian märkiä rakentamiselle, joten asutus on asettunut metsän ja rantaniityn välisille alaville rinteille. Näissä kohdissa maaperä on ollut kiinteä ja rakentamiselle soveltuva. Viljava vesijättömaa on jäänyt vapaaksi laidun- ja viljelykäyttöön.

Oheinen karttakaavio osoittaa, miten maankohoaminen on viimeisen tuhat vuoden aikana vaikuttanut rantaviivan siirtymiseen inventointialueella ja siten ehdollistanut ihmisen maankäyttöä ja rakentamista.

Selvitysalueen kylät ovat nousseet merestä pieninä saarina arviolta noin vuoden 800 j.Kr. tienoilla. Joskus 1200-1300-luvulla nämä saaret ovat kasvaneet mantereen kanssa yhteen ja siten kiinteälle asutukselle on ollut edellytykset

1300-1400-luvulta lähtien. Ensimmäiset tiedot asukkaista kylissä juontuvat vuodelta 1413, jolloin tiloja alettiin verottaa.

Ylhäällä vasemmalla: Alueen kolme kylää Claes Claessonin Pohjanmaan kartassa vuodelta 1651, länsi on kuvassa ylöspäin. (VMA)
 Ylhäällä oikealla: Styrmanin tila nro 5 Helsingbyssä oli osoitettu kappalaisentilaksi, eli papin asuintilaksi. Vuoden 1811 kartasta ilmenee pihapiirin jäsentely tilan jakamisen aikaan. Pihan keskellä oli lipputanko ja kaivo. Mitään tästä ei ole säilynyt. (VMA)
 Ohessa oikealla: Sandin tilaan nro 4 Helsingbyssä (Kohde 14) kuuluvia peltoalueita esittelevästä kartasta ilmenee talousrakennusten tyypillinen sijoitus tien varressa vuonna 1811. (VMA)

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
 Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

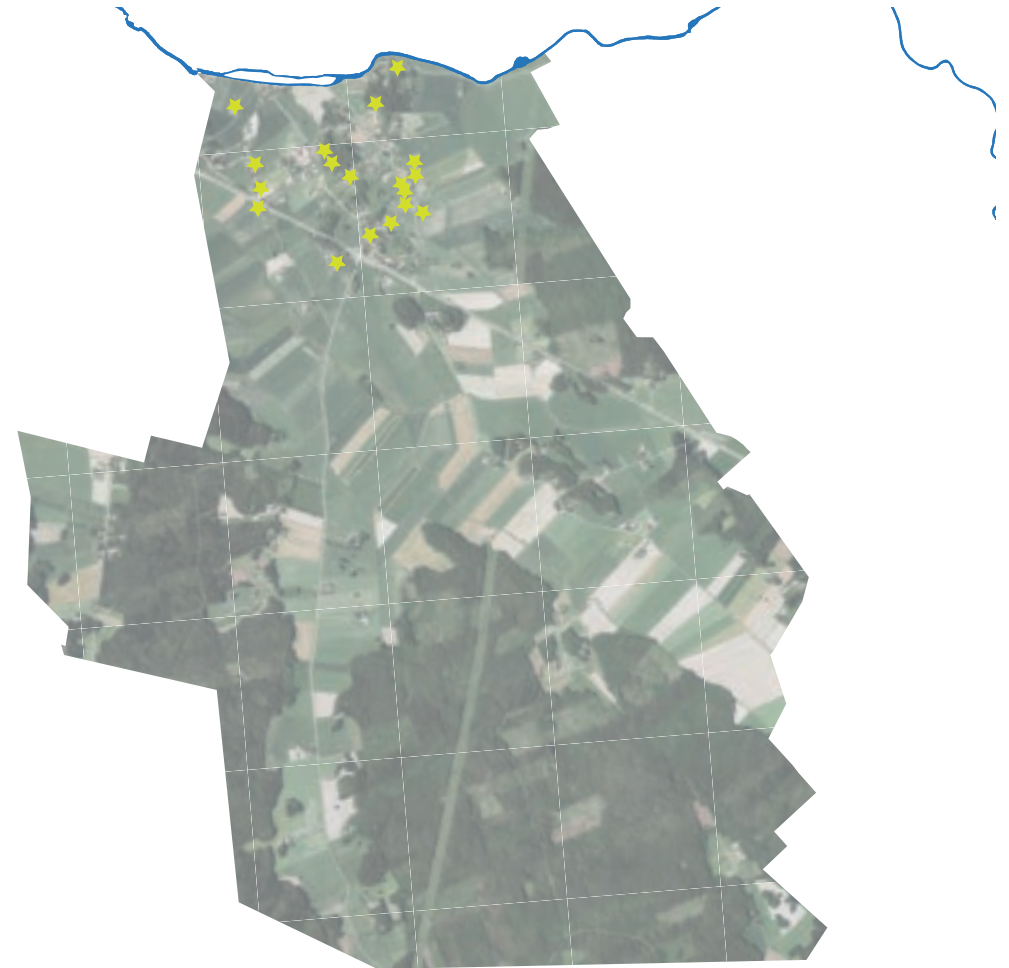

5.1.1 HELSINGBY

Selvitysalueen maaston korkeimmat kohdat sijaitsevat Helsingbyssä ja nousivat merestä jo noin 300-400 j.Kr. Näillä paikoilla on löydetty jäänteitä metsästäji- en ja kalastajien tilapäisistä asuinpaikoista. Middagshultin ja Storhällöjen muinaismuistot todistavat ihmisen läsnäolosta. Noin tuhat vuotta sitä myöhemmin kiinteään asutuksen voi olettaa syntyneen.

1700-luvun loppupuolella suoritetun suurjaon aikaan Helsingbyn kylä koostui yhteensä yhdeksästätoista tilasta. Näistä kahdeksantoista sijaitsi selvitysalueen aluerajauksen sisäpuolella. Yhdeksästoista, Pundarsin tila, sijaitsee aluerajauksen etelärajan ulkopuolella. Uusjakoa varten laadituista maantieteellisistä kartoista ilmenee kantatilojen sijainti. Talot ovat sijainneet verraten hajallaan pie- nehköjen mäkien aiempien pienten saarten, rinteillä, ja niitä yhdisti pelto- ja laidunmaiden yli kulkevat kapeat polkumaiset tiet. Oheinen karttakaavio osoit- taa tilojen arvioidun sijainnin suurjaon aikaan.

Isojaon täydennys, tai uusjako, joka suoritettiin vuosina 1909-1910, rikkoi van- han kylärakenteen kun osa talonpojista joutui muuttamaan ulos kyläkeskustas- ta. Tämän seurauksena syntyneitä uusia kyläalueita, uusjakoalueita, muodostui Helsingbyssä Puntaisten- ja Mussmontien varteen.

Ohessa vasemmalla: 1960-luvun kartasta (MML) ilmenee tähän aikaan vielä hyvin säilynyt ta- lonpoikainen rakennuskanta ja kylien rakenne. Kylän tärkein kauppapaikka on ympäröity kuvan yläosassa. Tälle paikalle, sillan eteläpäässä, muodostui 1800-luvun lopussa kauppakeskittymä, katso sivu 36.

Yllä: Kantatilojen sijainti Helsingbyssä suurjakomittauksien mukaan.

Seuraavalla sivulla: Ote Jonas Cajanuksen Helsingbyn suurjakomittauskartasta 1780-luvulta, josta ilmenee kyläkeskusta.

Sitä seuraavalla sivulla: Sama ote vuoden 1934 ilmakuvasista osoittaa miten vähän kulttuu- riympäristön rakenne muuttui tänä aikana.

5.1.2 TUOVILA

Tuovilan ruotsinkielisen kylän nimen, Toby, etymologian voi selittää sen ensimmäisen tavun yhteydellä vanhaan ruotsin kielen sanaan *tå*, joka merkitsee kylätietä. Tarkastellessa Tuovilan kylän historiallista kylärakennetta ja kylän muodostavan kymmenen kantatilan sijaintia 1700-luvulla, ymmärtää hyvin mistä kylä on saanut nimensä.

1700-luvun toisen puoliskon aikana laadituista suurjakokartoista ilmenee kantatilojen sijainti. Ne sijaitsivat vierekkäin läntisen Skurasbackenin ja itäisen, suunnilleen nykyisen Mellanbacksvägenin kohdalla sijainneen joen yli vievän puusillan välissä. Joen uomaa seuraava kylätie yhdisti tilat toisiinsa. Oheinen karttakaavio osoittaa tilojen sijainnin.

Uusjaon seurauksena Tuovilassa syntyi uusia kyläalueita kylän vanhan itärajan Hägnadsbackenin, itäpuolelle. Asutus levisi Brobackenille, asema-alueelle ja rautatien koillispuolelle.

Oheisa vasemmalla: 1960-luvun kartasta (MML) ilmenee tähän aikaan vielä hyvin säilynyt talonpoikainen rakennuskanta ja kylien rakenne.

Yllä: Kantatilojen sijainti Tuovilassa suurjakomittauksien mukaan.

Seuraavalla sivulla: Ote Jonas Cajanuksen Tuovilan suurjakomittauskartasta 1780-luvulta, josta ilmenee kyläkeskusta.

Sitä seuraavalla sivulla: Sama ote vuoden 1934 ilmavuvasta osoittaa miten vähän kulttuuriympäristön rakenne muuttui tänä aikana.

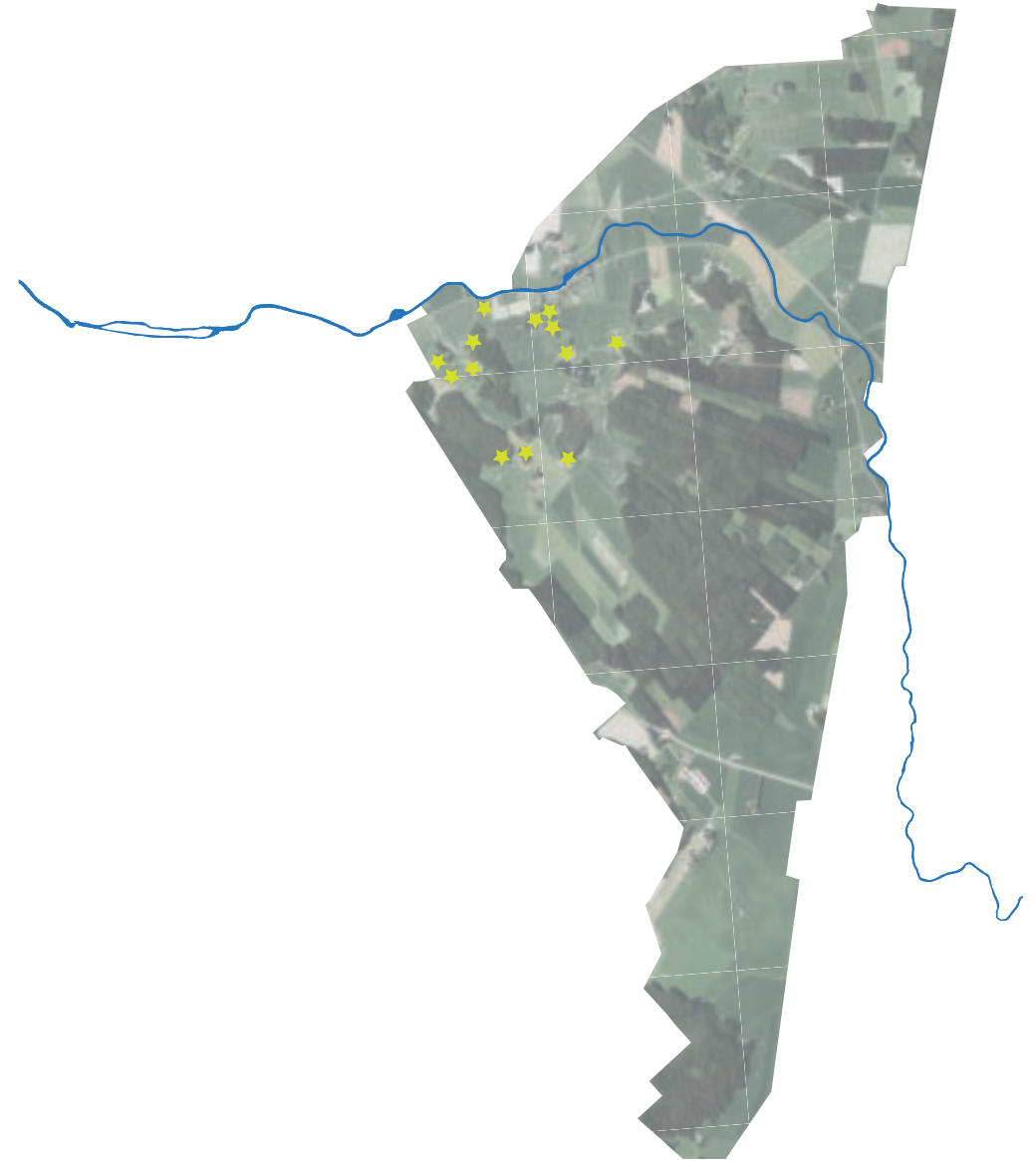

5.1.3 KARKKIMALA

Karkkimalan kylä koostuu kahdesta osasta, Isokarkkimalasta ja Pienkarkkimalasta, jotka nousivat merestä erillisinä saarina tai saariryhminä ja sijaitsevat nykyään peräkkäin joen varressa, Pikkukarkkimala lännessä ja Isokarkkimala ylävirtaan päin idässä. Suurjakoa varten laadituista kartoista ilmenee tilojen sijainnit, jotka on viety oheiseen karttakaavioon. Osa alkuperäisestä yhdeksästä kantatilasta oli jo tällöin jaettu, mikä selittää karttakaavion tähtimerkintöjen määrän.

Uusjaon jälkeen Karkkimalan asutus levisi osittain etelään, Sevariin ja Mussmohon, osittain joen pohjoispuolelle ja sitäkin kauemmas pohjoiseen, aina Långstrandiin ja rautatien pohjoispuolelle asti.

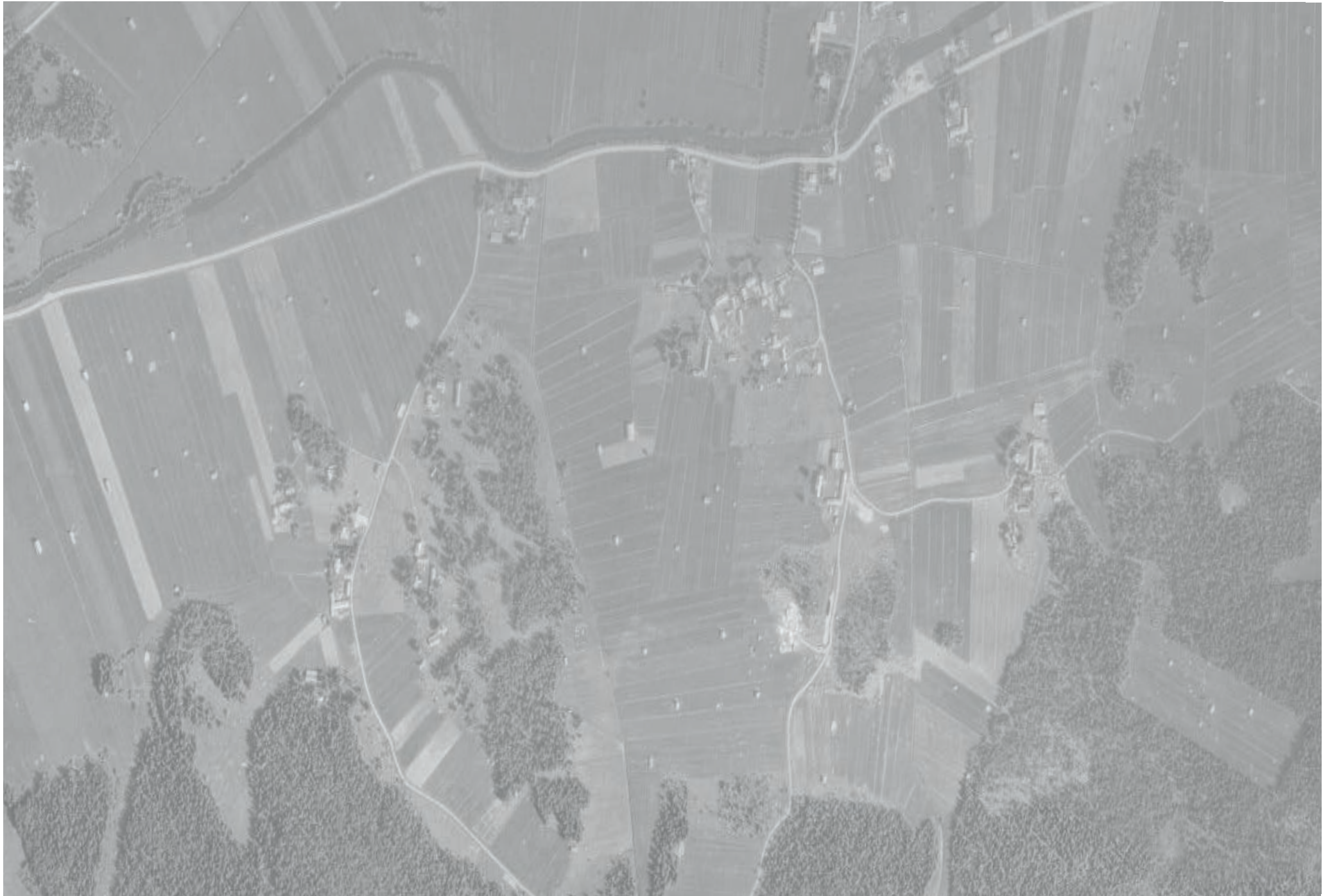
Ohessa vasemmalla: 1960-talskartan (MML) visar på den vid tiden ännu välbevarade allmogebbyggelsen ja dess struktur.

Yllä: Stomhemmanens placering i Karkkimala enligt storskiftesuppmätningar.

Seuraavalla sivulla: Utsnitt ur Jonas Cajanus lite trasiga storskiftesuppmätning av Karkkimala 1780 som visar LillKarkkimala Ohessa vasemmalla ja StorKarkkimala Ohessa oikealla.

Sitä seuraavalla sivulla: Sama ote vuoden 1934 ilmakuvaosta osoittaa miten vähän kulttuuriympäristön rakenne muuttui tänä aikana.

5.2. MAISEMA JA SEN ERITYISPIIRTEET

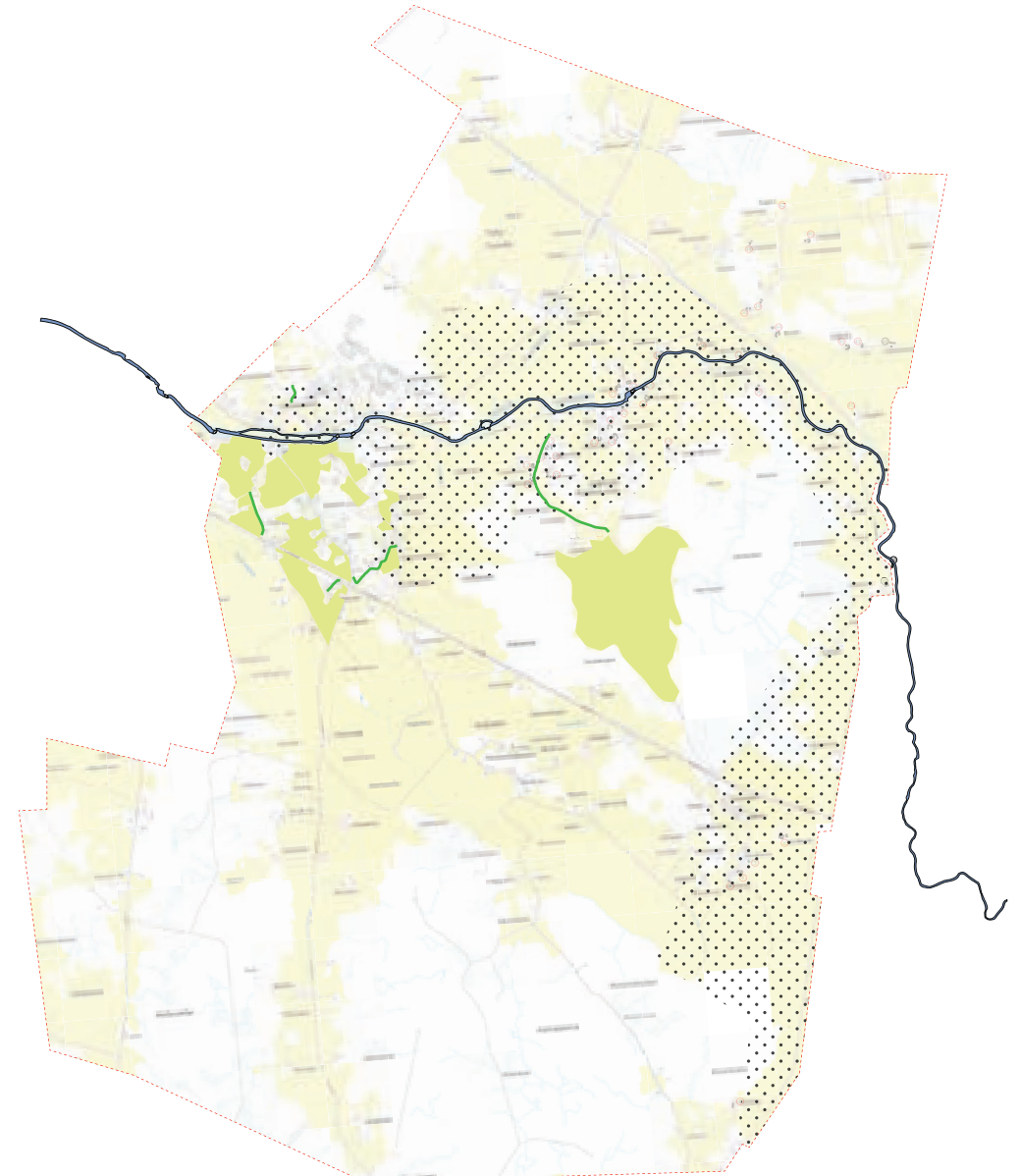
5.2.1. Peltomaisema

Maisemaa hallitsee Tuovilan jokilaakson viljellyt peltoaukeat. Asutus noudattaa maisemarakennetta ja sijaitsee joen varressa ja jokimaiseman korkeimmissa kohdissa

Alue koostuu suurilta osin laajoista alavista viljelymaista, lisäksi on jonkun verran lehtipuustoa metsän reunoissa ja havumetsää kasvavia korkeammalla sijaitsevia mäkiä ja harjuja. Maakuntakaavassa osoitetun arvokkaan laajan maisema-alueen lisäksi alueella on paikallisesti arvokas yhtenäinen peltomaisema Karkkimalan Kålasorissa ja kylärakenteelle merkityksellisiä pienempiä peltoalueita Helsingbyn kyläkeskuksen sisällä.

Tuovilan joki valuu alueen läpi. Sitä reunustaa vesakkokasvillisuus ja paikoittainen lehtopuusto ja se on vain paikoittain näkyvässä alavassa maisemassa.

Aluetta halkoo Valtatie 3, Vaasan ja Seinäjoen välinen rautatie sekä useat voimalinjat.

 Maakunnallisella tasolla arvokas kulttuuriympäristö Pohjanmaan maakuntakaava 2040:n mukaan.

 Helsingbyn kyläkeskuksen sisällä olevat peltoalueet, sekä Karkkimalan Kålasor, joilla on erityistä paikallista maisema-arvoa.

 Tieosuus, jolla erityistä maisema-arvoa tai erityinen merkitys kyläympäristölle.

Edelliset sivut:

s.26 Hägnadsbacken ja Brobackenin välisillä pelloilla Tuovilassa on vielä heinälatoja Pohjalaiselle peltomaisemalle niin leimaavalla tavalla.

s. 21 Laajat peltoaukeat Yxpilistä itään.

Ylhäällä vasemmalla: Tuovilan joki kuvattuna kivisillalta joskus vuosien 1890 ja 1920 välillä.

(Kuva: Finna)

Ohessa oikealla: Sama kohta tänä päivänä. Terävälakisen kiven tunnistaa helposti samaksi kuin vanhemmassa kuvassa, mutta veden määrä on huomattavasti pienempi eikä maisema ole enää yhtä avoin.

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

5.2.2. Kylämaisema

Kylämaisema on rakennuskantansa puolesta kussakin kolmessa tapauksessa kohtalaisen hajanainen ja heterogeeninen vanhan rakennuskannan purkamisen jäljiltä. Uutta rakentamista ei ole kovinkaan hyvin sovitettu arvokkaaseen kulttuuriympäristöön.

Perinteinen asutusrakenne on tästä huolimatta verraten hyvin säilynyt, lukuun ottamatta tiettyä peltomaalle syntynyttä rakentamista etenkin Helsingbyn keskustassa.

Suuret siirtolohkareet muodostavat etenkin Helsingbyn ja Tuovilan vanhoissa kyläkeskustoissa erityisen luonteenomaisen maisemaelementin. Pikkutiet kiertävät niiden ohi ja rakennusten sijoitus huomioi ne, joissain tapauksissa on rakennettu melkein niitä vasten.

Etenkin monille Puntaistentien uusjakotiloille johtaa alueellisesti tyypillinen koivukujaanne, jolla on suuri merkitys maisemalle ja korkeat identiteettiarvot.

Ylhäällä vasemmalla: Luonteikasta siirtolohkareympäristöä Tuovilan Skurasbackenilla.

Ylhäällä oikealla: Sandåsbacksvägenin viihtyisää tieympäristöä.

Ohessa oikealla: Alueellisesti tyypillinen koivukuja johtaa 1930-luvun maatilalle Helsingbyn uusjakoalueella.

Puntaistentien muilta osin yksitoikkoista tieympäristöä rytmittää Helsingbyssä perinteiset koivukujat, jotka johtavat kylätieltä metsänreunan uusjakotiloille.

Seuraavalla sivulla:

Kullavägenin tieympäristöllä Helsingbyssä on voimakkaan arkaainen luonne ja huomattava kulttuurihistoriallinen arvo. Ympäristöön vaikuttaa suuret siirtolohkareet ja täysikasvuiset koivut, pitkä, hyvin säilynyt kiviaita, sekä hyvin säilynyt tien läheinen talonpoikainen rakennuskanta.

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvärd
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

5.3. INFRASTRUKTUURI

5.3.1 TIEVERKOSTO

Selvitysalue on ollut merkittävässä asemassa Pohjalaisen infrastruktuurin kehityksessä kautta aikojen. Läheinen etäisyys Korsholman linnaan sekä kylien sijainti heti suuren Vikby-Fladanin alueen merenlahden pohjoispuolella, Kyrön jokeen yhteydessä olevan joen varressa, on aina tehnyt alueesta strategisesti tärkeän sekä maa- että vesiteitse tapahtuvalle liikenteelle. Alueen vanhimmalla tieverkostolla on siten pitkä ja merkityksellinen historia.

5.3.1.1 Rantatie

Keskiajalla Pohjanmaalla oli vain kaksi päätieta. Toinen näistä oli Rantatie, joka yhdisti hallinnollisina keskuksina toimineet Turun ja Korsholman linnat. Toinen oli Kyrönkankaantie, joka vei Korsholman linnalta lounaaseen Hämeenkyrön suuntaan. Molemmat näistä pääteistä kulki selvitysalueen läpi. Tie nykyisessä Vanhassa Vaasassa sijainneelta Korsholman linnalta seurasi Tuovilan joen pohjoista rantaviivaa kulkien Tuovilan kylän läpi. Tämä linjaus kulkee vanhoissa kartoissa nimellä ”Öfre Vasa Landsväg”. Tie ylitti joen Eurasbackenin ja Nuorisotalon välissä sijaitsevan Kvarnforsenin kohdalla, jossa oli tietojen mukaan puusilta ainakin jo vuonna 1556. Tämä joenylityspaikka oli käytössä siihen asti, kunnes kivisilta rakennettiin ja on piirretty 1700-luvun puolenvälin karttoihin. Rantatien aikaisin linjaus länteen Vikbyn suuntaan ei ole säilynyt eikä siitä ole jäänteitä näkyvissä, kuten Vikbyssä, Tölbyssä ja Sulvalla, jossa vanha Rantatie yhä muodostaa osan paikallista tieverkostoa. Sitä mukaa kuin rantaviiva on maankohoamisen myötä siirtynyt länteen ja pohjoiseen päin on myös Rantatien linjaus Helsingbyssä muuttunut.

5.3.1.2. Kyrönkankaantie itään

Kyrönkankaantien keskiaikainen linjaus alueen sisällä on vaihdellut vuodenaajan ja ajan myötä. Sekä joen pohjoinen, että eteläinen puoli on ollut käytössä itään vievänä reittinä. 1651-vuoden kartta osoittaa nykyisen Karkkimalantie viimeistään tällöin toimineen Laihialle ja sieltä kauemmas itään vievänä yhteytenä.

Ylhäällä oikealla:

Tuovilantie länteen katsottuna, vasemmalla joen kapea uoma sekä Holmen. Taustalla vasemmalla entisen Osuusmeijerin rakennukset.

Ohessa oikealla: Tuovilantie länteen katsottuna vanhan kyläkeskustan laidalta. Tietä jatkettiin 1800-luvun puolessa välissä Martolaan saakka.

Nykyinen Tuovilantie on siten vanhalla siltapaikalle saakka osa tietä, jolla on keskiajalta lähtien ollut yleistä merkitystä. Sen tarkka linjaus on kuitenkin muuttunut jonkin verran aikaa myöten. Myös Karkkimalantie on ollut osa yleistä tietä keskiajalta lähtien. Helsingbyntie ja Puntaistentie ovat yhtä vanhoja, mutta ovat toimineet paikallisina kyläteinä. Riimaalantien historia puolestaan juontuu 1700-luvulle.

5.3.1.3 Närpiöntie

Vuonna 1777 valmistui lopultakin tie, jonka sopimisessa ja rakentamisessa oli kestänyt pitkään: Närpiön ja Vaasan välinen maantie. Tie vedettiin Ylimarkun, Pirttikylän ja Riimaalan kylien läpi ja sieltä vielä Helsingbyhyn. Tietä kutsuttiin Närpiöntieksi ja Uudenmaantieksi, mutta kulkee nykyään nimellä Riimaalantie.

Muutamaa vuotta ennen Riimaalantien valmistumista, vuonna 1775, Vaasan läänin maaherra velvoitti Mustasaaren sekä Vöyrin, Isokyrön, Ilmolan, Vähäkylän, Maalahden, Laihian, Lapväärtin ja Lapuan pitäjät rakentamaan kivisillan Tuovilan joen yli. Riimaalantien valmistumisen aikoihin esitettiin ehdotus vanhan puusillan korvaamisesta kivisillalla, Riimaalantien ja joen yhtymäkohdassa, n.k. Revelnin kohdalla. Hanke eteni niinkin pitkälle, että mittaukset tehtiin, yli-intendentti laati piirustukset holvattua kivisiltaa varten ja talonpojat kuljettivat paikalle sillan perustuskivet. Tätä siltaa ei kuitenkaan koskaan toteutettu, sillä löytyi ehdotus paremmasta siltasijainnista.

5.3.1.4 Tuovilan kivisilta

Nykyinen kivisilta valmistui vuonna 1781, vain kaksi vuotta sen jälkeen, kun ehdotus sillan siirtämiseksi Revelniltä sen nykyiseen paikkaan Holmenin yli esitettiin. Uusi ehdotus johti merkittäviin säästöihin maaperän ollessa uudessa paikassa parempi ja Holmenin jokisaaren mahdollistaessa jännevälin jakamisen kahteen osaan pidemmän yhtenäisen sillan rakentamisen sijaan. Sillan rakensi muurarimestari David Olander ja rakennusmestari Tomas Rijf yli-intendentti Carl Fredrik Adelcrantzin piirustusten mukaan. Sillan toteutus on kuivamuurattua graniittia ja se koostuu pohjoisessa yhdestä holvatusta silta-aukosta ja etelässä kahdesta. Yhteensä silta on 85m pitkä ja sen leveys on 5,5m. Vuonna 1982 silta, joka on maan toiseksi vanhin kivisilta ja vanhin yhä käytössä oleva, sai Museosillan aseman, mikä suojelee sitä purkamiselta ja vääristämiseltä.

Ohessa oikealla: vanha puusilta ympäröitynä vuoden 1780 uusjakarttaan. Karkkimalantie seuraa joen uomaa.

5.3.1.5 Laihiantie

Vuonna 1943 avattiin tieyhteys Vanhasta Vaasasta Risön-lahden yli Helsingbyhyn. Vasta silloin liikenne vanhan sillan yli väheni. Vuonna 1953 tätä tietä pidennettiin idän suuntaan Laihialle, osana valtatie 3:n modernisointia. Helsingbyn kantakylä halkaistiin tällöin kahtia, tielinjauksen jättäessä huomioimatta vanhan kylärakenteen ja olevan asutuksen. Vaasan moottoritien pidentäminen vuonna 1994 korostaa entisestään valtatie 3:n estevaikutusta vanhassa kulttuurimaisemassa.

Tuovilan ja Martoisen välinen tie valmistui vuonna 1868. Tuovilan aseman ja Karkkimalan kylän välisen tien rakentaminen aloitettiin vuonna 1914.

5.3.1.6 Karkkimalan silta

Isokarkkimalankosken joenylityspaikalla Karkkimalassa on ollut yksityinen puusilta ainakin vuodesta 1780 lähtien. Vuosien 1915 ja 1954 välillä siltaa ylläpiti jakokunta, jonka jälkeen silta siirtyi valtiolle. Nykyinen silta on vuodelta 1981.

5.3.2. RAUTATIE

Vaasaan vievää rautatietä, joka kulkee selvitysalueen läpi itä-läntisessä suunnassa, alettiin rakentamaan kesällä 1879 ja se avattiin yleiselle henkilö- ja tavaraliikenteelle marraskuussa 1882.

Radalla oli suuri merkitys kulttuuriympäristön muotoutumiselle varsinkin Tuovilassa, joka sai rautatieaseman vuonna 1888, oheisen karttaotteen mukaisesti. Liikenne oli vilkasta ja kylän asema paikkakunnan liikenteellisenä solmukohdina korostui entisestään.

5.3.2.1 Tuovilan rautatieasema

Asemarakennusta laajennettiin useaan otteeseen liikenteen tarpeiden kasvaessa henkilö- ja tavarakuljetusten lisääntymisen seurauksena. Vuonna 1916 asema-alueella oli asemarakennus kahdella laajennussiivellä, jossa odotushuoneen, asematoimiston ja postitoimiston lisäksi oli asemavirkailijan virka-asunto. Alueella oli lisäksi vahtitupa, jossa oli kaksi rautatiehenkilökunnan virka-asuntoa, sekä halkovarasto. Asemapuisto oli toteutettu laajoine istutuksineen ja hyvin hoidettuine hiekkakäytävineen. Puistoaluetta ympäröi puuaita, jossa oli sisäänkäyntien kohdalla portit. Mitään tästä ei valitettavasti ole säilynyt. Vilkaasta liikenteestä huolimatta odotukset asemanläheisen asutuksen lisääntymisestä eivät toteutuneet. Henkilöliikenne lakkasi 1984, tavaraliikenne viittä vuotta myöhemmin. Rakennukset purettiin vuonna 1987. Asema-alue on nykytilassaan hoitamaton viheralue. Rautatieaseman ajalta voi olla säilynyt viljiintyneitä kasvilajeja.

Asemakokonaisuuteen kuului myös vesitornillisesta pumppurakennuksesta koostuva pumppaamo. Se sijoitettiin kylärajan toiselle puolelle Karkkimalaan. Vesi höyryvetureiden höyryvesisäiliöiden täyttämiseen pumpattiin pumppaamosta asemanläheiseen vesisäiliöön. Pumppaamo on säilynyt ja käytössä vapaa-ajan asuntona (kohde 35, Karkkimala). Sillä on huomattava Kulttuurihistoriallinen arvo.

5.3.2.2 Rautatien vaikutus paikalliseen liiketoimintaan ja teollisuuden

Rautatieasema loi työtilaisuuksia ja aseman ympärille kasvoi monenlaista liike-

Ylhäällä oikealla: Tuovilan rautatieasema kolme vuotta ennen sen purkamista, kuva kirjasta Radan Varrella.

Oheissa oikealla: Tuovilan rautatieasema rakennettiin Vaasan radan tyyppipiirustusten mukaan. Tässä valokuva 1900-luvun alusta, kirjasta Radan Varrella.

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

toimintaa. Jo vuonna 1898 alueen yhteydessä toimi kokonaista kolme tiilitehdasta, jotka toimittivat rakennustiiliä etenkin Vaasaan. Yksi näistä oli höyryvoimainen ja valmisti myös puukuitulevyjä.

Vuonna 1945 avattiin aseman yhteyteen suuri ajanmukainen tiilitehdas, mikä johti pienempien tehtaiden sulkemiseen. Se oli jälleenrakennuskaudella menestyksekkäs, mutta moderneihin rakennusmateriaaleihin siirryttäessä savitiilien kysyntä väheni. 1940-luvulla aseman yhteydessä toimi myös moderni, puukuitulevyjä rakennusalan tarpeisiin valmistava tehdas.

Vuodesta 1908 asema-alueella oli rahtivaaka heinien ja lihan punnitsemista varten.

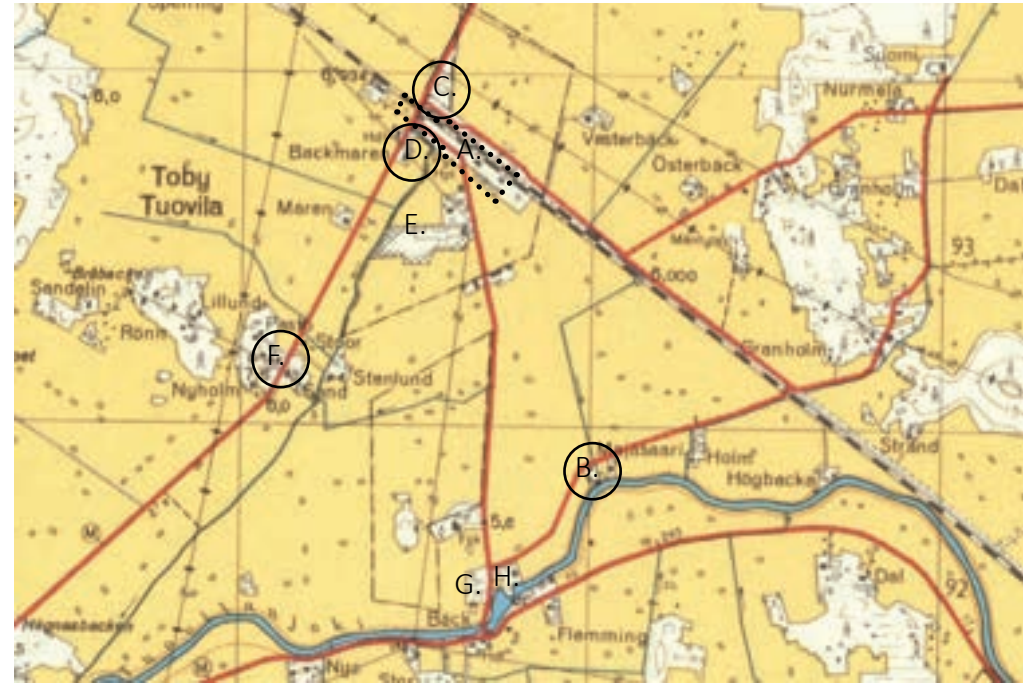
Lallin olutpanimon tarpeisiin rakennettiin lämpimät tilat tavaramakasiinin jatkeeksi ja vuonna 1912 rakennettiin jäävarasto voita varten. Heinävarastoja oli parhaimmillaan 9kpl. Posti kulki asemalta jo vuonna 1891 ja kuljetettiin Sulvalle, Maalahteen, Petolahteen, Pirttikylään ja Ylimarkkuun. Aseman yhteydessä toimi kymmenisen eri firmaa ja asema muodosti siten liiketoiminnan, kaupan ja matkustamisen keskuksen monen vuosikymmenen ajan. Mitään tästä ei valitettavasti ole säilynyt nykyisessä kulttuuriympäristössä. Paikallinen tiilituotanto on puolestaan jättänyt jälkensä asema-alueen läheisyyden rakennuskantaan. Karkkimalan puolella on säilynyt jonkun verran paikallisesti tuotetusta punatiilestä muurattuja talousrakennuksia

5.3.2.3. Makasiinit

Maataloustuotekauppa, varsinkin koskien heinää, olkia, viljaa ja voimarehua, oli niin vilkasta, että Keskusosuuskunta Labor rakennutti vuonna 1912 makasiinin Tuovilantien varteen asema-alueen yhteyteen. Johtuen siitä, että Tuovilan asema soveltui Vaasan asemaa paremmin heinän lastaukseen, kehittyi Tuovila aikaa myöten ympäröivien kuntien alueella heinärehukaupan keskuksiksi ja parhaimmillaan kylätien varressa oli yhdeksän heinämakasiinia. Kaksi näistä on säilynyt, toinen rautatien etelä- ja toinen pohjoispuolella. Ne ovat yksityisomistuksessa ja käytössä varastoina.

Ylhäällä oikealla: Maanmittauslaitoksen kartasta vuodelta 1960 ilmenee yhä aseman alue kokonaisuudessaan, tässä A:lla merkittynä. Säilyneen pumppaamon sijainti on merkitty B:llä. C ja D viittaavat säilyneisiin maatalousmakasiineihin. E merkitsee suurta 1940-luvun tiilitehdasta. F viittaa Tuovilan kohteeseen nro 30, jossa toimi junamatkustajille suunnattu majoitusliike. G ja H ovat esimerkkejä kohteista, joihin kuuluu tiilirakennuksia (nro 31,32 Karkkimala). H toimi alun perin juustolana.

Ohessa oikealla: Rautatien pohjoispuolella sijaitseva makasiinikokonaisuus juontuu asema-alueella toimineen maataloustuotteiden rahtitoiminnan, varsinkin heinän ja oljen, kulta-ajalta.

5.4. AGRAARIYHTEISKUNTA JA SEN RAKENNUSKANTA

5.4.1. Maatilan rakennuskanta

Alueen perinteinen talonpoikainen rakennuskanta koostuu hallitsevilta osin maatilan rakennuksista. Maatilan päärakennuksena toimi perinteinen pohjalainen talonpoikaistalo, joka on paritupatyypinen, usein pidennetty, perinteisesti punamullattu rimalaudoitettu puolitoistakerroksinen hirsitalo. Samalla tavalla toteutettu yksitupainen pikkumökki, syytinkitupa, muodostaa usein vanhemman sukupolven käytössä olleen toisen asuinrakennuksen.

Moninaiset talousrakennukset, sekä pitkät ulkorakennusrivit, että yksittäiset aitat, rajaavat pihapiiriä enemmän tai vähemmän selvästi jäsenneyllä tavalla. Suurempia ulkorakennuksia leimaa usein pitkäjänteisen käytön seurauksena tehdyt sovitukset ja ne koostuvat usein eri aikoina rakennetuista osista. Maatiloihin kuuluu myös pihapiiristä sivummalle rakennetut hirsisalvotut riihet ja peltoaukeiden heinäladot.

Maatilojen rakennuskanta noudatti jokseenkin samaa periaatetta aina 1700-luvulta 1930-luvulle asti, mutta selviä tyylillisiä variaatioita on nähtävissä. Pihapiiriin kuuluvien rakennusten määrä väheni aikojen saatossa ja ulkorakennusten koko kasvoi. Suurin osa käsillä olevan selvityksen inventointikohteista koostuu eri ajoilta juontuvista maa- ja pientiloista. Muutama näistä on rakennusluvultaan harvinaisen täydellisiä. Vanhimmat rakennukset ovat 1700-luvun lopusta.

Ylhäällä oikealla: Smedsin sotilaspuustelli (kohde nro 5) suurten siirtolohkareiden takana, kuvattu vuonna 1912. Kuva kirjasta Toby by under etthundra år.

Ohessa oikealla: Pikkumökki kulmittain päätaloa vasten. Kuvassa vasemmalla Kullin tila Helsingbyssä (kohde nro 27) vuonna 1947. Kuva kirjasta Svenska Österbottens historia IV

Maisemassa seisoo yksittäisiä liuhaseinäisiä pyöröhirsisiä niittylatoja sekä hirsirakenteisia riihiä muistuttaen menneistä ajoista ja tehoviljelyä edeltävistä maanviljelymenetelmistä sekä -tekniikasta. Ne todistavat aikaisempien sukupolvien elinehdoista ja rakennustavoista, maanviljelyn kehityksestä ja perinteisen rakennustekniikan kestävydestä ja kyvystä vanheta arvokkaasti. Niitä voi olla vaikea saattaa lakisuojelelun piiriin, mutta niillä on silti selkeä kulttuurihistoriallinen arvo ja niiden asema maisemassa on merkityksellinen.

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

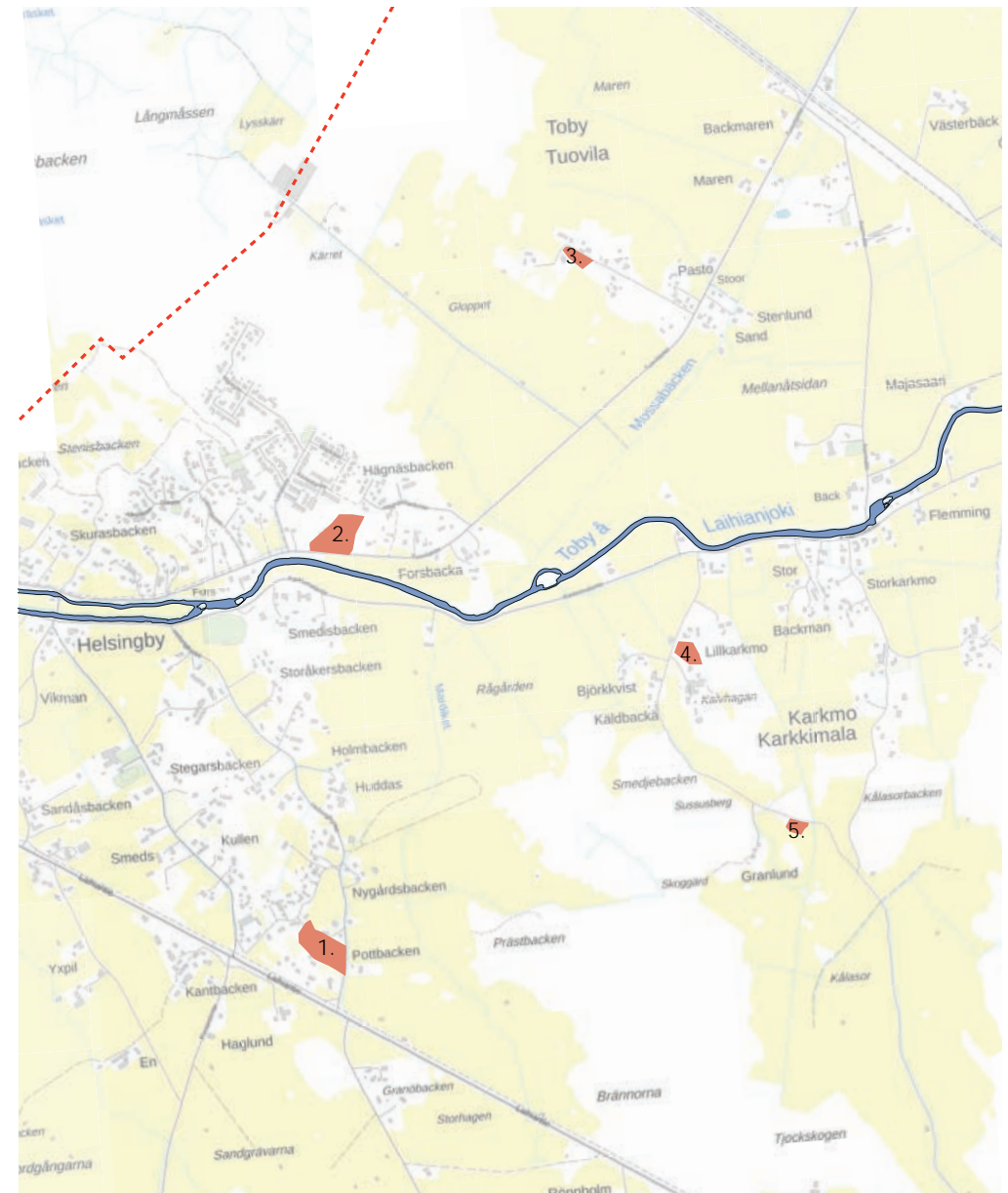

5.4.2. Mäkitupa-alueet

Kylissä oli usein jonkun tilanomistajan maalle tai yhteismaalle osoitettuja alueita, joille tilaton väestö sai rakentaa itselleen asuintuvan, nk. mäkitupalaisalueita. Nämä olivat yksinkertaisia ja köyhiä alueita, mutta niiden elintaso parani aikaa myöten. Käsityöläiset tai tilansa myyneet talonpojat voivat asettua näille alueille, kuten Helsingbyn Skatanille.

Oheisesta karttakaaviosta ilmenee kylien mäkitupalaisalueet. Jotain yhteinäistä mäkitupalaisasutusta on säilynyt, joskin usein alkuperäiseltä ilmeeltään voimakkaasti vääristyneenä, varsinkin Tuovilan Mellanbackenin mäkitupalaisalueella. Skatanin mäkitupalaisalue Helsingbyssä oli olemassa vielä viime inventoinnin yhteydessä vuonna 1997, pienine tupineen ja tyypillisine maisemaelementteineen kuten esim. kiviaitoineen. Mitään alueesta ei kuitenkaan ole säilynyt nykypäivään.

Alla: Skatanin mäkitupalaisalue merkattuna vuoden 1954 ilmakuvaan.

Karttakaaviosta ilmenee kylien mäkitupalaisalueiden sijainti.

1. Skatanin mäkitupalaisalue, Helsingbyssä (purettu)
2. Välimäen mäkitupalaisalue, Tuovila
3. Siitamäentien mäkitupalaisalue, Tuovila
4. Pikkukarkkimalan mäkitupalaisalue, Karkkimala
5. Yksittäinen mäkitupa, Karkkimala

5.5. LIKETOIMINTA JA TEOLLISUUS

5.5.1 Kaupat

Vuonna 1866 sallittiin kaupanteko kylissä ja samana vuonna perustettiin Tuovilan ensimmäinen kauppa, joka alkuun toimi maatalossa. Vuonna 1891 avattiin ensimmäinen oikea maalaiskauppa, Sjölundin kauppa, entisessä sotilastorpasa kivisillan eteläpuolella. Rakennusta ei enää ole mutta torpan aitta, kaupan varasto, on säilynyt osana kohdetta nro. 26 Helsingbyssä.

Tällä erinomaisella kauppapaikalla, tienoon tärkeimmässä liikenteen solmukohdassa, syntyi 1900-luvun alussa maalaiskaupasta, leipomosta, parkitsemosta ja sen myymälästä koostuva kauppaklusteri. Osuusliike sai jalansijaa ja vuodesta 1916 toinen kaupoista oli osuuskuntaliikkeen omistuksessa. Kivisillan eteläpäässä sijainneissa rakennuksissa toiminut kauppa- ja kahvilatoiminta lakkausi 1960-luvulla ja vanhat rakennukset purettiin. Osuuskaupan toiminta jatkoi uudessa liikerakennuksessa vuodelta 1957. Se on säilynyt, kuten liikerakennus, joka vuonna 1930 rakennettiin Holmenille, keskelle Tuovilan kivisiltaa. Sen toiminta on kuitenkin lakannut ja liiketilat on sittemmin muutettu asuintiloiksi.

Karkkimalassa toimi vuodesta 1922 kyläkauppa Rönnavägenin risteyksessä. Vuodelta 1959 juontuva liikerakennus on säilynyt mutta muutettu asuintiloiksi. Lisäksi Karkkimalassa oli toinen ruokakauppa Karkkimalan sillan eteläpäässä. Yhdistetyssä liike- ja asuinrakennuksessa vuodelta 1935 toimi kauppa vuoteen 1961 saakka, jolloin tiloissa oli jonkun aikaa kahvilatoimintaa mutta nykyisin liiketilat ovat liitetty asuntoon.

Ylhäällä oikealla: Kaupparakennuksia kivisillan juuressa Helsingbyssä vuonna 1912. Kuva kirjasta Toby by under 100 år.

Ohessa oikealla: Sama kohta vuonna 1936. Osuuskauppa laitimmaisena vasemmalla, sen vieressä leipomo, Verner Bergin maalaiskauppa, kahvila ja laitimmaisena oikealla lastenkoulu. Mitään tästä ei ole säilynyt meidän aikaamme.

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

5.5.2 Meijerit

Tuovilassa syntyi vuonna 1919 huomattava meijeritoiminta asema-alueen maataloustuotteiden myynnin yhteyteen. Toiminta jatkui eri muodoissa vuoteen 1951. Kyläläisten keskuudessa heräsi kuitenkin aikaisin ajatus yhteisestä osuusmeijeristä ja Helsingbyn osuusmeijeri perustettiin jo vuonna 1925. Sen vuodelta 1949 juontuva rakennus on säilynyt tärkeänä maamerkinä kyläkuvasa. 1920-luku oli meijerien perustamisen kulta-aikaa ja näihin aikoihin myös Karkkimalassa oli meijeriliike, yksityinen Baumgartnerin juustomeijeri. Tämän tuotantorakennus on osittain säilynyt osana nykyistä ulkorakennuksesta kohteessa nro 32.

5.5.3. Myllyt

Tuovilan joen koskien vesivoimaa voi otaksua hyödynnetyn myllyissä jo 1500-luvulla. Myllyt olivat alkuun viljan jauhamista varten, mutta myöhemmin etenkin voimansiirtoon sahalaitoksen tarpeisiin.

Selvitysalueella ensisijaiset myllypaikat ovat sijainneet Kvarnforsenissa, vanhan sillan paikalla Helsingbyn seurantalons kohdalla. Vuonna 1670 tiedetään Hud-

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

din tilalla olleen myllyn suoraan puusillan alla. Tietojen mukaan Helsingbyläiset olivat kymmenkunta vuotta myöhemmin jaettu kahteen myllykuntaan, kumpikin omalla myllyllään. Tuovilan puolella koskea oli Tuovilan talonpojat samaan tapaan järjestäytyneet kahden vesimyllyn toimintaa hoitamaan.

Joessa on reilun kilometrin päässä ylävirtaan Pikkukarkkimalankoski ja Karkkimalankoski. Isojaon aikaan tiedetään ensin mainitussa toimineen yksi mylly ja toiseksi mainitussa kaksi myllyä.

Karkkimalankoskessa toimi laaja mylly- ja sahalaitos 1900-luvun alusta vuosituhanen vaihteeseen. Viime inventoinnin yhteydessä vuonna 1997 myllyrakennus oli vielä jäljellä. Tänään myllyn paikalta on rakennukset purettu. Muutama myllynkivi on asetettu paikalle kuin muistomerkeiksi paikan merkityksellisestä monisatavuotisesta historiasta.

Alla: Karkkimalankosken myllyn paikka on nykyisin hiljainen muistopaikka aikaisempien sukupolvien ahkerasta toiminnasta.

5.6. KOULULAITOS JA MUUT YHTEISKUNNALLISET HOIVATOIMINNOT

5.6.1. Lastenopettajat

Vuoden 1723 resoluutiosta vuoden 1866 kansakouluasetukseen, ja kansakoulujen rakentamiseen, saakka lapset saivat opetusta kylien oppimureilta ja-vaareilta. Tuovilan Dalibackenilla oli oppivaari ”Broras Jossas” ja oppimure ”Lill-Fia”. Broras Jossasin tupa on säilynyt aikaamme, joskin se on historialliselta ilmeeltään pahasti vääristynyt varomattoman julkisivuremontin myötä (kohde 23 Tuovila).

Helsingbyssä opetusta tarjosi sisarukset Storm Sandåsbackvägenin 73 talonpoikaistalossa (kohde 18 Helsingby).

5.6.2. Helsingbyn kansakoulu

Vuoden 1866 kansakouluasetuksen jälkeen kesti aina vuoteen 1886 asti ennen kuin kyläläiset Helsingbyssä, Tuovilassa ja Karkkimalassa saivat aikaan yhteisen kansakoulun. Koulu toimi alkuun nykyisin puretussa talonpoikaistalossa Smedisbackenilla. Varsinaisen koulurakennuksen kylät saivat vuonna 1887, kun Storåkersbackenille, sittemmin Skolbackenille, rakennettu Helsingbyn kansakoulu valmistui. Koulua laajennettiin toisella rakennuksella vuonna 1901. Skolbackenin rakennukset purettiin 1970-luvulla, jolloin paikalle nousi Helsinghörnanin vanhainkoti. Tässä vaiheessa nykyinen koulutalo oli jo ollut käytössä parikymmentä vuotta. Se rakennettiin alun perin vuonna 1957 ja siihen kuului neljä virka-asuntoa. Koulua laajennettiin 1980-luvulla, jolloin se sai nykyisen ulkoasunsa ja tilat kouluterveydenhuollolle ja päiväkodille. Tässä vaiheessa peruskoululaki oli astunut voimaan ja koulu kulki nimellä Helsingbyn ala-aste.

5.6.3. Karkkimalan kansakoulu

Maamme itsenäistyttyä kaikki kansakoulut siirtyivät kunnallisomistukseen. Uusjako oli juuri toimitettu ja kylien asutus oli tämän seurauksena levinnyt aiempaa laajemmalla alueella. Päätettiin, ettei Helsingbyn ala-aste enää ottaisi

Ylhäällä oikealla: Helsingbyn ensimmäinen kansakoulu sijaitsi Storåkersbackenilla, mutta purettiin 1970-luvulla.

Ohessa oikealla: Uusi kansakoulurakennus otettiin käyttöön vuonna 1957. Kuvassa näkyy sen alkuperäishahmo, ennen 1980-luvun laajennusta. Molemmat kuvat kirjasta Helsingby-Karkmo för ja nu.

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

vastaan oppilaita oman kylän ja Tuovilan kantakylän ulkopuolelta. Karkkimalan lasten ja Tuovilan uusjakoalueiden sekä asemanseudun lapsia varten perustettiin oma kansakoulu, jonka koulurakennus valmistui 1921. Rakennus korvattiin vuonna 1961 nykyisellä koulurakennuksella. Vuonna 2001 koulu lakkautettiin.

5.6.4. Karkkimalan yksityinen suomenkielinen koulu

Monet Karkkimalan suomenkielisistä perheistä, jotka johtuen kylän läheisyydestä suomenkieliseen Laihiaan eivät ole olleet harvinaisia, kävi Karkkimalan peruskoulun perustamisen jälkeen koulua yhdessä ruotsinkielisten kanssa. Tämä ei kuitenkaan sopinut kaikille, ja koska kunnassa oli vaikea saada järjestettyä opetusta suomeksi, perustettiin Karkkimalaan vuonna 1926 supistettu suomenkielinen yksityiskoulu. Koulu toimi neljä vuotta, vuoteen 1930 saakka, kunnes Mustasaaren ja Laihian kunnat pääsivät sopimukseen suomenkielisen opetuksen kulukorvauksista. Koulu toimi sitä varten pystytetyssä rakennuksessa, joka on säilynyt hyvin maatilan pihapiirissä (kohde 1 Karkkimala).

5.6.5. Kätilötalo

Vuonna 1889 Mustasaaren kunta rakennutti Tuovilaan suuren köyhäntalolaitoksen siihen kuuluvine ”hullujen huoneineen”. Se sijaitsi Tövalitessa selvitysalueen ulkopuolella eikä siitä ole mitään jäljellä.

Toinen kunnallinen hanke viime vuosisadan vaihteessa oli eteläistä ja itäistä hoitopiiriä palvelevan kätilötalon rakennuttaminen vuonna 1906. Kätilötalo rakennettiin vuokramaalle Tuovilan Hägnadsbackenille, kylän silloisen itäisen asutusrajan liepeille. Se oli toiminnassa vuoteen 1945, jonka jälkeen se myytiin ja muutettiin viljakuivuriksi, jona se yhä toimii.

Ylhäällä vasemmalla: Kunnallinen kätilötalo ennen kuin se myytiin ja muutettiin viljakuivuriksi. Kuva kirjasta Toby by under ett hundra år

Ylhäällä oikealla: Vanhan kätilötalon varjon voi aavistaa viljakuivurista. Talon jäänteet kuvassa oikealla.

5.7. KANSALAISLIIKKEET JA YHDISTYSTOIMINTA

5.7.1. Nuorisoseura

1800-luvun loppu ja viime vuosisadan vaihde oli kansalaisliikkeiden aikaa, jolloin ympäri maata perustettiin paikallisia nuorisoseuroja valistuksen ja viihteen nimissä. Kun Helsingbyssä kansakoulun opettajan Brommelsin johdolla vuonna 1907 perustettiin paikallisjärjestö perustettiin se Wasa Uf-järjestön alajärjestön muodossa, jotta pystyttäisiin kiertämään tsaarin uusien järjestöjen perustamiskielto. Järjestö nimettiin UF Hoppetiksi. Vuonna 1909 järjestö sai oman tontin Kvarnbackenilta ja jo seuraavana vuonna kokouksia pidettiin omassa rakennuksessa, jonka kunnianhimoista kyllä, oli suunnitellut aikansa parhaisiin vaasalais-toimistoihin lukeutuva arkkitehtitoimisto Bruun ja Schoultz.

Uf Hoppet järjesti jo aikaisessa vaiheessa menestyksekkästä urheilu- ja liikunta-toimintaa. Järjestön urheiluyksikkö aloitti vuosina 1937-38 omalla kustannuksellaan viereisen urheilukentän rakennuttamisen. Sota katkaisi kuitenkin nämä työt.

Jatkosodan aikaan seurantaloa ja urheilukenttää käytettiin vankileirinä, mikä pahasti kulutti rakennusta ja sen lähiympäristöä. Sotavuosien jälkeen seurantalo remontoitiin, urheilukenttä saatettiin valmiiksi ja siihen kuuluva katsomorakennus rakennettiin, niin että se oli valmis vuonna 1960.

Seurantalo on säilynyt, mutta sen alkuperäinen ilme on jokseenkin vääristynyt useiden julkisivuremonttien jäljiltä. Urheilukenttä ja katsomo siirtyivät vuonna 1963 kunnalliseen hoitoon.

5.7.2. Rukoushuone

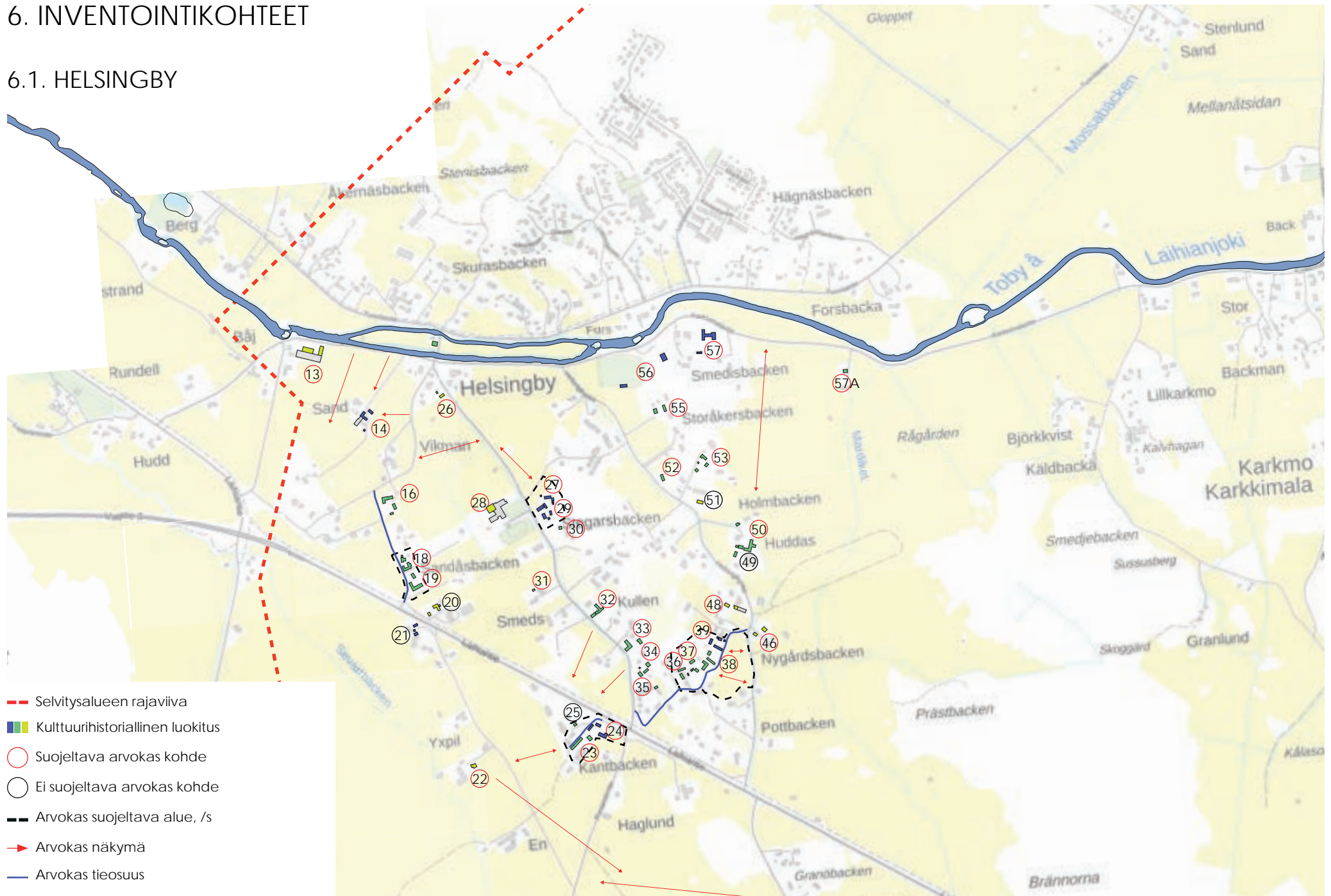
Osana laajaa vapaaseurakuntaliikettä Koivulahden Fria missionsförbundet rakennutti Brobackenille rukoushuoneen vuonna 1934. Toiminta oli sotavuosina vilkasta, kun esimerkiksi sotalapsien kuljetukset Ruotsiin järjestettiin Tuovilan kautta. Lapset saapuivat junalla Helsingistä Tuovilan asemalle, yöpyivät rukoushuoneella ja lennätettiin läheiseltä Vaasan lentokentältä Ruotsiin. Karjalan evakot muodosti toisen ryhmän, joka on tilapäisesti majoittunut rukoushuoneeseen. Seistystä tyhjillään 1960-luvulta lähtien, on rakennus vuodesta 1984 toiminut Tuovilan kotiseutuyhdistyksen kylätalona. Sen alkuperäiseen julkisivuarkkitehtuuriin tehtiin tällöin muutoksia.

Yllä: Nuorisoseura Hoppet rf:n seurantalo alkuperäisasussaan ennen sotia. Kuva Facebook-ryhmästä Karkmo gamla bilder ja texter (admin. Paul Martinson 4.6.2018)

6. INVENTOINTIKOHTEET

6.1. HELSINGBY

Kohde nro 13.

499-420-0007-0051 ja 499-420-0007-0028

Mejeri

Osoite: Karkkimalantie 56, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: teollisuusrakennus

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: päärakennus (A), ulkorakennus (B)

Päärakennus (A)

Nykyinen käyttö: varasto- ja muita toimitiloja sekä vuokra-asuntoja

Alkuperäinen käyttö: osuusmeijeri

Rakennusvuosi: 1949, laajennettu myöhemmin

Kerrosluke: 2

Sokkeli: betoni

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Runko: rankarakenne

Julkisivumateriaali: rapattu

Väri: kulunut valkoinen rappaus

Kattomuoto: auma

Kattomateriaali: ruskea aaltopelti

Sisäänkäynti:-

Kunto: rapistunut

Ulkorakennus (B)

Mejerin pitkä puurakenteinen ulkorakennus lohkokiviperustuksella, punainen

Ylhäällä oikealla: Meijerirakennuksen (A) tienpuoleinen julkisivu on pahasti vääristynyt luonteikkaan alkuperäisen katoksen purkamisen sekä huonosti sovitettujen uusien ikkunoiden seurauksena.

rimalaudoitus, valkoinen listoitus ja nurkat. Paloista koottu saumapelti harjakattolla.

Rakennus- ja käyttöhistoria: Rakennettiin Helsingbyn osuusmeijeriksi, korvasi aikaisemman puisen meijerirakennuksen vuodelta 1925. Meijeritoiminta lakkasi vuonna 1972, minkä jälkeen tilat olivat 1990-luvun loppuun asti kemiallisia tuotteita, mm. nestemäistä pesuainetta valmistavan Sunex Oy:n käytössä. Tämän jälkeen tilat ovat olleet vuokralla toimitiloina ja yläkertaan on järjestetty viisi pientä asuntoa.

Luonnehdinta: Laajennettu funktionalistinen meijerirakennus jälleenrakennusajalta. Pitkä perinteinen ulkorakennus rajaa pihaa idän suuntaan.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Laajennuksesta huolimatta alkuperäisosa on yleishahmoltaan säilynyt ja selkeästi luettavissa. Sen julkisivuilme on kuitenkin pahasti vääristynyt myöhempien muutosten seurauksena. Edustaa maaseudun sodanjälkeistä toimitilarakentamista. Todistaa maaseudun kehitykselle tärkeän osuuskuntaliikkeen historiasta ja omaa siten yhteiskuntahistoriallisen arvon.

Meijerirakennuksen hahmo näkyy kauas, myös joen toiselle puolelle, mikä tuo sille tärkeän aseman kyläkuvassa. Ulkorakennusrakennuksella on huomattava maisemallinen merkitys tieympäristössä.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 1 (keltainen)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana rakennuksena ja osana rakennusta

Ylhäällä vasemmalla: Ulkorakennuksella (B) on huomattava maisemallinen arvo. Ohessa oikealla: Ulkorakennus (B) kuvattuna kylätieltä, meijeri taustalla oikealla.

Kohde nro 14.

499-405-0004-0014

Alfred Sand

Osoite: Karkkimalantie 88B, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A), ulkorakennus (B), aitta (C)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: tyhjillään

Alkuperäinen käyttö: talonpoikaistalo

Rakennusvuosi: 1700-luvun loppu (vuoden 1997 inv. mukaan)

Kerroslukku: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: rimalaudoitus

Väri: punainen

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: saumapelti

Sisäänkäynti: ulko-ovi ylävalolla suoraan julkisivussa

Kunto: hyvä

Ulkorakennus (B)

Hirsirunkoinen ulkorakennus lohkokivi-/betonisokkelilla, pikkumökki toisessa

Ylhäällä oikealla: Tila sijaitsee näkyvällä paikalla ja sillä on tärkeä asema kylämaisemassa.

päässä. Punainen rimalautoitus, valkoinen listoitus, nurkat ja ikkunat, keltaiset ovet. Pellitetty harjakatto

Aitta (C)

Vuoraamaton, hirsirunkoinen otsa-aitta tyyppinen vilja-aitta. Punainen hirsipinta, valkoiset listoitukset ja nurkat, keltainen ovi ja luukku. Harjakatto aaltopelillä.

Luonnehdinta: Perinteinen pohjalainen talonpoikaistalo, ulkorakennus ja aitta. Pikkumökki ulkorakennuksen päässä.

Säilyneisyys ja arvottaminen: 1960-luvun ikkunanvaihtoa lukuun ottamatta ulkoasultaan hyvin säilynyt talonpoikaistalo, jolla korkea rakennus- ja Kulttuurihistoriallinen arvo. Erittäin näkyvä sijainti maisemassa ja hyvin hoidettu, mikä tuo sille huomattavaa maisemallista arvoa. Julkisivuilmeen palauttamista suositellaan.

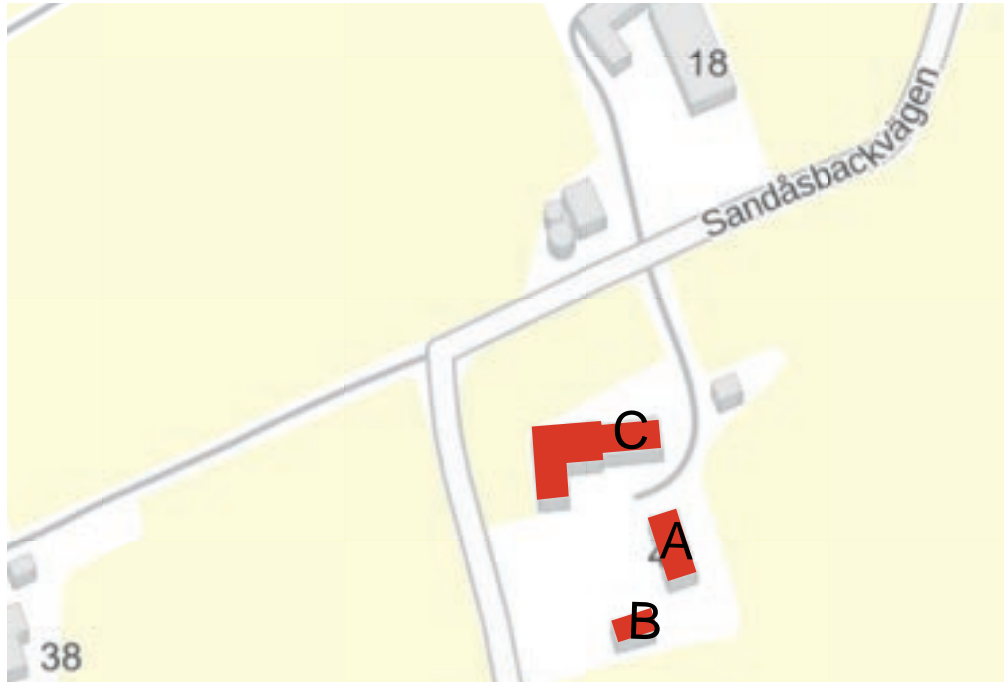
Kulttuurihistoriallinen luokitus: 1 (sininen)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana pihakokonaisuutena

Ylhäällä vasemmalla: Talonpoikaistalon (A) alakerran ikkunat on 1960-luvulla vaihdettu alkuperäisistä poikkeaviksi. Ulko-ovi on yhtä lailla vaihdettu, mutta on säilynyt alkuperäisessä paikassaan julkisivulinjassa, mikä tuo kohteelle vanhanaikaisen ilmeen. Ylhäällä oikealla: Moniosainen ulkorakennus, jonka hirsirakenteinen osa (B) tässä kuvattuna etelästä.

Kohde nro 16.

499-405-0004-0021

Johan Pada

Osoite: Sandåsbackvägen 43, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A), ulkorakennus (B), ulkorakennus (C),

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1886

Kerrosluvu: 1+ullakko

Sokkeli: rapattu lohkokivi

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: lomalaudoitus

Väri: punainen

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: harmaa tiiliprofilipelti

Sisäänkäynti: lisärakennettu moderni kuisti

Kunto: hyvä

Ulkorakennus (B)

Moniosainen ulkorakennusrivi, jossa osassa hirsirunko lohkokiviperustuksella ja osassa rankarakenne betoniperustuksella. Osittain vuoraamaton hirsi, osit-

Ylhäällä oikealla: Talonpoikaistalon julkisivuilmettä hallitsee 1960-luvun ikkunanvaihto.

tain lomalaudoituksella ja osittain rimalaudoituksella. Punainen julkisivu, valkoinen listoitus ja nurkat, valkoiset ikkunat ja ovi. Harjakatto aaltopellillä.

Ulkorakennus (C)

Vuoraamaton hirsirunkoinen makasiini lohkokiviperustuksella. Punainen hirsipinta, valkoinen listoitus ja nurkat, keltaiset ovet ja luukut. Pellitetty harjakatto

Luonnehdinta: Vuonna 1965 modernisoitu ja laajennettu perinteinen talonpoikaistalo hoidetussa pihapiirissä, jossa myös kaksi pienempää perinteistä ulkorakennusta.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Yleishahmoltaan säilynyt talonpoikaistalo, jolla rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Näkyvä sijainti maisemassa, mikä tuo sille myös huomattavaa maisemallista arvoa. Julkisivuilmeen palauttamista suositellaan.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

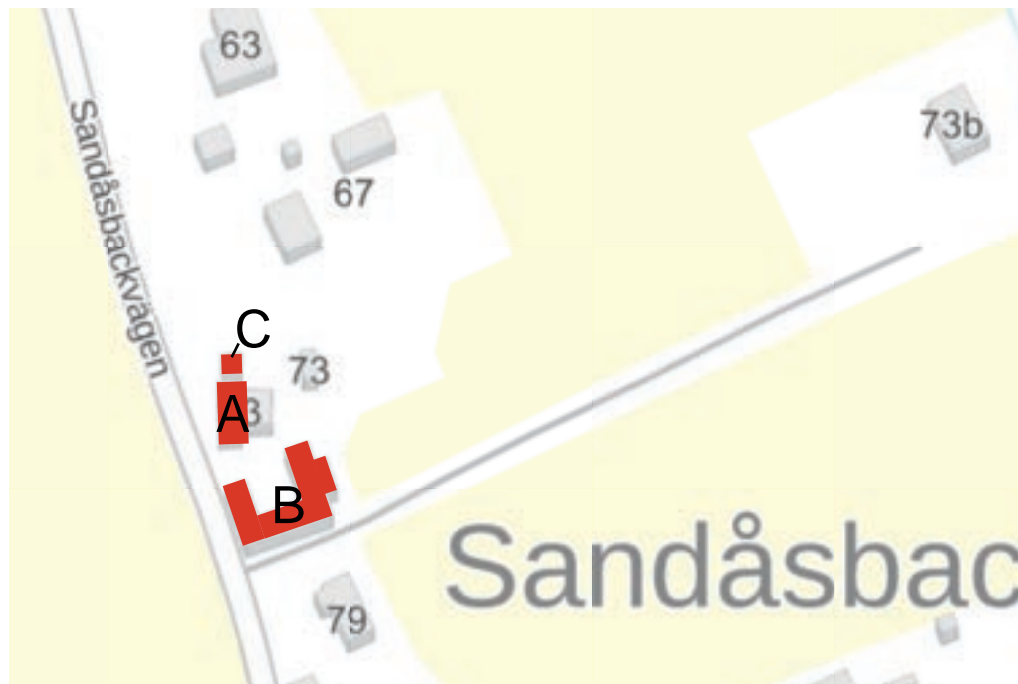
Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana pihakokonaisuutena

*Ylhäällä vasemmalla: Talonpoikaistalon (A) pohjoispäätä ja ulkorakennus (B).
Ylhäällä oikealla: Ulkorakennus (B) koostuu eri aikaisista osista ja sitä on sovitettu aikaa myöten eri tarpeiden ja toimintojen mukaan. Se rajaa pihaa tien suuntaan ja vaikuttaa maisemaan.*

*Yllä: Tilalla on näkyvä sijainti maisemassa ja sillä on tärkeä rooli kylämaisemassa.
Oheessa vasemmalla: Kolmiosainen makasiini (C) rajaa pihaa etelään ja muodostaa kolmelta sivulta umpeen rakennetun perinteisen pihapiirin.*

Kohde nro 18.

499-405-0006-0016

Enebacka Ragnar

Osoite: Sandåsbackvägen 73, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A), ulkorakennus (B), aitta (C)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1800-luvun loppu

Kerrosluku: 1+ullakko

Sokkeli: rapattu lohkokivi

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: lomalaudoitus

Väri: punainen, valkoiset nurkat ja listat, ruskeat ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: punaiset betonikattotiilet

Sisäänkäynti: kuisti 1980-luvulta

Kunto: hyvä

Ulkorakennus (B)

U-mallinen ulkorakennusrivi, jossa osassa hirsirunko lohkokiviperustuksella ja

Ylhäällä oikealla: Talonpoikaistalon (A) sijainti tien varressa tuo sille huomattavaa ympäristöarvoa. Alkuperäisen julkisivuilmeen palauttaminen on suositeltavaa.

osassa rankarakenne betoniperustuksella. Punainen rimalautoitus, valkoinen listoitus ja nurkat, valkoiset ikkunat ja ovet. Harjakatto aaltopellillä.

Aitta (C)

Vuoraamaton hirsirunkoinen vilja-aitta. Punamullattu, punainen ovi ja luukku. Pellitetty harjakatto

Luonnehdinta: 1980-luvulla modernisoitu ja laajennettu perinteinen talonpöykästälo pienimittakaavaisessa pihapiirissä, jossa perinteinen L-mallinen ulkorakennusrivi rajaa pihaa.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Ilmeeltään vääristynyt perinteinen talonpöykästälo, joka aikaisemmin toiminut kylän pienkouluna, mikä voimistaa sen kulttuurihistoriallista arvoa. Maisemallisesti merkittävä sijainti tien vieressä, mikä tuo sille myös maisemallista arvoa. Erityisesti tienpuolen julkisivuilmeen palauttamista suositellaan.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana pihakokonaisuutena. Kuuluu myös Sandåsbacksvägenin /s-alueeseen.

Ylhäällä vasemmalla: U-n mallinen ulkorakennus (B) muodostaa viihtyisän perinteisen pihapiirin.

Ylhäällä oikealla: Ulkorakennus vaikuttaa huomattavasti myös tieympäristöön, mikä tuo sille korkeaa maisema-arvoa.

Ylhäällä vasemmalla: Talonpoikaistaloa (A) on laajennettu pihalle sen alkuperäishahmoa häiritsevällä tavalla.

Ylhäällä oikealla: Talonpoikaistalon takana seisoo tielle näkyvä punamullattu vilja-aitta (C).

Kohde nro 19.

499-405-0006-0032

Antas

Osoite: Sandåsbäckvägen 79, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A), ulkorakennus (B)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1800-luku

Kerrosluku: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: rimalautoitus

Väri: punainen, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: Punaiset betonikattotiilet

Sisäänkäynti: luonteikas kuisti viistotuilla ulkokulmilla, harjakatto.

Kunto: hyvä

L-mallinen ulkorakennus (B)

Moniosainen L-mallinen ulkorakennusrivi, jossa osassa hirsirunkoinen lohko-kiviperustuksella ja osassa rankarakenne betoniperustuksella. Punainen loma-laudoitus, valkoinen listoitus ja nurkat, keltaiset ovet. Harjakatto aaltopellillä.

Ylhäällä oikealla: Talonpoikaistalossa (A) on luonteikas kuisti.

Luonnehdinta: Varoen modernisoitu perinteinen talonpoikaistalo pienimittakaavaisessa pihapiirissä, jossa perinteinen L-mallinen ulkorakennusrivi rajaa pihaa.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Ilmeeltään hyvin säilynyt perinteinen talonpoikaistalo, jolla rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Maisemallisesti merkittävä sijainti tien vieressä, mikä tuo sille myös maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana pihakokonaisuutena. Kuuluu myös Sandåsbacksvägenin /s-alueeseen.

*Ylhäällä vasemmalla: Talonpoikaistalo (A) portilta katsottuna.
Ylhäällä oikealla: L-mallinen ulkorakennus (B) rajaa pihaa tielle.*

Yllä: Ulkorakennus (B) vaikuttaa voimakkaasti tieympäristöön ja sillä on huomattava maisemallinen arvo.

Oheissa oikealla: Ulkorakennus näkyy myös Laihiantielle ja sillä on siten tärkeä rooli maisemassa.

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Kohde nro 20.

499-405-0007-0021

Anselm Storm

Osoite: Laihiantie 433A, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: asuinrakennus (A), L-mallinen ulkorakennus (B), aitta (C)

Asuinrakennus (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1937

Kerrosluku: 1+ullakko

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Sokkeli: betoni

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: rimalaudoitus

Väri: Punainen, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: musta tiiliprofiilipelti

Sisäänkäynti: ulko-ovi julkisivussa

Kunto: hyvä

L-mallinen ulkorakennus (B)

Moniosainen L-mallinen ulkorakennus autotallilla, osassa hirsirunkoinen loh-

Ylhäällä oikealla: 1930-luvun talonpoikaistalon (A) alkuperäinen julkisivukuva on kadotettu. Kuvattuna lounaasta.

kokiviperustuksella, osassa rankarakenne betoniperustuksella. Punainen pysty-verhous viistopontilla, valkoinen listoitus ja nurkat, siniset ja valkoiset ovet.

Harjakatto aaltopellillä.

Aitta (C)

Vuoraamaton hirsirunkoinen vilja-aitta peltikatolla. Punamullattu, punainen ovi ja luukku, valkoiset nurkat.

Luonnehdinta: Modernisoitu ja laajennettu 1930-luvun talonpoikaistalo, L-mallinen ulkorakennus sekä vilja-aitta. Moderni koristeellinen luonne uusine vinoristikkoikkunoineen.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Ilmeeltään vääristynyt perinteinen talonpoikaistalo, jolla tiettyä kulttuurihistoriallista arvoa. Maisemallisesti merkityksellinen sijainti tien varressa. Julkisivuilmeen palauttamista varsinkin tietä vasten suositellaan.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 3 (keltainen)

Suojelutoimenpide: -

Ylhäällä vasemmalla: Talonpoikaistalo (A) kuvattuna koillisesta.

Ylhäällä oikealla: Hyvin säilynyt hirsiaitta piileksii heinikossa uudistetun ulkorakennuksen (B) takana.

Kohde nro 21.

499-405-0007-0016

Osoite: Sandåsbackvägen 102A, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A), pikkumökki (B)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: tyhjillään

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1850

Kerrosluvu: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: rimalaudoitus

Väri: punamullattu, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: betonikattotiilet

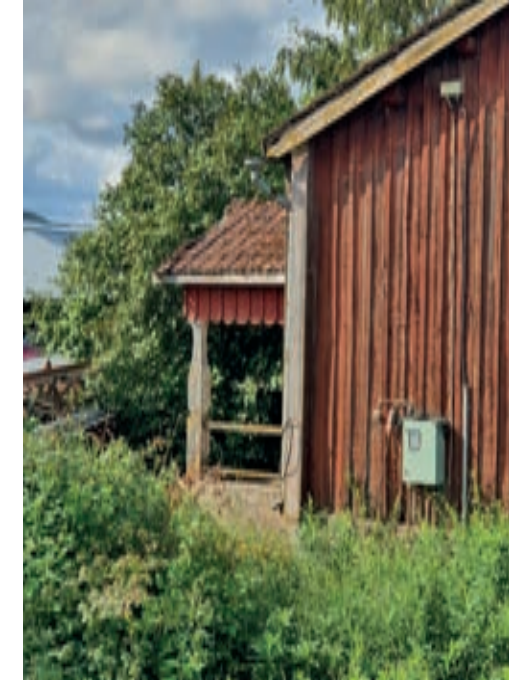
Sisäänkäynti: tunnusomainen paikallinen avokuistityyppi koristeellisesti muotoiltuine otsalautoineen ja tolppineen

Kunto: alkuperäinen mutta huonokuntoinen

Pikkumökki (B)

Samanikäinen hirsirunkoinen pikkumökki lohkokiviperustuksella. Punamullattu rimalaudoitus, valkoinen listoitus ja nurkat, aaltopeltikatto. Samantyyppinen

Ylhäällä oikealla: Kun Laihiantie 1940-luvulla vedettiin kylän läpi jäi tämä tila pahasti tiehankkeen alle ja sijaitsee nyt erittäin lähellä tietä. Kuvassa 170-vuotiaan talonpoikaistalon (A) julkisivu tielle.

koristeellinen avokuisti kuin isossa talossa. Huonokuntoinen.

Luonnehdinta: Huonokuntoinen modernisoimaton maatalo. Harvinaisen koristeelliset rakennusdetaljit. Sijaitsee hyvin lähellä Laihiantien pengertä.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Huomattava Rakennushistoriallinen arvo, mutta päässyt pahasti ränsistymään. Siirtoa toiseen paikkaan suositellaan. Tarkkaa dokumentointia ja mittauspiirustusten laatimista suositellaan.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 1 (sininen)

Suojelutoimenpide: -

Yllä: Talonpoikaistalossa (A) on huolella työstetyt yksityiskohdat ja paikallisesti tyyppillinen luon- teikas kuisti, jossa koristeelliset veistetyt tolpat ja kaariaihe ulkokuorauksen alareunassa.

Kohde nro 22.

499-405-0011-0010

Kull

Osoite: Sandåsbackvägen 142, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1932, laajennettu 1975

Kerrosluku: 1+ullakko

Sokkeli: betoni

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: rimalaudoitus

Väri: punamulta, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: ruskea saumapelti

Sisäänkäynti: sisäänkäyntikuisti pannuhuoneella vuodelta 1975

Kunto: hyvä

Luonnehdinta: Perinteinen talonpoikaistalo 1930-luvulta, saman aikaiset sekä

Ylhäällä oikealla: Alueellisesti tyypillinen koivukuja huomattavalla maisemallisella arvolla johdtaa hyvin säilyneelle 1930-luvun talonpoikaistalolle (A).

uudemmat ulkorakennukset. Koivukuja johtaa kylätieltä pihaan.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Yleisilmeeltään hyvin säilynyt aikakaudelle tyyppillinen 1930-luvun talonpoikaistalo. Rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Sijaitsee näkyvällä paikalla tieympäristössä, mikä antaa kohteelle myös maisemallista arvoa. Koivukuja on alueellisesti tyyppillinen arvokas maisemaelementti.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 3 (keltainen)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana rakennuksena, koivukujan säilyminen tulee taata.

Yllä: Talonpoikaistaloa (A) on 1970-luvulla laajennettu pihan suuntaan.

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Kohde nro 23.

499-405-0010-0021

August Hull

Osoite: Kullavägen 10, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A), ulkorakennusrivi (B)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1936

Kerrosluku: 1+ullakko

Sokkeli: betoni

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: rimalaudoitus

Väri: vaalean keltainen, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: punainen saumapelti

Sisäänkäynti: myöhemmin lisätty avokuisti harjakatolla

Kunto: hyvä

Ulkorakennusrivi pikkumökillä (B)

Hirsirunkoinen ulkorakennusrivi, jossa pikkumökki pohjoispäässä, lohkokivipe-

Ylhäällä oikealla: Talonpoikaistalon (A) uudempi väritys nuorentaa sen luonnetta. Kuvassa pihan puoleinen julkisivu.

rustus. Punainen rimalaudoitus, paikallisesti tyyppilinen aukotus, valkoiset nurkat, listoitukset ja ikkunat, keltaiset luukut ja ovet, vihreä saumapeltikatto. Pikkumökissä alkuperäinen vaaleankeltaisella vaakaviistontilla vuorattu kuisti.

Luonnehdinta: 1930-luvun talonpoikaistalo muutetulla värityksellä, vanhempi pihapiiri, jossa sekä vanhempia, että uudempia ulkorakennuksia. Ulkorakennuksella (B) on viime vuosisadan vaihteen ulkomuoto ja sijaitsee aivan tien varressa.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Yleisilmeeltään hyvin säilynyt aikakaudelle tyyppilinen 1930-luvun talonpoikaistalo vanhemmassa pihapiirissä, jossa hyvin säilynyt vanhempi ulkorakennus. Kohteella on rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Muodostaa yhdessä kohteen nro 24 kanssa uniikin ympäristön Kullavägenin varressa ja vaikuttaa myös ympäröiviin tieympäristöihin, mikä antaa kohteelle maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvok-

kaana pihakokonaisuutena. Sisältyy myös Kullavägenin /s-alueeseen.

Ylhäällä vasemmalla: Tila on vanha. Nykyinen asuinrakennus (A) korvasi 1930-luvulla samalla paikalla sijainneen vanhemman talonpoikaistalon. Ulkorakennus kuvassa vasemmalla on asuinrakennusta vanhempi.

Keskellä: Asuinrakennuksen julkisivu tielle.

Oheessa oikealla: Ulkorakennus (B) Kullavägenin varressa vaikuttaa voimakkaasti tieympäristön huomattavan perinteiseen luonteeseen, ja sen korkeaan maisemalliseen arvoon. Kuvassa oikealla olevan kiviaidan säilyminen tulee taata.

Seuraavalla sivulla: Lisää kuvia pitkästä ulkorakennuksesta, jossa on pikkumökki pihan puoleisessa päädyssä, sekä Kullavägenin tämän tieosuuden arvokkaasta vanhanaikaisesta luonteesta ja ulkorakennuksen sekä kiviaidan merkityksestä tälle.

Kohde nro 24.

499-405-0010-0021

Lars Schultz

Osoite: Kullavägen 4, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A), ulkorakennus pikkumökillä (B), L-mallinen ulkorakennusrivi (C)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: tyhjillään

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1800-luvun puoliväli

Kerrosluku: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: vaakaviistopontti

Väri: punainen valkoisin päätykolmioin, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: saumapelti

Sisäänkäynti: kuisti harjakatolla

Kunto: kunnostamaton

Ulkorakennusrivi pikkumökillä (B)

Ylhäällä oikealla: Erittäin hyvin säilyneen pihapiirin talonpoikaistalolla (A) on koskematon 1920-luvun julkisivu aikakaudelle tyypillisellä vaakaviistoponttipanelilla. Ulkorakennus (B), jossa on pikkumökki talon puoleisessa päässä, on luonteeltaan vanhempi.

Hirsirunkoinen pikkumökki lohkokiviperustuksella, rakennettu yhteen ulkorakennusrivin kanssa, Punamullattu rimalaudoitus, valkoiset nurkat, listoitukset ja ikkunat. Ulkorakennusosassa on paikallisesti tyypillinen aukotus, valkoiset nurkat, listoitukset ja ikkunat, keltaiset luukut ja ovet, Harjakatto saumapellillä. Pikkumökissä on alkuperäinen 1,5 kerroksinen, kellanruskealla vaakaviistopontilla vuorattu kuisti. Kunnostamaton.

L-mallinen ulkorakennusrivi (C)

Hirsirunkoinen ulkorakennus jyrkkine päätykolmioineen, paikallisesti tyypillinen aukotus. Osittain punamullattu hirsipinta, osittain rimalaudoitus. Valkoiset nurkat, listoitukset ja ikkunat, keltaiset luukut ja ovet. Harjakatto saumapellillä.

Luonnehdinta: 1800-luvun maatila suurella talonpoikaistalolla, jossa 1920-luvun julkisivuilme, useita ulkorakennuksia alkuperäiskunnossa sekä katoksellinen kaivo keskellä pihaa.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Uniikki ja modernisoimaton vanhempi maatila, jolla korkea rakennus- ja Kulttuurihistoriallinen arvo. Muodostaa yhdessä koh-

teen nro 24 kanssa uniikin ympäristön Kullavägenin varressa ja vaikuttaa myös ympäröiviin tieympäristöihin, mikä antaa kohteelle maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 1 (sininen)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana pihakokonaisuutena. Sisältyy myös Kullavägenin /s-alueeseen.

Ylhäällä vasemmalla: Talonpoikaistalon (A) neliömäiset vintin ikkunat ovat paikallisesti tyypilliset. Asymmetrinen aukotus pihan puolella eroaa tien puoleisen julkisivun tyylistä symmetriasta oikean puoleisessa kuvassa.

Ylhäällä vasemmalla: Talonpoikaistalon (A) pääty kuvassa vasemmalla ja ulkorakennuksen pikkumökki (B) oikealla. Ulkorakennus rajaa tieympäristöä ja vaikuttaa voimakkaasti Kullavägenin arvokkaaseen arkaaiseen luonteeseen.

Ylhäällä oikealla: Harvinainen säilynyt katoksellinen kaivo keskellä pihaa. Ulkorakennuksen (B) pikkumökki taustalla. Pihapiiri kokonaisuudessaan huokuu voimakasta historiallista autenttisuutta hyvin säilyneen ulkoasunsa ja patinoituneiden pintojensa ansiosta.

*Ylhäällä vasemmalla: Vaalea naapuritalo (kohde 23) kuvassa vasemmalla. Oikealla ulkorakennus (C). Kuvattuna Puntaistentieltä.
Ohessa oikealla, yllä ja alla: L-mallinen ulkorakennus muodostaa sisänurkkaansa erillisen talouspihan.*

Kohde nro 25.

499-405-0011-0014

Kull

Osoite: Kullavägen 3, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: ulkorakennus (A), talonpoikaistalo 1700-luvulta purettu viime inventoinnin jälkeen

Ulkorakennus (A)

Punamullattu, vuoraamaton hirsirunkoinen ulkorakennus, paljaine nurkkasalvoksineen. Osassa kulmakiviperustus, osassa lohkokiviperustus, myöhemmin avatut ajo-ovet. Valkoinen listoitus ja ikkunat. Pellitetty harjakatto.

Luonnehdinta: Yksinäinen perinteinen ulkorakennus 1800-luvulta pihapiirissä, jonka hyvin säilynyt ja hyväkuntoinen suuri 1700-luvulla rakennettu talonpoikaistalo on purettu viime inventoinnin jälkeen. Pihassa uudempia ulkorakennuksia sekä vanhan talon korvannut matala omakotitalo 2000-luvulta.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Yksinäinen ulkorakennus todistaa tilan vanhasta muilta osin tuhotusta historiasta. Rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

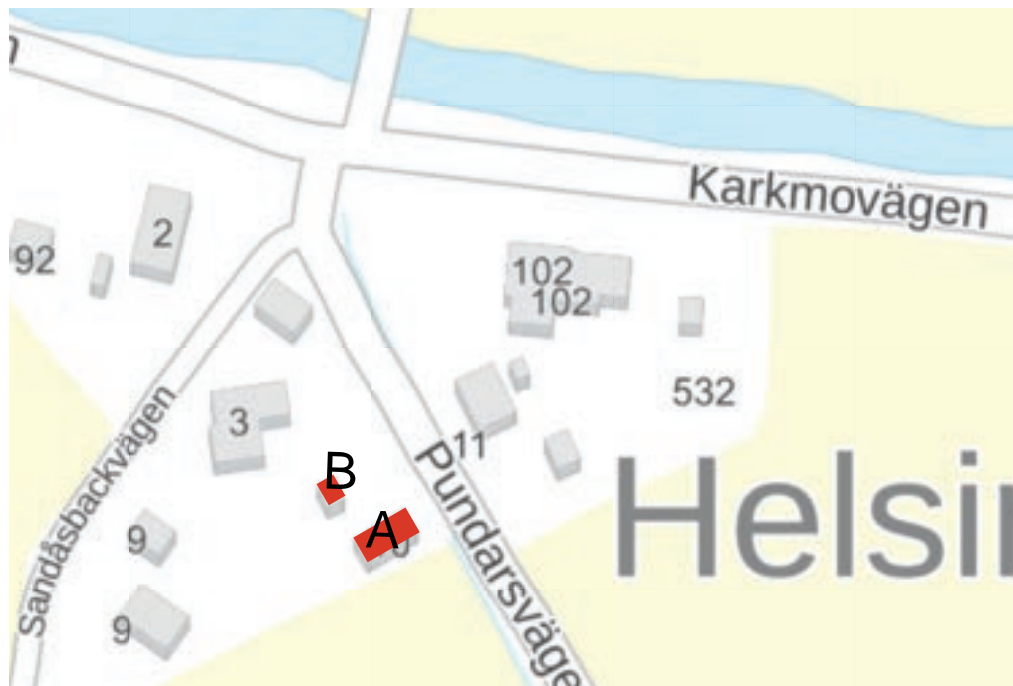
Suojelutoimenpide: Sisältyy Kullavägenin /s-alueeseen.

Ylhäällä oikealla: Ulkorakennus (A) on ainut, mitä vanhasta maatilasta on jäljellä. Suuri 1700-luvun talonpoikaistalo on purettu viime inventoinnin jälkeen. Kuvattuna pohjoisesta.

Ylhäällä vasemmalla: Ulkorakennuksen käsin piiluttu hirsiseinä ei ole ainoastaan kaunis katsella, vaan todistaa myös menneiden aikojen rakennustavasta, käsityötaidoista ja materiaalituntemuksesta. Kuvassa pääty pihatielle.

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Kohde nro 26.

499-405-0015-0002

Stormqvist

Osoite: Puntaistentie 10, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: asuinrakennus

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: asuinrakennus (A), pieni aitta (B),

Asuinrakennus (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1946, pidennetty 1969

Kerrosluku: 1+ullakko

Sokkeli: betoni

Runko: rankarakenne

Julkisivumateriaali: rimalaudoitus

Väri: punainen, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: kattopelti

Sisäänkäynti: avokuisti harjakatolla

Kunto: hyvä

Ylhäällä oikealla: Asuinrakennus (A) pohjoisesta kuvattuna, on ulkoasultaan vääristynyt, mikä vaikeuttaa sen alkuperän ymmärtämistä.

Aitta (B)

Vuoraamaton pieni hirsirunkoinen aitta, punainen, valkoiset nurkkakotelot, valkoinen listoitus, Punainen lautaovi 1800-luvun tyyppiä. Epäsopivalla värityypillä maalattu. Harjakatto aaltopellillä.

Rakennus- ja käyttöhistoria: Aitan ja kylätien välissä oli ennen sotilastorppa, jossa 1800-luvun lopussa toimi Helsingbyn ensimmäinen maalaiskauppa. Aitta kuului torppaan ja toimi kaupan varastona.

Luonnehdinta: Yleishahmoltaan alueellisesti perinteinen sotien jälkeinen asuinrakennus, jonka 2000-luvun romantisoitujen remontoitujen ulkoasu on vaikeasti luettavissa.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Pahasti vääristetty ja ilmeeltään epäselvä asuinrakennus, jolla tiettyä kulttuurihistoriallista arvoa ja tiettyä maisemallista arvoa. Perinteinen hirsirunkoinen, kooltaan harvinainen, kulttuurihistoriallisesti arvokas aitta tulee säilyttää.

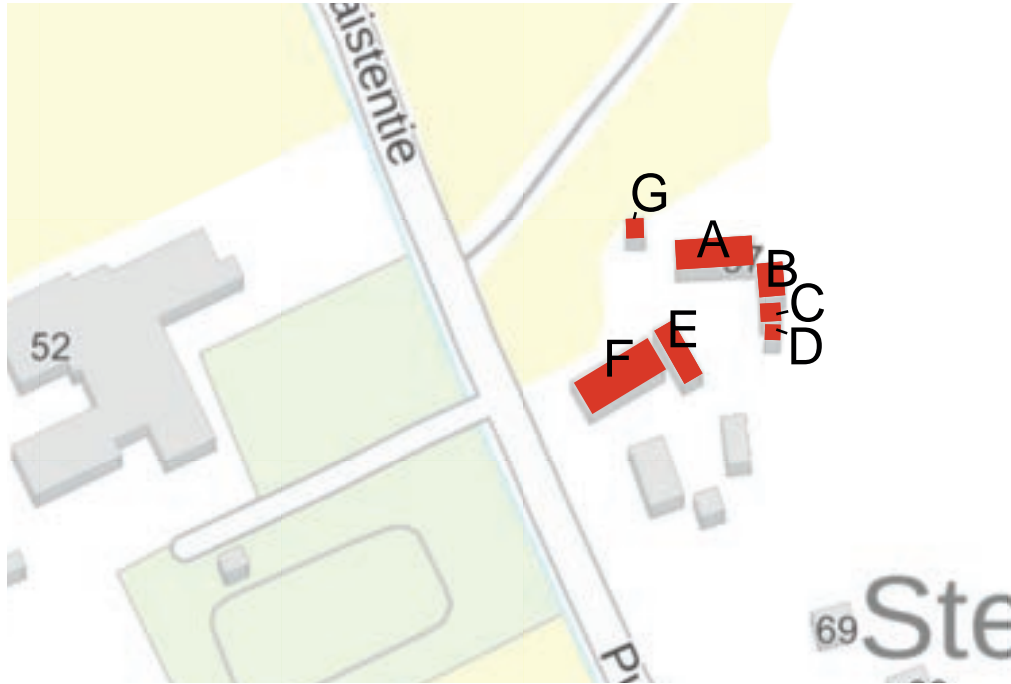
Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: Aitta merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana rakennuksena

Ylhäällä vasemmalla: Asuinrakennuksen (A) pitkä sivu paljastaa rakennusta jatkettun kuvassa vasemmalle.

Ylhäällä oikealla: Pihan pieni aitta (B) on asuinrakennusta paljon vanhempi ja juontuu ajalta, jolloin paikalla sijaitsi sotilastorppa. 1800-luvun lopulla torpassa toimi kylän ensimmäinen kyläkauppa ja aitta toimi tällöin kaupan varastona. Aitalla on paikallisesti merkittävää historiallista todistustusvoimaa ja sen säilyminen tulee taata.

Kohde nro 27.

499-405-0015-0002

Johannes Lall, Kullas hemman nr. 8.

Osoite: Puntaistentie 57, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A), leivintupa (B), kaksi aittaa (C ja D), ulkorakennus (E), navetta (F), aitta (G)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1886, silloin uusiokäytetty hirsikehikko

Kerrosluku: 1+ullakko

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Sokkeli: lohkokivi

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: rimalaudoitus

Väri: punamullattu, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: musta saumapelti

Sisäänkäynti: paikallisesti tyyppillinen avokuisti, veistetyt pilarit ja harjakatto

Kunto: hyvä

Leivintupa (B)

Arkaainen hirsirunkoinen leivintupa vuodelta 1779, jossa on säilynyt harvinai-

Ylhäällä oikealla: Hyvin säilyneellä pihapiirillä on huomattava vaikutus kyläkuvalle ja merkittävä maisemallinen arvo. Talonpoikaistalo (A) kuvassa vasemmalla ja navetta (F) kuvassa oikealla pääty tielle päin. Kuvattuna pohjoisesta.

sen suuri leivinuuni. Punamullattu rimalautoitus ja punaiset nurkat, valkoinen listoitus ja ikkunat. Sisäänkäynti: vaaleankeltainen lautaovi ylävalolla suoraan julkisivussa.

Aitat (C ja D)

Kaksi punamullattua, vuoraamatonta, hirsirunkoista, varhaista 1800-luvun tyyppiä edustavaa piha-aittaa, empiretyylinen luukkujen listoitus temppeleikolmioaiheineen, keltaiset luukut ja kalanruoto-ovet. Valkoiset otsalaudat eivät ole alkuperäiset. Harjakatto mustalla saumapellillä.

Ulkorakennus (E)

Punamullattu, vuoraamatonta, hirsirunkoinen ulkorakennusrivi korkealla betonilla vahvistetulla lohkokiviperustuksella. Paikallisesti tyypillinen aukotus. Valkoiset nurkkakotelot, listoitukset ja ikkunat, keltaiset ovet ja luukut. Harjakatto mustalla aaltopellillä.

Navetta (F)

Ulkorakennusrivi, jossa toisessa päässä vuoraamatonta, hirsirunkoinen navetta korkealla lohkokiviperustuksella ja toisessa päässä lautavuorattu vaunuliite-

ri matalammalla lohkokiviperustuksella. Punamullattu, valkoiset nurkkakotelot, listoitukset ja ikkunat, keltaiset luukut ja ovet. Harjakatto mustalla aaltopellillä.

Aitta (G)

Pienempi vuoraamatonta, hirsirunkoinen varastoaitta, punamullattu, paljaat nurkat, valkoiset listat, keltainen ovi. Pärekatto.

Luonnehdinta: Suuri pihapiiri, jolla 1800-luvun luonne ja harvinaisen vanha pikkumökki sekä useita säilyneitä ulkorakennuksia. Erittäin näkyvä sijainti kivisellä mäellä keskellä kylää. Kirkkaan valkoiset listoitukset ja ikkunat eivät väriykseltään vastaa alkuperästä.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Hyvin säilynyt ja harvinaisen täydellinen pihapiiri, jolla korkea rakennus- ja Kulttuurihistoriallinen arvo, ja myös huomattavaa maisemallista arvoa.

Ylhäällä oikealla: Yksityiskohtien kirkas valkoinen värisävy ei ole historiallisesti korrekki, mutta muilta osin suuri talonpoikaistalo (A) hyvin säilynyt.

Ylhäällä oikealla: Leivintupa (B), kuvassa taustalla, sijoittuu kulmittain talonpoikaistaloon nähden.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 1 (sininen)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana pihakokonaisuutena. Sisältyy myös pohjoisen Puntaistentien /s-alueeseen.

Ylhäällä vasemmalla: Leivintupa (B) vuodelta 1779 kuuluu selvitysalueen vanhimpiin rakennuksiin. Se on hyvin säilynyt sekä ulkoasultaan, että historialliselta luonteeltaan.

Ylhäällä oikealla: Aivan leivintuvan vieressä on kaksi otsa-aitta-tyyppistä vilja-aittaa, joiden luukunvuorauksen päätyaiheet ovat empiretyyliset, mikä oli tyyppillistä ajalle juuri ennen 1850-lukua.

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Seuraavalla sivulla:

Ylhäällä vasemmalla: Vuoraamaton ulkorakennus (E) paikallisesti tyyppillisellä aukotuksella rajaa joka sivulta löyhästi umpeen rakennettua pihaa länteen.

Ohessa oikealla: sama ulkorakennus pihatieltä kuvattuna. Ulkorakennuksella on korkea kivijalka.

Alhaalla vasemmalla: Pieni aitta- kellarirakennus (G) sijaitsee alarinteessä talonpoikaistalon länsipuolella.

Kohde nro 28.

499-405-0014-0001

Skolan

Osoite: Puntaistentie 52, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: koulu

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: koulurakennus (A)

Koulurakennus (A)

Nykyinen käyttö: ala-aste, päiväkoti, terveydenhoito ja neljä asuntoa

Alkuperäinen käyttö: kansakoulu

Rakennusvuosi: 1956

Kerros-luku: 2

Sokkeli: betoni

Runko: puu/betoni

Julkisivumateriaali: puuvuorausi ja rappaus

Väri: keltainen, valkoinen listoitus, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: pelti

Sisäänkäynti:-

Kunto: hyvä

Luonnehdinta: Koulurakennus, jonka vanhin osa on jälleenrakennusajalta,

Ylhäällä oikealla: Koulun alkuperäinen, 1950-luvun lopun kolmikerroksinen rakennusmassa on selvästi hahmotettavissa kokonaisuudesta. 1980-luvun kookas laajennus on matalampi ja eroaa postmodernin julkisivusomittelunsa myötä alkuperäisosasta. Yhtenäisen värityksen ja vesikatteen avulla muodostuu harmoninen kokonaisuus, jolla on tärkeä rooli kylässä.

suuri laajennus ja nykyinen yleisilme vuodelta 1984.

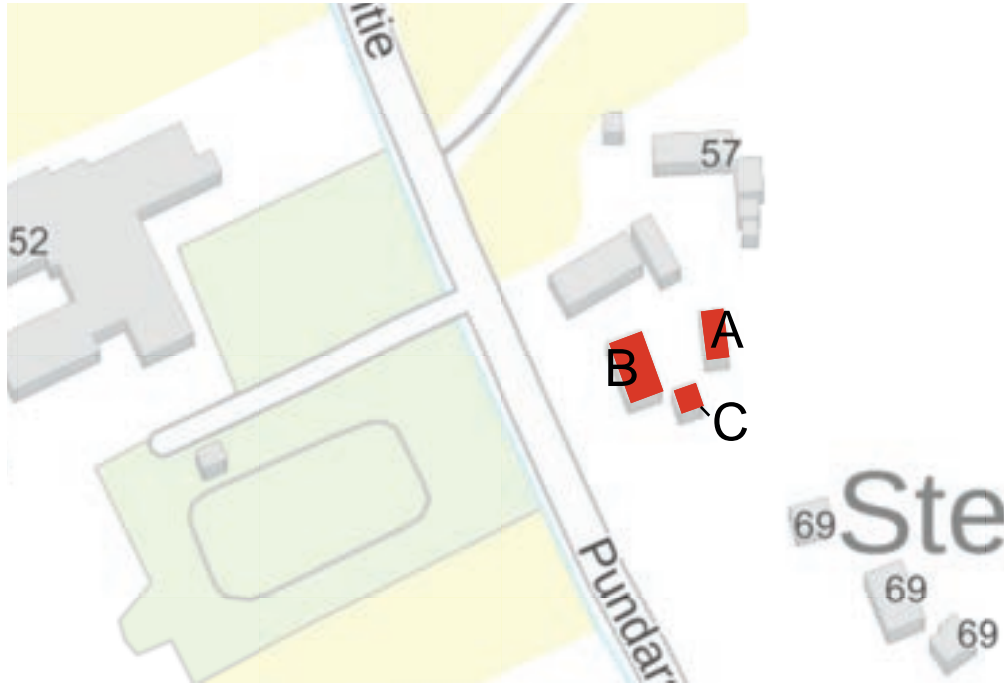
Säilyneisyys ja arvottaminen: Alkuperäinen osa on yleishahmoltaan ja julkisivuilmeeltään säilynyt, edustaa maaseudun sodanjälkeistä koulurakentamista. Alkuperäisosalla tiettyä kulttuurihistoriallista arvoa. Koulu näkyy kauas avoimessa maisemassa, mikä antaa sille merkittävän kyläkuvallisen roolin ja maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 3 (keltainen)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana rakennuksen osana

Ylhäällä vasemmalla: Laajennusosa pihatieltä katsottuna.

Ylhäällä oikealla: Alkuperäisosa lännestä katsottuna, kylätie rakennuksen takana.

Kohde nro 29.

499-405-0008-0015

Näsback

Osoite: Puntaistentie 57, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: pientila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: pikkumökki (A), aitta (B), ulkorakennus (C)

Pikkumökki (A)

Nykyinen käyttö: fritidshus

Alkuperäinen käyttö: leivintupa

Rakennusvuosi: 1700-luvun loppu

Kerros-luku: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: lomalaudoitus

Väri: punainen, punaiset nurkat, valkoinen listoitus, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: saumapelti

Sisäänkäynti: sisäänkäynti julkisivussa

Kunto: hyvä

Ylhäällä oikealla: Hyvin säilynyt pikkumökki (A) 1700-luvun lopusta on saman tyyppinen ja ikäinen kuin naapuritilan, kohde 27, leivintupa. Kuvassa julkisivu pihalle.

Aitta (C)

Vuoraamaton hirsirunkoinen aitta, valkoinen listoitus, keltainen ovi, pellitetty harjakatto.

Ulkorakennus (C)

Hirsirunkoinen ulkorakennus korkealla lohkokiviperustuksella, rakennusvuosi 1895. Osittain vuoraamaton, osittain pystylaudoitettu. Punaiset nurkkakotelot, valkoinen listoitus ja ikkunat, keltaiset ovet, uudempi musta ajo-ovi, harjakatto aaltopellillä.

Luonnehdinta: Harvinaisen vanha pikkumökki ja 1800-luvun ulkorakennus. Erittäin näkyvä sijainti kivisellä mäellä keskellä kylää. Julkisivulaudoitus ja väri-tyyppi poikkeavat alkuperäisestä.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Hyvin säilynyt ja harvinaisen vanha tupa pihapiirissä, jolla on korkea rakennus- ja Kulttuurihistoriallinen arvo. Myös huomattava maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 1 (sininen)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana pihakokonaisuutena. Sisältyy myös pohjoisen Puntaistentien /s-alueeseen.

*Ylhäällä vasemmalla: Pikkumökin (A) pääty naapuripihasta kuvattuna (kohde 27). Aitta (B) kuvassa taustalla. Siirtolohkare on tyypillinen maisemaelementti sille kivikkoiselle mäkiympäristölle, jossa kohde 27 ja 29 sijaitsevat.
Ylhäällä oikealla: Ulkorakennus (C) rajaa pihapiiriä tielle.*

58

Kohde nro 30.

499-405-0008-0025

Slaktar Sjögren

Osoite: Puntaistentie 69, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: torppa

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: pikkumökki (A), aitta (B)

Pikkumökki (A)

Nykyinen käyttö: tyhjillään

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1915

Kerros-luku: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: rimalaudoitus

Väri: punamullattu, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: betonikattotiilet

Sisäänkäynti: Harjakattoinen kuisti 1900-luvun puolestavälistä

Kunto: -

Aitta (B)

Hirsirunkoinen vilja-aitta otsa-aitta tyyppiä. Julkisivuremontti kesken, vuoraa-

Ylhäällä oikealla: Hyvin säilynyt pikkumökki (A) vuodelta 1915, aikakaudelle tyypilliset T-ikkunat ja 1950-luvun kuisti.

maton, punainen, valkoiset nurkat. Musta peltikatto.

Luonnehdinta: Modernisoimaton pikkumökki ja hirsirunkoinen aitta pihapiirissä, jossa on omakotitalo 1990-luvulta.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Hyvin säilynyt mökki kertoo paikan historiasta, omaa rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Korkea sijainti tuo myös maisemallista arvoa. Aitan historiallinen ilme vääristyy tämänhetkisten toimenpiteiden yhteydessä.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokaina rakennuksina

Ylhäällä vasemmalla: pikkumökki idästä kuvattuna.

Ylhäällä oikealla: Pihassa on myös otsa-aitta-tyyppinen vilja-aitta (B).

Kohde nro 31.

499-405-0008-0012

Granholm

Osoite: Puntaistentie 82, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: pientila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: pikkumökki (A)

Pikkumökki (A)

Nykyinen käyttö: tyhjillään

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1916

Kerros-luku: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: rimalaudoitus

Väri: harmaantunut punamulta, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: betonikattotiilet

Sisäänkäynti: täyskorkea vaakaviistopontilla vuorattu harjakattoinen kuisti

Kunto: alkuperäinen

Ylhäällä oikealla: Vuoden 1916 pikkumökissä (A) on lippuikkunat ja luonteikas alkuperäinen kuisti.

Luonnehdinta: Modernisoimaton pikkumökki pihapiirissä, jossa on omakotitalo 1960-luvulta.

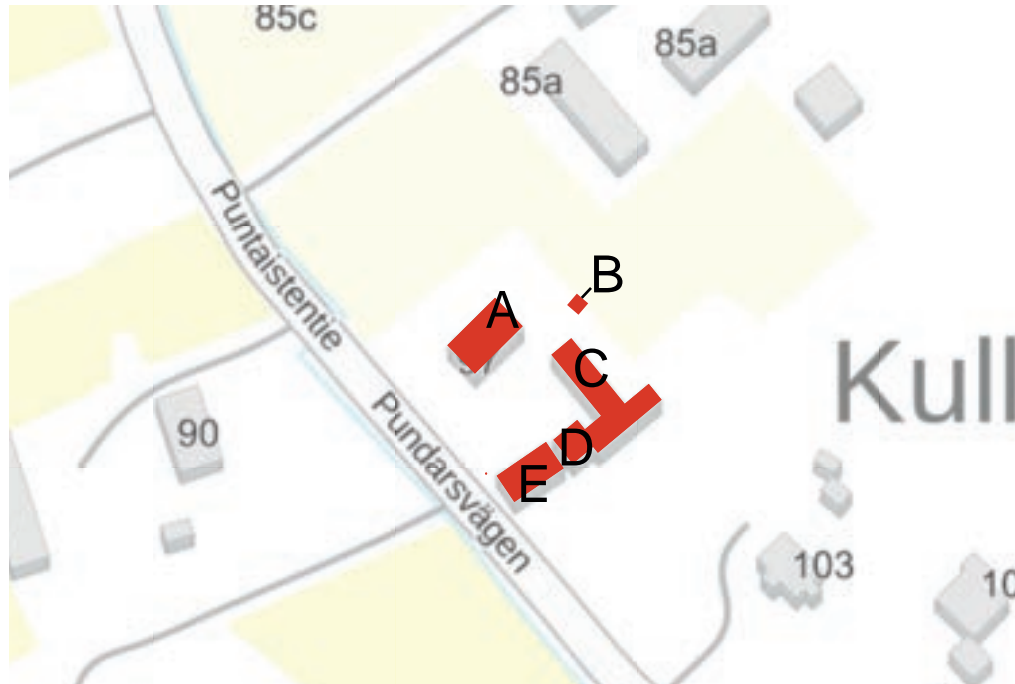
Säilyneisyys ja arvottaminen: Hyvin säilynyt tupa kertoo paikan historiasta, omaa rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Näkyvä sijainti ja merkitys tie- maisemalle tuo myös maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana rakennuksena

Yllä: Hyvin säilyneellä ryhdikkäällä pikkumökillä on näkyvä sijainti maisemassa ja huomattava maisemallinen arvo.

Kohde nro 32.

499-405-0009-0017

Storm

Osoite: Puntastentie 97, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: pientila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: asuinrakennus (A), aitta (B), L-mallinen ulkorakennus, jossa pikkumökki (C), ulkorakennus (D), navetta (E)

Asuinrakennus (A)

Omakotitalo, jolla matala ja aikakaudelle tyypillinen 1970-luvun ilme, mutta joka alun perin oli suuri perinteinen talonpoikaistalo vuodelta 1921.

Aitta (B)

Hirsirunkoinen vilja-aitta otsa-aitta tyyppiä. Punamullattu rimalaudoitus, val-

koiset nurkat ja listoitukset, vihreä luukku ja 1800-luvun tyyppinen lautaovi, harjakatto aaltopellillä.

L-mallinen ulkorakennus pikkumökillä (C)

Hirsirunkoinen ulkorakennus, jossa pikkumökki pohjoispäässä. Punainen rimalaudoitus, valkoiset nurkat, listoitukset ja ikkunat, vihreät ovet. Musta tiiliprofiloitu pelti harjakatolla. L-mallisen ulkorakennuksen sisäkulmassa rankarakenteinen osa, muilta osin vuoraamaton hirsirunko, harjakatto aaltopellillä.

Ulkorakennus (D)

Vuoraamaton hirsirunkoinen ulkorakennus, paikallisesti tyypillinen aukotus, punainen, valkoiset nurkat, valkoinen listoitus ja ikkunat, vihreät luukut ja ovet, harjakatto kattopellillä

Navetta (E)

Ylhäällä oikealla: Koristeelliset graniitista hakatut portintolpat todistavat vauraasta maatilasta. Ulkorakennukset (C, D ja E) rajaavat pihapiiriä ja niillä on suuri merkitys tieympäristölle.

Vuoraamaton hirsirunkoinen navetta lohkokiviperustuksella. Punainen paljaat nurkat, valkoinen listoitus ja ikkunat, vihreät luukut ja ovet, harjakatto kattopellillä

Luonnehdinta: Perinteinen maatila 1800-luvun ulkoasussa, hyvin säilyneet ulkorakennukset kahdella sivulla pihaa mutta asuinrakennus muutettu 1970-luvun omakotitaloksi.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Asuinrakennuksen alkuperä ei ole tunnistettavissa eikä sillä ole suojeluarvoa, mutta ulkorakennukset ovat säilyneet hyvin

Ylhäällä vasemmalla: Talonpoikaistalo on ällistyttävällä tavalla muutettu 1970-luvun omakotitaloksi.

Ylhäällä oikealla: Ulkorakennukset (D-E) vaikuttavat tieympäristön perinteiseen luonteeseen ja niillä on huomattavaa maisemallista arvoa.

Oheassa oikealla: L-mallinen ulkorakennus i vinkel (C) kuvassa vasemmalla. Toinen ulkorakennus (D), jolla paikallisesti tyypillinen aukotus, seisoo pääty pihalle päin. Navetta (E) kuvassa oikealla.

ja omaa rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Ne rajaavat pihapiiriä ja vaikuttavat voimakkaasti tieympäristön luonteeseen, mikä tuo niille huomattavaa maisemallista arvoa.

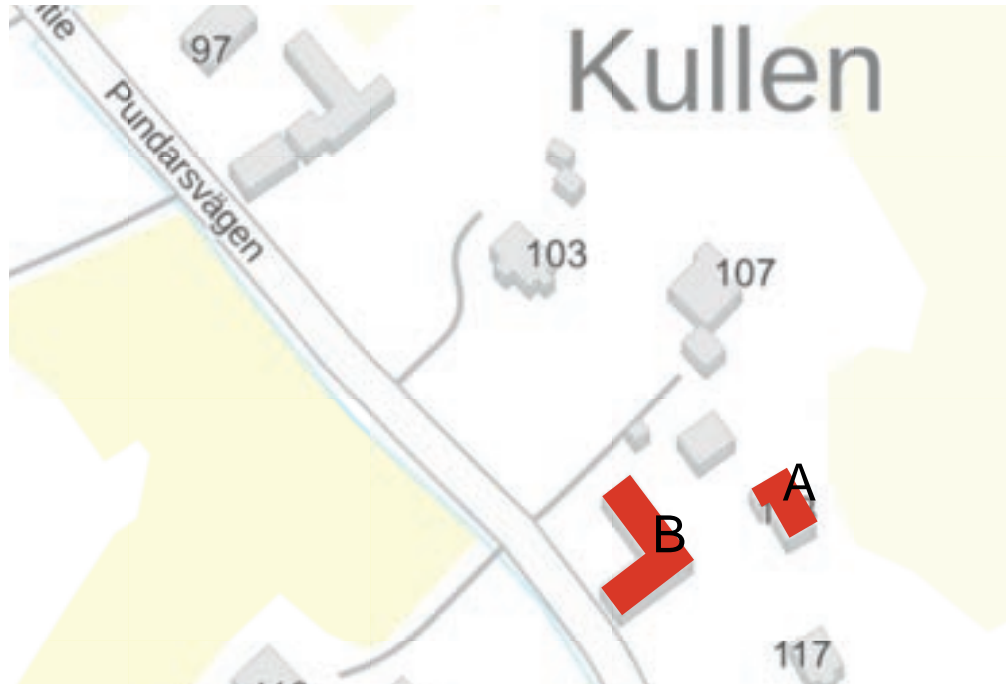
Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana pihakokonaisuutena

*Ylhäällä vasemmalla: Ulkorakennus (D) ja navetta (E) tieltä kuvattuna.
Ylhäällä oikealla: L-mallisessa ulkorakennuksessa (C) on ajoportti hevosvaunulle.*

Ylhäällä vasemmalla: Ulkorakennukset (C, D) ja navetta (E) pihatieltä kuvattuina. Ohessa oikealla: Vilja-aitta (B) on vanhempaa otsa-aitta-tyyppiä.

Kohde nro 33.

499-405-0012-0029

Åkerback

Osoite: Puntaistentie 113, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A), ulkorakennus (B)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1916

Kerrosluku: 1+ullakko

Sokkeli: rapattu lohkokivi

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: tuppeen sahattu rimalautoitus

Väri: punamulta valkoiset nurkat ja listoitukset, vaaleanharmaat ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: tummanharmaa konesaumattu nauhapelti

Sisäänkäynti: uusi vaaleankeltainen mutterimallinen kuisti pellitetyllä aumakattolla

Kunto: vastakunnostettu

Ylhäällä oikealla: Talonpoikaistalo (A) on hiljattain kunnostettu ja palautettu alkuperäiseen ulkoasuunsa. Kuisti on uusi.

Ulkorakennus (B)

L-mallinen ulkorakennusrivi eri aikaisista osista. Hirsirunkoinen osa korkealla lohkokiviperustuksella sisääntulotietä vasten, punainen rimalautoitus, valkoiset nurkat, listoitukset ja ikkunat, siniharmaat luukut ja ovet, harjakatto aaltopellillä.

Luonnehdinta: Perinteinen, vastakunnostettu varhaista 1900-luvun tyyppiä oleva talonpoikaistalo, uudella kivistillä, joka on tehty kopiona alkuperäisestä. L-mallinen ulkorakennusrivi tietä vasten.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Asuinrakennus on hiljattain muutettu ja kunnostettu, rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Ulkorakennus rajaa pihapiiriä ja vaikuttaa voimakkaasti tieympäristön luonteeseen, mikä tuo niille huomattavaa maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2(vihreä)

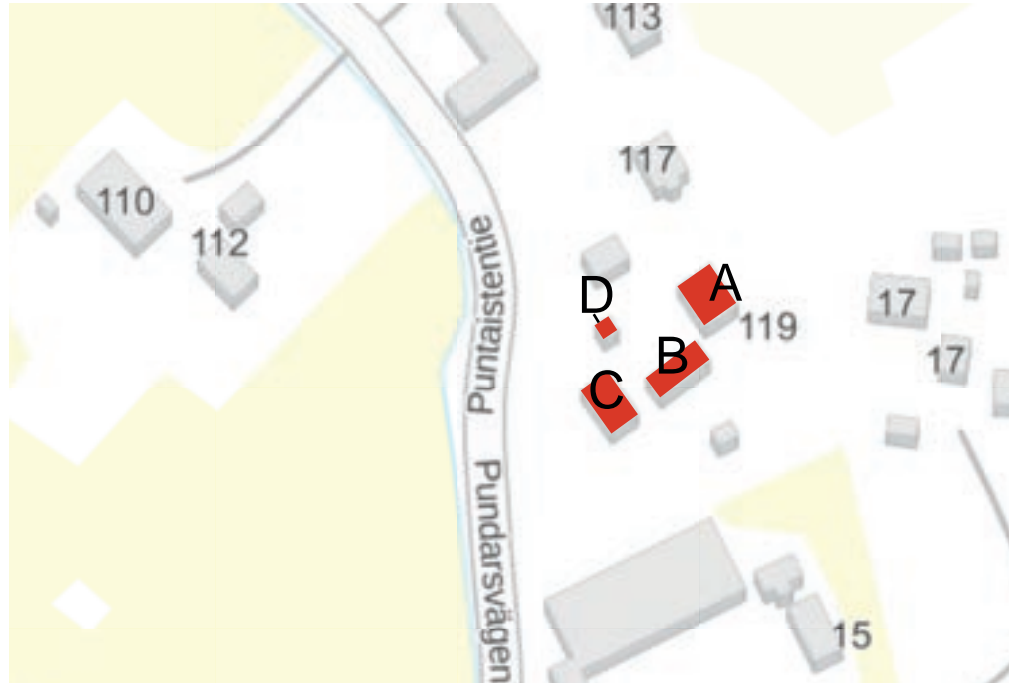
Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana pihakokonaisuutena

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Ylhäällä vasemmalla: Ulkorakennus (B) rajaa pihatietä luoteeseen.

Ylhäällä oikealla: Ulkorakennuksella on huomattava merkitys tiemaisemalle, mikä tuo sille merkittävää maisema-arvoa.

Kohde nro 34.

499-405-0012-0013

Storm

Osoite: Puntaistentie 119, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: pientila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A), ulkorakennus (B ja C), aitta (D)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: tyhjä

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1922, muutettu 1952

Kerrosluku: 1+ullakko

Sokkeli: betoni

Runko: rankarakenne

Julkisivumateriaali: rimalaudoitus

Väri: punamulta valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: tiiliprofiloitu pelti

Sisäänkäynti: alkuperäinen pirttikyläläisen puusepän rakentama koristeellinen aumakattoinen kuisti

Kunto:-

Ulkorakennusrivi (B)

Perinteinen ulkorakennusrivi, rankarakenteinen lohkokiviperustuksella, punainen rimalaudoitus, valkoiset nurkat, listoitukset ja ikkunat, keltaiset ovet ja ovet. Harjakatto kattopellillä

Ulkorakennus (C)

Perinteinen ulkorakennusrivi, rankarakenteinen, betoniperustuksella, punainen lautavuoraus, valkoiset nurkat, listoitukset ja ikkunat, keltaiset ovet ja ovet. Harjakatto kattopellillä.

Aitta (D)

Vuoraamaton, punamullattu hirsirunkoinen aitta, valkoiset nurkkakotelot ja listoitukset, keltainen ovi. Harjakatto kattopellillä

Luonnehdinta: Pieni 1920-luvun tyyppiä oleva pihapiiri, jolla 1950-luvun tyyli-
piirteitä. Erityisen koristeellinen kuisti on alkuperäinen. Ulkorakennukset kah-
della sivulla ja perinteinen hirsirunkoinen aitta.

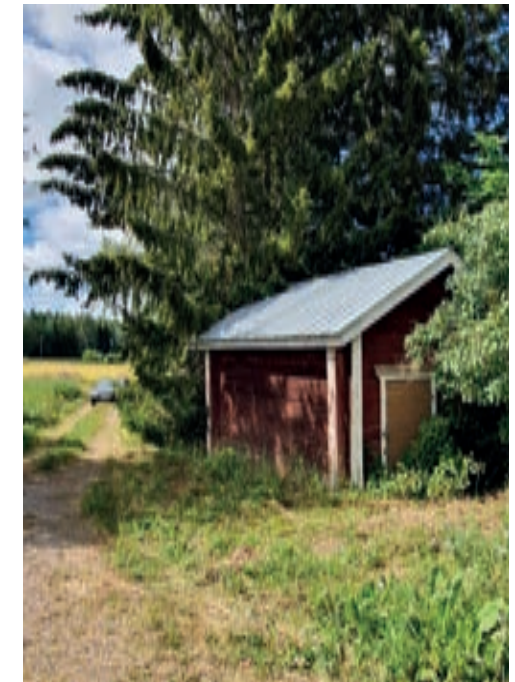
*Ylhäällä vasemmalla: 1920-luvun talonpoikaistalo (A) on modernisoitu 1950-luvulla, mikä on nähtävissä sen julkisivukuvasta sekä matalasta kattolyhdystä.
Yllä: Kuisti on pirttikyläläisen timpurin mestariteos, ulko-ovea lukuunottamatta alkuperäiskun-
nossa.*

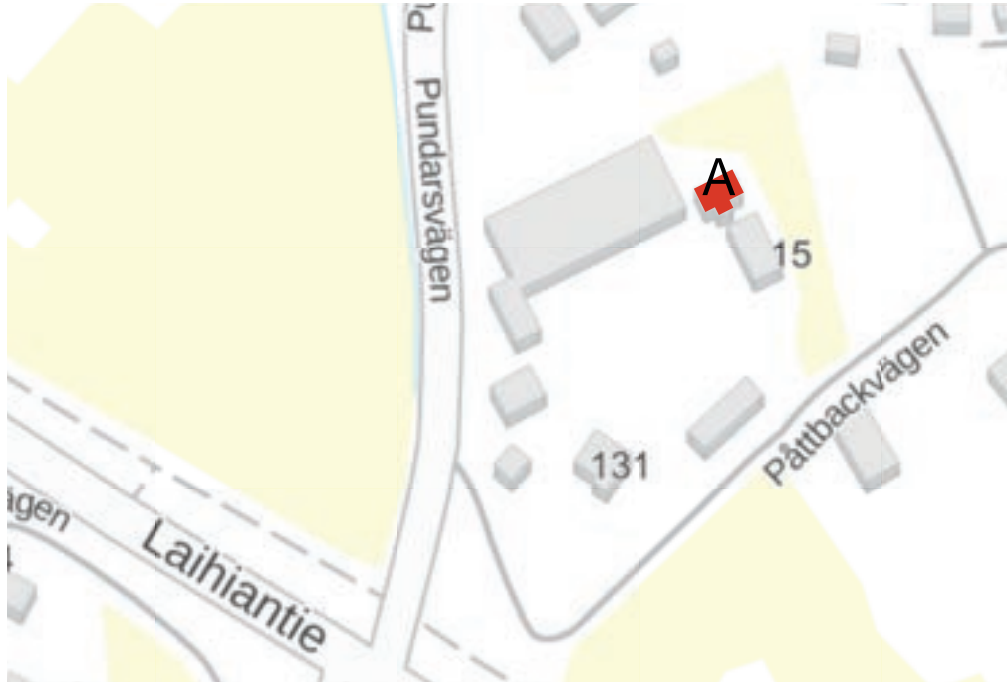
Säilyneisyys ja arvottaminen: Tupa, jolla ajallisesti kerrostunut luonne ja rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Näkyvä sijainti ja vaikutus tieympäristöön kylän keskustassa tuo sille myös maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana pihakokonaisuutena

*Ylhäällä vasemmalla: Ulkorakennus (B) rajaa pihaa kaakkoon.
Ylhäällä oikealla: Ulkorakennus (C) rajaa pihaa tielle.
Ohessa oikealla: Pihatien varressa on hyvin säilynyt pieni aitta (D).*

Kohde nro 35.

499-404-0009-0030

Nordlund

Osoite: Pättbackavägen 15, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: pientila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: tyhjillään

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1928

Kerrosluku: 1+ullakko

Sokkeli: betoni

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: alhaalla rimalautoitus, ylhäällä vaakaviistoponttilautoitus

Väri: punamulta, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: betonikattotiilet

Sisäänkäynti: 1,5 kerroksinen harjakattoinen kuisti

Kunto: alkuperäinen

Luonnehdinta: Pieni alkuperäiskunnossa oleva 1920-luvun tupa pihapiirissä, jossa on omakotitalo 1990-luvulta ihan vieressä.

Ylhäällä oikealla: Koristeellinen 1920-luvun talonpoikaistalo (A) alkuperäiskunnossa uudemman omakotitalon takana, kuvattuna kylätieltä.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Erittäin hyvin säilynyt pikkumökki aikakaudelle tyypillisessä ulkoasussa. Rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Myös tiettyä arvoa Pottbackavägenin arvokkaalle tieympäristölle.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana rakennuksena

Kohde nro 36.

499-404-0009-0029

Stormis

Osoite: Pättbackavägen 21, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A), ulkorakennus (B), kaksi aittaa (C)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1800-luvun alusta

Kerrosluku: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: rimalaudoitus

Väri: punainen, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: kattopelti

Sisäänkäynti: hiljattain lisätty harjakatollinen kuisti, jonka edessä betonikivinen terassi

Kunto: hyvä

Ylhäällä oikealla: Kohde pihatieltä katsottuna, talonpoikaistalo (A) kuvassa vasemmalla.

Ulkorakennus (B)

Vuoraamaton hirsirunkoinen ulkorakennusrivi, paljaat nurkat. Keltaiset luukut alkuperäiset, mutta liukuovet uudet. Punainen, valkoinen listoitus. Harjakatto kattopellillä

Aittaar (C)

Kaksi vuoraamatonta hirsirunkoista piha-aittaa, vanhempaa tyyppiä, toisessa kaiverrettu vuosiluku 1797, punamullatut, valkoiset puitteet ja ikkunat, keltaiset ovet. Harjakatto aaltopellillä.

Luonnehdinta: Modernisoitu ja ulkoisesti lisäeristetty, pidennettyä paritupatyyppiä oleva talonpoikaistalo, uudet ikkunat modernit. Aitoissa niin ikään uudenaikaiset ovet, ikkunat ja katto.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Rakennukset ovat yleishahmoltaan säilyneet, mutta alkuperäiseltä julkisivuilmeeltään vääristyneet. Rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Rakennusten julkisivuilmeen palauttamista suositellaan. Vaikuttaa Pottbackavägenin arvokkaaseen tieympäristöön, mikä tuo kohteelle

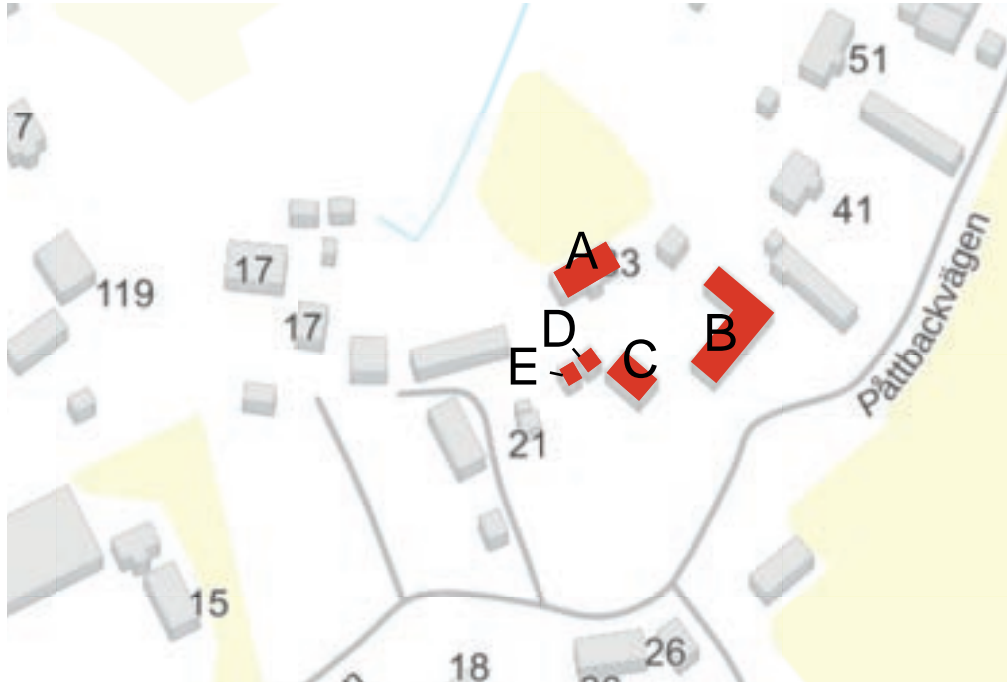
maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana pihakokonaisuutena. Sisältyy myös Pottbackavägenin /s-alueeseen.

*Ylhäällä vasemmalla: Ulkoinen lisäeristäminen sekä ikkunoiden ja ulkovuorauksen vaihto on vääristänyt talonpoikaistalon (A) historiallista luonnetta.
Ylhäällä oikealla: Ulkorakennus (B) pihalta katsottuna.*

Kohde nro 37.

499-404-0009-0027C

Jonas Rönnholm

Osoite: Pättbackavägen 33, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: pientila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: Talonpoikaistalo (A), L-mallinen ulkorakennus(B), ulkorakennus (C)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1800-luvun alku

Kerrosluku: 1+ullakko

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Sokkeli: lohkokivi

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: rimalaudoitus

Väri: punamulta, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: saumapelti

Sisäänkäynti: Harjakattoinen avokuisti vuodelta 1984

Kunto: hyvä

Ylhäällä oikealla: Kohteella on huomattava maisemallinen arvo, tässä tieltä katsottuna, talonpoikaistalo (A) taustalla ja L-mallinen ulkorakennus (B) kuvassa oikealla.

L-mallinen ulkorakennus (B)

Hirsirunkoinen L-mallinen ulkorakennus lohkokiviperustuksella laajennettu osalla, jossa rankarakenne betoniperustuksella. Punamullattu rimalaudoitus, valkoiset nurkat, listoitukset ja ikkunat

Ulkorakennus (C)

Pienempi puurakenteinen ulkorakennus lohkokiviperustuksella, punamullattu rimalaudoitus, valkoiset nurkat, listoitukset ja ikkunat, keltainen luukku ja ovi. Harjakatto kattopellillä

Aitta (D)

Vuoraamaton, hirsirunkoinen aitta, paljaat nurkat. Punamullattu, valkoiset nurkat ja listoitukset, keltainen luukku ja 1800-luvun mallia oleva lautaovi. Harjakatto kattopellillä

Aitta (E)

Hirsirunkoinen aitta otsa-aitta tyyppiä, joka myöhemmin rimalaudoitettu. Punamullattu, valkoiset nurkat ja listoitukset, keltainen luukku ja lautaovi

1800-luvun tyyppiä. Harjakatto kattopellillä

Luonnehdinta: Maatila 1800-luvun lopun ulkoasussa, monta säilynyttä ulkorakennusta. Pikkumökki on purettu viime inventoinnin jälkeen. Erittäin näkyvä sijainti, pitkä ulkorakennus (B) Pottbackavägenin varressa.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Hyvin säilynyt pihakokonaisuus, jolla korkea rakennus- ja Kulttuurihistoriallinen arvo. Vaikuttaa Pottbackavägenin arvokkaaseen tieympäristöön, mikä tuo kohteelle myös huomattavaa maisemallista arvoa.

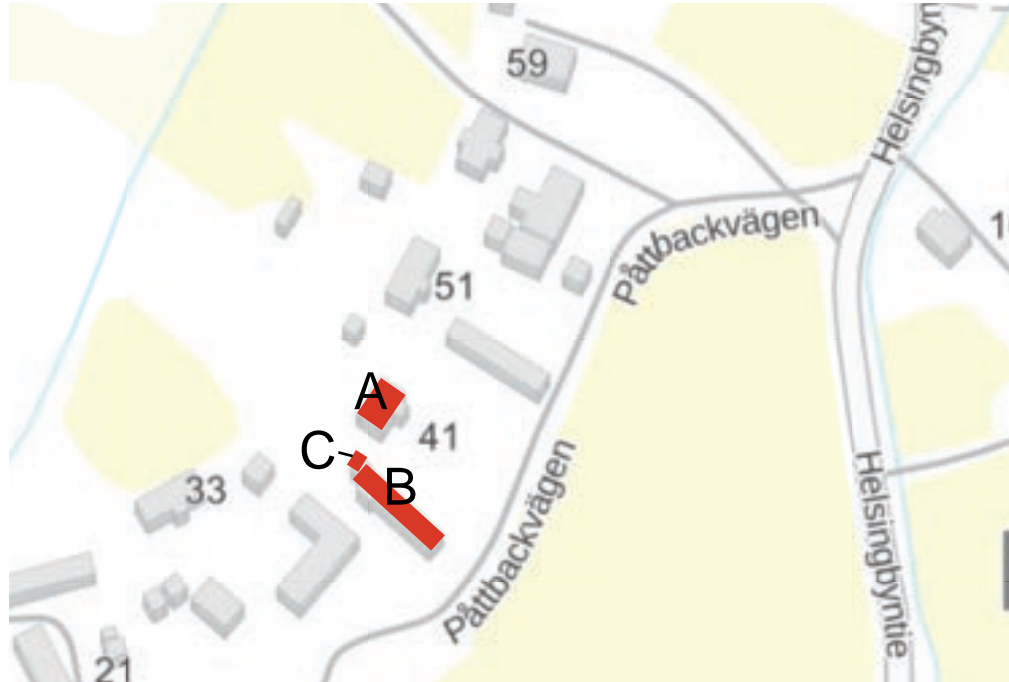
Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana pihakokonaisuutena. Sisältyy myös Pottbackavägenin /s-alueeseen.

Ylhäällä vasemmalla: Hyvin säilyneen talonpoikaistalon (A) oikealla puolella sijaitsevan kiviröykkiön kohdalta on purettu pikkumökki viime inventoinnin jälkeen.

Ylhäällä oikealla: Pieni ulkorakennus (C) sekä aitat (D ja E) pohjoisesta katsottuna. Oikeanpuoleinen aitta on otsa-aitta-tyyppiä, mutta on myöhemmässä vaiheessa modernisoitu lautavuorauksella.

Kohde nro 38.

499-404-0008-0030

Eriksson

Osoite: Pättbackavägen 41, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A), ulkorakennus (B), aitta/sauna (C)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1870

Kerrosluvu: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: alhaalla lomalaudoitus ja ylhäällä vaakaviistopontti

Väri: punamulta, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: kattopelti

Sisäänkäynti: harjakattoinen kuisti 1960-luvulta, jonka edessä pieni kuistilajennus

Kunto:-

Ylhäällä oikealla: Pättbackavägenin pohjoisen tieosuuden asutus sijaitsee matalalla lounais-koillis-suuntaisella harjulla. Paikan perinteinen asutusrakenne koostuu ytimeltään harjun laella sijaitsevasta tien suuntaisesta talonpoikaistalosta ja tämän alapuolella olevasta, poikittain kylätiehen nähden sijoittuvasta, ulkorakennusrivistä. Kohteet 38 ja 39 ovat säilyneitä esimerkkejä tästä tavasta ryhmitellä rakennuksia ja luoda pihatilaa. Kuvassa kohde 38 Helsingbyntieltä kaakosta katsottuna, kohteen 39 ulkorakennus kuvassa oikealla.

Ulkorakennus (B)

Hirsirunkoinen ulkorakennusrivi, jonka kylätien puoleisessa päädyssä on kylän vellikello tapulissaan. Punamullattu rimalaudoitus, valkoiset nurkat, listoitukset ja ikkunat, keltaiset luukut ja ovet. Harjakatto aaltopellillä.

Aitta/sauna (B)

Hirsirunkoinen saunaksi muutettu aitta, alhaalla lomalaudoitus, ylhäällä vuoraamaton, lisätyt ikkunat ja kuisti. Musta palahuopa harjakatolla.

Luonnehdinta: Lyhennetty 1800-luvun talonpoikaistalo 1960-luvun asussa. Pitkä ulkorakennus pääty kylätietä vasten. Päädyssä vellikello. Näkyvä sijainti avoimella mäellä ulkorakennus (B) pokittain Pottbackavägeniä päin.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Julkisivuolmeeltään vääristynyt vanhempi talonpoikaistalo sekä ulkorakennus, jossa säilynyt vellikello. Rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Julkisivuolmeen palauttamista suositellaan. Vaikuttaa Pottbackavägenin arvokkaaseen tieympäristöön, mikä tuo kohteelle huomattavaa maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana pihakokonaisuutena. Sisältyy myös Pottbackavägenin /s-alueeseen.

*Ylhäällä vasemmalla: Talonpoikaistalo (A) on 1800-luvun tyyppiä, mutta sen julkisivukuva on 1960-luvulta. Ulkorakennus (B) kuvassa vasemmalla.
Ylhäällä oikealla: Ulkorakennuksen (B) tienpuoleisessa päädyssä on yksi kylän vellikelloista.*

Kohde nro 39.

499-404-0008-0044

Back

Osoite: Pättbackavägen 51, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A), ulkorakennusrivi (B), ulkorakennus (C), navetta (D), aitta (E)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: tyhjillään

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: tänne siirretty Vanhasta Vaasasta vuonna 1852, alun perin rakennettu 1800-luvun alussa

Kerrosluku: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: rimalaudoitus

Väri: punamulta valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: saumapelti

Sisäänkäynti: paikallisesti tyypillinen luonteikas kuisti veistetyillä tolpilla ja koristeellisilla otsalautoilla. Harjakatto

Ylhäällä oikealla: Pättbackavägenin pohjoisen tieosuuden asutus sijaitsee matalalla lounais-koillis-suuntaisella harjulla. Kuvassa vasemmalta kohteen 38 talonpoikaistalo, jonka jälkeen pitkä ulkorakennus (B) sekä talonpoikaistalo (A) mäen laella. Aitta (E) alhaalla tien varressa ja sen vieressä pohjoisnaapurin ulkorakennus.

Kunto: modernisoimaton

Ulkorakennusrivi (B)

Vuoraamaton hirsirunkoinen ulkorakennusrivi, paikallisesti tyyppinen aukotus. Punainen, valkoiset nurkat, listoitukset ja ikkunat, keltaiset luukut ja ovet. Harjakatto aaltopellillä. Katto vakavasti vaurioitunut ja kaipaa pikimmiten korjausta.

Ulkorakennus (C)

Vuoraamaton hirsirunkoinen ulkorakennus korkealla lohkokiviperustuksella, paljaat lohipyrstönurkat, maalaamaton. Harjakatto aaltopellillä.

Navetta (D)

Vuoraamaton hirsirunkoinen ulkorakennus, jossa paljaat nurkat. Paikallisesti tyyppinen väristys. Punainen hirsipinta, valkoinen listoitus ja ikkunat, keltainen luukku ja ovi. Harjakatto aaltopellillä.

Aitta (E)

Vuoraamaton hirsirunkoinen aitta, punainen, valkoiset nurkat ja listoitukset, keltainen luukku ja ovi. Harjakatto aaltopellillä.

Rakennus- ja käyttöhistoria: Rakennettiin alun perin Vanhaan Vaasaan 1800-luvun alussa, siirrettiin tänne kaupunkipalon jälkeen vuonna 1852. Pidennetty kamarilla 1930-luvulla.

Luonnehdinta: 1800-luvun maatila alkuperäisasussaan, monta säilynyttä ulkorakennusta. Näkyvä sijainti, ulkorakennuksen (B) pääty Pottbackavägeniä vasten.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Erittäin hyvin säilynyt pihakokonaisuus, jolla erityisen korkea rakennus- ja Kulttuurihistoriallinen arvo. Vaikuttaa Pottbackavä-

Ylhäällä vasemmalla: Talonpoikaistalo (A) on 1800-luvun alusta, se rakennettiin alunperin Vanhaan Vaasaan ja siirrettiin tälle paikalle kaupunkipalon jälkeen.

Ylhäällä oikealla: Ulkorakennus (B) rajaa pihaa etelänaapurin suuntaan ja on merkityksellinen Pottbackavägenin arvokkaalle tiemaisemalle.

*Yllä: Talonpoikaistalossa (A) on paikallisesti tyypillinen avokuisti, jonka arkkitehtuuri on korkealaatuista harmonisten suhteiden ja huolellisen veistotyön ansioista.
Ohessa oikealla: Näkymä kuistilta kylätielle ja veistettyjen tolppien muotojuhlaa. Ulkorakennus (B) kuvassa keskellä.*

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

genin arvokkaaseen tieympäristöön, mikä tuo kohteelle huomattavaa maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 1 (sininen)

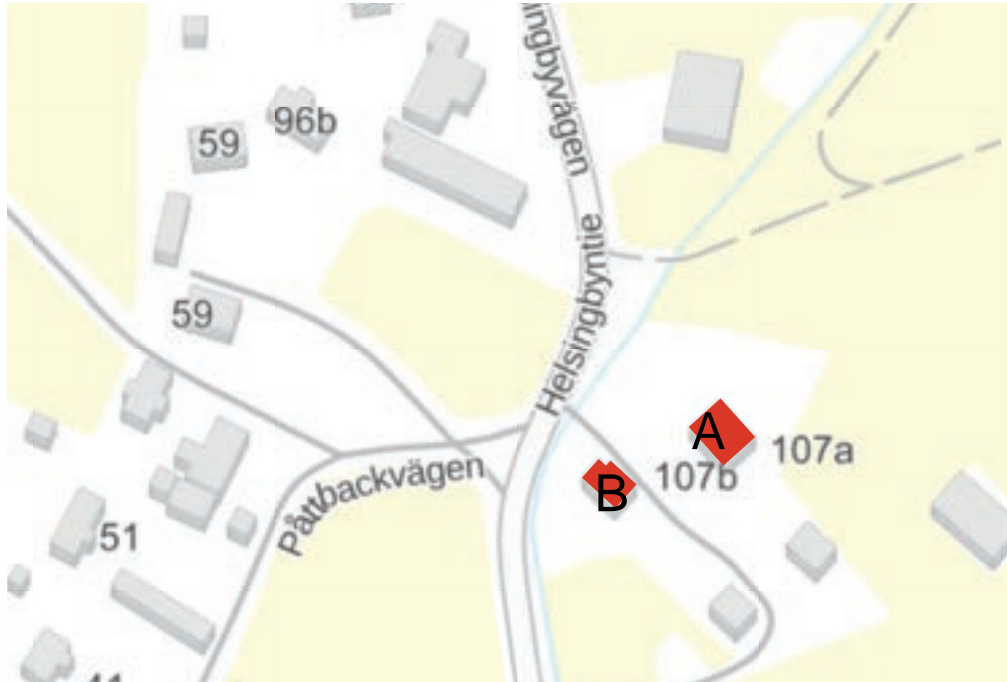
Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana pihakokonaisuutena. Sisältyy myös Pottbackavägenin /s-alueeseen.

Ylhäällä vasemmalla: Ulkorakennuksen (B) katto on pikaisen korjauksen tarpeessa. Ylhäällä oikealla: Kylätien vartinen aitta (E), kiviaita sekä navetta (D) rajaa pihaa pohjoiseen ja vaikuttavat yhdessä ulkorakennuksen (B), kuvassa vasemmalla, kanssa till Pottbackavägenin arvokkaaseen luonteeseen.

Ohessa oikealla: Aitan (E) sisäänkäynti on epätyypillisesti kattolapteen alla, mikä herättää epäilyksen siitä, olisiko se jääne alunperin pidemmästä ulkorakennuksesta.

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Kohde nro 46.

499-404-0007-0015

Isak Mara

Osoite: Helsingbyvägen 107 B, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: pientila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: asuinrakennus (A), pikkumökki (B)

Asuinrakennus (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: jälleenrakennusaika

Kerrosluvu: 1+ullakko

Sokkeli: betoni

Runko:-

Julkisivumateriaali: rapattu

Väri: rapattu, punatilliset puitteet, ruskeat ikkunat

Kattomuoto: harjakatto, jossa myöhemmin lisätty poikkipääty

Kattomateriaali: ruskea saumapelti

Sisäänkäynti: alkuperäinen avokuisti, jonka päällä parveke, jonka kattolippaa on myöhemmin laajennettu

Kunto: hyvä

Ylhäällä oikealla: Asuinrakennus (A) on toisen kerroksen parvekelaajennusta lukuunottamatta ulkoasultaan tyypillinen jälleenrakennuskauden omakotrakentamisen edustaja.

Pikkumökki (B)

Hirsirunkoinen pikkumökki alun perin 1800-luvun puolestavälistä, siirretty nykyiseen paikkaansa pihapiirin sisällä vuonna 1944, betoniperustuksella, keltainen julkisivupelti, laajennettu pulpettikattoisella osalla vuonna 1990.

Luonnehdinta: Rapattu asuinrakennus jälleenrakennusajalta. Muutettu pikkumökki on ainut mitä vanhan tilan alkuperäisistä rakennuksista on säilynyt, pitkä ulkorakennusrivi purettu viime inventoinnin jälkeen.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Asuinrakennus on verraten hyvin säilynyt ja aikakaudelle tyyppilinen, edustaa jälleenrakennusajan asuinrakentamista. Parveketilanteen palauttamista alkuperäiseen suositellaan. Oma tiettyä rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Pikkumökin luonne on voimakkaasti vääristynyt. Julkisivutyypin ja – ilmeen palauttamista suositellaan.

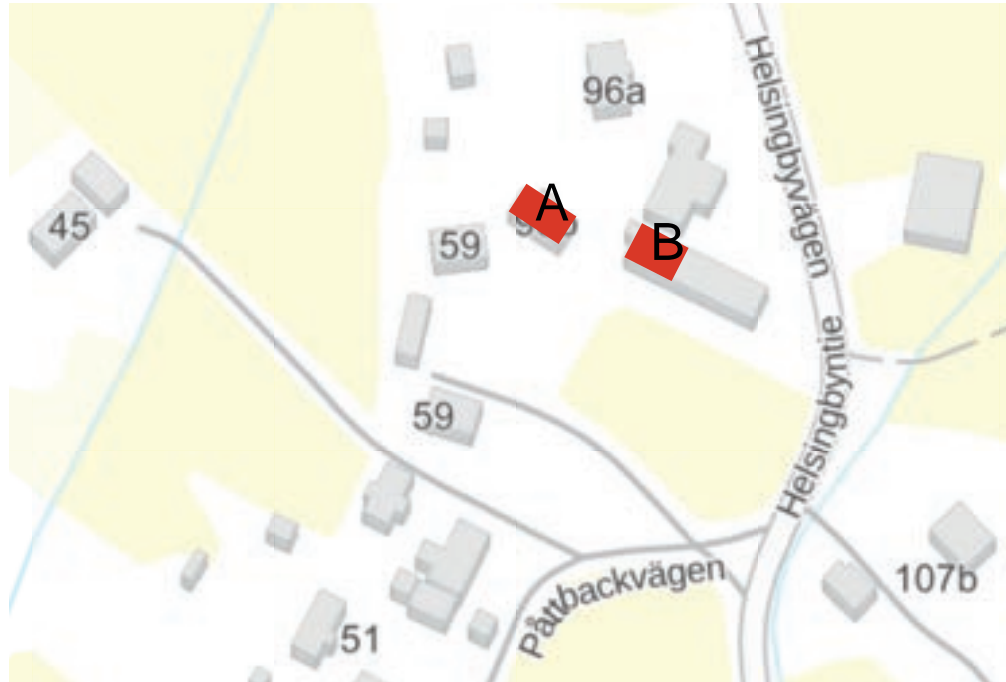
Kulttuurihistoriallinen luokitus: 3 (keltainen)

Suojelutoimenpide: Asuinrakennus (A) merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana rakennuksena

Ylhäällä vasemmalla: Pikkumökki (B) on 1800-luvulta, mutta sekä sen hahmo, että sen ilme on pahasti vääristynyt. Kylätieltä katsottuna.

Ylhäällä oikealla: Pikkumökin (B) laajennus tekee siitä vaikeasti tunnistettavan.

Kohde nro 48.

499-404-0006-0009

Nygård

Osoite: Helsingbyvägen 96b, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A), osa ulkorakennusta (B)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: tyhjillään

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1852

Kerrosuku: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: julkisivupelti

Väri: punainen, valkoiset nurkat ja listoitukset, ruskeat ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: mineriitti

Sisäänkäynti: luonteikas kuisti jyrkällä päätykolmiolla, mineriitillä katettu pulpettikatto. Vaakaviistoponttivuoraus, punainen, valkoiset nurkat ja listoitukset.

Kunto:-

Ulkorakennus (B)

Ylhäällä oikealla: Korkea talonpoikaistalo (A) 1800-luvun puolesta välistä on vuorattu julkisivupellillä ja sen ikkunat on vaihdettu toisen tyyppisiksi. Pihasta katsottuna.

Vuoraamaton, hirsirunkoinen osa ulkorakennusrivistä, lohkokiviperustus, paljaat nurkat, punainen hirsipinta, valkoinen listoitus ja mustat luukut ja ovet.

Luonnehdinta: Suuri talonpoikaistalo 1960-luvun ulkoasussa, toiminnassa olevan maatilan pihapiirissä, jossa varsinainen asuinrakennus vuodelta 1982.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Yleishahmoltaan säilynyt, mutta julkisivuilmeeltään pahasti vääristynyt. Julkisivuilmeen palauttamista suositellaan. Rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Näkyvä sijainti maisemassa, ja vaikuttaa Pottbackavägenin arvokkaaseen tieympäristöön, mikä tuo kohteelle maisemallista merkitystä.

Nygårdsbackan lähiympäristö on purettu ja tuhottu viime inventoinnin jälkeen. Aivan lähinaapurina oli toinen suuri talonpoikaistalo. Epätavallinen jakamaton ympäristö oli säilynyt ajalta ennen uusjakoa, mutta purettiin vuoden 1997 jälkeen.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 3 (keltainen)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvok-

kaana rakennuksena

*Ylhäällä vasemmalla: Talonpoikaistalon (B) julkisivu eteläisen naapurin suuntaan.
Ylhäällä oikealla: Pätkä perinteistä ulkorakennusta (B) on säilynyt osana modernimpaa ulkorakennuskokonaisuutta.*

Ohessa oikealla: Talonpoikaistalon (A) hyvin säilynyt kuisti 1900-luvun alusta.

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Kohde nro 49.

499-404-0003-0010

Anni Nygård

Osoite: Helsingbyvägen 91, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: tyhjillään

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1850

Kerrosluku: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: rimalaudoitus

Väri: punamulta valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: saumapelti

Sisäänkäynti:-

Kunto: alkuperäinen, mutta rapistuu

Luonnehdinta: Tyhjillään oleva talonpoikaistalo 1800-luvulta toiminnassa olevan maatilan pihapiirissä, jossa asuinrakennus 1970-luvulta.

Ylhäällä oikealla: Talonpoikaistalo (A) 1800-luvun puolesta välistä on alkuperäiskunnossa ja seisoo autiona uudemman asuinrakennuksen vieressä.

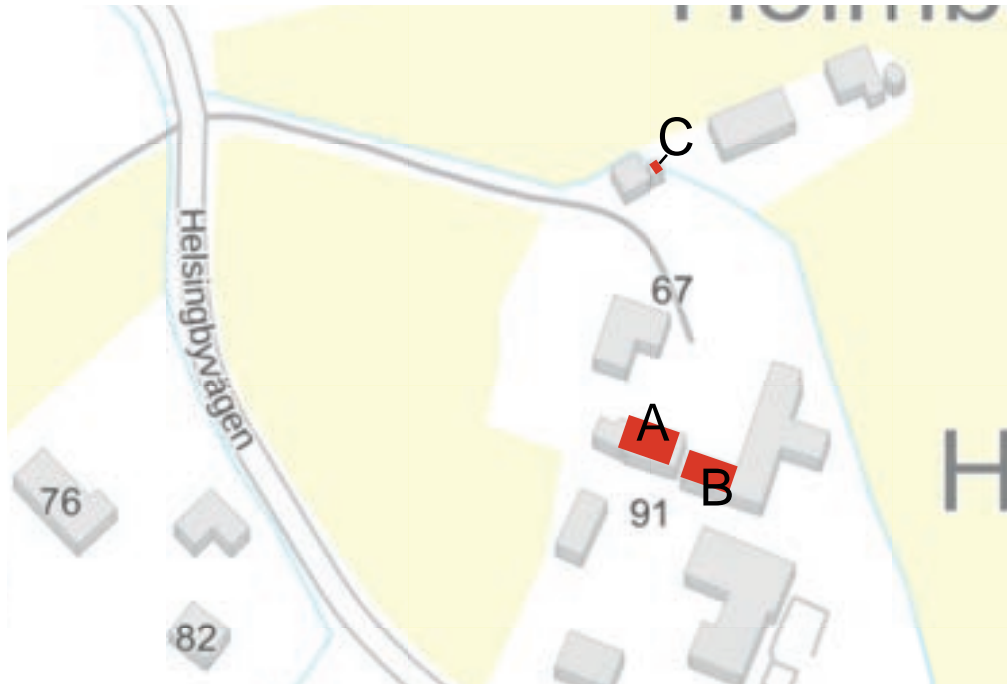
Säilyneisyys ja arvottaminen: Hyvin säilynyt modernisoimaton talonpoikaistalo lähes alkuperäisasussa. Korkea rakennus- ja Kulttuurihistoriallinen arvo. Näkyvä sijainti maisemassa ja omaa siten myös maisemallista arvoa. Rapistumisen ei saa antaa jatkoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: - (kohteen tekniseen kuntoon viitaten)

Ylhäällä oikealla: Talonpoikaistalo (A) Helsingbyntieltä lännestä katsottuna.

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Kohde nro 50.

499-404

Mäki

Osoite: Helsingbyvägen 67, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: pientila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: pikkumökki (A), ulkorakennus (B), aitta (C)

Pikkumökki (A)

Nykyinen käyttö: tyhjä

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1800-luvulta

Kerrosluvu: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: rimalaudoitus

Väri: punainen, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: betonikattotiilet

Sisäänkäynti: luonteikas, paikallisesti tyyppillinen avokuisti veistettyine pilareineen ja koristeellisesti muotoiltuine otsalautoineen, harjakatto

Kunto: hyvä

Ylhäällä oikealla: 1800-luvun pikkumökissä (A) on paikallisesti tyyppillinen avokuisti veistettyine pilareineen ja koristeellisine otsalautoineen.

Ulkorakennus (B)

Vuoraamaton hirsirunkoinen ulkorakennus lohkokiviperustuksella. Punainen hirsipinta, valkoiset nurkkalaudat, listoitukset ja ikkunat, vihreät ovet. Paikallisesti tyypillinen aukotus. Harjakatto kattopellillä

Aitta (C)

Pieni vuoraamaton hirsirunkoinen maitoaitta. Punamullattu, valkoiset nurkat ja listoitukset, vihreä lautaovi 1800-luvun mallia. Harjakatto kattopellillä

Luonnehdinta: Pikkumökki ja kaksi perinteistä talousrakennusta 1800-luvun asussa toiminnassa olevan maatilan pihapiirissä, jossa asuinrakennus vuodel-

*Yllä: Pikkumökin (A) kuisti on paikallista tyyppiä, mutta tässä versiossa lautavuorauksen helman kaariaihe on maalattu valkoiseksi.
Ohessa oikealla: Pikkumökin pääty länteen.*

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

ta 1952.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Hyvin säilyneet perinteiset rakennukset eläväsä pihapiirissä keskellä kylää. Rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Osa tiemaisemaa, mikä tuo niille myös maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokaina rakennuksina

Ylhäällä vasemmalla: Perinteinen hirsirakenteinen ulkorakennus (B) on säilynyt osana suurempaa ulkorakennuskokonaisuutta.

Ylhäällä oikealla: Pieni hirsiaitta (C) pellonreunassa pihapiirin pohjoisrajalla.

Kohde nro 51.

499-404-0001-0004

Bengs

Osoite: Helsingbyvägen 63, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: tyhjiällä

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1800-luvun puolestavälistä

Kerrosluvu: 1+ullakko

Sokkeli: betoni

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: rimalaudoitus valkoisilla pellityksillä

Väri: punainen, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: musta tiiliprofiloitu pelti

Sisäänkäynti: hiljattain laajennettu täyskorkea kuisti, jossa parveke ulkonevalla harjakatto

Kunto: hyvä

Ylhäällä oikealla: 170-vuotias talonpoikaistalo (A) on remontoitu kovalla kädellä ja on menettänyt historiallisen ilmeensä sekä kulttuurihistoriallisen arvonsa.

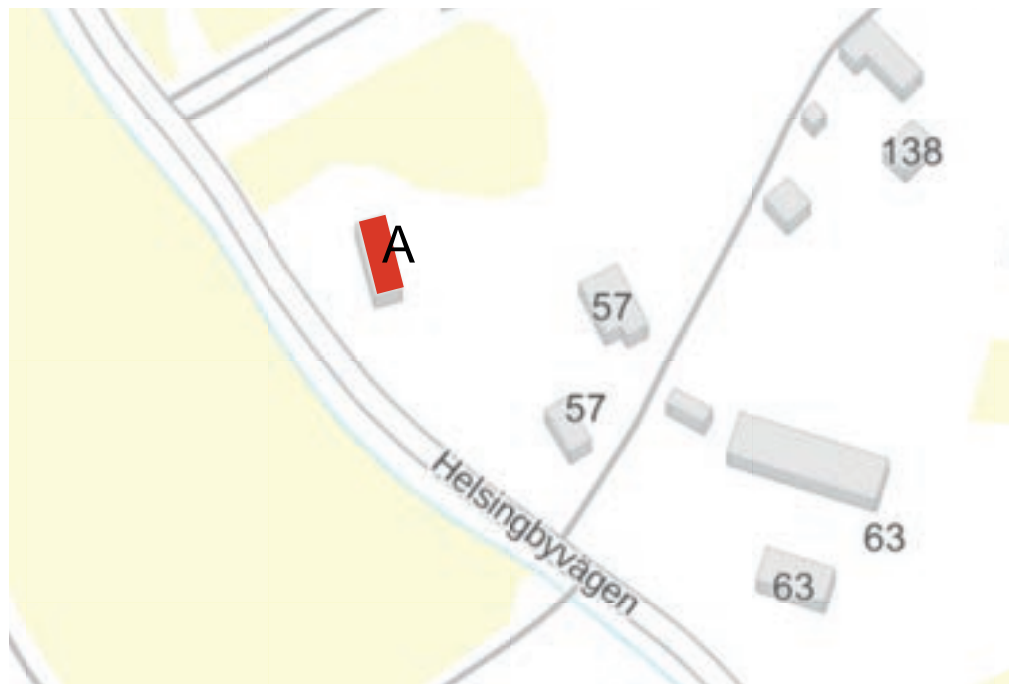
Luonnehdinta: Suuri talonpoikaistalo kylätien vieressä. Täysin modernisoitu romantisoivaan tyyliin.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Yleishahmoltaan säilynyt, mutta alkuperäiseltä julkisivuilmeeltään hiljattain pahasti vääristynyt. Tiettyä kulttuurihistoriallista arvoa. Tiettyä maisemallista arvoa osana tieympäristöä. Julkisivuilmeen palauttamista suositellaan.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 3 (keltainen)

Suojelutoimenpide: -

Ylhäällä oikealla: Talonpoikaistalo (A) pihalta kuvattuna.

Kohde nro 52.

499-404-0002-0010

Elis Mara

Osoite: Helsingbyvägen 57 a, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: riihi (A)

Riihi (A)

Perinteinen maalaamaton ja vuoraamaton hirsirunkoinen riihi. Maalaamattomat luukut ja ovet. Harjakatto aaltopellillä. Korkea sijainti mäellä tien vieressä.

Luonnehdinta: Yksittäinen perinteinen riihi näkyvällä paikalla tiemaisemassa.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Historialliselta luonteeltaan hyvin säilynyt ja

edustava riihi, jolla rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Ei yhteenkuuluvaa lähiympäristöä, mutta huomattavaa maisemallista arvoa sijaintinsa vuoksi.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

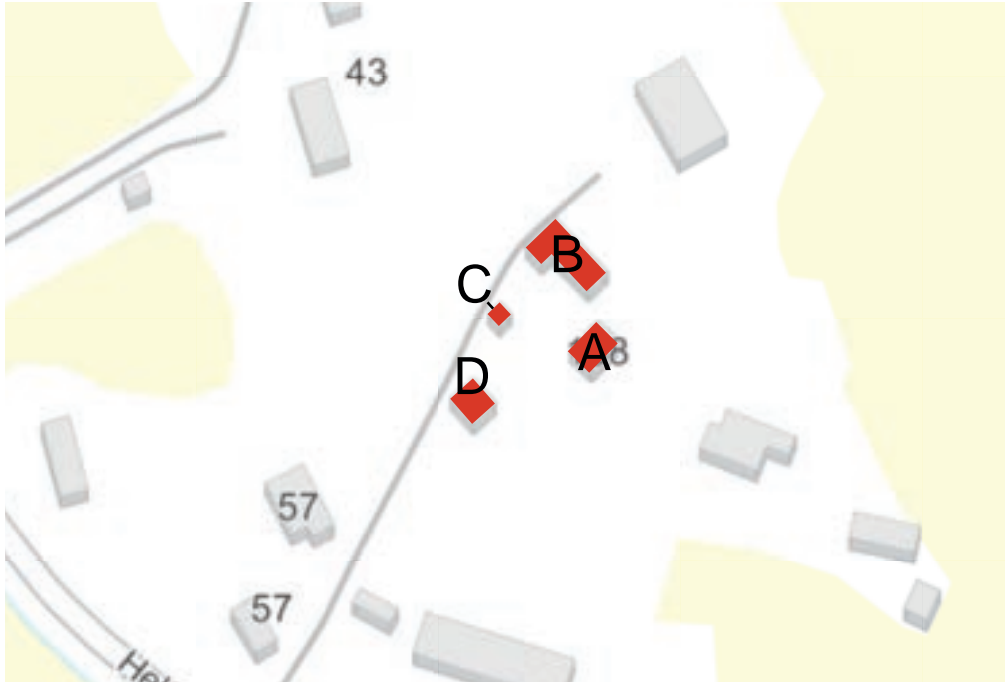
Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana rakennuksena

Ylhäällä oikealla: Yksinäinen perinteinen riihi (A) näkyvällä paikalla tiemaisemassa tuo tielle historiallista luonnetta.

Yllä: Riihi (A) Helsingbyvägeniltä etelästä katsottuna.

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Kohde nro 53.

499-404-0002-0006

Hudd

Osoite: Helsingbyvägen 57, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A), L-mallinen ulkorakennusrivi (B), navetta (C), maakellari (D)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: tyhjiällä

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1887

Kerroslukku: 1+ullakko

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Sokkeli: lohkokivi

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: vaakaviistoponttivuoraus

Väri: punainen, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: betonikattotiilet

Sisäänkäynti: 1,5 kerroksinen kuisti av 1920-luvun tyyppiä, harjakatto

Kunto:-

Ylhäällä oikealla: Pieni hyvin säilynyt talonpoikaistalo (A) 1880-luvulta, jonka 1920-luvun ulkoasu on paikallisesti tyyppilinen.

L-mallinen ulkorakennusrivi (B)

Vuoraamaton hirsirunkoinen L-mallinen ulkorakennusrivi ajoportilla. Paljaat nurkat, harmaantunut punamulta, valkoinen listoitus, keltaiset luukut ja ovet. Harjakatto aaltopellillä.

Maakellari (C)

Katollinen maakellari. Valettu betonirunko, puinen katto- ja päätyrakenne. Harjakatto aaltopellillä, sisäänkäynti päädyssä. Rapistuneet betonimuurit.

Navetta (D)

Hirsirunko korkealla lohkokiviperustuksella, paljas hirsi päädyssä, jossa sisäänkäynti ja paikallisesti tyypillinen aukotus, muilta osin uusi lomalaudoitus. Harjakatto aaltopellillä.

Luonnehdinta: Korkealla sijaitseva pihapiiri, jossa pienehkö 1800-luvun talonpoikaistalo 1920-luvun ulkoasussa, sekä perinteinen ulkorakennus.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Talonpoikaistalo on hyvin säilynyt ja sen 1920-

luvun ilme on aikakaudelle tyypillinen. Ulkorakennus on ilmeeltään hyvin säilynyt mutta jokseenkin rapistunut. Maakellari edustaa rakennustyyppiä, joka oli aikanaan tavallinen, mutta jota harvoin on säilynyt.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana pihapiirinä

Ylhäällä vasemmalla: Talonpoikaistalo (A) etelästä katsottuna.

Ylhäällä oikealla: Kohde pihatieltä katsottuna, pieni navetta (D) kuvassa oikealla ja maakellari (C) ylempänä tien varressa.

*Ylhäällä vasemmalla: L-mallisen ulkorakennuksen (B) takana näkyy moderni traktorihalli.
Ylhäällä oikealla: Ulkorakennuksen B) sisäkulmassa on ajoportti ja laitimmaisena vasemmalla on ulkovessa. Pihalta katsottuna.
Ohessa oikealla: Navetta (D) korkealla kivijalallaan, pohjoisesta katsottuna. Vasemmalla vielä yksi pieni varistorakennus.*

Kohde nro 55.

499-404-0002-0048

Johannes Bengs, Holmkulla

Osoite: Helsingbyvägen 32, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A), ulkorakennus (B)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: tyhjä

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1906

Kerrosluke: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: rimalauditus

Väri: punamulta valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: betonikattotiilet

Sisäänkäynti: 1,5 kerroksinen kuisti, jossa harjakatto

Kunto: alkuperäinen

Ulkorakennus (B)

Ylhäällä oikealla: Talonpoikaistalo (A) 1900-luvun alusta on pahasti kasvillisuuden peitossa mutta sen huolella työstetyt yksityiskohdat ovat alkuperäiskunnossa. Kuvassa ylävalolla varustettu pariulko-ovi itään viettävässä julkisivussa.

Vuoraamaton hirsirunkoinen ulkorakennusrivi lohkokiviperustuksella. Punamullattu, valkoiset nurkat ja listoitukset, keltaiset luukut ja ovet. Harjakatto aaltopellillä.

Luonnehdinta: Kookas talonpoikaistalo varhaista 1900-luvun tyyppiä, koristeelliset detaljit. Tyhjiällä villiintyneen kasvillisuuden keskellä. Traktorikatto rakennettu toiseen sivuun kiinni. Toiminnassa oleva maatilan pihapiiri, jossa uusi asuinrakennus.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Hyvin säilynyt harvinaisen mallinen talonpoikaistalo ja paikallisesti tyyppillinen ulkorakennus. Rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Korkea sijainti maisemassa. Kasvillisuus tulee raivata talonpoikaistalo maisemallisen arvon ja teknisen kunnan takia. **Kulttuurihistoriallinen luokitus:** 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana rakennuksena

*Ylhäällä vasemmalla: Perinteinen hirsirakenteinen ulkorakennus (B).
Ylhäällä oikealla: Talonpoikaistalo (A) on epätavallisen muotoinen. Pohjoispäättyyn on lisätty konesuoja.*

Kohde nro 56.

499-404

Uf. Hoppet

Osoite: Karkkimalantie 164, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: nuorisoseurantalo

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: nuorisoseurantalo (A), katsomorakennus (B)

Nuorisoseurantalo (A)

Nykyinen käyttö: nuorisoseurantalo

Alkuperäinen käyttö: nuorisoseurantalo

Rakennusvuosi: 1911

Kerrosluku: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: rimalaudoitus

Väri: keltainen, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat – väritys ei ole alkuperäinen

Kattomuoto: osittain auma- ja osittain harjakatto

Kattomateriaali: ruskea saumapelti

Sisäänkäynti: 1960-luvun laajennettu sisäänkäyntikatos

Kunto: hyvä

Ylhäällä oikealla: Nuorisoseurantaloon piirsi aikainaan merkittävin vaasalainen arkkitehtitoimisto, mutta se on menettänyt suuren osan alkuperäisestä koristeellisuudestaan modernisoivien remonttien myötä. Kuva lounaasta.

Katsomorakennus (B)

Varhainen katsomorakennus, jossa yleisön katsomopaikkojen alla pukuhuone-tilat. Pilareiden kannattama pulpettikatto. Valettu betoniperustus. Mustaksi maalattu rimalaudoitus, valkoinen kantava kehysrakente pilareista, jotka kannattavat kattopalkkia. Mustaksi maalattu toissijainen kattorakenne. Valkoinen listoitus sekä pukuhuoneen ikkunat katsomon takapuolelle. Aaltopeltikate.

Rakennus- ja käyttöhistoria: Vuonna 1907 perustetun nuorisoseura Hoppe-tin seuraintalo. Viereisen Martolan tilan talonpoika lahjoitti yhdistykselle tontin Kvarnbackenilta. Piirustukset laati arkkitehtitoimisto Bruun & Shoultz.

Vilkas toiminta 1990-luvulle saakka. Viime aikoina toimintaa on pyritty jossain määrin elvyttämään.

Käytössä sodan aikana ensin sotilaiden ja myöhemmin sotavankien majoitukseksi. Remontoitiin sodan jälkeen rakennuksen päästyä huonoon kuntoon. Modernisoitiin vuonna 1972, jolloin alkuperäiset koristeaiheet katolla purettiin.

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

tiin.

Viereinen urheilukenttä katsomoineen rakennettiin vuonna 1936, toimintaa veti nuorisoseuran urheilujaosto, kunnes hoito siirtyi kunnalle vuonna 1963.

Luonnehdinta: Kookas keltainen seurantalo korkealla ja näkyvällä sijainnilla kylän entisellä myllypaikalla. Arkkitehtuuriltaan kertaustyylinen, sekä uusrenessanssin että uusgotiikan tyylipiirteitä. Myöhemmin arkkitehtoniselta ilmeeltään latistettu. Katsomorakennus on aikakaudelle tyypillinen urheilurakennus seuraurheilun varhaisimmalta ajalta.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Arkkitehtonisesti korkealaatuinen ja aikakaudelle tyypillinen, kahden aikansa merkittävimmän vaasalaisarkkitehdin teos. Yleistasolla hahmoltaan säilynyt, mutta julkisivuilmeeltään vääristynyt väritysmuutosten sekä koristeaiheiden purkamisen myötä. Julkisivuilmeen palauttamista suositellaan. Huomattava arkkitehtoninen ja rakennushistoriallinen arvo. Todistaa maaseudun 1900-luvun alun kehitykselle tärkeästä kansalaisjärjestö-

*Ylhäällä vasemmalla: Nuorisoseurantalons eteläpääty.
Ylhäällä oikealla: Talo takaa kuvattuna.*

liikkeestä ja on siten kulttuurihistoriallisesti huomattavan arvokas. Rakennus näkyy kauas, mikä tekee siitä kyläkuvallisesti tärkeän ja antaa sille huomattavaa maisemallista arvoa.

Katsomorakennuksen historiallinen luonne on hyvin säilynyt ja se on edustava ja harvinainen esimerkki aikansa urheilurakentamisesta.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 1 (sininen)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokaina rakennuksina

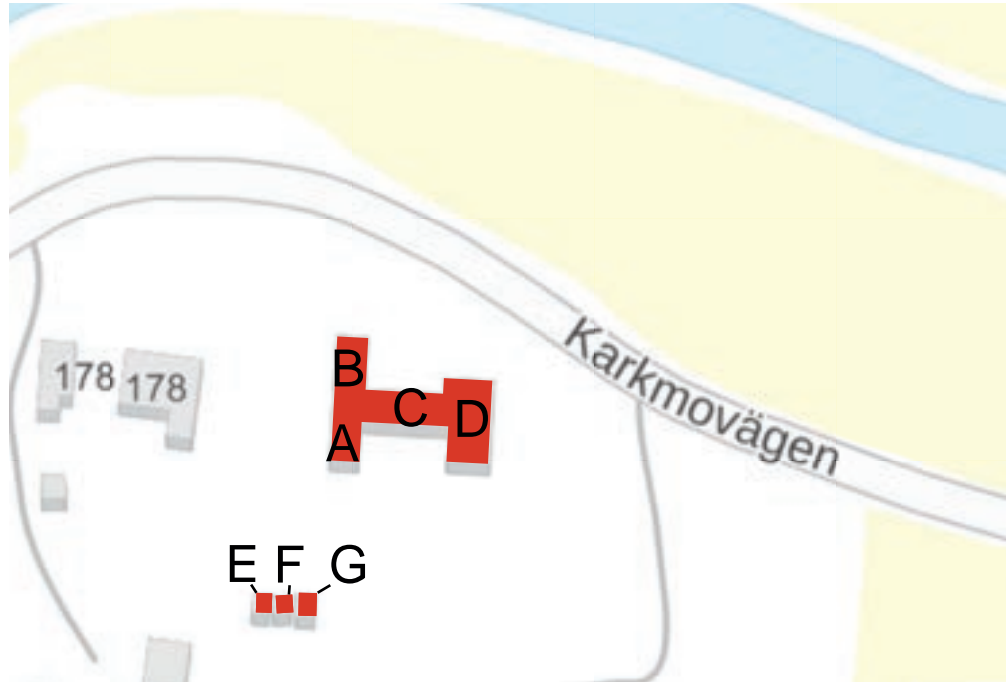
Ylhäällä vasemmalla: Urheilukentän katsomo oli valmis 1960.

Ylhäällä oikealla: Katsomon istumapaikkojen alla on pukuhuoneet, joihin tulee valo takaseinän ikkunoiden kautta.

Ohessa oikealla: Katsomorakennuksen länsipääty.

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Kohde nro 57.

499-404-0001-0022

Martola, Bengsin tila nr 1

Osoite: Karkkimalantie 180, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: ulkorakennusrivi pikkumökillä (A), ulkorakennusrivi (B) ja kavinavetta (C), vilja-aitat (E,F, G)

Ulkorakennuskokonaisuus (A, B, C, D)

Erittäin suuri 1800-luvun ulkoasussa oleva ulkorakennuskokonaisuus koostuen kahdesta pitkästä kulmittaisesta hirsirunkoisesta ulkorakennusrivistä (B-C) sekä navettaosasta (D), jossa korkeat lohkokiviperustukset ja hirsirunkoinen yläosa. Navetta on rakennettu vuonna 1867 nälkävuosien hätäaputyönä. Hirsirunkoinen ulkorakennus on rakennettu 1904 (B). Hirsirunkoisen ulkorakennusrivin

lounaispäädyssä on pikkumökki (A). Sauma- ja aaltopelti katoilla.

Aitta (E)

Kookas hirsirunkoinen vilja-aitta keskiaikaista tyyppiä, tolppa-alusineen ja myöhemmin umpeen laudoitettuine eteistiloineen. Rakennettu 1844. Punamullattu, tuppeensahattu rimalaudoitus. Nurkat arkaista yläosasta ulkonevaa ristimallia. Punamullatut nurkkakotelot, valkoinen listoitus, luukun vuoraus empiretyylinen, temppelepäätyaiheella. Keltainen luukku ja vankka lautaovi käsintaottuine heloineen. Alusrakenne on pettänyt lahovaurioiden seurauksena ja rakennus uhkaa kaatua. Harjakatto saumapellillä. Tietojen mukaan aitas- sa on hirsirunkoiset viljalaarit.

Aitta (F)

Kookas hirsirunkoinen empiretyylinen vilja-aitta, leveine nurkkakoteloineen, lyhyine räystäineen ja klassisistisine, voimakkaasti artikuloituine päätyräystäin

Ylhäällä oikealla: Pikkumökki (A) on säilynyt alkuperäisasussaan, katsottuna pihanpuolelta idästä. Ulkorakennus (C) kuvassa oikealla.

alaisine koverine hammasfriiseineen. Punamullattu, tuppeensahattu rimalau-
doitus, valkoiset nurkkakotelot ja listoitukset, luukun vuoraus empiretyylinen,
temppeleipäätyaiheella ja vuosiluvulla 1844. Keltainen luukku ja lautaovi käsin-
taottuine heloineen. Harjakatto saumapellillä. Hirsirunkoiset viljalaarit.

Aitta (G)

Kookas hirsirunkoinen vilja-aitta erikoisine suhteineen ja kattokulmineen.
Punamullattu tupeensahattu rimalau-doitus, valkoinen listoitus ja keltainen lau-
taovi käsintaottuine heloineen. Hirsirunkoiset viljalaarit.

Rakennus- ja käyttöhistoria: Uniikki suurtila, kantatila nr. 1, jonka epätavalli-
sen kookas kaksikerroksinen päärakennus 1700-1800-luvun vaihteesta, Vanhan

*Ylhäällä vasemmalla: Pikumökin (A) pääjulkisivussa länteen on ylävalolla varustettu pariul-
ko-ovi. Kuvassa vasemmalla jatkuu ulkorakennus (B).*

*Ylhäällä oikealla: Ulkorakennuksen (B) julkisivu länteen kuvattuna kylätielle pohjoisen suuntaan
Ohessa oikealla: Pikumökissä (A) on lippuikkunat ja vuoraamaton punamullattu hirsipinta.
Kuvassa eteläpääty.*

*Ylhäällä vasemmalla: Pikkumökki (A) piilee kasvuston takana kuvassa vasemmalla. Ulkorakennus (C) liittyy sen navettaan (D), jonka pääty kuvassa oikealla.
Ylhäällä oikealla: Ulkorakennus (C) on osittain kaksikerroksinen.
Ohessa oikealla: Navettassa (D) on korkea kivijalka ja se on yläosaltaan hirsirakenteinen, yläkerta toimii heinälaton. Kuvassa eteläpääty.*

Seuraavalla sivulla:

Ohessa vasemmalla: Kaksi kolmesta harvinaisen hienosti toteutetusta vilja-aitasta koillisesta katsottuna, aitta (F) kuvassa lähimpänä.

Ohessa vasemmalla: Aitan (F) julkisivu ilmentää empiretyylin ihanteita hammastuksineen ja päätyaiheineen.

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Vaasan Hovioikeudesta siirrettyine rakennusosineen, nyk. Mustasaaren kirkko, purettiin vuonna 1997 hyvästä kunnostaan huolimatta.

Tila jaettiin kahtia vuonna 1899 ja vuonna 1856 laajennettu talonpoikaistalo toimi kahden perheen asuintalona. Ulkorakennuskokonaisuutta laajennettiin hirsirunkoisella osalla länteen, kavinavetan jäädessä talon itäosan asukkaille.

Tilalla on rikas historia, asukkaina on ollut yhteiskunnallisesti merkittäviä henkilöitä, kuten talonpoika, poliisi, kunnallispoliitikko, suojakaartilainen yms. Richard Martola.

Luonnehdinta: Kooltaan suuri ulkorakennuskokonaisuus 1800-luvun asussa säilynyt suurtilalla, jonka päärakennus purettiin 1997. Kolme kookasta vilja-aittaa. Tila on tyhjillään ja rapistuu, keskeisellä ja korkealla paikalla kylässä.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Uniikki kokonaisuus vaikka päärakennus onkin valitettavasti purettu. Harvinaisen kookkaat ja hienosti toteutetut aikakaudelleen tyypillisen tyyliiset ulkorakennukset 1800-luvun puolestavälistä 1900-luvun alkuun. Alkuperäiskunnossa. Erittäin huomattavat rakennus- ja kulttuurihistorialliset arvot sekä huomattavaa maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 1 (sininen)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana pihakokonaisuutena

Ylhäällä vasemmalla: Aitassa (G) on harvinaisen hyvin säilynyt varhaista tyyppiä oleva alusrakennus.

Yllä keskellä: Empireaitan (F) lautaovessa on käsintaotut helat ja hienostuneet käsinhöylätyt profiilit.

Ylhäällä oikealla: Vanhimmassa aitassa (G) on jälkikäteen rakennettu eteinen.

Edellinen sivu:

Vasemmalla: Vanhin aitta (G) on uudistettu empiretyylisellä laudoituksella, joka muodostaa taakseen tällä sivulla näkyvän eteisen.

Oikealla: Komea aittarivi kaakosta katsottuna, aitta (E) näyttävine leveine nurkkakoteloineen etualalla.

Kohde nro 57A.

499-404-0001-0043

Osoite: Karkkimalantie 238, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: pientila

Aikaisempi inventointi:-

Inventoidut rakennukset: asuinrakennus (A)

Asuinrakennus (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1952

Kerrosluvu: 1+ullakko

Sokkeli: betoni

Runko: tegel

Julkisivumateriaali: tegel

Väri: harmaa maalatti sokkeli, valkoinen listoitus ja ikkunat, vihreät peltikatto,

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: vihreä saumapelti

Sisäänkäynti: muurattu alkuperäinen kuisti harjakatolla

Kunto:-

Luonnehdinta: Puhtaaksi muurattu asuinrakennus i 1950-luvulta

Säilyneisyys ja arvottaminen: Paikallisesti sovitettuun tyyliin rakennettu hyvin

Ylhäällä oikealla: Asuinrakennuksella (A) vuodelta 1952 on hyvin säilynyt paikallisesti sovitettu ulkoasu. Pihatieltä pohjoisesta katsottuna.

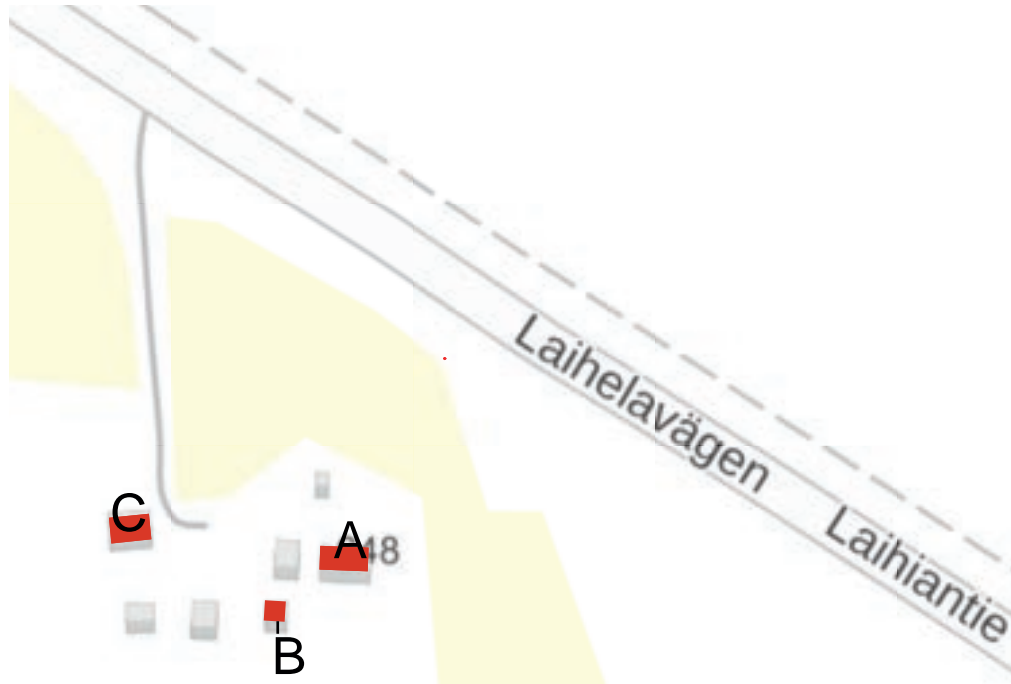
säilynyt asuinrakennus alkuperäiskunnossa. Rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Myös maisemallista arvoa tienläheisen sijaintinsa ansiosta.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 3 (keltainen)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana rakennuksena.

Yllä: Asuinrakennus (A) pihalta katsottuna. Ikkuna- ja oviaukot on holvimuurattu.

Kohde nro 58.

499-404-0009-0026

Isak Rönnholm

Osoite: Laihiantie 648, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: pientila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A), aitta (B), ulkorakennus (C)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: tänne siirretty 1910

Kerros-luku: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: rimalauditus

Väri: punainen, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: aalto pelti

Sisäänkäynti: harjakattoinen sisäänkäyntikatokas vankilla puukonsoleilla, koriste-
temaalattu otsalauta.

Kunto:-

Aitta (B)

*Ylhäällä oikealla: Talonpoikaistalo (A) 1900-luvun alusta on ulkoasultaan hyvin säilynyt, myö-
hemmin lisätystä sisäänkäyntikatoksesta ja pienemmästä, kuvassa oikealla näkyvästä laajen-
nuksesta huolimatta.*

Vuoraamaton hirsirunkoinen lyhytnurkkainen aitta, maalaamaton, luukku ja lautaovi. Harjakatto aalto pellillä.

Ulkorakennus (C)

Vuoraamaton hirsirunkoinen lyhytnurkkainen ulkorakennus, maalaamaton, sisäänkäynti päädysssä. Paikallisesti tyypillinen aukotus, mutta erikoinen päätyaihe luukun yläpuolella. Harjakatto aaltopellillä.

Luonnehdinta: Pienempi talonpoikaistalo 1900-luvun alusta omintakeisine ullakonikkunoineen, laajennettu pannuhuoneella vuonna 1972. Maalaamattomat ulkorakennukset epätavallisine suhteine ja toteutuksineen.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Laajennuksesta ja kuistista huolimatta ilmeeltään hyvin säilynyt pienempi talonpoikaistalo alkuperäiskuntoisine ulkorakennuksineen. Rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Näkyvä sijainti Laihiantien varressa, mikä tuo kohteelle myös maisemallista arvoa.

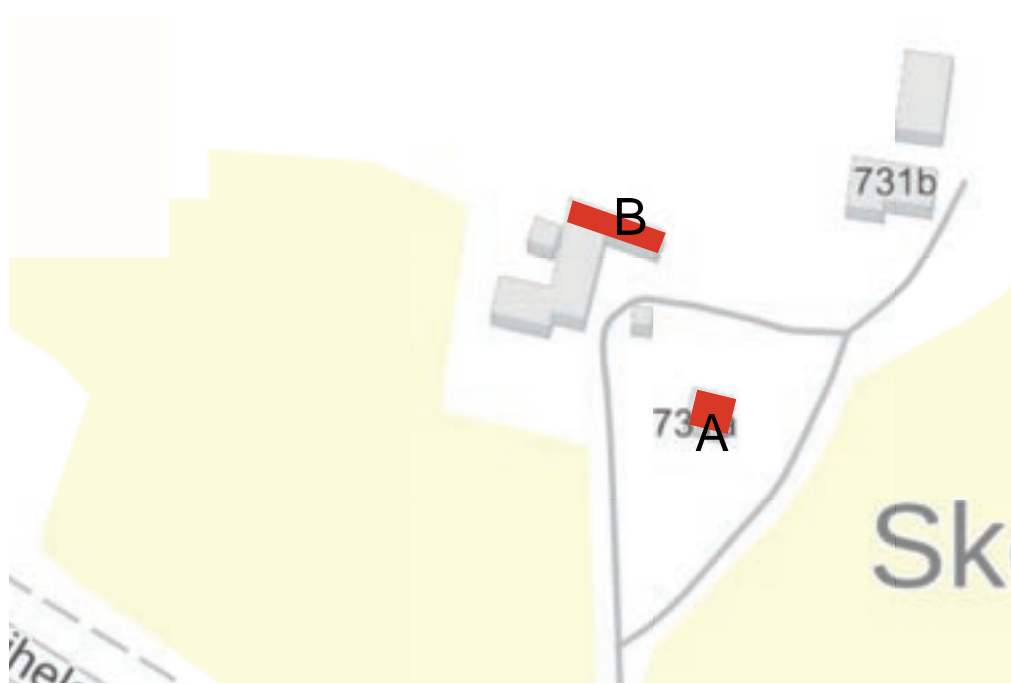
Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana pihakokonaisuutena

Ylhäällä vasemmalla: Talonpoikaistalossa (A) on uudempi lisärakennus länsipäädysssä.
Ylhäällä keskellä: Aitta (B) on alkuperäiskunnossa.
Ylhäällä oikealla: Ulkorakennuksen (C) ulkoasu on harvinainen. Kuvassa itäpäätty.

Kohde nro 59.

499-404-0009-0026

Osoite: Laihiantie 731a, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: asuinrakennus

Aikaisempi inventointi:-

Inventoidut rakennukset: asuinrakennus (A), ulkorakennus (B)

Asuinrakennus (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1950-tal

Kerrosluku: 1+ullakko

Sokkeli: maalattu betoni

Runko: rankarakenne

Julkisivumateriaali: rimalautoitus

Väri: vaaleankeltainen, ruskea sokkeli, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: aaltopelti

Sisäänkäynti: harjakattoinen kuisti

Kunto:-

Ulkorakennus (B)

Vuoraamaton hirsirunkoinen ulkorakennusrivi, punamullattu, paljaat nurkat. Valkoinen listoitus ja ikkunat. Harjakatto aaltopellillä.

Ylhäällä oikealla: Asuinrakennus (A) 1950-luvun alusta on Laihiantien puoleiselta julkisivukuvaltaan hyvin säilynyt.

Luonnehdinta: Jälleenrakennusajan asuinrakennus vanhalla talonpaikalla, jossa on säilynyt perinteinen hirsirunkoinen ulkorakennus.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Yleiseltä julkisivuilmeeltään säilynyt, joitain vääristäviä toimenpiteitä on tehty. Julkisivuilmeen palauttamista suositellaan. Sijaitsee vanhemmalla asutuspaikalla. Edustaa jälleenrakennusajan asuinrakentamista ja omaa tiettyä rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Näkyvä sijainti Laihiantien lähellä, mikä tuo kohteelle myös tiettyä maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 3 (keltainen)

Suojelutoimenpide: -

Ylhäällä vasemmalla: Asuinrakennus (A) pihalta katsottuna.

Ylhäällä oikealla: Asuinrakennuksen länsipäädyssä on ilmeisesti myöhemmin lisätty kellarinovi. Ohessa oikealla: Ulkorakennus (B) on vanhempaa perua ja todistaa paikan olleen asutetun jo paljon 1950-lukua kauemmin.

Kohde nro 65.

499-405

Kullas

Osoite: Kalkabacksvägen 42, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: talonpoikaistalo

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1918

Kerrosluku: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: ny vaakaviistopontti

Väri: valkoinen, harmaat nurkat ja listoitukset, uudet valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: saumapelti

Sisäänkäynti: sisäänkäynti poikkipäädyssä

Kunto: -

Luonnehdinta: Hiljattain täysin uudistettu pienempi talonpoikaistalo uusjakoti-

Ylhäällä oikealla: Talonpoikaistalo (A) 1900-luvulta on hiljattain uudistettu tunnistamattomaksi ja sen historiallinen luonne on väristynyt.

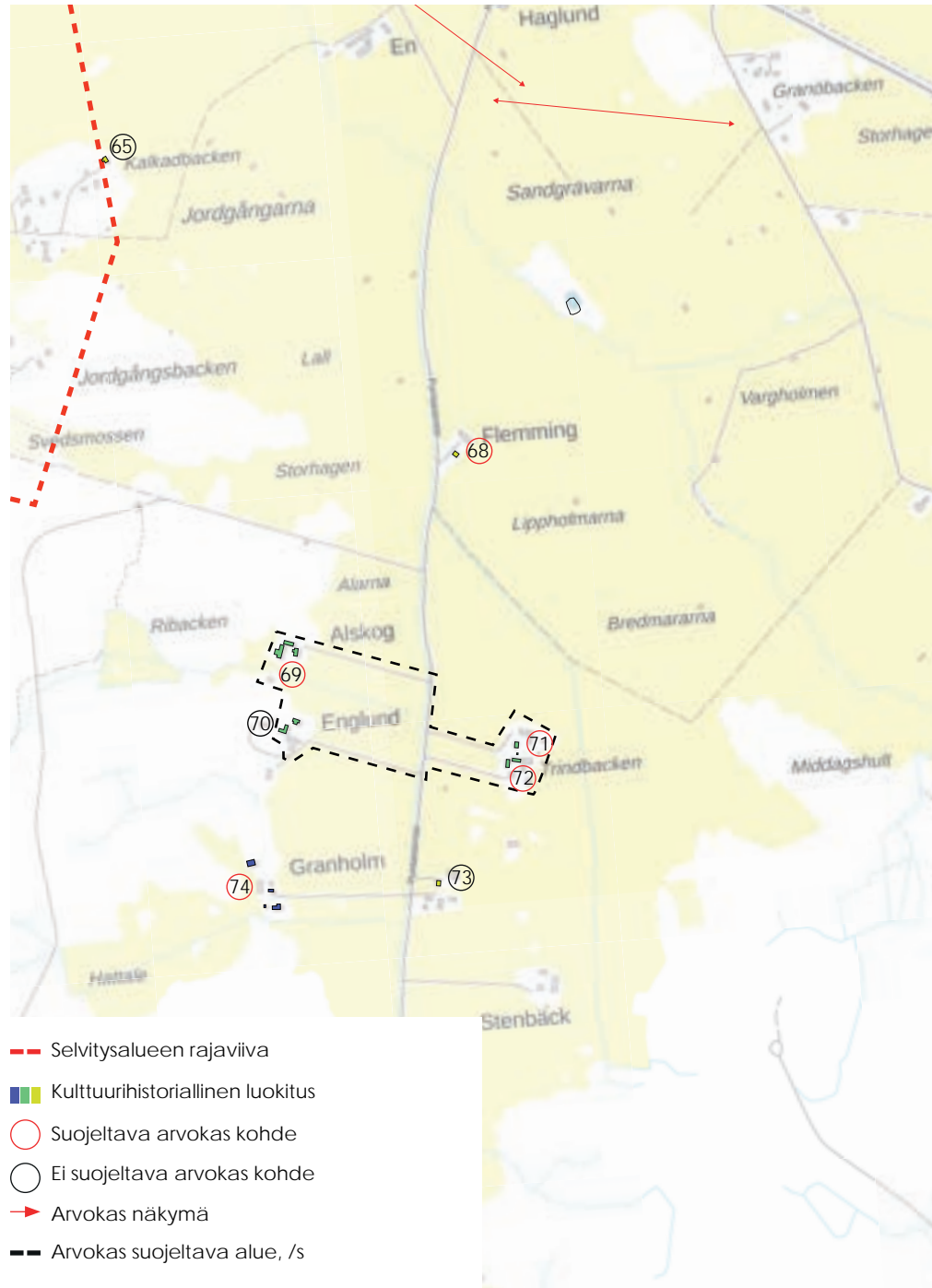
lalla.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Sekä yleishahmoltaan että julkisivuilmeeltään pahasti vääristetty talonpoikaistalo 1900-luvun alusta. Tiettyä kulttuurihistoriallista arvoa ikänsä puolesta. Julkisivujen alkuperäisen ilmeen palauttamista suositellaan.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 3 (keltainen)

Suojelutoimenpide: -

Ylhäällä oikealla: Talonpoikaistalo (A) takaa katsottuna uusi laajennus kuvassa oikealla.

Kohde nro 68.

49940500080008M

Lennart Smedman

Osoite: Puntastentie 273, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: asuinrakennus

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: asuinrakennus (A)

Asuinrakennus (A)

Nykyinen käyttö: tyhjiällä

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1946

Kerrosluku: 1+ullakko

Sokkeli: maalattu betoni

Runko: rankarakenne

Julkisivumateriaali: viistopontti

Väri: vaaleankeltainen, tumma sokkeli, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: tiiliprofiloitu pelti

Sisäänkäynti: kuisti suurella pulpettikatolla

Kunto: hyvä

Ylhäällä oikealla: Asuinrakennus (A) 1940-luvun puolesta välistä pihatieltä katsottuna.

Luonnehdinta: Asuinrakennus jälleenrakennusajalta

Säilyneisyys ja arvottaminen: Yleishahmoltaan säilynyt, mutta ilmeeltään muutettu julkisivuremontin ja ikkunanvaihdon sekä 1976 rakennetun ylimitoitettun kuistin katoksen myötä. Julkisivuilmeen palauttamista suositellaan. Edustaa jälleenrakennusajan asuinrakentamista ja omaa tiettyä rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Näkyvä sijainti maisemassa, mikä tuo kohteelle myös tiettyä maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 3 (keltainen)

Suojelutoimenpide: -

Yllä: Asuinrakennus (A) on remonttien, kuistin muuttamisen ja ikkunoiden sekä katon vaihdon myötä menettänyt alkuperäisen julkisivuilmeensä.

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Kohde nro 69.

499405000900054.

Häggqvist

Osoite: Puntaistentie 332, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A), ulkorakennus (B), ulkorakennus (C)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: tänne siirretty kylän keskustasta vuonna 1918, alkuperäinen rakennusvuosi ei tiedossa

Kerrosluku: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: rimalaudoitus

Väri: punainen, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: musta saumapelti

Sisäänkäynti: julkisivun i harjakattoisessa poikkipäädyssä

Ylhäällä oikealla: Hyvin säilynyt talonpoikaistalo (A) pihasta katsottuna.

Kunto: hyvä

Ulkorakennus (B)

Hirsirunkoinen ulkorakennus lohkokiviperustuksella. Punamullattu rimalauditus, valkoinen listoitus ja nurkat, valkoiset ikkunat, keltaiset luukut, ovet ja ovet. Kattopelti harjakatolla, jossa poikki pääty Laajennettu.

Ulkorakennus (C)

Hirsirunkoinen ulkorakennus lohkokiviperustuksella. Punamullattu rimalauditus, valkoinen listoitus ja nurkat, valkoiset ikkunat, keltaiset luukut, ovet ja ovet. Kattopelti harjakatolla, jossa poikki päädyt.

Luonnehdinta: Talonpoikaistalo 1900-luvun alun ulkoasussa vinoristikoituine ullakonikkunoineen. Aikakaudelle tyypillinen lisärakennus poikki päädyllä. Ulkorakennusrivit rajaa pihaa kahdelta puolelta.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Hyvin hoidettu talo, jonka alkuperäisilme ja alkuperäiset rakennusosat ovat säilyneet. Rakennus- ja kulttuurihistoriallista

arvoa. Muodostaa pihakokonaisuuden, jolla on maisemallista arvoa.

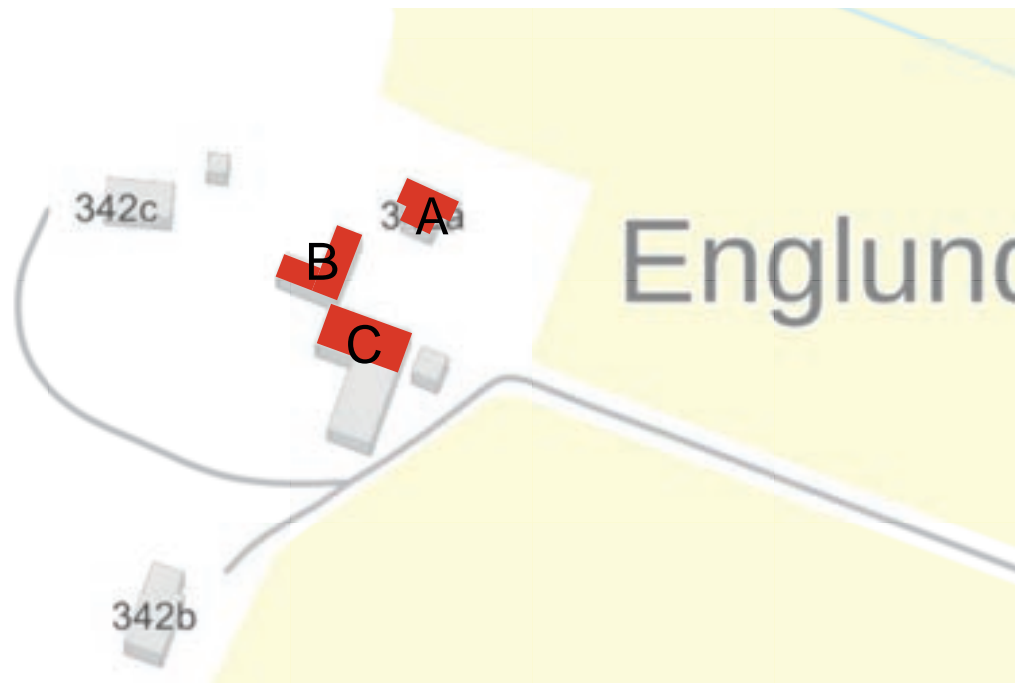
Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana pihakokonaisuutena. Sisältyy myös eteläisen Puntaistentien /s-alueeseen.

*Ylhäällä vasemmalla: Talonpoikaistalo (A) kuvassa oikealla. Ulkorakennus (B) kuvassa vasemmalla rajaa pihaa pohjoiseen.
Ylhäällä oikealla: Ulkorakennus (B)*

*Ylhäällä vasemmalla: Hyvin säilynyt uusjakotila on kolmelta sivulta umpeenrakennettu. Ulkorakennus (B) kuvassa oikealla ja ulkorakennus (C) kuvassa vasemmalla.
Ylhäällä oikealla: Ulkorakennus (C).*

Kohde nro 70.

49940500090026T

Engman

Osoite: Puntaistentie 342a, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: pientila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A), ulkorakennus (B), ulkorakennus (C)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1916

Kerrosluku: 1+ullakko

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Sokkeli: lohkokivi

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: lomalaudoitus

Väri: kirkkaan sininen, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: kattopelti

Sisäänkäynti: matala harjakattoinen lisärakennus vuodelta 1976

Kunto: -

Ulkorakennus (B)

Ylhäällä oikealla: Viitaten talonpoikaistalon (A) asemaan maisemassa tulee siihen palauttaa sen alkuperäinen punainen julkisivuväri.

Ulkorakennusrivi, jossa toisessa päässä pikkumökki, sodanjälkeinen aukotus. Punainen rimalaudoitus, valkoinen listoitus ja ikkunat. Harjakatto kattopellillä

Ulkorakennus (C)

Ulkorakennusrivi, jossa kaksi poikkipäätä, lohkokiviperustuksella, Punamullattu rimalaudoitus, valkoinen listoitus ja ikkunat, keltaiset luukut, valkoiset ovet. Harjakatto kattopellillä

Luonnehdinta: Siniseksi maalattu talonpoikaistalo, jonka julkisivuilme on 1970-luvulta.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Yleishahmoltaan säilynyt mutta julkisivuilmeeltään pahasti vääristynyt talonpoikaistalo uusjakotilalla. Väriytyksen sekä ikkunatyypin palauttamista suositellaan. Rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Näkyvä sijainti tuo kohteelle tietyn aseman maisemassa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: Sisältyy eteläisen Puntaistentien /s-alueeseen.

Ylhäällä vasemmalla: Ulkorakennuksen (B) päädyssä on asunto, jonka aukotus on sodanjälkeiseltä ajalta.

Ylhäällä oikealla: Ulkorakennus (C) rajaa pihaa etelään.

Kohde nro 71.

499405001100059.

Axel Storm

Osoite: Puntaistentie 333, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A), aitta (B)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1933

Kerrosluku: 1+ullakko

Sokkeli: betoni

Runko: rankarakenne

Julkisivumateriaali: rimalaudoitus

Väri: punainen, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: musta konesaumapelti

Sisäänkäynti: harjakattoinen kuisti

Kunto: -

Ylhäällä oikealla: Talonpoikaistalo (A) 1930-luvulta pihasta katsottuna.

Aitta (B)

Tänne siirretty vilja-aitta otsa-aitta tyyppiä, paljas hirsipinta ja paljaat nurkat. Punamullattu, myös lautaovi.

Luonnehdinta: Perinteinen talonpoikaistalo 1930-luvun ulkoasussa uusja-koalueella. U-mallinen ulkorakennus. Vahempi aitta siirretty tänne kylältä.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Ilmeeltään hyvin säilynyt, aikakaudelle tyyppilinen 1930-luvun talonpoikaistalo. Rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Näkyvä sijainti, mikä tuo kohteelle myös maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

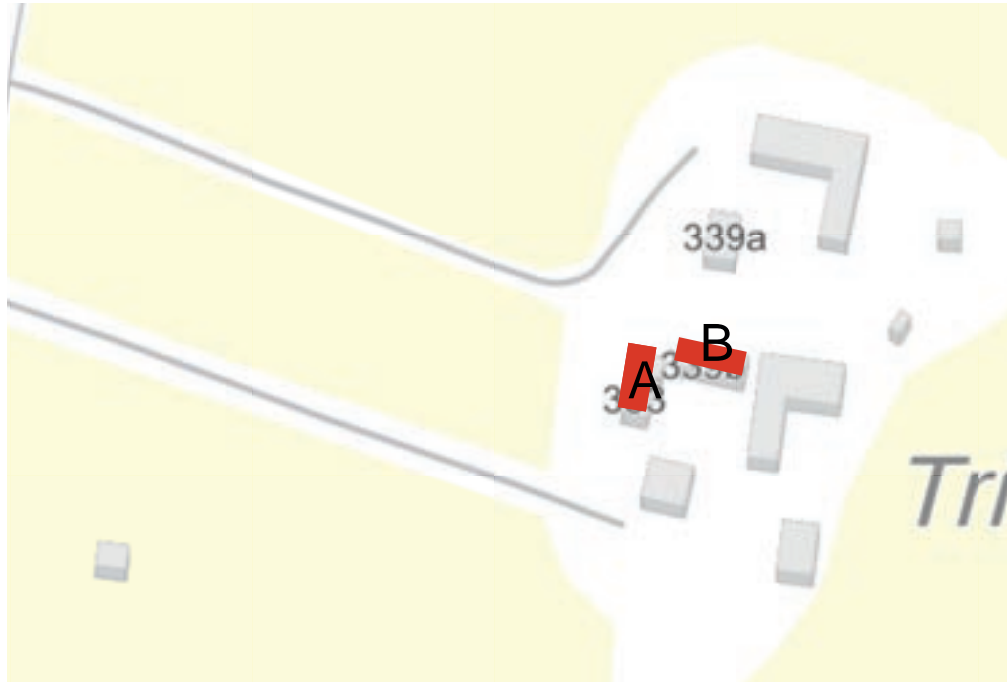
Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana pihakokonaisuutena. Sisältyy myös eteläisen Puntaistentien /s-alueeseen.

Ylhäällä vasemmalla: Talonpoikaistalon (A) tienpuoleisessa julkisivussa on aikakaudelle tyyppillinen poikkipääty.

Ylhäällä oikealla: Talonpoikaistalon pääty pihatielle.

Ohessa vasemmalla: Aitta (B) pohjoisesta ja lännestä katsottuna.

Kohde nro 72.

499405001100059.

Johannes Storm

Osoite: Puntaistentie 339b, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A), ulkorakennusrivi pikkumökillä (B)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: tyhjiällä

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: siirretty kylältä tänne vuonna 1912, alkuperäinen rakennusvuosi ei tiedossa

Kerrosluku: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: vaakaviistoponttivuoraus

Väri: punamulta, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: saumapelti

Sisäänkäynti: lyhyt poikkipääty, jossa sisäänkäynti julkisivussa

Ylhäällä oikealla: Talonpoikaistalon (A) 1900-luvun alun luonne on hyvin säilynyt ja siinä on pihanpuolella harvinaisen koristeellinen kuisti. Ulkorakennus (B) kuvassa oikealla.

Kunto:-

Ulkorakennusrivi pikkumökillä (B)

Vuoraamaton hirsirunkoinen ulkorakennusrivi lohkokiviperustuksella, jossa toisessa päässä asunto. Punamullattu hirsipinta, valkoiset nurkkakotelot, listoitukset ja ikkunat, keltaiset ovet. Harjakatto aaltopellillä.

Luonnehdinta: Erityisen koristeellinen talonpoikaistalo 1900-luvun alun ulkoasussa usjakoalueella. U-mallinen ulkorakennus.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Hyvin säilynyt talonpoikaistalo erityisen koristeellisin listoituksin. Rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Muodostaa pihakokonaisuuden, johon johtaa alueellisesti tyypillinen koivukuja, mikä tuo kohteelle myös maisemallista arvoa.

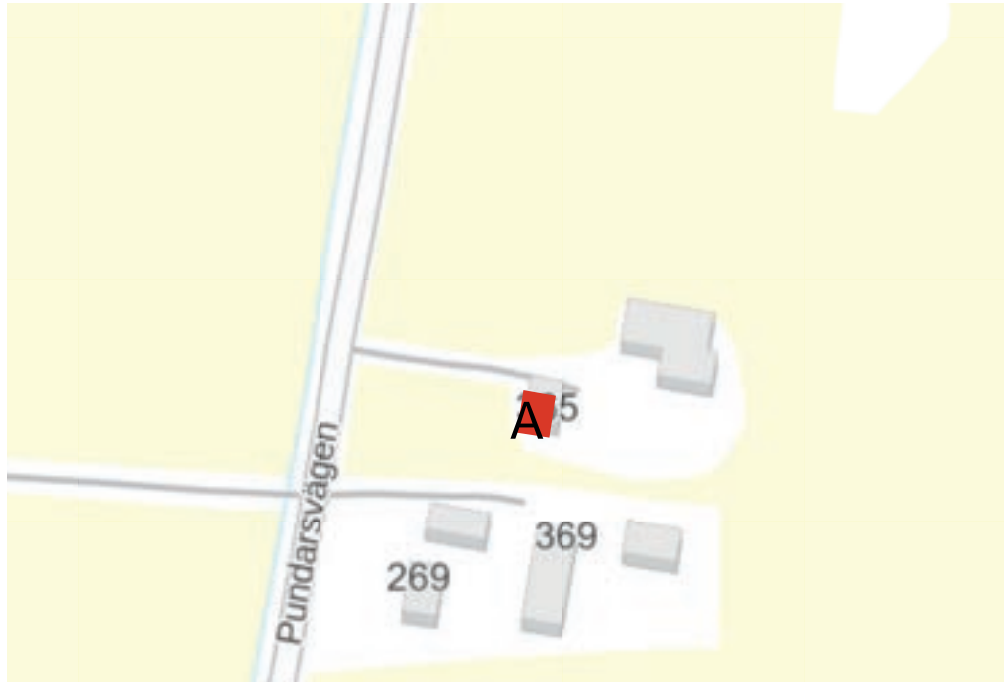
Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvok-

kaana pihakokonaisuutena. Sisältyy myös eteläisen Puntaistentien /s-alueeseen. Koivukujan säilyminen tulee taata

Ylhäällä vasemmalla: Talonpoikaistalon (A) pääjulkisivu ja sen epätavallinen täyskorkea kuisti. Ylhäällä oikealla: Talonpoikaistalon pohjoispäätty.

Kohde nro 73.

499405001100059.

Osoite: Puntaistentie 365, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: pientila

Aikaisempi inventointi:-

Inventoidut rakennukset: asuinrakennus (A)

Asuinrakennus (A)

Nykyinen käyttö: tyhjillään

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1950-tal

Kerrosluke: 1+ullakko

Sokkeli: betoni

Runko: rankarakenne

Julkisivumateriaali: rimalautoitus

Väri: punainen, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: musta aaltopelti

Sisäänkäynti: harjakattoinen kuisti

Kunto:-

Luonnehdinta: Jälleenrakennusajan asuinrakennus alueellisesi perinteisin tyyli-
piirtein. Saman ikäinen ulkorakennus.

*Ylhäällä oikealla: Asuinrakennuksen (A) ilme on aikansa tulkinta alueen rakennusperinteestä.
Tässä tieltä katsottuna.*

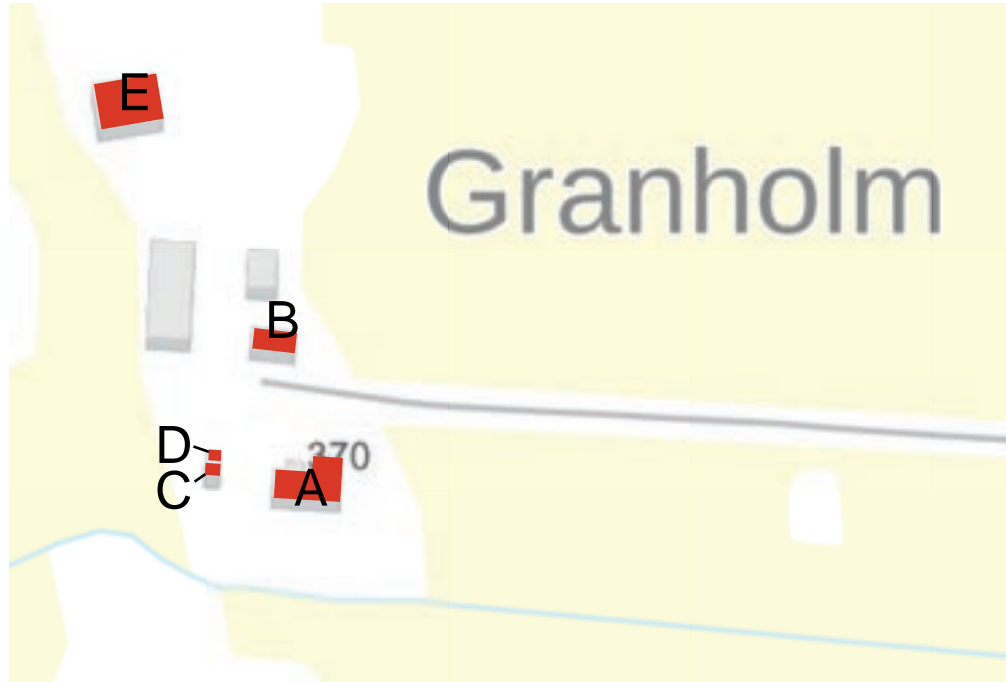
Säilyneisyys ja arvottaminen: Yleiseltä julkisivuilmeeltään säilynyt, mutta tiettyiltä osin, ulko-ovi ja vesikatto muutettu. Palauttavia toimenpiteitä suositellaan. Edustaa jälleenrakennusajan asuinrakentamista ja omaa tiettyä rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Näkyvä sijainti tien vieressä.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 3 (keltainen)

Suojelutoimenpide: -

Ylhäällä vasemmalla: Asuinrakennus (A) pihalta katsottuna.

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Kohde nro 74.

49940500100004V

August Granholm

Osoite: Puntaistentie 370, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A), ulkorakennusrivi pikkumökillä (B), aitta (C), aitta (D), riihi (E)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: vapaa-ajan asunto

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1918, laajennettu L-mallinen 1929

Kerrosluvu: 1+ullakko, osittain 2

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Sokkeli: lohkokivi

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: rimalaudoitus alhaalla, vaakaviistoponttivuoraus ylhäällä

Väri: punainen, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: vihreä saumapelti

Sisäänkäynti: luonteikas 1,5 kerroksinen kuisti, koverat viistoukset ulkokulmissa, harjakatto

Kunto:-

Ylhäällä oikealla: Kookas talonpoikaistalo (A) on epätavallisen mallinen ja sillä on huomattavaa arkkitehtonista arvoa.

Ulkorakennusrivi pikkumökillä (B)

Vuoraamaton hirsirunkoinen ulkorakennusrivi, jossa toisessa päässä pikkumökki, rankarakenteinen liiteri keskellä. Punamullattu, paljaat nurkat, valkoinen listoitius ja ikkunat, keltaiset luukut, ovet ja ovet. Betonikattotilet harjakatolla.

Aitta (C)

Vuoraamaton hirsirunkoinen vilja-aitta ja paljaat lyhyet nurkat. Punamullattu, valkoiset listoitukset, keltainen luukku ja ovi, vihreä harjakatto saumapellillä

Ylhäällä vasemmalla: Talonpoikaistaloa (A) on sovitettu kahdelle perheelle sopivaksi ja siinä on siksi kaksi sisäänkäyntikuistia. Varsinkin suurempi kuisti viistottuine kulmineen on luonteikkaasti toteutettu.

Ylhäällä keskellä ja ohessa oikealla: Talo on tänne siirretty uusjaon yhteydessä ja sai nykyisen ulkomuotonsa 1920-luvulla kun sitä laajennettiin kulmittain, mikä luo sille kaksi pitkää julkisivua.

Ohessa oikealla: Kuistin kuperasti viistotut ulkokulmat.

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Aitta (D)

Pieni muurattu varistorakennus laudoitetulla päätykolmiolla. Valkoiset listat, keltainen ovi, vihreä harjakatto saumapellillä

Riihi(E)

Maalaamaton ja vuoraamaton hirsirunkoinen riihi lappeen suuntaisella katoksella. Katolla kuivurilaajennus.

Luonnehdinta: Erityisen koristeellinen ja kookas kahden perheen talonpoikaistalo 1900-luvun alun ulkoasussa uusjakoalueella. Ulkorakennusrivi, sekä muita alkuperäisiä ulkorakennuksia, myös uudempia ulkorakennuksia. Pihaan johtaa pitkä koivukuja.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Hyvin säilynyt talonpoikaistalo erityisen koristeellisella toteutuksella. Muodostaa rakennus- ja kulttuurihistoriallisesti arvoakkaan pihakokonaisuus, johon johtaa kylätieltä alueellisesti tyypillinen koivukuja, mikä tuo kohteelle myös huomattavaa maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 1 (sininen)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana pihakokonaisuutena. Koivukujan säilyminen tulee taata

Ylhäällä vasemmalla: Ulkorakennus (B), jossa on pikkumökki toisessa päässä huokuu voimakasta historiallista autenttisuutta.

Ylhäällä keskellä: Pikkumökin ylävalolla varustettu pariulko-ovi julkisivulinjassa.

Ylhäällä oikealla: Ulkorakennuksen (B) länsipääty.

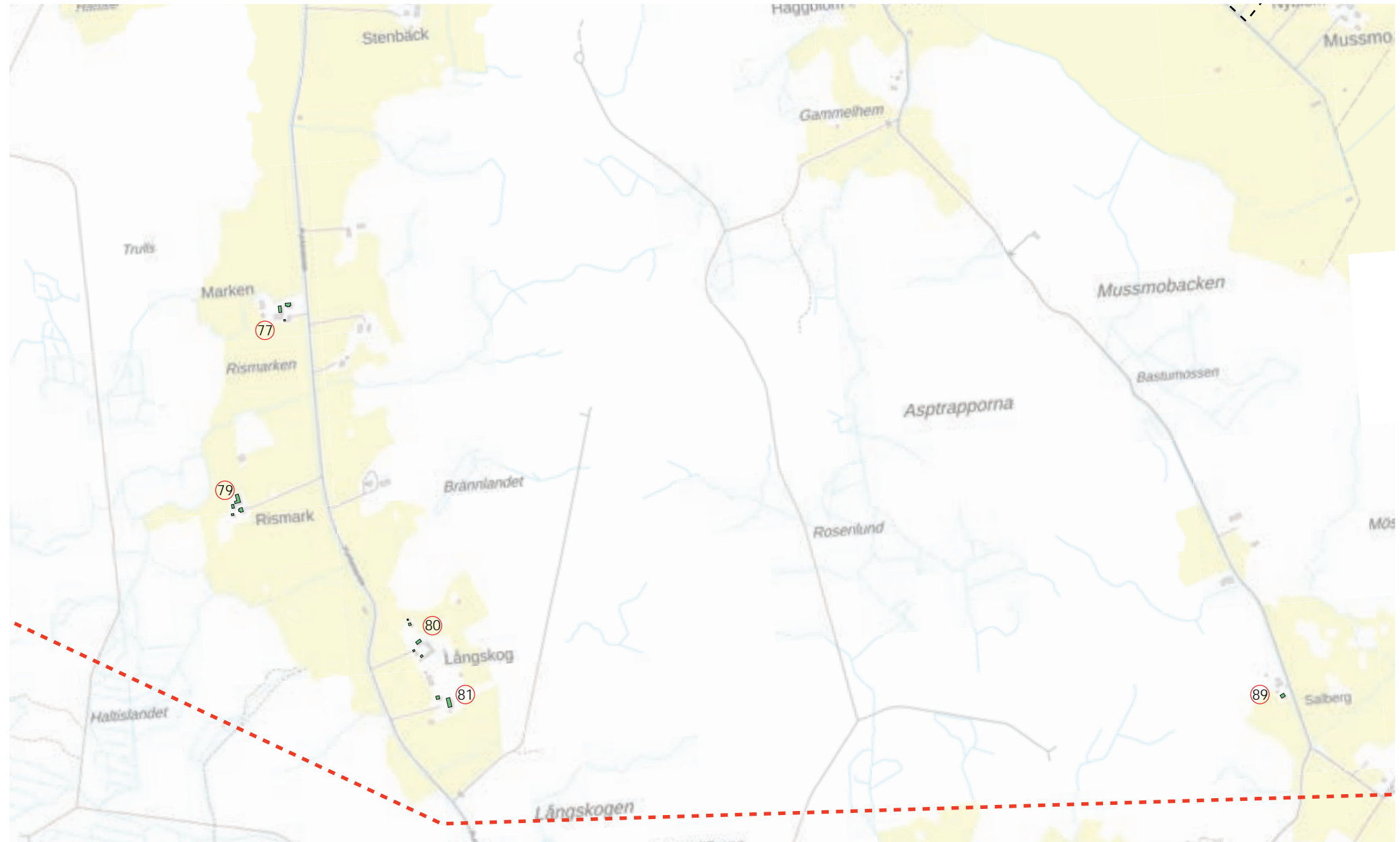
*Ylhäällä vasemmalla: Tilaan kuuluu myös hyvin säilynyt riihi, jonka katolla on viljakuivuri.
Ylhäällä oikealla: Pihaan johtaa maisemallisesti arvokas koivukuja, jonka säilyminen tulee taata.*

Ohessa oikealla: Hirsirakenteinen aitta (C) ja muurattu varastoaitta (D).

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

- - - Selvitysalueen rajaviiva
- ■ Kulttuurihistoriallinen luokitus
- Suojeltava arvokas kohde

Kohde nro 77.

49940500070029R

Karl Storm

Osoite: Puntaistentie 482, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A), ulkorakennus (B), aitta (C).

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1917

Kerrosluku: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: julkisivupeltti, lomalaudoitus päätykolmioissa

Väri: keltainen ruskein päätykolmioin, ruskeat nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: tiiliprofiloitu pelti

Sisäänkäynti: harjakattoinen kuisti vuodelta 1969

Kunto:-

Ulkorakennus (B)

Ulkorakennusrivi, jossa hirsirunkoinen osa, ja osittain uudempi rankarakentei-

Ylhäällä oikealla: Talonpoikaistalon (A) julkisivuillme on 1970-luvulta.

nen osa betoniperustuksella. Osittain paljas hirsipinta, osittain rimalaudoitus. Punamullattu, valkoiset nurkat, listoitukset ja ikkunat, Harjakatto kattopellillä

Aitta (C)

Vuoraamaton hirsirunkoinen vilja-aitta otsa-aitta tyyppiä. Punamullattu, valkoiset nurkat ja listoitukset, keltainen ovi. Harjakatto aaltopellillä.

Luonnehdinta: Keltainen talonpoikaistalo 1960-luvun julkisivuilmeellä.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Yleishahmoltaan säilynyt, mutta julkisivuilmeeltään pahasti vääristynyt talonpoikaistalo uusjakotilalla. Väriytyksen ja ikkunatyypin palauttamista alkuperäiseen suositellaan. Rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Näkyvä sijainti mäellä tien vieressä, mikä antaa sille tärkeän aseman maisemassa ja maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

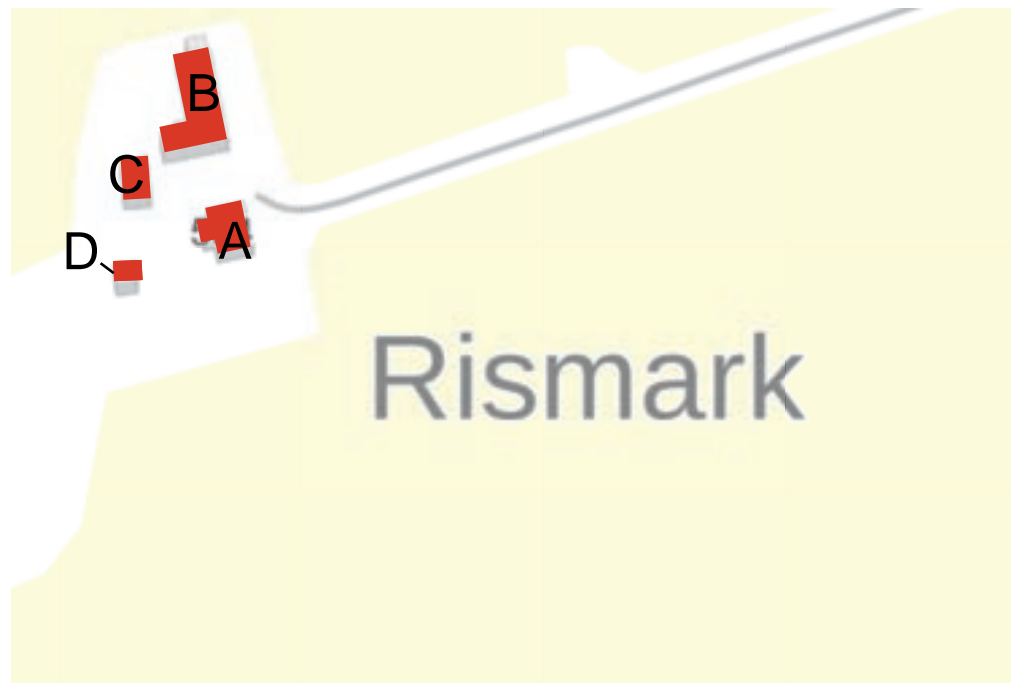
Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana pihakokonaisuutena

Ylhäällä oikealla: Talonpoikaistalo (A) katsottuna tieltä pohjoisessa.

Ylhäällä keskellä: Ulkorakennus (B) on osittain hirsirunkoinen ja osittain rankarakenteinen.

Ylhäällä oikealla: Hyvin säilynyt aitta (C) on otsa-aitta-tyyppiä.

Kohde nro 79.

49940500060004B

Båsk

Osoite: Puntaistentie 534, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A), ulkorakennus (B), ulkorakennus (C), aitta (D)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1924

Kerrosluku: 1+ullakko

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Sokkeli: lohkokivi

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: rimalaudoitus, jossa alhaalla leveä lista, ylhäällä vaakaviis-toponttivuoraus

Väri: punainen, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat, musta tippapelti julkisivussa

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: saumapelti

Sisäänkäynti: laajennettu täyskorkea poikkipääty, jossa sisäänkäynti parvekkeen alla

Kunto: hyvä

Ylhäällä oikealla: 1920-luvun talonpoikaistalo (A) on menettänyt alkuperäisen ilmeensä väärinäköisten julkisivuremonttien myötä.

Ulkorakennus (B)

Kahdesta yhteen rakennetusta ulkorakennusrivistä koostuva ulkorakennuskokonaisuus, jossa kaksi päätyä pihaan päin. Vuoraamaton, paikallisesti tyyppillinen aukotus. Punainen, valkoiset nurkat, listoitukset ja ikkunat, punaiset luukut, punaiset ja valkoiset ovet. Harjakatto aaltopellillä.

Ulkorakennus (C)

Vuoraamaton hirsirunkoinen ulkorakennus, punamullattu, valkoiset nurkat ja listoitukset, punaiset luukut ja ovet. Harjakatto aaltopellillä.

Aitta (D)

Vuoraamaton hirsirunkoinen vilja-aitta otsa-aitta tyyppiä. Punainen, valkoiset nurkat ja listoitukset, Punainen luukku ja 1800-luvun tyyppinen lautaovi.

Luonnehdinta: 1920-luvun talonpoikaistalo, jonka ilme julkisivuremonttien jäljiltä epäselvä. Perinteiset ulkorakennukset rajaavat pihaa kahdelta puolelta.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Asuinrakennus, jonka alkuperä on vaikeasti

*Ylhäällä vasemmalla: Ulkorakennus (B) koostuu kahdesta kahdesta yhteenrakennetusta osasta, joiden päädyt viettää pihalle päin.
Ylhäällä oikealla: Ulkorakennus (C)*

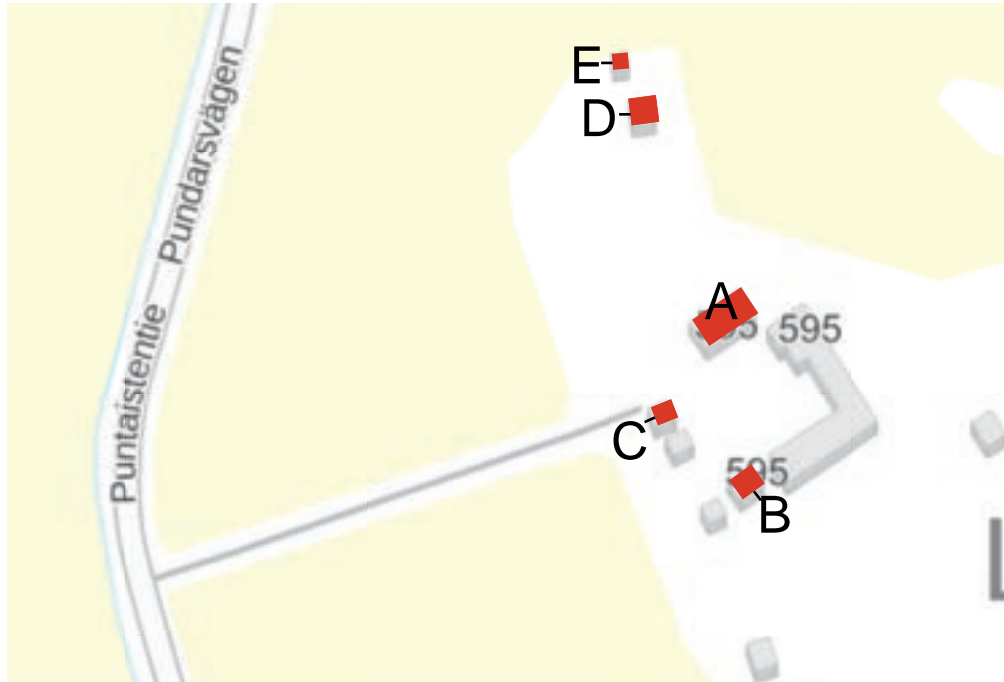
luettavissa vääristävien remonttien ja lisäyksien jäljiltä. Ulkorakennukset ovat paremmin säilyneet ja paikalliselle rakennusperinteelle tyypillisiä. Rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana pihakokonaisuutena

Yllä: Hirsirakenteinen vilja-aitta (D) idästä katsottuna.

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Kohde nro 80.

49940500120024F

Björkkulla

Osoite: Punttaistentie 595, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A), luhtiaitta (B), aitta (C), luhtiaitta (D), metsästysmaja/paja (E)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: tänne siirretty kylältä vuonna 1916, alkuperäinen rakennusvuosi ei tiedossa

Kerrosluku: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: rimalaudoitus leveillä rimoilla, sekä lomalaudoitus

Väri: punainen, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: saumapelti

Sisäänkäynti: pieni harjakattoinen kuisti, johon käynti avokuistin kautta

Kunto: hyvä

Luhtiaitta (B)

Kaksiosainen vuoraamaton hirsirunkoinen luhtiaittamallinen aitta. Punamul-

Ylhäällä oikealla: Talonpoikaistalon (A) ikkunat on vaihdettu alkuperäisestä poikkeaviksi ja lomalaudoitus on moderni, mikä vääristää talon historiallista ilmettä.

lattu, paljaat nurkat, valkoinen listoitus, vaaleankeltaiset lautaovet 1800-luvun alun tyyppiä. Harjakatto aaltopellillä.

Aitta (C)

Vuoraamaton hirsirunkoinen vilja-aitta, punamullattu, valkoiset nurkkakotelot ja listoitukset, vihreä luukku ja ovi. Luukun listoitus empiretyyppinen päätykolmioaiheinen 1800-luvun puolenvälin tienoilta, harjakatto aaltopellillä.

Luhtiaitta (D)

Suhteellisen hiljattain tänne siirretty vuoraamaton hirsirunkoinen aitta koristeellisesti veistetyin luhtikäytävien, uusiokäytetyllä lohkokiviperustuksella. Maa-laamaton, paljaat nurkat. Harjakatto aaltopellillä.

Ylhäällä vasemmalla: Talonpoikaistalo (A) pihatieltä katsottuna.

Ylhäällä oikealla: Luhtiaitta (B) on siirretty tänne jälkikäteen.

Ohessa oikealla: Luhtiaitta (B) päädystä katsottuna.

Metsästysmaja/paja (E)

Vuoraamaton hirsirunkoinen pieni maja nurkkakiviperustuksella. Punamullattu, paljaat nurkat yhtä valkoista nurkkakoteloä lukuun ottamatta, valkoinen listoit- tus, Punamullattu ovi. Kolmiorimahuopa. Sisällä maalattia ja tulisijan jäänteet.

Rakennus- ja käyttöhistoria: Tila oli käytössä hevostilana 1980-90-luvulla ja siellä järjestettiin ratsastusleirejä. Tässä yhteydessä pihapiiriin liitettiin useita tänne siirrettyjä vanhempia ulkorakennuksia, jotka toimivat tilapäismajoitukse- na. Paja (E) on alkuperäinen ja rakennettu aikanaan metsästysmajaksi, jo kauan ennen kuin kylän tämä osa oli asutettu. Toimi alun perin metsästäjien asunto- na/yöpymispaikkana.

Luonnehdinta: Talonpoikaistalo 1900-luvun alun ulkoasussa uusjakoalueella. U-mallinen ulkorakennus. Useita tänne myöhemmin siirrettyjä ulkorakennuk- sia.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Metsästysmaja/paja (E) on erittäin harvinainen meidän aikaamme säilynyt rakennustyyppi, joka todistaa uusjakoa edeltävästä ajasta ja nykyisin kadonneista perinteisistä elinkeinoista, mikä tuo sille huomata- tavaa historiallista arvoa. Talonpoikaistalo on yleishahmoltaan säilynyt, mutta julkisivuilmeeltään jokseenkin vääristynyt julkisivuvuorauksen ja ikkunoiden vaihdon seurauksena. Muodostaa pihakokonaisuuden, johon johtaa kylätieltä alueellisesti tyypillinen koivukuja, mikä tuo kohteelle myös maisemallista arvoa

Kulttuurihistoriallinen luokitus: metsästysmaja/paja: 1 (sininen), muilta osin 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvok- kaana pihakokonaisuutena. Koivukujan säilyminen tulee taata

Ylhäällä: Metsästysmaja (E) on sijainnut tällä paikalla jo kauan ennen maatilaa rakentamista uusjaon yhteydessä. Se edustaa harvinaista rakennustyyppiä ja sillä on huomattavaa kulttuurihistoriallista arvoa.

Alhaalla: Vilja-aitta (C) pihatien varressa kuuluu alkuperäiseen uusjakotilaan.

Seuraavalla sivulla: Tämän myöhemmässä vaiheessa siirretyn luhtiaitan (D) otsassa on leikkauskoriste.

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Kohde nro 81.

49940500120028L

Ståhl Långskog

Osoite: Puntaistentie 613, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: asuinrakennus (A), ulkorakennus (B)

Asuinrakennus (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1941

Kerrosluku: 1+ullakko

Sokkeli: betoni

Runko: rankarakenne

Julkisivumateriaali: rimalaudoitus

Väri: keltainen, tummemmat keltaiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: kolmiorimahuopa

Sisäänkäynti: harjakattoinen kuisti

Kunto: alkuperäinen

Ulkorakennus (B):

Ulkorakennus, jossa muurattu navettaosa ja rimalaudoitettu liiteri rankaraken-
kenteella. Punainen vuoraus, valkoiset nurkat, listoitukset ja ikkunat, keltaiset

*Ylhäällä oikealla: Asuinrakennus (A) från tidigt 1940-tal är mycket välbevarat ja representerar
väl sin tids arkitektoniska ideal ja byggnadsteknik.*

ovet. Harjakatto kattopellillä

Luonnehdinta: Sodanaikainen asuinrakennus aikakaudelle tyypillisin tyylipiirtein. Ulkorakennus samalta ajalta. Luonteikas mäntykujanne johtaa kylätieltä pihaan.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Hyvin säilynyt, edustaa jälleenrakennusajan asuntorakentamista ja omaa rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Kujan- teella on suuri merkitys pihapiirin aikakaudelle tyypilliselle luonteelle sekä tie- maisemalle, ja antaa kohteelle maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvok-

Ylhäällä vasemmalla: Aikakaudelle tyypillinen ulkorakennus (B) kulmittain asuinrakennukseen nähden rajaa pihaa metsän suuntaan.

Ylhäällä oikealla: Pihaan johtaa epätavallinen mäntykujanne, joka vahvistaa kohteen aikakau- delle tyypillistä luonnetta.

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

kaana pihakokonaisuutena. Koivukujan säilyminen tulee taata

Kohde nro 89.

499-404-0006-0029

Osoite: Puntaistentie 1149, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: asuinrakennus

Aikaisempi inventointi:-

Inventoidut rakennukset: asuinrakennus (A)

Asuinrakennus (A)

Nykyinen käyttö: tyhjillään

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1950-tal

Kerrosluke: 1+ullakko

Sokkeli: betoni

Runko: rankarakenne

Julkisivumateriaali: rimalautoitus

Väri: keltainen, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat, vihreä lautaovi

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: aaltopelti

Sisäänkäynti: harjakattoinen kuisti

Kunto: alkuperäinen

Luonnehdinta: Sodanaikainen asuinrakennus aikakaudelle tyypillisin tyyli-

Ylhäällä oikealla: Asuinrakennus (A) 1950-luvulta on hienosti säilynyt ja edustaa hyvin aikansa arkitehtonisia ihanteita ja rakennustekniikkaa. Talo on asumaton, levytettyine ikkunoineen.

tein. Vieressä uudempia verstarsrakennuksia.

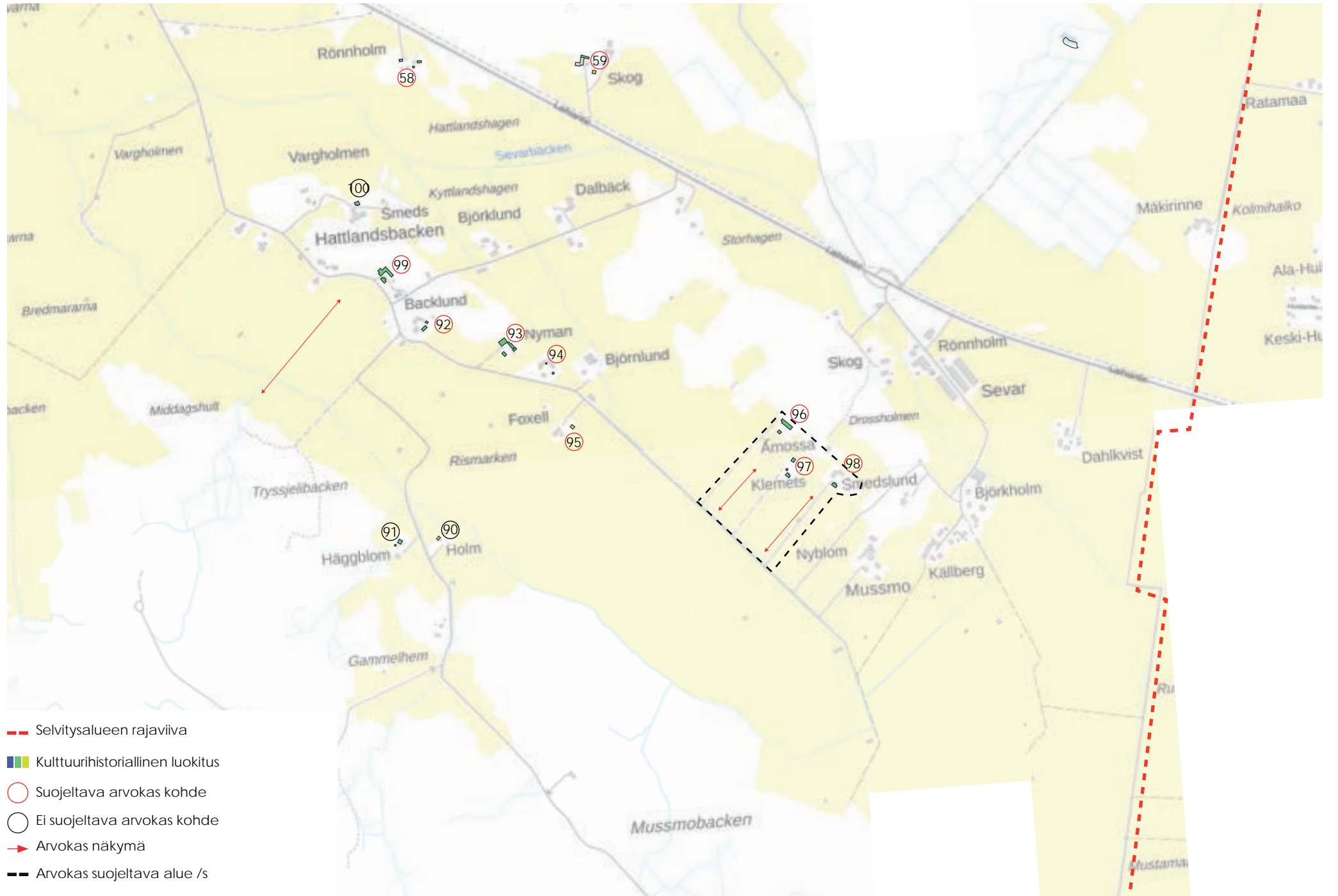
Säilyneisyys ja arvottaminen: Hyvin säilynyt, edustaa jälleenrakennusajan asuntorakentamista ja omaa rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

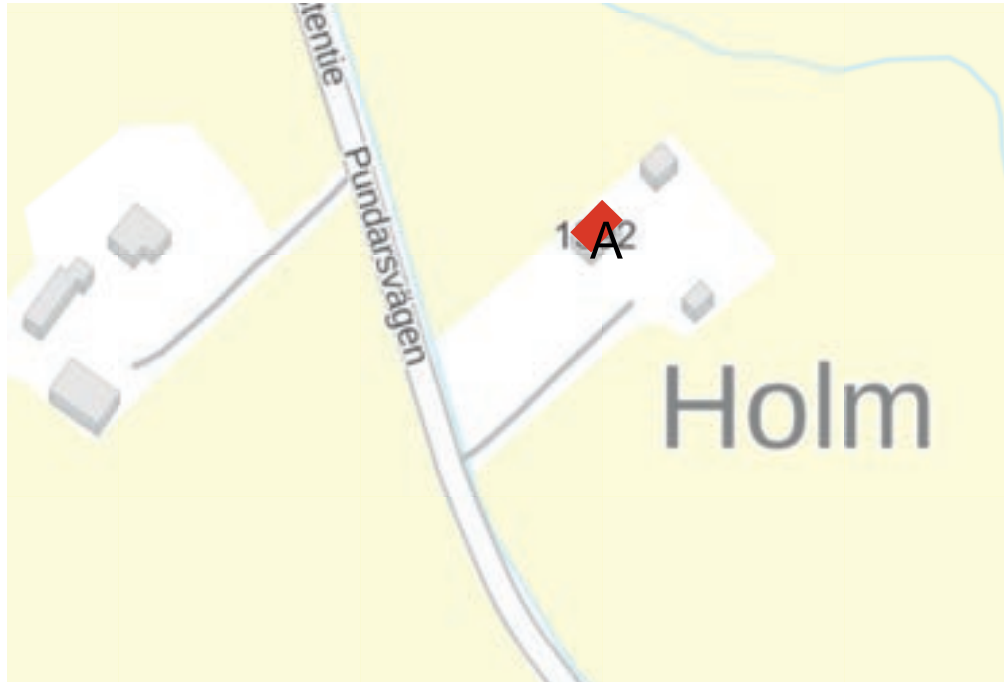
Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana rakennuksena.

Ylhäällä oikealla: Asuinrakennus (A) pihalta katsottuna.

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

- - - Selvitysalueen rajaviiva
- Kulttuurihistoriallinen luokitus
- Suojeltava arvokas kohde
- Ei suojeltava arvokas kohde
- ➔ Arvokas näkymä
- Arvokas suojeltava alue /s

Kohde nro 90.

49940400020043U

Seidi

Osoite: Puntaistentie 1392, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: asuinrakennus

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: asuinrakennus (A)

Asuinrakennus (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1944

Kerrosluku: 1+ullakko

Sokkeli: betoni

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: rimalaudoitus

Väri: punainen, valkoiset nurkat ja listoitukset, ruskeaa ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: ruskea saumapelti

Sisäänkäynti: parvekkeellinen kuisti

Kunto: -

Luonnehdinta: Asuinrakennus varhaiselta jälleenrakennusajalta aikakaudelle

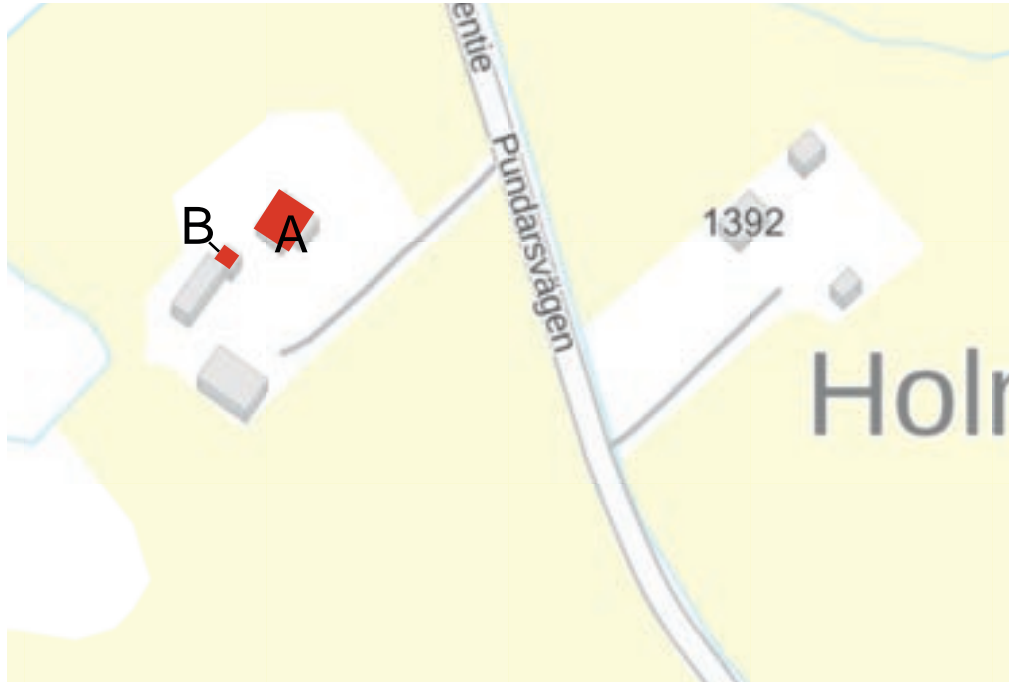
Ylhäällä oikealla: 1940-luvun asuinrakennuksen (A) alkuperäinen arkkitehtuuri on vääristynyt julkisivuremonttien myötä.

tyypillisin yleishahmoin mutta hiljattain vaihdetuin ikkunoin.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Yleishahmoltaan säilynyt, mutta aukotukseltaan sekä kuistiltaan ja terassiltaan muuttunut, mikä vääristää sen alkuperäistä paikallisesti perinteistä julkisivuilmettä. Julkisivuilmeen palauttamista suositellaan. Omaa tiettyä rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 3 (keltainen)

Suojelutoimenpide: -

Kohde nro 91.

499404.

Bengs

Osoite: Puntaistentie?, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A), aitta (B)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: tyhjillään

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1917

Kerrosluku: 1+ullakko

Sokkeli: betonilla vuorattu lohkokivi

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: rimalaudoitus

Väri: punamulta, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: vihreä saumapelti

Sisäänkäynti: kuisti 1960-luvulta

Kunto: ollut tyhjillään vuosikymmeniä

Aitta (B)

Vuoraamaton hirsirunkoinen vilja-aitta, punamullattu, valkoiset nurkkakotelot

Ylhäällä oikealla: Talonpoikaistalolla (A) on muuten 1900-alun luonne, mutta uudistetut ikkunat, tässä tieltä katsottuna.

ja listoitukset, keltainen lautaovi, harjakatto aaltopellillä.

Luonnehdinta: Talonpoikaistalo 1900-luvun alun ulkoasussa uusjakoalueella. Ikkunat modernisoitu 1960-luvulta. U-mallinen romahtanut ulkorakennus.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Talonpoikaistalo on yleishahmoltaan säilynyt ja vuoraukseltaan alkuperäinen, mutta on julkisivuilmeeltään vääristynyt. av Alkuperäisen ikkunatyyppin palauttamista suositellaan. Hyvin säilynyt aitta. Rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Vaikuttaa tieympäristöön, mikä antaa kohteelle maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2(vihreä)

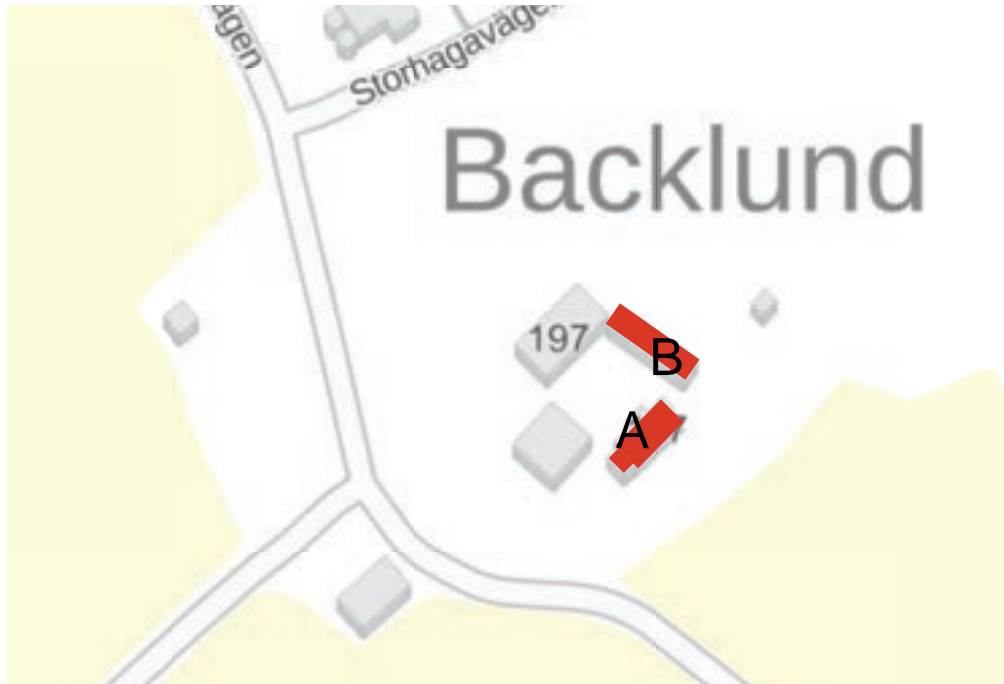
Suojelutoimenpide: -

Ylhäällä vasemmalla: Talonpoikaistalo (A) pihalta katsottuna.

Oheessa oikealla: Romahtaneen ulkorakennuksen lisäksi pihapiiriin kuuluu hirsirakenteinen vilja-aitta (B), joka on kattoremontin tarpeessa.

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Kohde nro 92.

499404000800374.

Backlund

Osoite: Musmovägen 197, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A), luhtiaitta (B)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: tänne siirretty 1917 Helsingbyn "Skatanilta", alkuperäinen rakennusvuosi ei tiedossa

Kerrosluku: 1+ullakko

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Sokkeli: lohkokivi

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: rimalaudoitus

Väri: punainen kirkkaan keltaisin päätykolmioin, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: musta tiiliprofiloitu pelti

Sisäänkäynti: harjakattoinen kuisti 1980-luvulta

Kunto: hyvä

Luhtiaitta (B)

Ylhäällä oikealla: Talonpoikaistalon (A) ilme on modernisoitu.

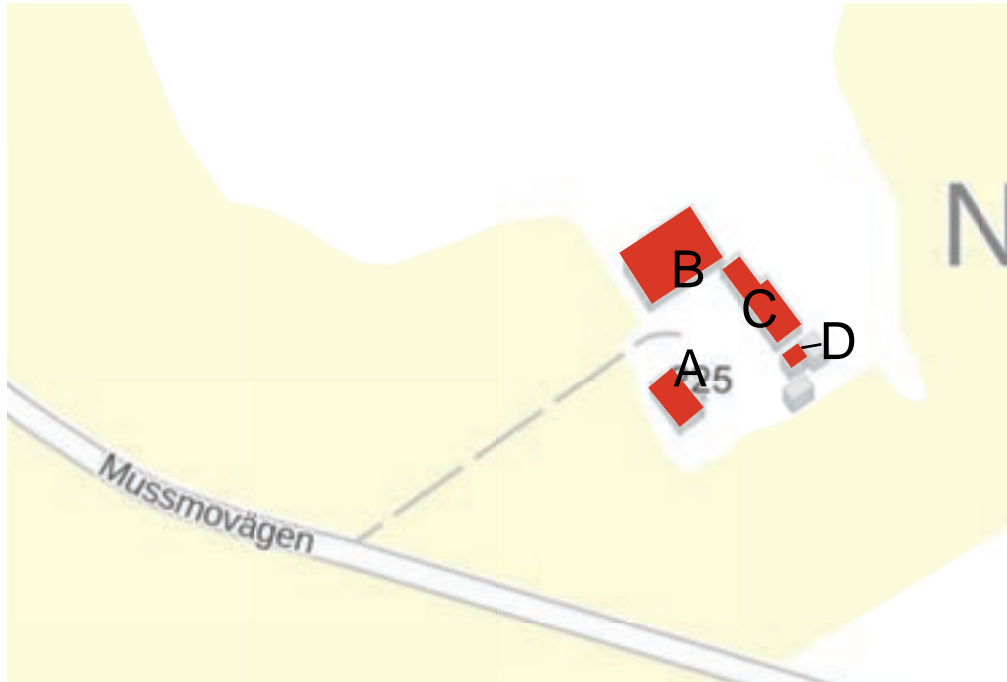
Vuoraamaton hirsirunkoinen kaksiosainen aitta luhtikäytävällä. Punainen hirsipinta, valkoinen listoitus, siniset ovet. Kattopelti ja aurinkopaneelit harjakatolla.

Luonnehdinta: Talonpoikaistalo 1900-luvun alusta modernisoidussa uusjakomiljöössä, jossa asfaltoitu piha. Ilmeeltään 1980-luvulla modernisoitu, uudet ikkunat, väritys ja vuoraus. Vanhempi luhtiaitta, muuten modernit ulkorakennukset.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Talonpoikaistalo on yleishahmoltaan säilynyt, mutta julkisivuilmeeltään vääristynyt. Julkisivuilmeen palauttamista suositellaan, Aitta, jossa modernit pinnat ja ilme. Rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Kohteen asema tiemaisemassa tuo sille myös maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2(vihreä)

Suojelutoimenpide: -

Kohde nro 93.

49940400060017A

Nygård

Osoite: Mussmovägen 225, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A), ulkorakennus (B), ulkorakennusrivi (C), aitta (D)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: tyhjillään

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1914

Kerrosluku: 1+ullakko

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Sokkeli: lohkokivi

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: rimalaudoitus

Väri: punamulta valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: mansardi

Kattomateriaali: musta tiiliprofiloitu pelti

Sisäänkäynti: täyskorkea poikkipääty mansardikatolla

Kunto: -

Ulkorakennus (B)

Rankarakenteinen pystylaudoitettu lato 1900-luvun puolesta välistä. Punamul-

Ylhäällä oikealla: Talonpoikaistalon (A) katto on muutettu, mikä vääristää rakennuksen ilmettä. Kohde tieltä katsottuna.

lattu, punamullatut lautaovet.

Ulkorakennusrivi (C)

Vuoraamaton hirsirunkoinen ulkorakennusrivi, valkoiset nurkkakotelot ja listoitukset, keltaiset luukut, Punamullatut ovet, harjakatto kattopellillä. Osittain rankarakenteinen ja punamullatulla rimalaudoituksella.

Aitta (D)

Vuoraamaton hirsirunkoinen vilja-aitta otsa-aitta tyyppiä. Punamullattu paljaat nurkat, valkoinen listoitus, keltainen luukku ja ovi. Harjakatto kattopellillä

Kuvat tällä sivulla: Talonpoikaistalon kattomuoto muuttui 1950-luvulla harjakatosta epätyypillisemmäksi taitekatoksi, joka varsinkin uuden kiiltävän peltikatteen myötä aiheuttaa ongelmia rakennuksen hahmolle ja ilmeelle.

Luonnehdinta: Epätavallinen talonpoikaistalo uusjakoalueella, perinteisine alkuperäiskuntoisine ulkorakennuksineen. Talon julkisivuilme on alkuperäinen mutta katto muutettiin vuonna 1952 mansardityyppiseksi, ullakkotilojen tehokkaampaa hyödyntämistä varten. Vesikatto on hiljattain uusittu ja on nyt mustaa tiiliprofiloitua peltiä.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Talonpoikaistalo hahmo on vääristynyt hiljattain suoritetun vesikaton uusimisen myötä, mikä on vääristänyt sen ilmettä. Julkisivuilmeen palauttamista suositellaan. Hyvin säilyneet alkuperäiskuntoiset ulkorakennukset. Rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Näkyvä sijainti ja merkitystä tieympäristölle, mikä tuo kohteelle maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

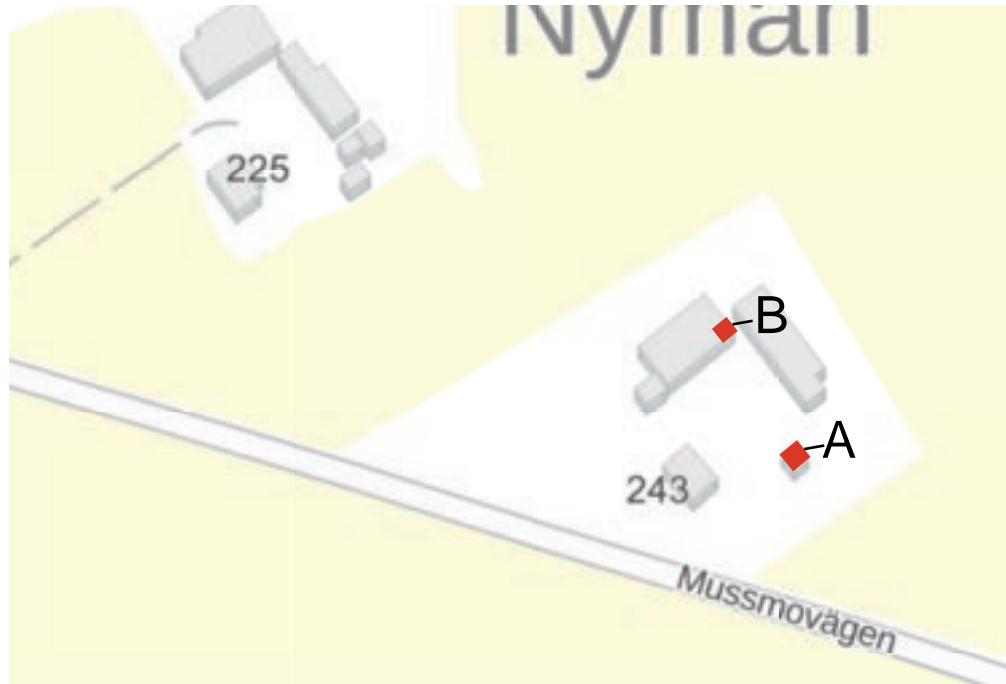
Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana pihakokonaisuutena.

Kuvat ylhäällä: Ulkorakennus (B) kuvassa vasemmalla ja ulkorakennus (C) rajaa pihaa metsän suuntaan viihtyisällä tavalla.

Ohessa oikealla: Vuoraamaton hirsirakenteinen vilja-aitta (D) on otsa-aitta-tyyppiä.

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Kohde nro 94.

49940400060024J

Nygård

Osoite: Mussmovägen 243, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: aitta (A), aitta (B)

Aitta (A)

Vuoraamaton hirsirunkoinen vilja-aitta otsa-aitta tyyppiä. Vuosiluku 1785 kaiverrettu päätykolmioon. Punainen hirsipinta, valkoiset nurkkakotelot ja listoitukset, sininen luukku ja ovi. Musta tiiliprofiloitu pelti harjakatolla.

Aitta (B)

Hirsirunkoinen vilja-aitta, tuppeen sahattu pystylautavuoraus. Punainen, val-

koiset nurkkakotelot ja listoitukset, maalaamaton lautaovi. Harjakatto aaltopelillä.

Luonnehdinta: Kaksi aittaa uusjakotilalla, jonka kookas ja hyvin säilynyt ja kulttuurihistoriallisesti arvokas talonpoikaistalo on purettu viime inventoinnin jälkeen, hyvästä kunnosta huolimatta.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Vanha pihakokonaisuus on tuhottu purkamalla ja uudisrakentamalla. Yksittäiset aitat ovat yleishahmoltaan hyvin säilyneet mutta väritykseltään historialliselta ilmeeltään vääristetyt. Värityksen palauttamista suositellaan. Rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

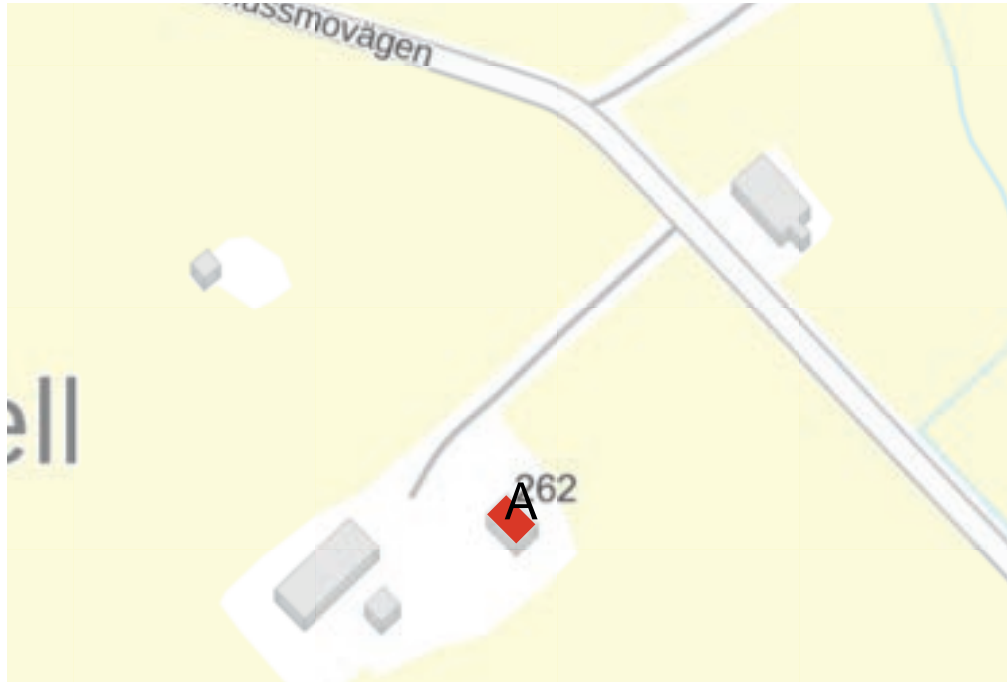
Suojelutoimenpide: Aitat merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaina rakennuksina

Ylhäällä oikealla: Aitan (A) päätykolmioon on kaiverrettu vuosiluku 1785.

*Yllä: Aitta (B) on nuorempaa tyyppiä.
Ohessa oikealla: Hirsirakenteinen vilja-aitta (A) on vanhempaa otsa-aitta-tyyppiä.*

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Kohde nro 95.

499-404-0002-0012

Osoite: Mussmovägen 262, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: asuinrakennus

Aikaisempi inventointi:-

Inventoidut rakennukset: asuinrakennus (A)

Asuinrakennus (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1952 (1938?)

Kerrosluku: 1+ullakko

Sokkeli: betoni

Runko: rankarakenne

Julkisivumateriaali: vaakaviistoponttivuoraus

Väri: valkoinen, harmaanvalkoiset nurkat ja listoitukset, ruskeat ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: kattopelti

Sisäänkäynti: harjakattoinen kuisti

Kunto:-

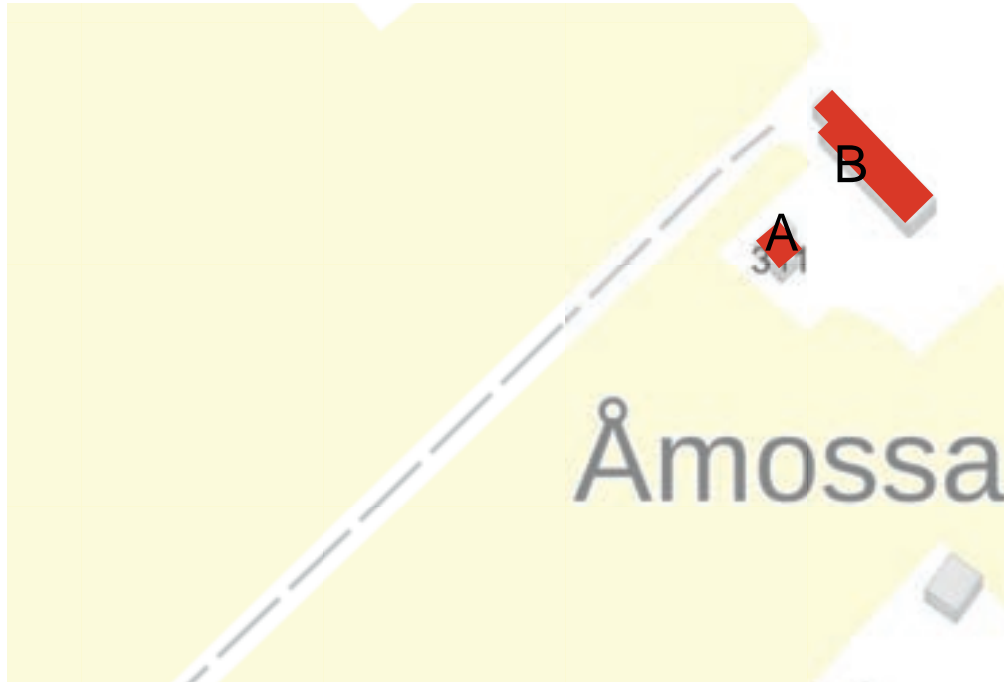
Luonnehdinta: Asuinrakennus, jonka alkuperä ei tiedossa omaa tyylipiirteitä 1930-luvulta, jälleenrakennusajalta ja amerikkalaisen itärannikon arkkitehtuurista.

Ylhäällä oikealla: Asuinrakennus (A) lännestä katsottuna.

Säilyneisyys ja arvottaminen: julkisivuremontti lisäeristykseen on muuttanut rakennuksen alkuperää, mutta sillä on maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 3 (keltainen)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana rakennuksena.

Kohde nro 96.

499-404-0004-0027

Osoite: Mussmovägen 311, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: pientila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: asuinrakennus (A), ulkorakennusrivi (B)

Asuinrakennus (A)

Nykyinen käyttö: tyhjillään

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1950-luvulta

Kerros-luku: 1+ullakko

Sokkeli: betoni

Runko: timmer

Julkisivumateriaali: rimalaudoitus

Väri: punainen, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: punainen kattopelti

Sisäänkäynti: harjakattoinen kuisti

Kunto: alkuperäinen

Ulkorakennusrivi (B)

Ulkorakennusrivi tiilinavetalla, muilta osin pysty-laudoitettu rankarakenne.

Punamullattu, valkoinen listoitus ja vihreät ovet ja ovet. Harjakatto aaltopellillä.

Ylhäällä oikealla: Kohde pihatieltä kuvattuna on maisemallisesti merkityksellinen. Asuinrakennus (A) kuvassa oikealla.

Luonnehdinta: Jälleenrakennusajan asuinrakennus alueellisesti perinteisin tyyliin. Saman ikäinen ulkorakennusrivi.

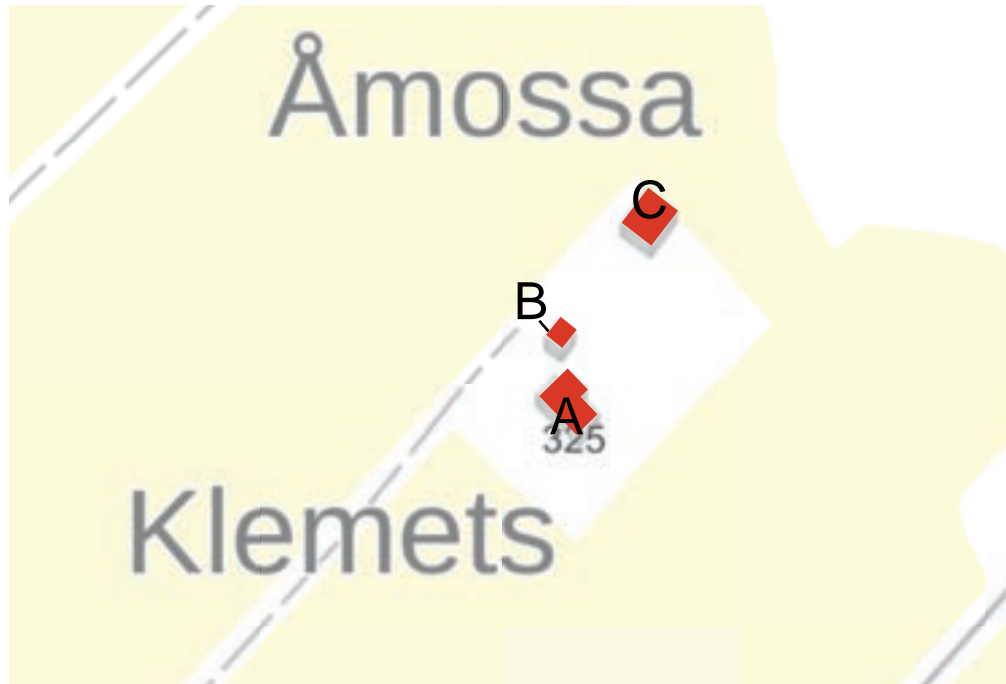
Säilyneisyys ja arvottaminen: Hyvin säilynyt, rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Näkyvä sijainti tien vieressä tuo maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana pihakokonaisuutena. Sisältyy myös Mussmovägenin /s-alueeseen.

Ylhäällä vasemmalla: Asuinrakennus (A) pihalta katsottuna.

Ylhäällä oikealla: Aikakaudelle tyypillinen ulkorakennus (B) rajaa pihaa metsän suuntaan.

Kohde nro 97.

499-404-0004-00120

Klemets

Osoite: Mussmovägen 325, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A), pieni pihamökki (B)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: tyhjillään

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1915

Kerrosluku: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: rimalaudoitus alhaalla, vaakalaudoitus ylhäällä

Väri: punamulta, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: aaltopelti

Sisäänkäynti: punamullattu täyskorkea, harjakattoinen kuisti vaakaviistopontti-vuorauksella

Kunto:-

Pieni mökki (B)

Hirsirunkoinen harvinaisen pieni pihamökki tulisijalla. Punamullattu rimalaudoitus, valkoiset nurkat, listoitukset ja ikkunat, keltainen ovi. Harjakatto betoni-kattotilillä.

Ylhäällä oikealla: Talonpoikaistalo (A) 1900-luvun alusta, kuvassa oikealla pieni pihamökki.

Luonnehdinta: Koristeellinen talonpoikaistalo 1900-luvun alusta uusja-koalueella ja pieni perinteinen mökki 1950-luvun tyylipiirtein.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Talonpoikaistalo on muuten hyvin säilynyt, mutta julkisivun historiallinen ilme tielle päin on vääristynyt ikkunanvaihdon myötä. Julkisivuilmeen palauttamista suositellaan Hyvin säilynyt harvinaisen pieni pikkumökki. Rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Näkyvä sijainti ja merkitystä tieympäristölle, mikä tuo sille maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2(vihreä)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana pihakokonaisuutena. Sisältyy myös Mussmovägenin /s-alueeseen.

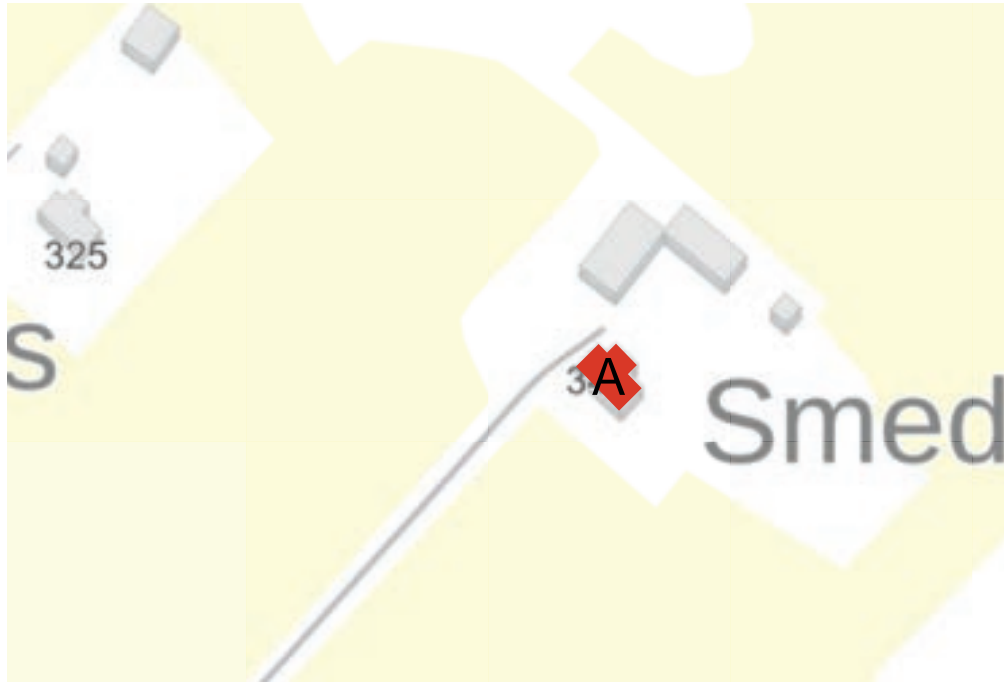
Ylhäällä vasemmalla: Talonpoikaistalon (A) aikakaudelle tyypillinen julkisivukuva on hyvin säilynyt.

Ylhäällä oikealla: Pieni pihamökki (B) pihalta katsottuna.

Ohessa oikealla: Pihamökki pihatieltä katsottuna.

Kohde nro 98.

49940400070016V

Smedlund

Osoite: Mussmovägen 341, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: pientila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1914

Kerrosluvu: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: kapea rimalaudoitus leveillä rimoilla

Väri: punainen, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: musta tiiliprofiloitu pelti

Sisäänkäynti: vihreäksi maalattu harjakattoinen kuisti 1960-luvulta

Kunto: hyvä

Luonnehdinta: Talonpoikaistalo 1900-luvun alusta, poikkipääty tielle päin, uus-

Ylhäällä oikealla: 1900-luvun alun talonpoikaistaloa (A) on laajennettu pihanpuolelle 1960-luvulla.

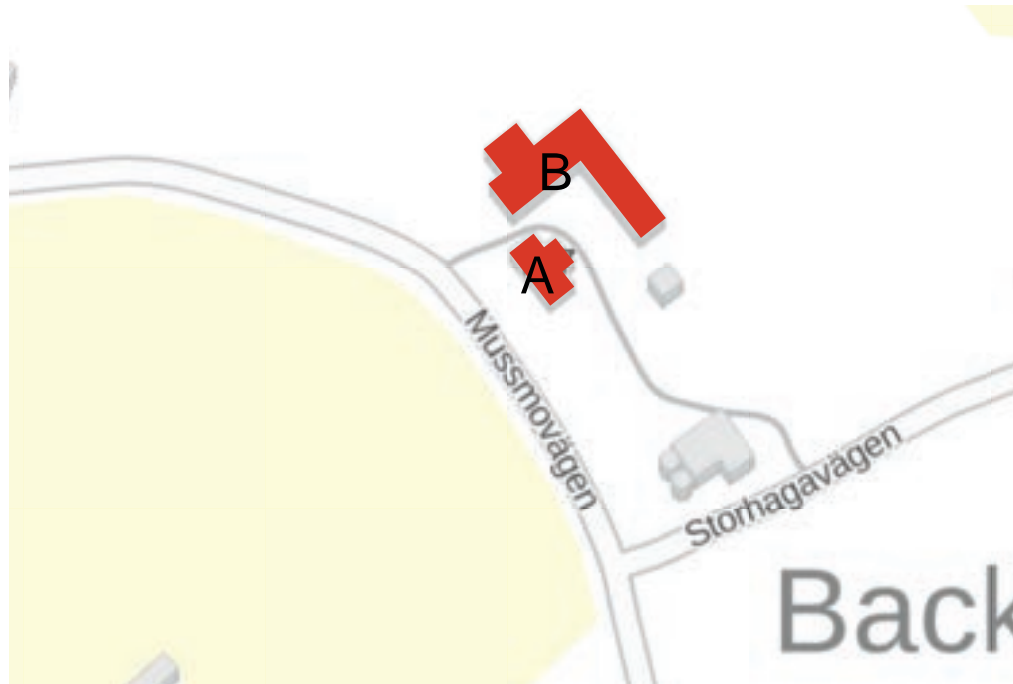
jakotilalla, jossa uusia perinteisiä ulkorakennuksia. Julkisivuasu 1960-luvulta.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Talonpoikaistalo on muuten hyvin säilynyt, mutta julkisivujen alkuperäinen ilme on vääristynyt ikkunanvaihdon myötä. Julkisivuilmeen palauttamista suositellaan Rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Näkyvä sijainti ja merkitystä tieympäristölle, mikä tuo sille maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2(vihreä)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana pihakokonaisuutena. Sisältyy myös Mussmovägenin /s-alueeseen.

Ylhäällä vasemmalla: Talonpoikaistalossa (A) on uusi profiilipeltikate sekä alkuperäisistä eroava ikkunatyyppi.

Kohde nro 99.

499404000300067.

Johannes Back

Osoite: Mussmovägen 177, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A), L-mallinen ulkorakennus(B)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: tyhjillään

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1926

Kerrosluku: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: vaakaviistoponttivuoraus

Väri: vaaleankeltainen, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: musta konesaumattu nauhapelti

Sisäänkäynti: suuri harjakattoinen kuisti 1980-luvun lopulta, jota myöhemmin laajennettu

Kunto: hyvä

L-mallinen ulkorakennus (B)

Ylhäällä oikealla: 1900-luvun alun talonpoikaistalon (A) väritys on uudistettu ja sen luonne on muuttunut ulkoisen lisäeristyksen ja ikkunanvaihdon seurauksena.

L-mallinen ulkorakennus, jonka toinen osa rankarakenteinen punamullatulla rimalaudoituksella, valkoinen listoitus ja ikkunat, keltaiset ovet ja ovet. Kulmitaisessa osassa on korkea luonnonkivisokkeli ja muurattu välikerros, joka rapattu karkealla luonnonkivi-imitaatiolla, yläosassa punamullattu rimalaudoitus. Ikkunoiden ympärillä punatilimuuraus. Pieniruutuiset keltaiset ikkunat, keltaiset ovet, harjakatto kattopellillä

Luonnehdinta: Kokonaan julkisivuremontoitu talonpoikaistalo 1900-luvun alusta, tienpuoleisella poikkipäädellä, uusjakotilalla jossa harvinaiseen tapaan toteutettu ulkorakennus.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Talonpoikaistalo on yleishahmoltaan säilynyt, mutta sen alkuperäinen julkisivuilme on vääristynyt uuden värityksen myötä. Julkisivuilmeen palauttamista suositellaan Rakennus- ja kulttuurihistoriallista

arvoa. Harvinaiseen tapaan toteutettu ulkorakennus rajaa pihaa metsän suuntaan ja vaikuttaa tieympäristöön. Näkyvä sijainti tien vieressä ja suuri merkitys tiemaisemalle, mitä tuo kohteelle maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2(vihreä)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana pihakokonaisuutena

*Ylhäällä vasemmalla: Talonpoikaistalo (A) pihasta katsottuna.
Ylhäällä oikealla: Ulkorakennuksen (B) puurakenteinen osa rajaa pihaa metsään päin.*

Kohde nro 100.

499-404-0007-0011P

Pada

Osoite: Mussmovägen 143b, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1916, laajennettu 1956

Kerrosluku: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: rimalaudoitus

Väri: vihreä, tummemmat vihreät nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: punainen saumapelti

Sisäänkäynti:-

Kunto:-

Luonnehdinta: Laajennettu vihreäksi maalattu talonpoikaistalo 1900-luvun

Ylhäällä oikealla: 1900-luvun alun talonpoikaistalon (A) väritys on uudistettu ja sen luonne on muuttunut ikkunanvaihdon myötä.

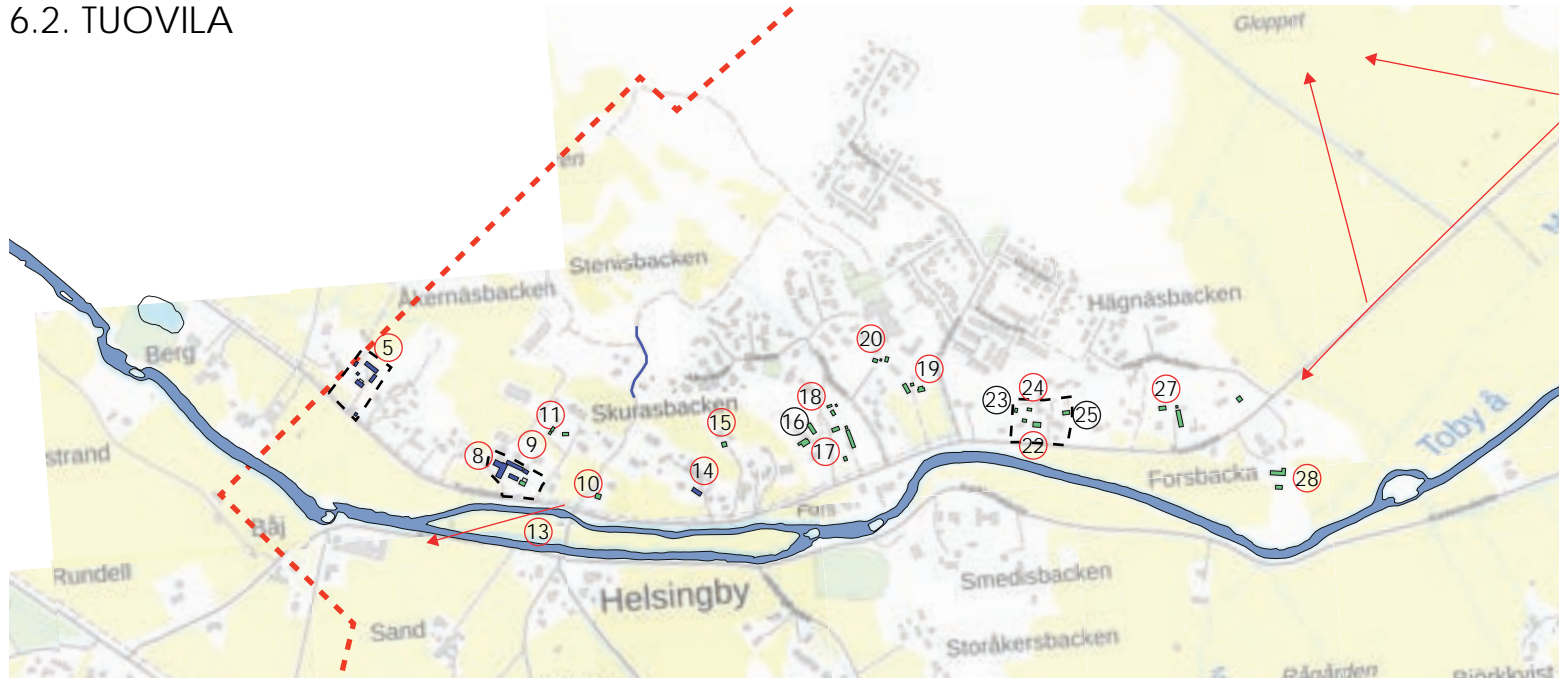
alusta uusjakotilalla.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Talonpoikaistalo on yleishahmoltaan säilynyt, mutta sen alkuperäinen julkisivuilme on vääristynyt uuden väriytyksen ja ikkunavaihdon myötä. Julkisivuilmeen palauttamista suositellaan. Rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Tiettyä maisemallista arvoa.

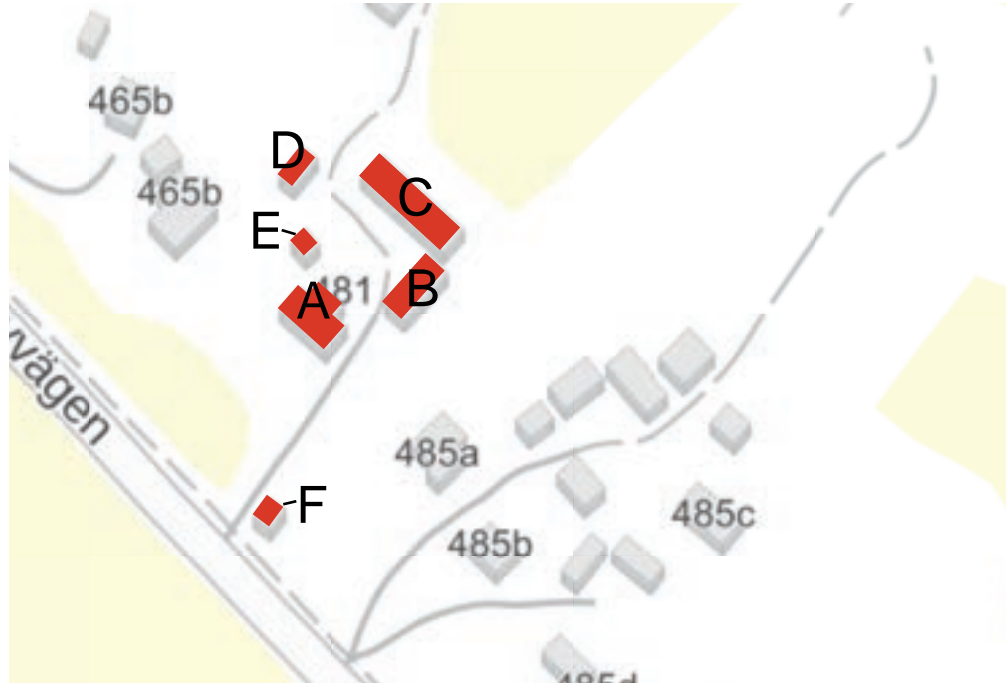
Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: -

6.2. TUOVILA

- - - Selvitysalueen rajaviiva
- Kulttuurihistoriallinen luokitus
- Suojeltava arvokas kohde
- Ei suojeltava arvokas kohde
- Suojeltava arvokas alue, /s
- ➔ Arvokas näkymä
- Arvokas tieosuus

Kohde nro 5.

49942000120011U

Sotilaspuustelli, Smedsin tila nro 10.

Osoite: Tuovilantie 481, 65550 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A), ulkorakennusrivi (B), ulkorakennus (C), ulkorakennus (D), aitta (E), aitta (F)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: tänne siirretty 1800-luvun puolella välissä

Kerrosluvu: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: lomalaudoitus

Väri: punainen, valkoiset nurkat, listoitukset ja ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: betonikattotiilet

Sisäänkäynti: pannuhuoneellinen kuisti 1980-luvulta, punainen lomalaudoitus, harjakatto aaltopellillä

Kunto: hyvä

Ulkorakennusrivi (B)

Ylhäällä oikealla: Umpeen rakennettu pihapiiri pihatieltä katsottuna. Talonpoikaistalo (A) kuvassa vasemmalla ja ulkorakennus (B), jonka päädyssä vellikello kuvassa oikealla, kylälle tyypillisen suuren siirtolohkareen takana.

Kolmiosainen vuoraamaton hirsirunkoinen ulkorakennusrivi nurkkakivillä, velkikello kylätien puoleisessa päädyssä ja ulkohyyskä toisessa päässä. Punamullattu hirsipinta, valkoiset nurkkakotelot ja listoitukset, keltaiset luukut ja ovet. Harjakatto aaltopellillä.

Ulkorakennusrivi (C)

Vuoraamaton hirsirunkoinen ulkorakennusrivi lohkokiviperustuksella, laajennettu rankarakenteisella betoniperustuksellisella osalla. Punamullattu hirsipinta, valkoiset nurkkakotelot, listoitukset ja ikkunat, keltaiset luukut ja ovet. Harjakatto aaltopellillä.

Ulkorakennus (D)

Pienempi rankarakenteinen ulkorakennus, Punamullattu rimalaudoitus, valkoiset nurkkakotelot, listoitukset ja ikkunat, keltainen ovi. Harjakatto aaltopellillä.

Aitta (E)

Vuoraamaton hirsirunkoinen vilja-aitta koristeellisella kuistilla, joka on siirretty tilan päärakennuksesta sitä laajennettaessa 1980-luvulla. Punamullattu, punamullatut nurkkakotelot, betonitiilet harjakatolla. Kuisti on mutterimallia, jossa

punainen leveä empiretyylinen vaakalaudoitus, valkoinen listoitus ja ikkunat, keltainen ovi. Aaltopelti aumakatolla.

Aitta (F)

Vuoraamaton hirsirunkoinen vilja-aitta, punamullattu, valkoiset nurkkakotelot ja listoitukset, keltainen luukku ja ovi, harjakatto kattopellillä

Rakennus- ja käyttöhistoria: Asuinrakennus on siirretty tänne Åkeråsbackenilta 1800-luvun puolella välissä, alkuperäinen rakennusvuosi ei tiedossa, ja toimi rykmenttilääkärin virkatalona.

Luonnehdinta: Suuri 1800-luvun asussa oleva pihapiiri, jossa monta hyvin säilynyttä ulkorakennusta. Sijaitsee näkyvällä paikalla, kivikkoisessa mäessä keskellä kylää.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Hyvin säilynyt harvinainen kokonaisuus, jossa

Ylhäällä vasemmalla: Talonpoikaistalon (A) julkisivuilme tielle on säilynyt.

Ylhäällä oikealla: Pihan puolelle talonpoikaistaloa (B) on laajennettu pannuhuoneella, joka dominoi rakennuksen ilmettä.

ulkorakennukset kolmella sivulla, huomattava rakennus- ja kulttuurihistoriallinen arvo. Talonpoikaistalo on yleishahmoltaan säilynyt, mutta sen alkuperäinen ilme on vääristynyt julkisivuvuorauksen ja värityypin muuttamisen myötä. Julkisivuilmeen palauttamista suositellaan. Kokonaisuudella, johon kuuluu vilja-aitta (F) alhaalla kylätien varressa, on myös huomattava merkitys tiemaisemalle ja siten maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 1 (sininen)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana pihakokonaisuutena

Ylhäällä vasemmalla ja oikealla: Ulkorakennus (C) koostuu eriaikaisista osista.

Ohessa oikealla: Ulkorakennukset (C) ja (B) sijaitsevat kulmittain toisiinsa nähden, mikä rajaa pihaa perinteisellä ja viihtyisällä tavalla.

Seuraavalla sivulla:

Ylhäällä vasemmalla: Aittaa (E) on laajennettu päarakennuksen alkuperäisellä kuistilla, joka säilytettiin tällä tavoin pannuhuonelaajennusta rakennettaessa 1980-luvulla.

Ohessa vasemmalla: Aitalla (F) on merkityksellinen asema tieympäristössä ja se on kyläkuvallisesti tärkeä, mikä tuo sille huomattavaa masiemallista arvoa.

Ohessa oikealla: Ulkorakennuksen (B) tienpuoleisessa päädyssä on säilynyt vellikello koristeellisessa tapulissaan, vieressä harvinaisen koristeellisesti maalattu lipputanko.

Kohde nro 8.

499-420-0007-0005R

Dalin Mickelsson

Osoite: Tuovilantie 517, 65550 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A), ulkorakennusrivi (B), pikkumökki (C), ulkorakennusrivi vilja-aitalla (D)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1843

Kerrosluvu: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: rimalaudoitus

Väri: punamulta valkoiset nurkat ja listoitukset, vaaleanharmaat ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: saumapelti

Sisäänkäynti: luonteikas kuisti jyrkällä poikkipäädyllä

Kunto: hyvä

Ulkorakennus (B)

Rankarakenteinen ulkorakennusrivi betoniperustuksella 1900-luvulta, jossa

Ylhäällä oikealla: Löyhästi umpeen rakennettu pihapiiri pihatieltä katsottuna. Talonpoikaistalo (A) kuvassa oikealla ja pikkumökki (C) 1800-luvun alusta taustalla.

vanhempi osa lohkokiviperustuksella. Punainen rimalaudoitus, valkoiset nurkat, listoitukset ja ikkunat, keltaiset ovet ja ovet. Saumattu nauhapelti harjakattolla.

Pikkumökki (C)

Hirsirunkoinen pikkumökki, korotettu vajaalla metrillä myöhemmässä vaiheessa. Punainen rimalaudoitus alhaalla, vaakalautavuoraus ylhäällä, valkoiset nurkat, listoitukset ja ikkunat. Sisäänkäyntinä alkuperäinen pariovi ylävalolla suoraan julkisivussa. Harjakatto aaltopellillä.

Ulkorakennusrivi, jossa vilja-aitta (C)

Hirsirunkoinen ulkorakennusrivi, jossa sisäänrakennettuna vilja-aitta, punainen rimalaudoitus, valkoiset nurkat ja listoitukset, keltaiset luukut ja ovet, aitan luukun listoitus empiretyyppiä. Harjakatto aaltopellillä.

Luonnehdinta: Suuri 1800-luvun ulkoasussa oleva pihapiiri, jossa vanhempi pikkumökki ja useampi hyvin säilynyt ulkorakennus. Näkyvä sijainti keskellä kylää.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Erittäin hyvin säilynyt pihakokonaisuus, jossa ulkorakennukset kahdella sivulla, huomattava rakennus- ja kulttuurihistoriallinen arvo. Ulkorakennus sisäänrakennetulla vilja-aitalla ja harvinaisen vanha hyvin säilynyt pikkumökki ovat erityisen arvokkaat. Kohteella on kylätienläheisen sijaintinsa ansiosta suuri merkitys kylämaisemalle ja siten huomattavaa maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 1 (sininen)

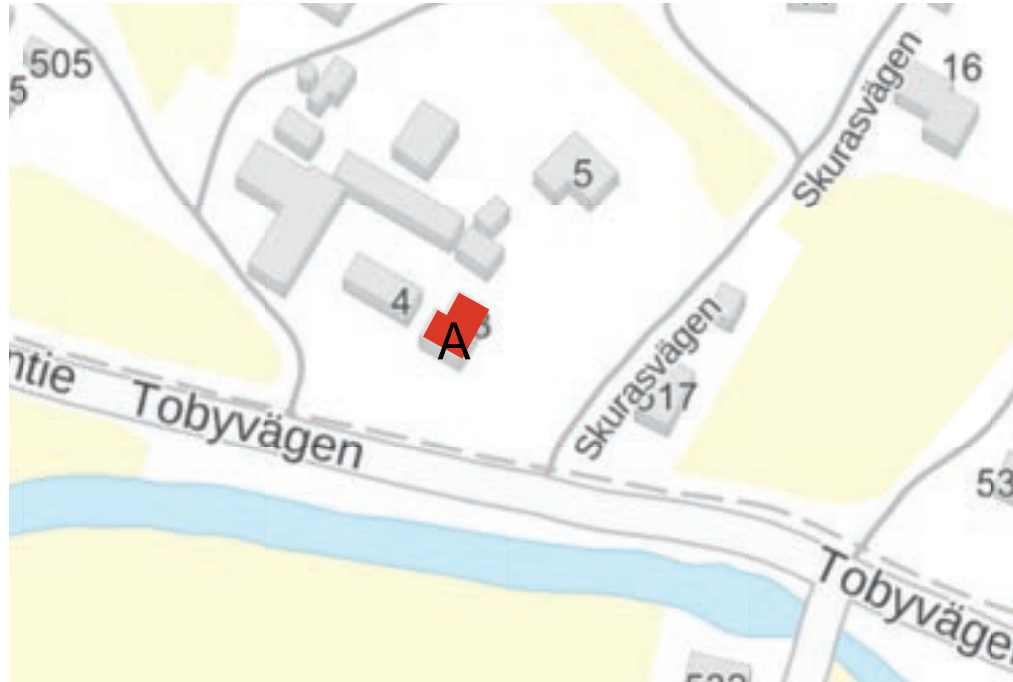
Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana pihakokonaisuutena. Sisältyy myös Skurasbackenin /s-alueeseen.

Yllä: Talonpoikaistalon (B) harmaanvihreät ikkunat ovat 1800-luvun lopusta ja julkisivusommitelma paljastaa tupaa jatkettun tarpeen tullen.

Ylhäällä vasemmalla: Pikkumökki (C) on rakennettu 1800-luvun alussa, mutta sitä on sen jälkeen korotettu, mikä on nähtävissä sen julkisivussa. Rakennuksessa on säilynyt sen alkuperäisovi ylävalolla, sekä kuusiruutuiset ikkunat. Ulkorakennus (C) on rakennettu kiinni pikkumökkiin. Ylhäällä oikealla: Kookas vilja-aitta on ainutlaatuisen tapaan rakennettu ulkorakennuksen (C) sisään.

Ohessa oikealla: Sisäänrakennettu vilja-aitta muodostaa ulkorakennuksen pihanpuoleiseen julkisivuun poikkipäädyn.

Kohde nro 9.

49942000070035P

Mickel Mickelsson

Osoite: Skurasvägen 3, 65550 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: asuinrakennus (A)

Asuinrakennus (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: pikkumökki

Rakennusvuosi: 1820, muutosrakennettu 1977

Kerrosluvu: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: julkisivutili alhaalla ja lomalaudoitus ylhäällä

Väri: ruskea

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: saumapelti

Sisäänkäynti: sisäänkäyntilaajennus pannuhuoneella vuodelta 1977

Kunto: hyvä

Rakennus- ja käyttöhistoria: Rakennettiin syytinkituvaksi, perheen poika

Ylhäällä oikealla: Asuinrakennus (A) on 1970-luvun asuun naamioitunut talonpoikaistalo 1800-luvun alusta. Taustalla kohde nro 8.

rakensii naapuritalon (kohde 8) sukupolvea myöhemmin.

Luonnehdinta: 1970-luvun ulkoasussa oleva pikkumökki

Säilyneisyys ja arvottaminen: Rakennuksen alkuperä on tunnistettavissa sen yleishahmosta, mutta rakennuksen historiallinen ilme on täysin vääristynyt. Julkisivuilmeen palauttamista suositellaan. Rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Talolla, kylätien läheisen sijaintinsa vuoksi, kivisillan läheisyydessä, on huomattava merkitys kylämaisemalle.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: Sisältyy Skurasbackenin /s-alueeseen.

Kohde nro 10.

499-420-0002-0042

Osoite: Tuovilantie 533a, 65550 Helsingby

Kohdetyyppi: asuinrakennus

Aikaisempi inventointi:-

Inventoidut rakennukset: asuinrakennus (A)

Bostadhus (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1950-luku

Kerros-luku: 1,5

Sokkeli: betoni

Runko: rankarakenne

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Julkisivumateriaali: rapattu

Väri: hiekanruskea, valkoiset ikkunanpuitteet, ruskeat ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: konesaumattu ruskea nauhapelti

Sisäänkäynti: julkisivussa

Kunto: hyvä

Luonnehdinta: Rapattu jälleenrakennusajan asuinrakennus.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Hyvin säilynyt ja aikakaudelle tyypillinen asuinrakennus jälleenrakennusajalta. Tiettyä rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 3 (keltainen)

Suojelutoimenpide:-

Ylhäällä oikealla: Asuinrakennus (A) lounaasta katsottuna.

Kohde nro 11.

49942000070063L

Kronholm

Osoite: Skurasvägen 11, 65550 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A), sauna (B), ulkorakennus(C)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1920

Kerroslukku: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: lomalaudoitus

Väri: punainen, valkoiset nurkat, listoitukset ja ikkunat

Kattomuoto: harjakatto, jossa leveä päätykolmio kylätien puolella

Kattomateriaali: musta tiiliprofiloitu pelti

Sisäänkäynti: myöhemmin lisätty kuisti

Kunto: hyvä

Sauna (B)

Hirsirunkoinen saunarakennus lohkokiviperustuksella, punamullattu vaakaviis-
toponttivuoraus, valkoiset nurkat, listoitukset ja ikkunat, keltainen ovi. Vihreä
saumapelti harjakatolla.

Ylhäällä oikealla: Talonpoikaistalo (A) Skurasvägeniltä katsottuna.

Ulkorakennus (C)

Ulkorakennusrivi lohkokiviperustuksella, punamullattu pystylautavuoraus, valkoiset nurkat, listoitukset ja ikkunat, keltaiset ovet. Harjakatto aaltopellillä.

Luonnehdinta: 1920-luvun talonpoikaistalo uusitulla julkisivuvuorauksella. Kaksi saman ikäistä pienempää ulkorakennusta.

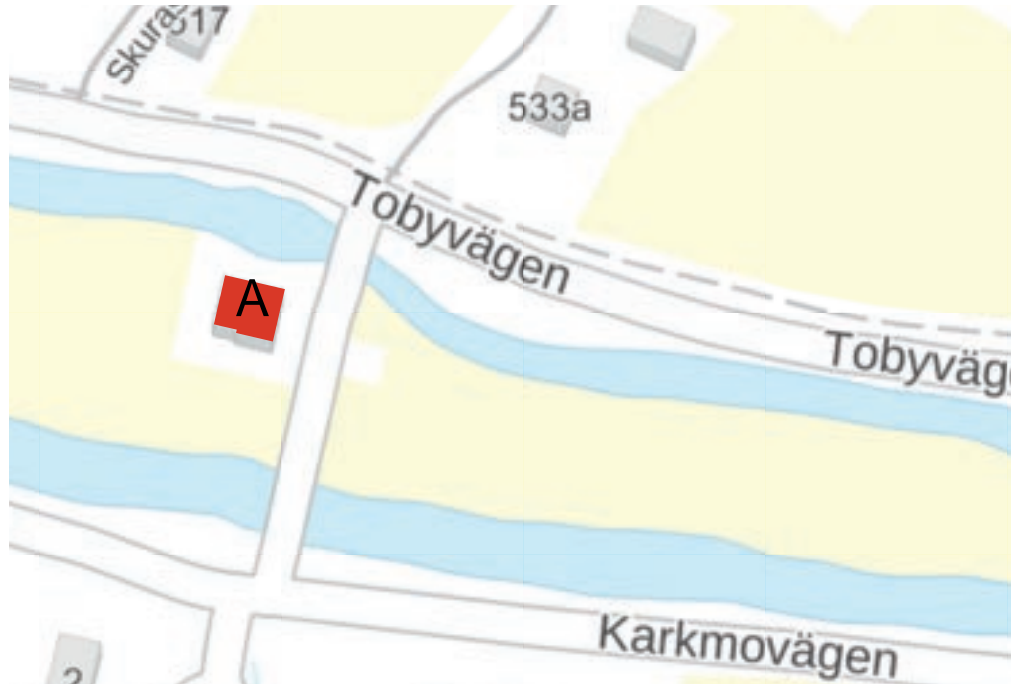
Säilyneisyys ja arvottaminen: Talonpoikaistalo on yleishahmoltaan säilynyt mutta uusi julkisivuverhous vääristää sen alkuperäistä ilmettä. Julkisivuilmeen palauttamista suositellaan. Ulkorakennukset ovat aikakaudelle tyypilliset ja ver-raten hyvin säilyneet. Kohteella on rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa, sekä maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana pihakokonaisuutena

*Ylhäällä vasemmalla: Talonpoikaistaloa (A) on laajennettu pihan puolelle ja se on menettänyt historiallisen luonteensa muutetun aukotuksen myötä.
Ylhäällä oikealla: Sauna (B) ja ulkorakennus (C) taustalla.*

Kohde nro 13.

499-420-0007-00229

Butik

Osoite: Tuovilantie 532, 65550 Helsingby

Kohdetyyppi: kauppa

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: asuinrakennus (A)

Asuinrakennus (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: kauppa

Rakennusvuosi: 1930

Kerrosluku: 2

Sokkeli: betoni

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: julkisivupelti

Väri: valkoinen ruskeine päätykolmioineen

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: punainen kattopelti

Sisäänkäynti: ulko-ovi julkisivussa leveän katoksen alla

Kunto: hyvä

Rakennus- ja käyttöhistoria: Rakennettu alun perin kaupparakennukseksi täytömaalle sillan eteläisen ja pohjoisen osan väliin.

Ylhäällä oikealla: Asuinrakennus Holmenilla, kivisillan etelä- ja pohjoisosien välissä, rakennettiin alunperin kaupaksi. Nykyisin se on muutettu asunnoksi.

Luonnehdinta: Muunnettu entinen 1930-luvun kaupparakennus keskellä Tuovilan kivisiltaa.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Yleishahmoltaan tunnistettavissa aikaisemmaksi kaupparakennukseksi, mutta julkisivuilmeeltään vääristynyt. Palauttavia toimenpiteitä suositellaan, on tärkeää, että rakennuksen ulkoasusta on luettavissa sen historia kaupparakennuksena. Huomattava kulttuurihistoriallinen arvo ja on myös merkityksellinen siltaympäristön kannalta ja näkyy molemmille kylänteille.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 3 (keltainen)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana rakennuksena

Ylhäällä vasemmalla: Entinen kyläkauppa Helsingin puolelta siltaa katsottuna.

Kohde nro 14.

49942000020032P

August Bengs

Osoite: Tuovilantie 561, 65550 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: tyhjillään

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: tänne siirretty Pirttikylästä 1800-luvun lopussa

Kerroslukku: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: rimalautoitus

Väri: Punainen, valkoiset päätykolmiot, nurkat ja listoitukset sekä ikkunat,

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: saumattu palapelti

Sisäänkäynti: luonteikas, paikallisesti tyypillinen avokuisti veistettyine pilareineen ja koristeellisine otsalautoineen, ulko-ovi julkisivussa

Kunto: alkuperäinen

Luonnehdinta: Talonpoikaistalo 1800-luvun lopusta pihapiirissä, jossa sodanjälkeinen asuinrakennus ja ulkorakennus

Ylhäällä oikealla: Talonpoikaistalon (A) 1800-luvun julkisivu on säilynyt alkuperäiskunnossa. Tässä etelästä katsottuna.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Talonpoikaistalo on aikakaudelle tyypillinen ja erittäin hyvin säilynyt, ja omaa huomattavan rakennus- ja kulttuurihistoriallisen arvon. Myös huomattavaa maisemallista arvoa näkyvän sijaintinsa johdosta.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 1 (sininen)

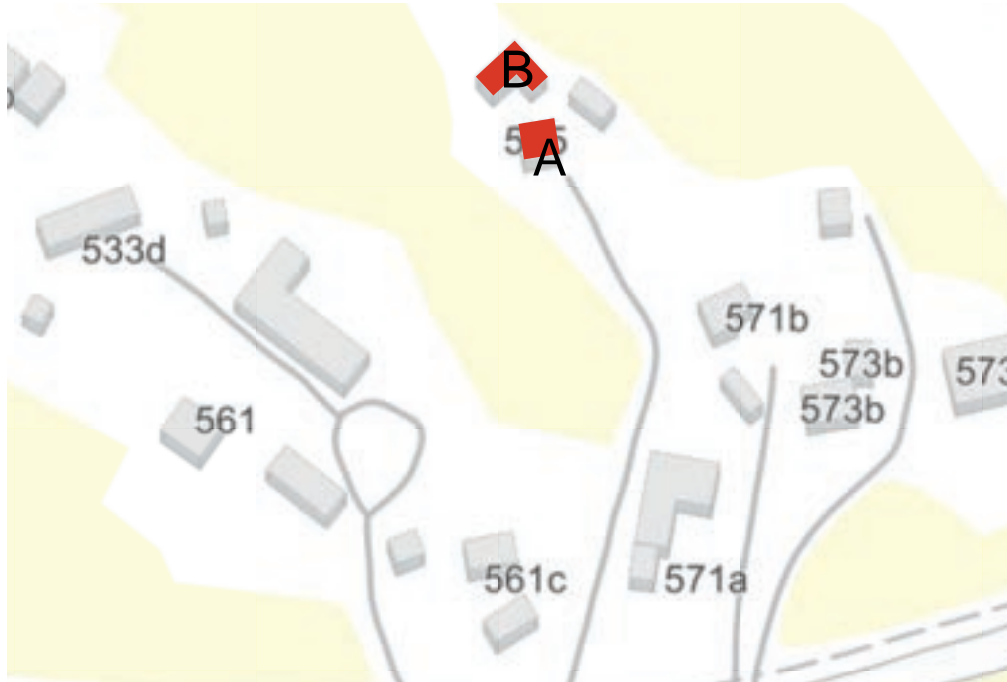
Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana rakennuksena

Ylhäällä vasemmalla: Talonpoikaistalossa on aikakaudelle tyypillinen valkoinen päätykolmio ja T-ikkunat.

Ohessa oikealla: Avokuisti on paikallista mallia, jossa veistetyt tolpat, kaariaihe lautavuorauksen helmassa ja voimakkaat, koristeelliset otsalaudat.

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Kohde nro 15.

49942000050044U

Rönnerg

Osoite: Tuovilantie 565, 65550 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A), gårdshus (B)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: tyhjä

Alkuperäinen käyttö: talonpoikaistalo

Rakennusvuosi: 1918

Kerrosluvu: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: rimalaudoitus

Väri: punainen, valkoiset nurkat, listoitukset ja ikkunat

Kattomuoto: harjakatto, jossa leveä poikkipääty tielle päin

Kattomateriaali: saumattu nauhapelti

Sisäänkäynti: lisärakennettu pyöreä porrashuone pihanpuolella

Kunto: hyvä

Gårdshus (B): Kohteeseen kuuluu myös arkkitehtonisesti huolella työstetty postmodernistinen piharakennus, jossa vinotukien kannattama ylimitoitettu kattolippa ja suuret ristikoidut puiset ikkunat.

Ylhäällä oikealla: Talonpoikaistalon (A) julkisivuilme on 1900-luvun alusta. Tässä pihatieltä katsottuna. Piharakennus (B) taustalla.

Luonnehdinta: Talonpoikaistalo 1900-luvun alusta epätavallisella julkisivusommittelulla.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Talonpoikaistalo on hyvin säilynyt tienpuoleiselta julkisivultaan. Rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa, myös maisemallista arvoa näkyvän sijaintinsa johdosta.

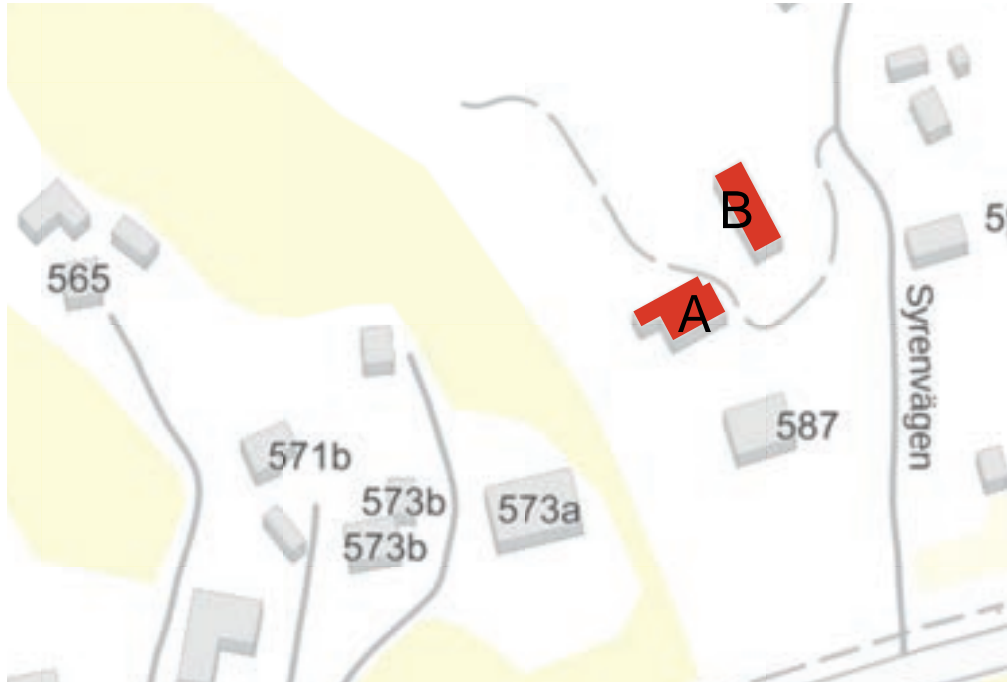
Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana rakennuksena

Ylhäällä vasemmalla: Talonpoikaistalossa (A) on postmodernistinen porrashuonelaajennus pihan puolella.

Ylhäällä oikealla: Pihapiirissä on arkitehtonisesti laadukas postmodernistinen piharakennus (B).

Kohde nro 16.

49942000010045J

Sten

Osoite: Tuovilantie 587, 65550 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: tyhjillään, toiminut perunavarastona

Alkuperäinen käyttö: talonpoikaistalo

Rakennusvuosi: 1800-luvulta

Kerrosluvu: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: rimalaudoitus alhaalla ja vaakalaudoitus ylhäällä

Väri: punamulta, valkoiset nurkat, listoitukset ja ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: saumattu palapelti

Sisäänkäynti:-

Kunto: huono

Luonnehdinta: talonpoikaistalo 1800-luvun lopusta alkuperäisasussa. Korkeaan kivijalkaan ja hirsikertaan on myöhemmin avattu suuri aukko, umpeenkasvaneen kasvuston ympäröimä. Huonokuntoinen ulkorakennus.

Ylhäällä oikealla: Talonpoikaistaloa (A) on käsitelty kaltoin jo pidemmän aikaa. Tässä etelästä katsottuna.

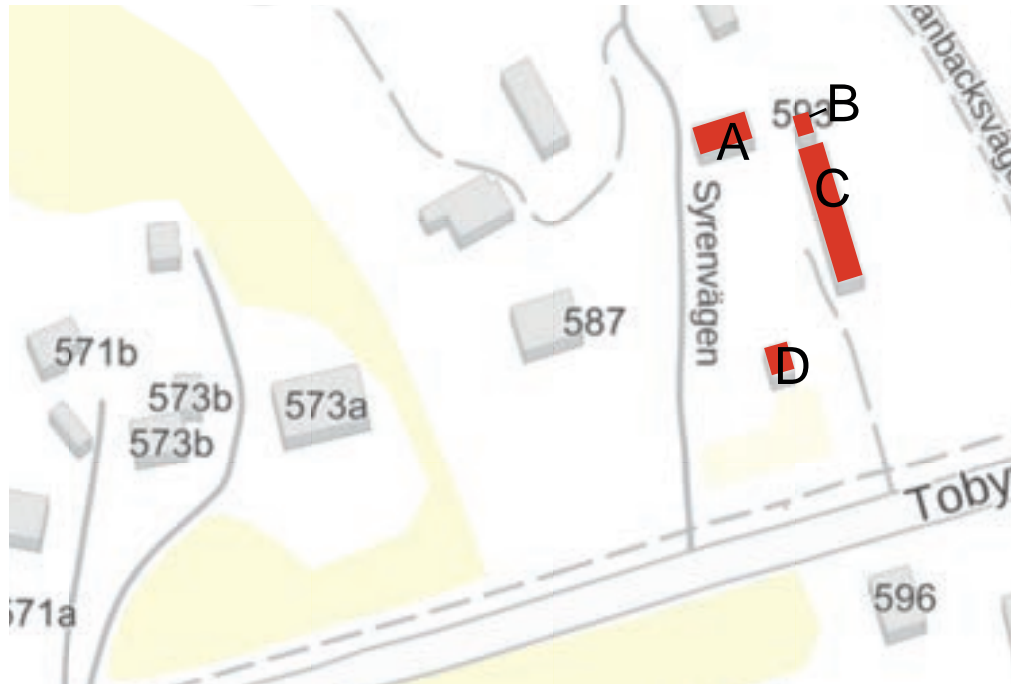

Säilyneisyys ja arvottaminen: Kovia kokenut talonpoikaistalo alkuperäisasussa. Rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: -

Ylhäällä vasemmalla: Rappioituneeseen pihapiiriin kuuluu myös hirsirunkoinen ulkorakennus (B). Lännestä katsottuna.

Kohde nro 17.

49942000090005W

Groop West

Osoite: Tuovilantie 593, 65550 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A), aitta (B), ulkorakennusrivi (C)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: siirretty tänne vuonna 1926 Groopin tilalta Helsingbystä

Kerrosluvu: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: rimalaudoitus

Väri: punamulta, valkoiset nurkat, listoitukset ja ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: musta saumapelti

Sisäänkäynti: luonteikas alkuperäinen kuisti, kaksin kapein ja jyrkin poikkipäädyn

Kunto: hyvä

Aitta (B)

Hirsirunkoinen pieni vuoraamaton lyhytnurkkainen aitta, tänne myöhemmässä vaiheessa siirretty Kristiinankaupungista. Maalaamaton, myös maalamaton

Ylhäällä oikealla: Talonpoikaistalossa (A) on epätavallinen kuisti. Aukotusta on muutettu.

lautaovi 1800-luvun tyyppiä. Huopakate harjakatolla.

Ulkorakennus (C)

Hirsirunkoinen ulkorakennusrivi, jossa ummistettu ajoportti. Punainen rimalau-doitus, valkoiset nurkat, listoitukset ja ikkunat, harmaat ovet. Harjakatto katto-pellillä

Luonnehdinta: Talonpoikaistalo varhaista 1900-luvun tyyppiä hyvin hoidetussa pihapiirissä, jossa myös lato (D) , joka siirrettiin kylätien varresta tien levennyk-sen alta ja pystytettiin uudelle paikalle juhlatilaksi.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Kohde on hyvin säilynyt. Rakennus- ja kulttuuri-historiallista arvoa. Myös maisemallista arvoa näkyvän sijaintinsa johdosta.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvok-kaana pihakokonaisuutena

*Ylhäällä vasemmalla: Talonpoikaistalo (A) katsottuna takapuolelta, josta on poistettu ikkuna.
Ylhäällä oikealla: Ulkorakennus (C) koostuu eriaikaistista osista.*

Seuraavalla sivulla:

Ylhäällä vasemmalla: Ulkorakennuksen (C) keskiosassa on ajoportti, josta on aiemmin päässyt ajamaan suoraan läpi.

Ylhäällä oikealla: Pitkä ulkorakennus rajaa pihaa itään.

Ohessa vasemmalla: Vuoraamaton aitta (B) on siirretty tänne Kristiinankaupungista ja toimii kesähuoneena.

Ohessa oikealla: Lato sijaitsi ennen lähempänä kylätietä, mutta siirrettiin nykyiselle paikalleen pyörätien leventämisen yhteydessä. Se on muutettu juhlatilaksi.

Kohde nro 18.

49942000010013H

Granberg, Åkerback

Osoite: Tuovilantie?, 65550 Helsingby

Kohdetyyppi: pientila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A), ulkorakennus (B)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: tyhjä

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1912

Kerrosluvu: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: rimalauditus

Väri: punamulta, valkoiset nurkat, listoitukset ja ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: kattopelti

Sisäänkäynti: tyyliin sopiva täyskorkea kuisti vuodelta 1945

Kunto:-

Ulkorakennus (B)

Hirsirunkoinen ulkorakennusrivi, osittain vuoraamaton, osittain rimalaudoitettu, punamullattu, valkoiset nurkat listoitukset ja ikkunat, keltaiset ovet. Harjakatto aaltopellillä.

Ylhäällä oikealla: Pienessä talonpoikaistalossa (A) on aikakaudelle tyypillinen kuisti ja se on säilynyt alkuperäiskunnossa.

Luonnehdinta: Umpeen kasvanut pientila 1900-luvun alusta

Säilyneisyys ja arvottaminen: Kohde on hyvin säilynyt. Rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa sekä myös maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana pihakokonaisuutena

Ylhäällä vasemmalla: Talonpoikaistalon päätykolmio on vuoraamaton. Tässä luoteesta katsottuna.

Ylhäällä oikealla: Hirsirakenteinen ulkorakennus (B) piileksii umpeen kasvaneen pihan reheväsä kasvustossa.

Kohde nro 20.

499-420-0009-0049A

Johannes Eur

Osoite: Tuovilantie 611, 65550 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A), ulkorakennusrivi (B), ulkorakennus (C)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1908

Kerrosluvu: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: rimalaudoitus

Väri: punainen, valkoiset nurkat, listoitukset ja ikkunat

Kattomuoto: harjakatto, jossa leveä poikkipääty tielle

Kattomateriaali: kattopelti

Sisäänkäynti: myöhemmin lisätty poikkipääty pihan puolella

Kunto: hyvä

Ulkorakennusrivi (B)

Hirsirunkoinen ulkorakennus lohkokiviperustuksella, punainen rimalaudoitus, valkoiset nurkat, listoitukset ja ikkunat, keltaiset ovet. Harjakatto aaltopellillä.

Ulkorakennus (C)

Ylhäällä oikealla: Talonpoikaistalon (A) julkisivu tielle, kylälle tyypillisen siirtolohkareen takana. Ikkunavaihto vääristää talon historiallista ilmettä.

Vuoraamaton pienempi hirsirunkoinen ulkorakennus nurkkakivillä, paljaat lyhyet nurkat. Punainen hirsipinta, valkoiset nurkat, listoitukset ja ikkunat, keltaiset ovet. Tummanharmaa harjakatto kattopellillä

Luonnehdinta: Talonpoikaistalo 1900-luvun alusta romantisoiden modernisoidulla julkisivuilmeellä, pienipiirteisessä pihapiirissä näkyvällä sijainnilla.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Talonpoikaistalo on yleishahmoltaan hyvin säilynyt mutta julkisivuilmeeltään vääristynyt ikkunanvaihdon seurauksena. Julkisivuilmeen palauttamista suositellaan Rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa, sekä maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana pihakokonaisuutena

*Ylhäällä vasemmalla: Talonpoikaistaloa (A) on laajennettu pihalle.
Ylhäällä oikealla: Pihapiiriin kuuluu myös perinteinen ulkorakennus (B).
Ohessa oikealla: Pieni hirsirakenteinen piharakennus (C).*

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Kohde nro 21.

499-420-0009-0005W

Tjellsto, Antas

Osoite: Eurintie 8?, 65550 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: Talonpoikaistalo(A), Ulkorakennus (B), Aitta (C)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1915

Kerroslukku: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: lomalaudoitus

Väri: punainen, valkoiset nurkat, listoitukset ja ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: punainen saumapelti

Sisäänkäynti: alkuperäinen mutterimallinen kuisti modernisoidulla ilmeellä

Kunto: hyvä

Ulkorakennus (B)

Pienempi hirsirunkoinen ulkorakennus, punainen rimalaudoitus, valkoiset nurkat, listoitukset ja ikkunat, vaaleansininen ovet, harjakatto kattopellillä

Ylhäällä oikealla: Pienen talonpoikaistalon (A) tien puoleinen julkisivu on muuttunut, mikä vääristää talon historiallista ilmettä.

Aitta (C)

Vuoraamaton hirsirunkoinen pieni aitta, punainen, valkoiset nurkat ja listoitukset, vaaleansininen ovi, Harjakatto saumapellillä

Luonnehdinta: julkisivuremontoitu pienempi talonpoikaistalo 1900-luvun alusta pienimittakaavaisessa romantisoitujen modernisoidussa pihapiirissä keskellä kaava-alueita.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Talonpoikaistalo on yleishahmoltaan hyvin säilynyt mutta julkisivuilmeeltään jokseenkin vääristynyt. Ulkorakennusten julkisivuilme on modernisoitu. Julkisivuilmeen palauttamista suositellaan. Rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa, sekä maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana pihakokonaisuutena

Ylhäällä vasemmalla: Talonpoikaistalo (B) pihasta katsottuna, luonteikas kuisti on alkuperäinen, mutta sen ikkunan on vaihdettu, mikä vääristää sen historiallista luonnetta. Ylhäällä oikealla: Pieni aitta (C) seisoo kivisellä kumpareella keskellä tonttia. Taustalla ulkorakennus (B), jonka ilme on modernisoitu.

Kohde nro 22.

499-420-0009-00135

Rosenholm

Osoite: Tuovilantie 625, 65550 Helsingby

Kohdetyyppi: mäkitupa

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: mäkitupa (A), aitta (B)

Mäkitupa (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1800-luvun loppu

Kerrosluvu: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: lomalaudoitus

Väri: keltainen, valkoiset nurkat, listoitukset ja ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: aaltopelti

Sisäänkäynti: myöhemmin lisätty harjakattoinen avokuisti tiiliprofiloidulla peltikatteella

Kunto: hyvä

Aitta (B)

Hirsirunkoinen aitta vaakaviistoponttivuorauksella, punainen, valkoiset nurkat ja listoitukset, keltainen ovi, harjakatto aaltopellillä.

Ylhäällä oikealla: Entinen mäkitupa (A) Välimäen mäkitupalaisalueella.

Luonnehdinta: julkisivuremontoitu suurehko mäkitupa jyrkässä mäessä

Säilyneisyys ja arvottaminen: Tupa on rakennettu tyypilliseen paikkaan, viljelykelvottomaan kivikkoiseen metsikköön, joka aiemmin toimi kylän mäkitupalaisalueena, johon tilattomat saivat rakentaa itselleen pienen asuintalon. Tupa todistaa talonpoikaisyhteiskunnan yhteiskuntajärjestyksestä ja elintavasta ja sillä on huomattavaa yhteiskuntahistoriallista arvoa. Tupa on yleishahmoltaan hyvin säilynyt, mutta julkisivuilmeeltään vääristynyt julkisivuvuorauksen vaihdon takia. Julkisivuilmeen palauttamista suositellaan. Rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Kuuluu Tuovilan tien varressa sijaitsevaan Välimäen mäkitupalaisalueeseen ja sillä on myös maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana rakennuksena. Sisältyy myös Välimäen /s-alueeseen.

Kohde nro 23.

499420.

Broras Jossas

Osoite: Tuovilantie?, 65550 Helsingby

Kohdetyyppi: mäkitupa/koulu

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: asuinrakennus (A)

Mäkitupa (A)

Nykyinen käyttö: vapaa-ajan asunto

Alkuperäinen käyttö: mäkitupa

Rakennusvuosi: 1800-luvun loppu

Kerrosluvu: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: vaakaviistoponttivuoraus

Väri: punainen

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: kattopelti

Sisäänkäynti: uusi ulko-ovi suoraan julkisivussa

Kunto: remontti kesken

Rakennus- ja käyttöhistoria: Tupa toimi koulurakennuksena, jossa oppivaari Broras Jossas antoi kylän lapsille opetusta 1910-luvulle saakka

Ylhäällä oikealla: Broras-Jossasin mäkitupa (A) Välimäen mäkitupalaisalueella toimi viime vuosisadan vaihteessa koulutupana, mutta on hiljattain muutettu tunnistamattomaan muotoon ja sen voimakkaasti vääristynyt alkuperä on vaivoin luettavissa.

Luonnehdinta: Täysin muutettu mäkitupa kivisessä mäkiympäristössä.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Tupa kuuluu Tuovilan tien varren Välimäen mäkitupalaisalueeseen, mutta on remontoitu tunnistettamattomiin, on sekä alkuperäiseltä hahmoltaan ja ilmeeltään vääristynyt ja sen historiallinen alkuperä on vaikeasti ymmärrettävissä.

Tupa on rakennettu tyypilliseen paikkaan, viljelykelvottomaan kivikkoiseen metsikköön, joka aiemmin toimi kylän mäkitupalaisalueena, johon tilattomat saivat rakentaa itselleen pienen asuintalon. Tupa todistaa talonpoikaisyhteiskunnan yhteiskuntajärjestyksestä ja elintavasta ja toimii myös fyysisenä muistomerkinä viime vuosisadan vaihteen kouluopetuksesta ja sillä on huomattavaa yhteiskuntahistoriallista arvoa, sekä rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Julkisivuilmeen palauttamista suositellaan.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: Sisältyy Välimäen /s-alueeseen.

Kohde nro 24.

499420.

Osoite: Tuovilantie?, 65550 Helsingby

Kohdetyyppi: mäkitupa

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: mäkitupa (A), ulkorakennus (B)

Mäkitupa (A)

Nykyinen käyttö: tyhjillään

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1800-luvulta

Kerrosluku: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi

Runko: hirsi

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Julkisivumateriaali: lomalaudoitus alhaalla, alkuperäinen rimalaudoitus ylhäällä

Väri: Punainen, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ja keltaiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: saumattupalapelti

Sisäänkäynti: täyskorkea kuisti harjakatolla

Kunto: hyvä

Ulkorakennus (B)

Pieni hirsirunkoinen lomalaudoitettu ulkorakennus, punainen, valkoiset nurkat ja listoitukset, keltainen lautaovi 1800-luvun mallia.

Luonnehdinta: Mäkitupa 1900-luvun alun ulkosasussa, mutta uusitulla julkisivuvuorauksella. Myöhemmin lisätty varastokatos.

Ylhäällä oikealla: Mäkitupa (A) Välimäen mäkitupalaisalueella, pihalta katsottuna.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Tupa kuuluu Tuovilan tien varren Välimäen mäkitupalaisalueeseen ja on vuorauksen vaihdosta huolimatta ilmeeltään verraten hyvin säilynyt. Julkisivuilmeen palauttamista suositellaan. Tupa on rakennettu tyypilliseen paikkaan, viljelykelvottomaan kivikkoiseen metsikköön, joka aiemmin toimi kylän mäkitupalaisalueena, johon tilattomat saivat rakentaa itselleen pienen asuintalon. Tupa todistaa talonpoikaisyhteiskunnan yhteiskuntajärjestyksestä ja elintavasta ja sillä on huomattavaa yhteiskuntahistoriallista arvoa, sekä rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana pihakokonaisuutena. Sisältyy Välimäen /s-alueeseen.

Ylhäällä oikealla: Ulkorakennus (B).

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Kohde nro 25.

499420000900412.

August Eur, Eurin tila nro 9

Osoite: Tuovilantie 533b, 65550 Helsingby

Kohdetyyppi: pientila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1909

Kerroslukku: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: julkisivupelti

Väri: punainen, valkoiset nurkat ja listoitukset, ruskeaa ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: aaltopelti

Sisäänkäynti: matala 1980-luvun kuisti loivalla harjakatolla

Kunto: hyvä

Luonnehdinta: Muutettu talonpoikaistalo 1980-luvun ulkoasussa vanhalla tilalla, jossa ei ole säilynyt ulkorakennuksia.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Talonpoikaistalo on yleishahmoltaan säilynyt, alkuperäiseltä julkisivuilmeeltään vääristynyt johtuen aukotuksen ja vuorauk-

Ylhäällä oikealla: Eurin kantatila nro 9:n talonpoikaistalon (A) historiallinen ilme on pahasti vääristynyt.

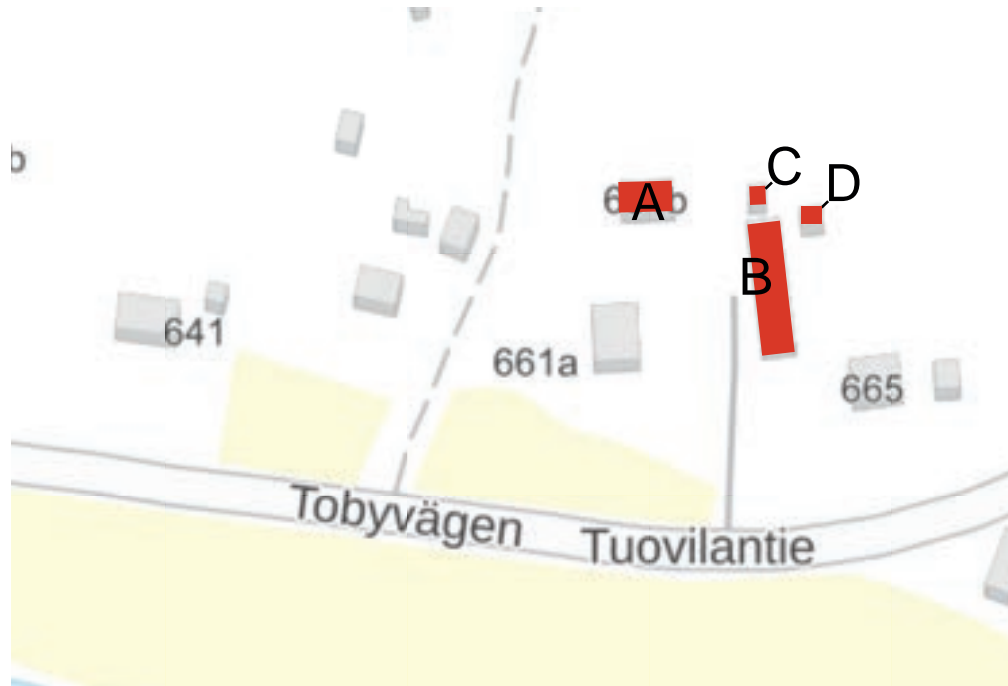
sen muutoksista. Julkisivuilmeen palauttamista suositellaan. Rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa, myös tiettyä maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: Sisältyy Välimäen /s-alueeseen.

Ylhäällä oikealla: Talonpoikaistalon (A) kylätien puoleinen julkisivu piileksii lehvästön takana.

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Kohde nro 27.

49942000040021H

Martin

Osoite: Tuovilantie 661b, 65550 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A), ulkorakennusrivi (B), aitta (C)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1880

Kerroslukku: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: rimalautoitus

Väri: punainen, valkoiset nurkat, listoitukset ja ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: aalto pelti

Sisäänkäynti: laajennettu harjakattoinen kuisti 1960-luvulta

Kunto: hyvä

Ulkorakennusrivi (B)

Hirsirunkoinen ulkorakennusrivi lohkokiviperustuksella vuodelta 1917, osittain vuoraamaton, osittain rimalautoituksella. Punamullattu, valkoiset nurkat, listoitukset ja ikkunat, keltaiset ovet ja ovet, harjakatto aaltopellillä.

Ylhäällä oikealla: Talonpoikaistalo (A) eteläpuoleiselta pihalta katsottuna. Aukotusta on muutettu.

Aitta (C)

Hirsirunkoinen vilja-aitta rimalaudoituksella, punainen, valkoiset nurkat ja listoitukset, keltainen luukku ja ovi, harjakatto aaltopellillä.

Sauna (D)

Punainen hirsirunkoinen rimalaudoitettu saunarakennus, valkoiset nurkat, listoitukset ja ikkunat. Harjakatto aaltopellillä.

Luonnehdinta: Talonpoikaistalo, jonka aukotusta muutettu sekä pitkä ulkorakennusrivi. Näkyvällä sijainnilla kylätien varressa.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Talonpoikaistalo on yleishahmoltaan säilynyt, mutta sen alkuperäinen julkisivuilme on ikkunanvaihdon takia vääristynyt. Julkisivuilmeen palauttamista suositellaan. Rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Kohteella on huomattava merkitys tiemaisemalle ja siten maisemallista arvoa.

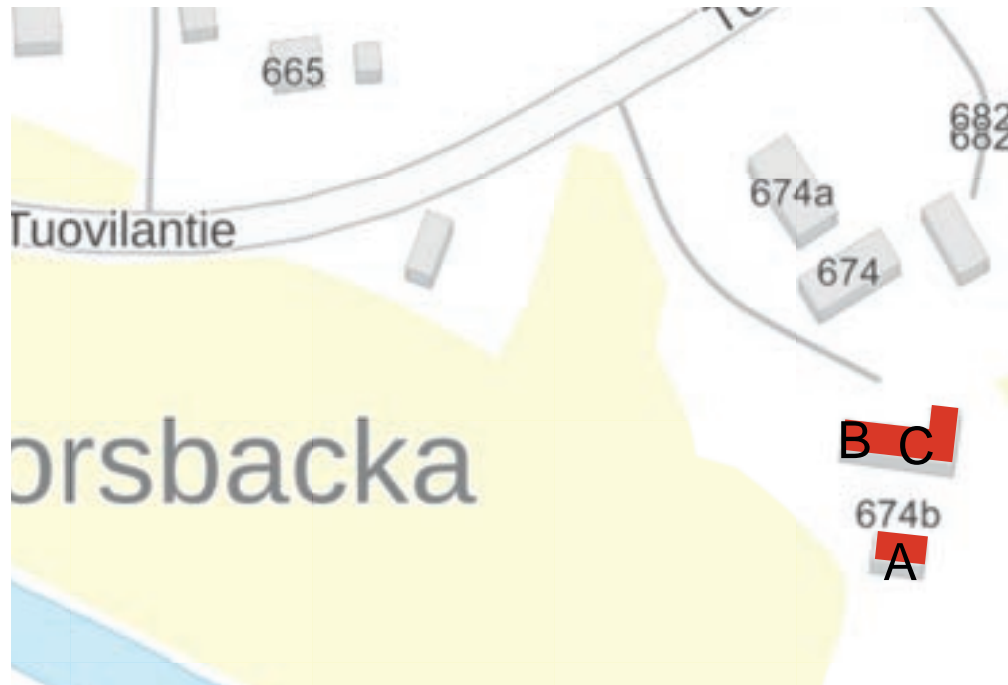
Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana pihakokonaisuutena

*Ylhäällä vasemmalla: Talonpoikaistalon (A) itäpäätty.
Ylhäällä oikealla: Aitta (C)*

Kohde nro 28.

49942000030039H

Martin

Osoite: Tuovilantie 674b, 65550 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A), aitta (B), ulkorakennusrivi (C)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1918

Kerrosluku: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: lomalaudoitus

Väri: punainen, valkoiset nurkat, listoitukset ja ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: saumattu palapelti

Sisäänkäynti: alkuperäinen kuisti vaakaviistoponttivuorauksella, saumapellillä katettu pulpettikatto

Kunto: hyvä

Aitta (B)

Vuoraamaton hirsirunkoinen vilja-aitta otsa-aitta tyyppiä, rakennettu yhteen ulkorakennusrivin kanssa (C). Punamullattu, punaiset nurkat, valkoinen listoi-

Ylhäällä oikealla: Talonpoikaistalo (A) katsottuna pihaa pohjoisen suuntaan rajaavan ulkorakennuksen (C) ajoportista.

tus, keltainen ovi, harjakatto aaltopellillä.

Ulkorakennus (C)

Hirsirunkoinen ulkorakennusrivi lohkokiviperustuksella, ajoportti, osittain vuoraamaton, osittain rimalaudoituksella. Punamullattu, punaiset nurkat, valkoinen listoitus ja ikkunat, keltaiset ovet, harjakatto aaltopellillä.

Luonnehdinta: Lisäeristetty talonpoikaistalo i hyvin säilyneessä pihapiirissä, jossa pitkä ulkorakennusrivi tietä vasten.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Talonpoikaistalo on yleishahmoltaan säilyneyt, mutta sen alkuperäisilme on vääristynyt lisäeristämisen seurauksena. Julkisivuilmeen palauttamista suositellaan. Rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Hyvin säilyneet ulkorakennukset. Kohteella on myös maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

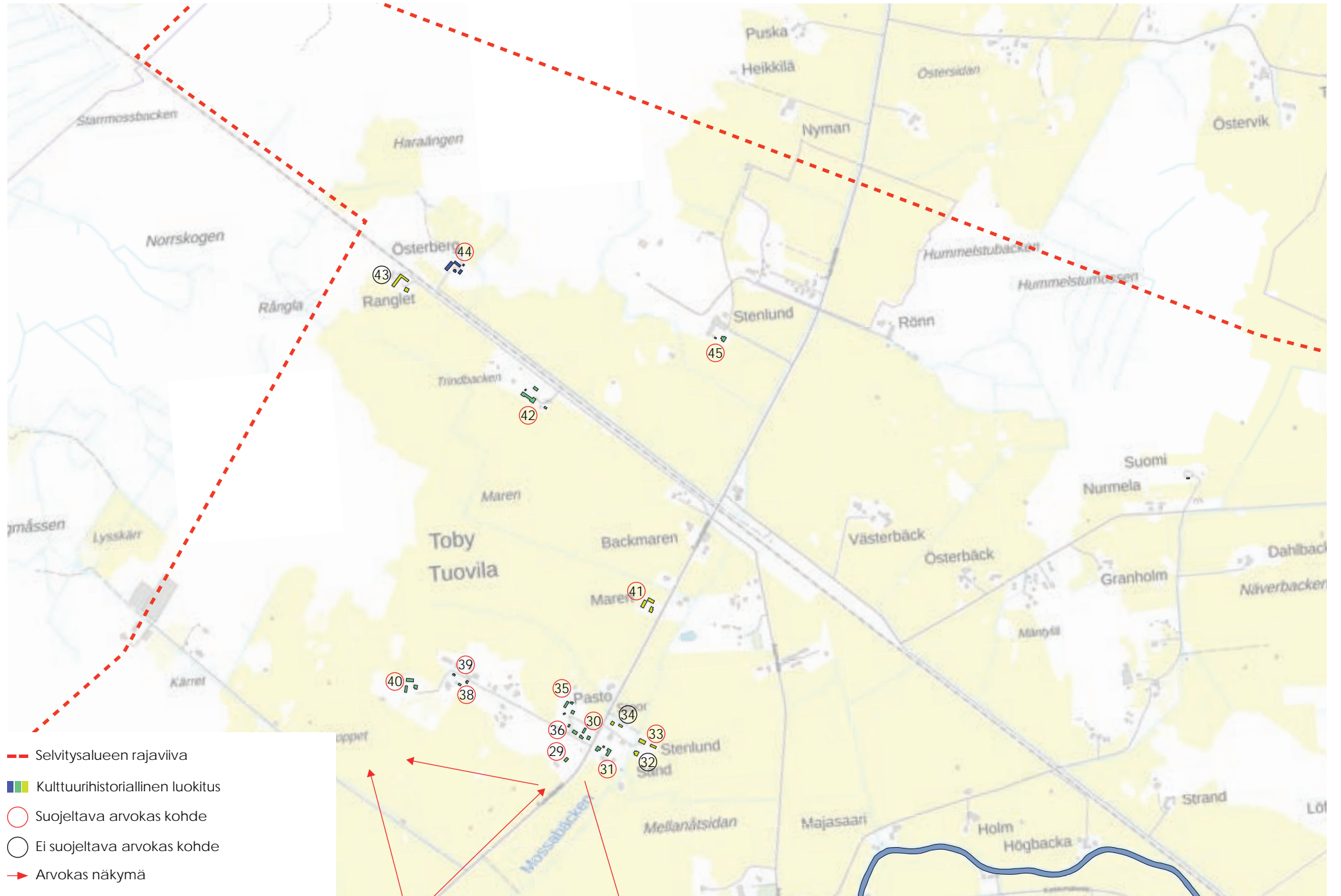
Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvok-

kaana pihakokonaisuutena

Ylhäällä vasemmalla: Lomalaudoitus ja ulkoinen lisäeristys vääristävättalonpoikaistalon (A) historiallista ilmettä.

Ylhäällä oikealla: Otsa-aitta- tyyppinen vilja-aitta (B) rakennettuna ulkorakennukseen (C) kiinni.

Kohde nro 29.

499420000300252.

Engman, Reinhold Bengs

Osoite: Tuovilantie 781, 65550 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1918

Kerroslukku: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: rimalaudoitus alhaalla, vaakaviistoponttivuoraus ylhäällä

Väri: punainen, valkoiset nurkat, listoitukset ja ikkunat

Kattomuoto: harjakatto, jossa poikkipäät tien puolella

Kattomateriaali: saumattu palapelti

Sisäänkäynti: luonteikas alkuperäinen kuisti, jossa kaksi jyrkkää poikkipäätä, vaaleankeltainen viistoponttivuoraus

Kunto: hyvä

Luonnehdinta: 1900-luvun alun talonpoikaistalo uusjakoalueella avoimella paikalla tien varressa.

Ylhäällä oikealla: Talonpoikaistalo (A) kylätieltä katsottuna.

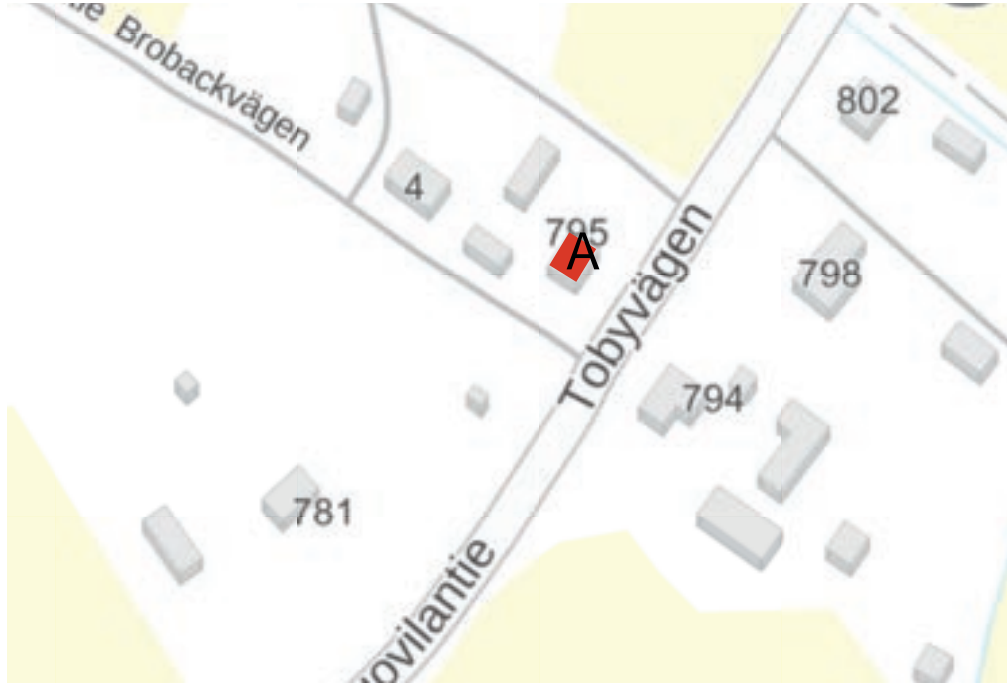

Säilyneisyys ja arvottaminen: Talonpoikaistalo on hyvin säilynyt. Rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Vaikuttaa kylätien varren tieympäristöön, mikä tuo kohteelle myös maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana rakennuksena

*Ylhäällä vasemmalla: Talonpoikaistalon (A) luonteikas kuisti on hyvin säilynyt.
Ylhäällä oikealla: Talonpoikaistalon lounaispäätty.*

Kohde nro 30.

49942000080012J

Kottari

Osoite: Tuovilantie 795, 65550 Helsingby

Kohdetyyppi: asuinrakennus

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: asuinrakennus (A)

Asuinrakennus (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1920-tal

Kerrosluku: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: vaakaviistoponttivuoraus

Väri: vaaleankeltainen, valkoiset nurkat, listoitukset ja ikkunat

Kattomuoto: mansardi, jossa madalletut puoliammatut päädyt

Kattomateriaali: Punainen konesaumattu nauhapelti

Sisäänkäynti: kuisti parvekkeella

Kunto: hyvä

Rakennus- ja käyttöhistoria: Talossa on ollut junamatkustajille suunnattua majoitustoimintaa sekä myymälä.

Ylhäällä oikealla: Asuinrakennus (A) on tyyliltään harvinainen, siinä on piirteitä sekä 1920-luvun klassismista että jugendista. Päätyjulkisivun sisäänkäynti johti alunperin myymälään ja junamatkustajille suunnattuun majoitukseen.

Luonnehdinta: Keltainen jugendin ja uusklassismin tyylipiirteitä sisältävä kaupunkimainen asuinrakennus. Näkyvällä sijainnilla kylätien varressa pihapiirissä, jossa luonteeltaan muutettuja ulkorakennuksia.

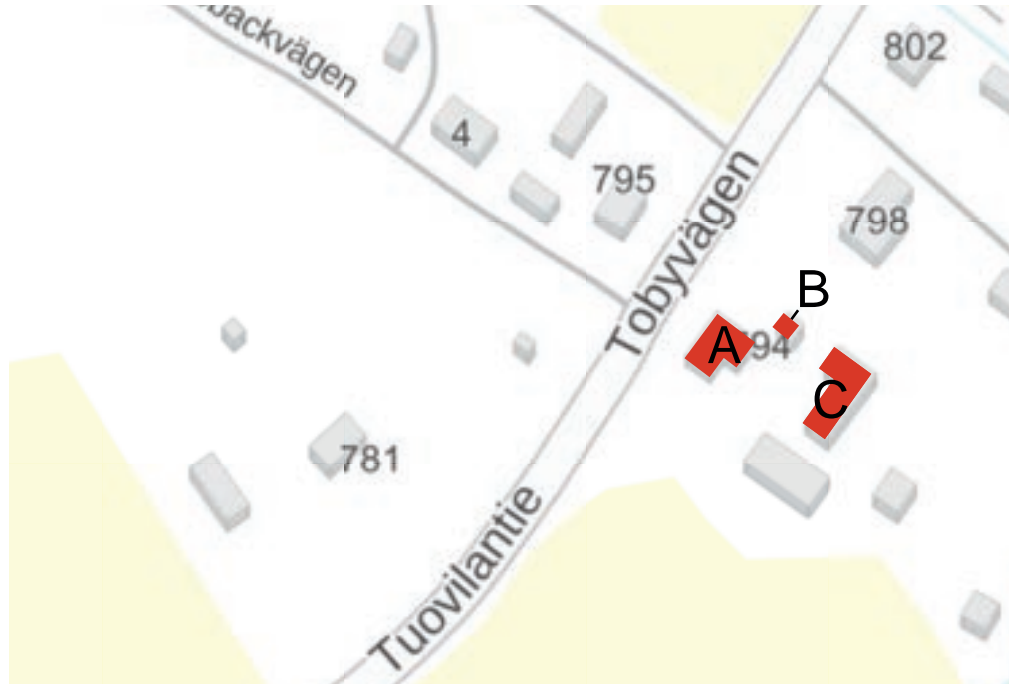
Säilyneisyys ja arvottaminen: Asuinrakennus on hyvin säilynyt ja varoen kunnostettu. Rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa, vaikuttaa kylätien varren tiemaisemaan ja omaa siten myös maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana rakennuksena

Ylhäällä vasemmalla: Asuinrakennuksen (A) pihan puoleisen kuistin päällä on parveke. Yllä ja ohessa oikealla: Pihapiirin muut rakennukset eivät ole luonteeltaan yhtä hyvin säilyneitä kuin asuinrakennus.

Kohde nro 31.

49942000010040C

Evert Sand

Osoite: Tuovilantie 794, 65550 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A), aitta (B), ulkorakennus (C)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1914

Kerrosluku: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: vaakaviistoponttivuoraus

Väri: punainen, valkoiset nurkat, listoitukset ja ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: saumapelti

Sisäänkäynti: täyskorkea luonteikas kuisti jyrkällä poikkipäädellä

Aitta (B)

Vuoraamaton hirsirunkoinen vilja-aitta, punainen hirsipinta, punaiset nurkkakotelot, valkoinen listoitus, keltainen luukku ja ovi. Harjakatto aaltopellillä.

Ulkorakennus (C)

Ylhäällä oikealla: Talonpoikaistaloa (A) on laajennettu kulmittain. Ulkorakennus (C) taustalla.

Osittain hirsirunkoinen L-mallinen ulkorakennusrivi. Punainen rimalautoitus, valkoinen listoitus, keltaiset ovet. Harjakatto aaltopellillä.

Luonnehdinta: L-mallinen 1900-luvun alun talonpoikaistalo uusjakoalueella, avoimella paikalla tien vieressä. Kuistia muutettu 1970-luvulla. Ulkorakennukset eri ajoilta.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Talonpoikaistalo on hyvin säilynyt. Rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa, vaikuttaa kylätien tieympäristöön ja omaa siten myös maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana pihakokonaisuutena.

Ylhäällä vasemmalla: Talonpoikaistalon (A) sisäänkäynti sijaitsee rakennuksen sisäkulmassa. Alkuperäistä kuistia on laajennettu.

Ylhäällä oikealla: Talonpoikaistalon pihatien puoleinen 1900-luvun alun julkisivu on aikakaudelle tyypillinen ja hyvin säilynyt.

Kohde nro 32.

499-420-0003-0015

Stenlund

Osoite: Tuovilantie 800, 65550 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1930-tal

Kerrosluku: 1+ullakko

Sokkeli: betoni

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: julkisivuvuoraus i 1980-luvulta

Väri: punainen, valkoiset päätykolmiot, valkoiset nurkat, listoitukset ja ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: kattopelti

Sisäänkäynti: matala kuisti parvekkeella vuodelta 1986

Kunto: hyvä

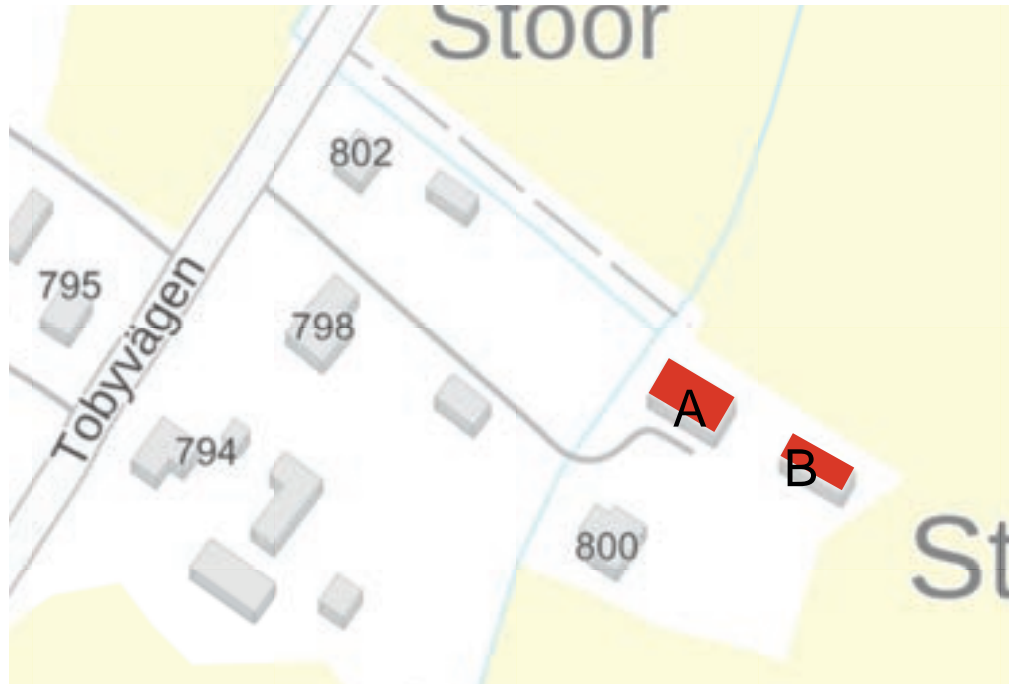
Luonnehdinta: 1930-luvun talonpoikaistalo uusjakoalueella, julkisivuiltaan 1980-luvun asussa.

Ylhäällä oikealla: 1930-luvun talonpoikaistalon (A) alkuperäinen ilme on kadonnut laajennuksien ja muutosremonttien myötä.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Talonpoikaistalon yleishahmo on säilynyt, mutta 1980-luvun julkisivuremontti on vääristänyt sen alkuperäisen julkisivuilmeen. Palauttavia toimenpiteitä suositellaan. Tiettyä rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa ja myös tiettyä maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus:-

Suojelutoimenpide: -

Kohde nro 33.

499-420-0003-0015

Stenlund

Osoite: Tuovilantie 800, 65550 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: ulkorakennus (A), ulkorakennus (B),

Ulkorakennus (A)

Punamullattu ulkorakennusrivi rimalaudoituksella, valkoinen listoituiset ikkunat, keltaiset ovet ja ovet. Harjakatto aaltopellillä.

Ulkorakennus (B)

Punamullattu ulkorakennusrivi rimalaudoituksella, valkoinen listoituiset ikkunat, keltaiset luukut ja ovet. Harjakatto aaltopellillä.

Luonnehdinta: Kaksi 1900-luvun alun ulkorakennusriviä uusjakotilalla, josta talonpoikaistalo purettu viime inventoinnin jälkeen. Sijaitsee näkyvällä paikalla peltomaisemassa.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Hyvin säilynyt ulkorakennus, tiettyä rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa, vaikuttaa viljelymaisemaan sekä kylätien tiemaisemaan ja omaa siten myös maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 3 (keltainen)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokaina rakennuksina.

Ylhäällä oikealla: Orpo ulkorakennus (A) uusjakotilalla, jonka talonpoikaistalo on purettu viime inventoinnin jälkeen.

Ylhäällä oikealla: Ulkorakennus (B) kuvassa oikealla. Ulkorakennukset sijaitsevat näkyvällä paikalla peltomaisemassa ja niillä on merkitystä tieympäristölle ja siten maisemallista arvoa.

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Kohde nro 34.

49942000010039B

Stenlund

Osoite: Tuovilantie 800, 65550 Helsingby

Kohdetyyppi: asuinrakennus

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: asuinrakennus (A), piharakennus (B)

Asuinrakennus (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1952

Kerroslukku: 1+ullakko

Sokkeli: betoni

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Runko: rankarakenne

Julkisivumateriaali: vaakaviistoponttivuoraus

Väri: valkoinen, valkoinen listoitus ja ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: punainen kattopelti

Sisäänkäynti: uusi kuisti

Kunto: hyvä

Piharakennus (B)

Rankarakenteinen ulkorakennus, jossa sauna. **Täysremontoitu kuten asuinrakennus.**

Ylhäällä oikealla: Asuinrakennus (A) kylätieltä lounaasta katsottuna. Ulkorakennus (B) taustalla.

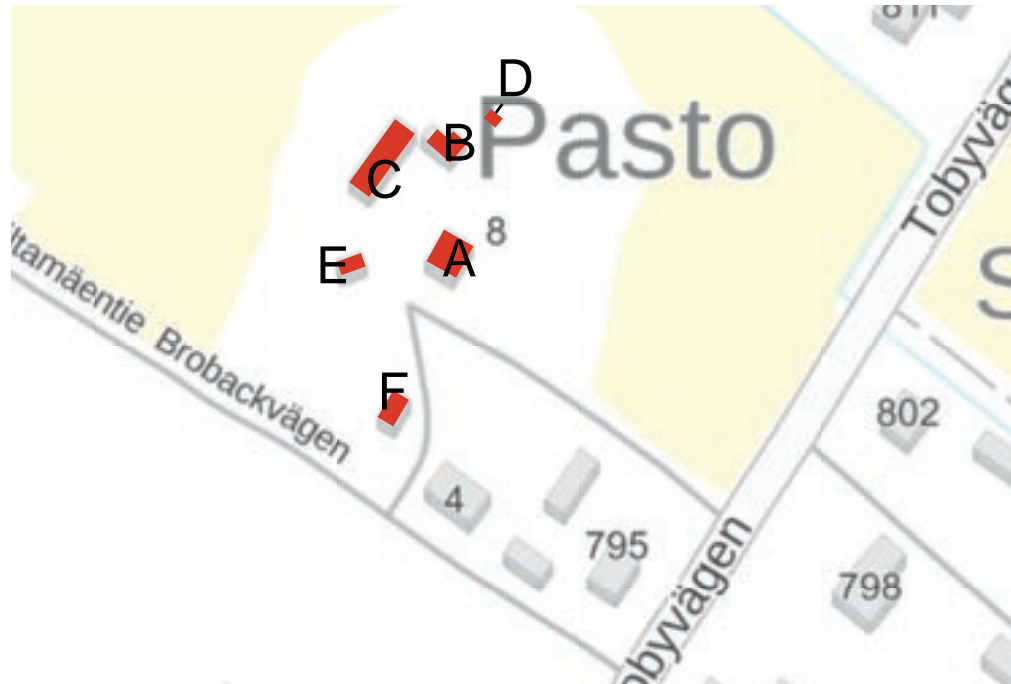
Luonnehdinta: Uudistettu asuinrakennus jälleenrakennusajalta, piharakennus samalta ajalta.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Täysremontoitu asuinrakennus, jonka yleishahmo on säilynyt mutta, jonka julkisivuilme on modernisoitu. Tiettyä rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 3(keltainen)

Suojelutoimenpide:-

Ylhäällä vasemmalla: 1950-luvun asuinrakennus (A) on hiljattain saanut modernin värityksen. Ylhäällä oikealla: Ulkorakennuksen (B), kuten myös asuinrakennuksen, alkuperäinen hahmo on säilynyt.

Kohde nro 35.

49942000080023W

Pasto

Osoite: Siltamäentie 8, 65550 Helsingby

Kohdetyyppi: asuinrakennus

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: asuinrakennus (A), ulkorakennus (B), ulkorakennusriivi (C), varastoaitta (D), varastoaitta (E), maakellari (F)

Asuinrakennus (A)

Nykyinen käyttö: vapaa-ajan asunto

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1927

Kerroslukku: 1+ullakko

Sokkeli: betoni

Runko: rankarakenne

Julkisivumateriaali: vaakaviistoponttivuoraus

Väri: keltainen, valkoiset nurkat, listoitukset ja ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: punainen saumattu palapelti

Sisäänkäynti: alkuperäinen harjakattoinen kuisti

Kunto: hyvä

Ulkorakennus (B)

Hirsirunkoinen ulkorakennus betoniperustuksella, punainen rimalauditus, val-

Ylhäällä oikealla: Pihapiiri pihatieltä katsottuna, asuinrakennus (A) kuvassa oikealla ja ulkorakennukset (B) ja (C) sen vasemmalla puolella.

koiset nurkat, listoitukset ja ikkunat, keltaiset ovet, harjakatto aaltopellillä.

Ulkorakennusrivi (C)

Vuoraamaton hirsirunkoinen ulkorakennusrivi lohkokiviperustuksella, rakennettu 1914. Punamullattu, paikallisesti tyypillinen aukotus, valkoiset nurkkakotelot ja listoitukset, keltaiset ikkunat. Harjakatto saumapellillä

Varasto-aitta (D)

Vuoraamaton pieni hirsirunkoinen aitta, punamullattu, valkoiset nurkkakotelot, listoitukset ja ikkunat, keltainen ovi. Harjakatto aaltopellillä.

Varasto-aitta (E)

Rimalaudoitettu varasto-aitta betonipilareilla, punainen, valkoiset nurkat ja listoitukset, keltainen ovi. Vihreä harjakatto saumapellillä

Maakellari (F)

Maakellari, jossa luonnonkiviset tukimuurit ja puinen kattorakenne. Punamullattu laudoitettu pääty, keltainen ovi. Harjakatto kattopellillä.

Luonnehdinta: 1920-luvun asuinrakennus, jota rajaa kolmella sivulla jonkun verran vanhemmat ulkorakennukset.

Säilyneisyys ja arvottaminen: pihakokonaisuus on hyvin säilynyt, rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa, myös maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana pihakokonaisuutena

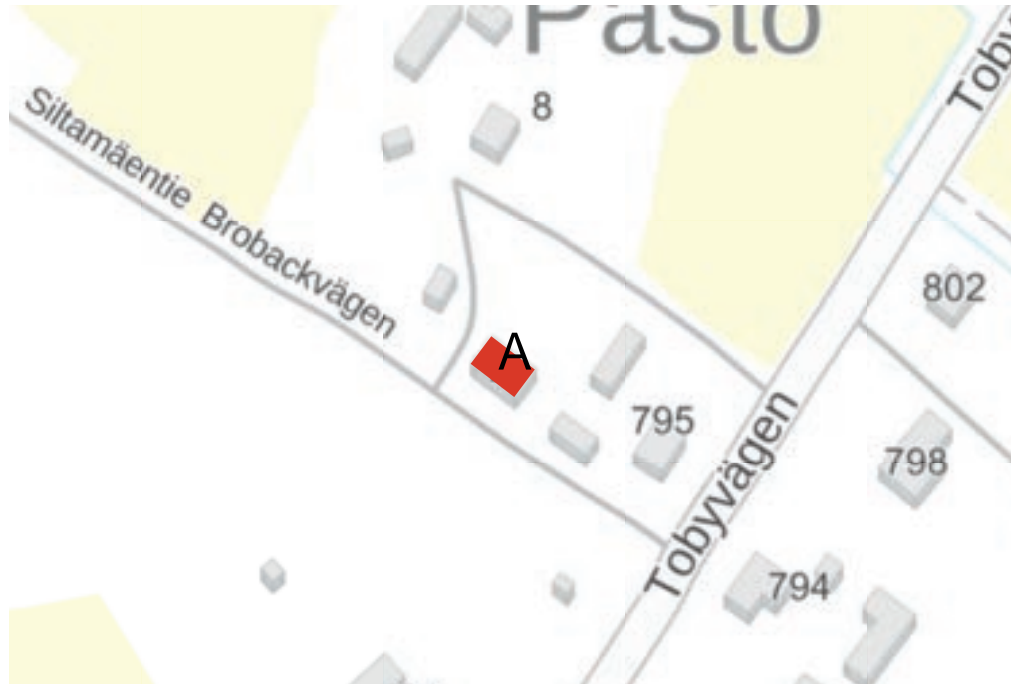
Ylhäällä vasemmalla: 1920-luvun asuinrakennus (A) on ilmeeltään hyvin säilynyt. Väritys ei välttämättä ole alkuperäinen.

Ylhäällä oikealla: Ulkorakennus (C) kuvassa vasemmalla seisoo kulmittain ulkorakennukseen (B) nähden ja nämä rajaavat pihaa kahteen suuntaan.

*Ylhäällä vasemmalla: Ulkorakennuksen (C) julkisivusommittelu on paikallisesti tyypillinen.
Ylhäällä oikealla: Ulkorakennukset rajaavat pihaa kahteen suuntaan.
Ohessa oikealla: Ulkorakennusten välinen kulma on rakennettu umpeen ja siinä on pihasta pois johtava lautaportti.*

Kohde nro 36.

499-420-0008-0020

Tuovilan kylätalo

Osoite: Siltamäentie 6, 65550 Helsingby

Kohdetyyppi: uskonnollinen rakennus

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: yhdistystalo

Yhdistystalo (A)

Nykyinen käyttö: kylätalo

Alkuperäinen käyttö: vapaaseurakunnan rukoushuone

Rakennusvuosi: 1920-luvulta

Kerroslukku: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: viistoponttivuoraus

Väri: valkoinen, ruskeat nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: musta saumattu palapelti

Sisäänkäynti: pieni harjakattoinen kuisti

Kunto: hyvä

Luonnehdinta: 1920-luvun yhdistystalo mäen päällä tien varressa.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Talon yleishahmo on säilynyt, mutta sen alkupe-

Ylhäällä oikealla: Kylätalon julkisivu on muuttunut ja sen rukoushuonealkuperä ei enää ole selvästi luettaissa. Tässä tieltä katsottuna.

räinen julkisivuilme on vääristynyt toiminnanmuutoksen yhteydessä, kun sen aikakauden rukoushuoneelle tyypilliset ikkunat vaihdettiin yksinkertaisempiin. Talon nykyinen julkisivuilme on jokseenkin epäselvä ja sen alkuperä on vaikeasti luettavissa. Todistaa maaseudun kehitykselle tärkeän kansalaisyhdistysliikkeen historiasta ja omaa siten huomattavaa kulttuurihistoriallista arvoa. Myös tiettyä rakennushistoriallista arvoa ja näkyvän sijaintinsa puolesta myös maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana rakennuksena

Yllä: Rakennuksen massa ja jyrkkä korkea katto, sekä pieni säilynyt kolmioikkuna korkealla päätykolmiossa todistaa sen historiasta, muilta osin julkisivut ovat menettäneet alkuperäisen ilmeensä ja koristeelliset rukoussalin ikkunansa.

Kohde nro 38.

499-420-0003-0017

Sandelin

Osoite: Siltamäentie 31, 65550 Helsingby

Kohdetyyppi: mäkitupa

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: mäkitupa (A)

Mäkitupa (A)

Nykyinen käyttö: vapaa-ajan asunto

Alkuperäinen käyttö: mäkitupa

Rakennusvuosi: 1924

Kerroslukku: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: rimalautoitus

Väri: punainen valkoiset nurkat, listoitukset ja ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: saumapelti

Sisäänkäynti: sisäänkäynti täyskorkean harjakattoisen, pystyviistoponttivuorattun poikkipäätylaajennuksen sivusta

Kunto: hyvä

Luonnehdinta: 1900-luvun alun mäkitupa, jonka laajennuksen julkisivua muutettu.

Ylhäällä oikealla: Siltamäentiellä on tässä näkyvässä hyvin säilynyt luonne, mäkitupa (A) kuvassa oikealla lehvästön takana.

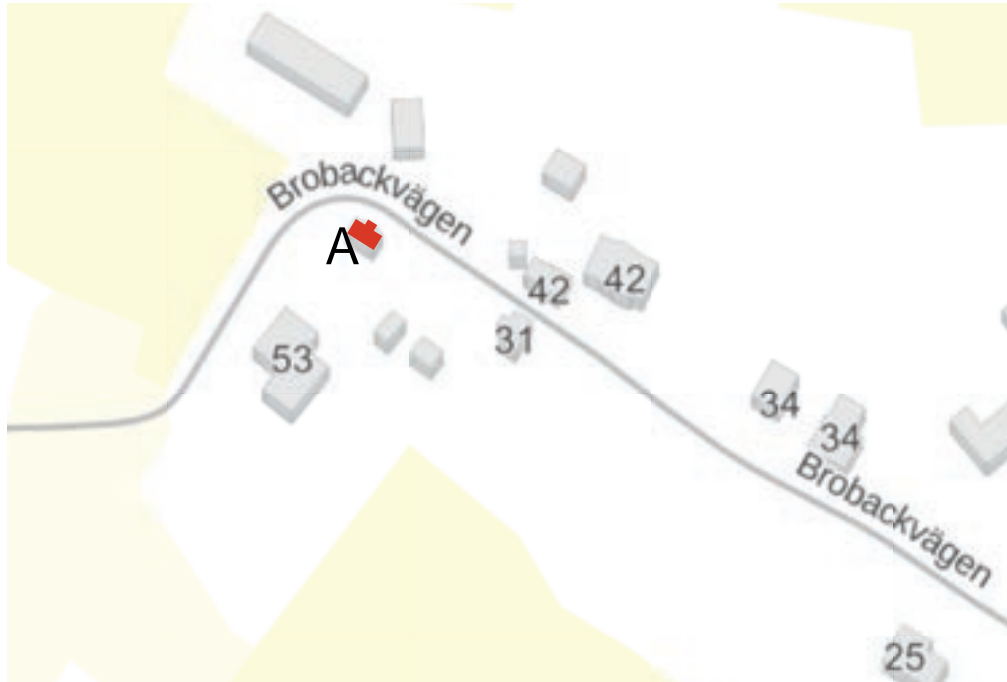
Säilyneisyys ja arvottaminen: Tupa kuuluu Siltämäentien mäkitupalaisalueeseen ja on muutetusta laajennuksesta huolimatta hyvin säilynyt.

Tupa on rakennettu tyypilliseen paikkaan, viljelykelvottomaan kivikkoiseen metsikköön, joka aiemmin toimi uusjakoalueen mäkitupalaisalueena, johon tilattomat saivat rakentaa itselleen pienen asuintalon. Tupa todistaa talonpoikaisyhteiskunnan yhteiskuntajärjestyksestä ja elintavasta ja sillä on huomattava yhteiskuntahistoriallista arvoa. Rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Kuuluu Siltämäentien mäkitupalaisalueeseen ja sillä on tienläheisen sijaintinsa johdosta myös maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana rakennuksena

Mäkitupa kuuluu Siltämäentien mäkitupalaisalueeseen ja todistaa talonpoikaisyhteiskunnan organisaatiosta ja omaa siten yhteiskuntahistoriallista arvoa. Vasemmalta: mäkituvan pääty tielle, hyvin säilynyt alkuperäisosa, sisäänkäyntilaajennus pihasta katsottuna.

Kohde nro 39.

499-420-0008-0025

Osoite: Siltamäentie ?, 65550 Helsingby

Kohdetyyppi: mäkitupa

Aikaisempi inventointi:-

Inventoidut rakennukset: mäkitupa (A)

Mäkitupa (A)

Nykyinen käyttö: vapaa-ajan asunto

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1927

Kerrosluke: 1+ullakko

Sokkeli: betoni

Runko: hirsi

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Julkisivumateriaali: vaakaviistoponttivuoraus

Väri: keltainen, valkoiset nurkat, listoitukset ja ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: kattopelti

Sisäänkäynti: ulko-ovi ylävalolla suoraan julkisivussa

Kunto: hyvä

Luonnehdinta: 1900-luvun alun mäkitupa alkuperäisasussa.

Säilyneisyys ja arvottaminen: tupa kuuluu Siltamäentien mäkitupalaisalueeseen ja on erittäin hyvin säilynyt.

Ylhäällä oikealla: Siltamäentiellä on tässä näkymässä hyvin säilynyt luonne, mäkitupa (A) kuvassa oikealla. Kohde 38 taustalla.

Tupa on rakennettu tyypilliseen paikkaan, viljelykelvottomaan kivikkoiseen metsikköön, joka aiemmin toimi uusjakoalueen mäkitupalaisalueena, johon tilattomat saivat rakentaa itselleen pienen asuintalon. Tupa todistaa talonpoikaisyhteiskunnan yhteiskuntajärjestyksestä ja elintavasta ja sillä on huomattavaa yhteiskuntahistoriallista arvoa. Rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Kuuluu Siltamäentien mäkitupalaisalueeseen ja sillä on tienläheisen sijaintinsa johdosta myös maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana rakennuksena

*Ylhäällä vasemmalla: Hyvin säilynyt mäkitupa (A) kaakosta katsottuna.
Ylhäällä oikealla: Mäkituvan tien puoleinen julkisivu, jossa sisäänkäynti täyskorkean kuistin sivusta.*

Kohde nro 40.

499-420-0008-0034

Österberg

Osoite: Siltamäentie 64, 65550 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo(A)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: tyhjillään

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1918, laajennettu 1960-luvulla

Kerrosluku: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi ja betoni

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: rimalautoitus

Väri: punainen, valkoiset nurkat, listoitukset ja ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: alkuperäisosassa betonikattotileet, laajennuksessa saumapelti

Sisäänkäynti: laajennusosassa ulko-ovi katoksen alla

Kunto:-

Luonnehdinta: Laajennettu talonpoikaistalo 1900-luvun alusta samanaikaisine ulkorakennuksineen.

Ylhäällä oikealla: Talonpoikaistalon (A) ilmettä sotkee monet muutokset ja laajennukset.

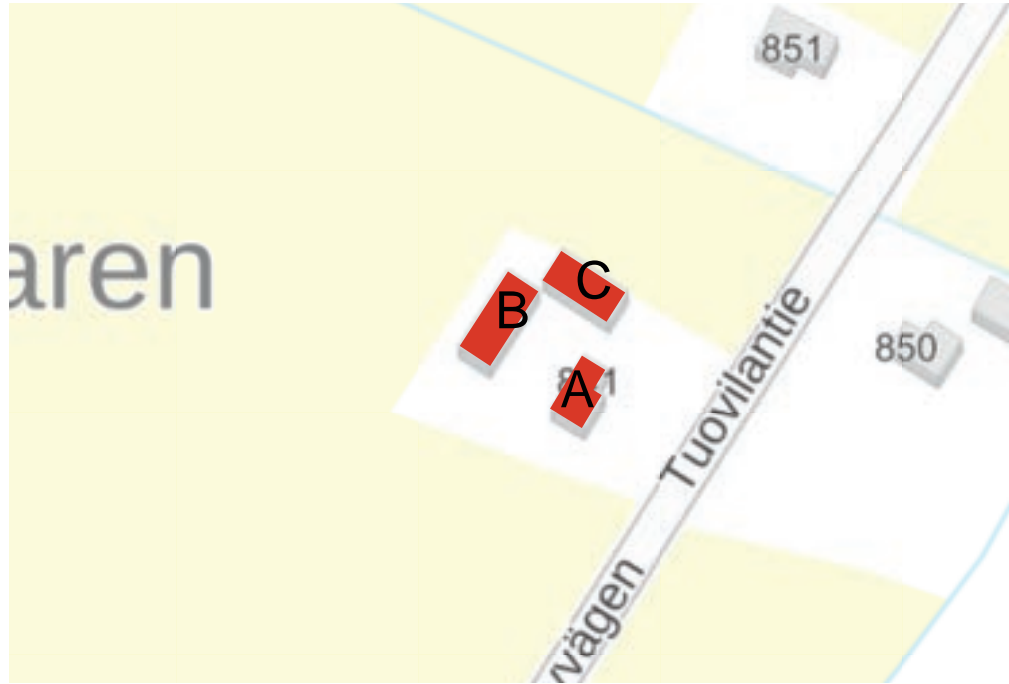

Säilyneisyys ja arvottaminen: Talonpoikaistaloa on voimakkaasti muutettu ja laajennettu ja se on sekä yleishahmoltaan että historialliselta ilmeeltään jokseenkin vaikeasti luettavissa. Palauttavia toimenpiteitä suositellaan. Rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa ja myös tiettyä maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana pihakokonaisuutena

*Ylhäällä vasemmalla: Talonpoikaistalon (A) pääty pihatielle
Ylhäällä oikealla: Ulkorakennus (B) rajaa pihaa pohjoiseen.*

Kohde nro 41.

499-420-0012-0008

Osoite: Siltämäentie 64, 65550 Helsingby

Kohdetyyppi: talonpoikaistalo

Aikaisempi inventointi:-

Inventoidut rakennukset: asuinrakennus (A)

Asuinrakennus (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1952

Kerrosluke: 1+ullakko

Sokkeli: betoni

Runko: rankarakenne

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Julkisivumateriaali: lomalaudoitus

Väri: punainen, valkoiset nurkat, listoitukset ja ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: aaltopelti

Sisäänkäynti: matala sisäänkäyntilaajennus pannuhuoneella

Kunto: hyvä

Ulkorakennukset (B) ja (C)

Kulmittaiset ulkorakennusrivit betoniperustuksella, punamullattu pystylaudointus, punaiset nurkat, valkoinen listoitus ja ikkunat, harjakatto aaltopellillä.

Ylhäällä oikealla: Asuinrakennus (A) on rakennettu 1950-luvulla perinteeseen sovitettuun tyyliin.

Luonnehdinta: Laajennettu ja muutettu alueelliseen tyyliin sovitettu asuinrakennus jälleenrakennusajalta sekä samanikäiset ulkorakennukset.

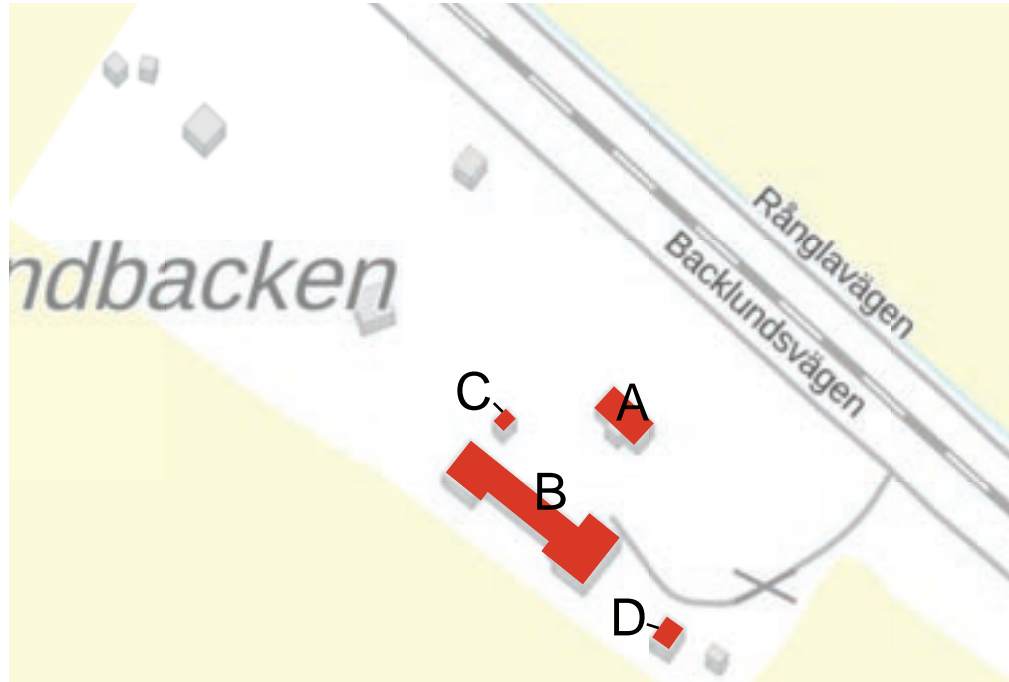
Säilyneisyys ja arvottaminen: Asuinrakennus on yleishahmoltaan säilynyt, mutta sen historiallinen ilme on vääristynyt julkisivuremontin ja laajennuksen myötä. Tiettyä rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa sekä maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 3 (keltainen)

Suojelutoimenpide: -

Ylhäällä vasemmalla: Asuinrakennuksessa (A) on pihan puolella pannuhuonelaajennus. Ohessa oikealla: Ylhäällä ulkorakennus (B) ja alhaalla ulkorakennus (C), jotka rajaavat pihaa avoimen peltomaiseman suuntaan.

Kohde nro 42.

499-420-0005-00490

Arvo Kaleva

Osoite: Backlundsvägen 57, 65550 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A), L-mallinen ulkorakennusrivi (B), aitta (C), heinälato (D)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: vapaa-ajan asunto

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: tänne siirretty kylältä vuonna 1915

Kerrosluvu: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: rimalaudoitus alhaalla, vaakaviistoponttivuoraus ylhäällä

Väri: punamulta, valkoiset nurkat, listoitukset ja ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: saumattu palapelti

Sisäänkäynti: täyskorkea alkuperäinen harjakattoinen kuisti

Kunto: alkuperäinen, myöhemmin lisätyt julkisivudetaljit

Ulkorakennus (B)

Osittain tiilimuurattu ja osittain puurunkoinen ulkorakennusrivi, josta osa vuo-

Ylhäällä oikealla: Talonpoikaistalo (A) pihasta katsottuna.

raamaton hirsirunkoinen, ja osa rimalaudoitettu rankarakenteinen. Punamullattu, valkoiset nurkat, listoitukset ja ikkunat, keltaiset luukut, ovet ja ovet. Harjakatto kattopellillä

Aitta (C)

Vuoraamaton hirsirunkoinen aitta otsa-aitta tyyppiä ja epätavallisen kapeat mittasuhteet. Hirsikertaan kaiverrettu vuosiluku 1785. Punamullattu, valkoiset nurkkakotelot, listoitukset ja ikkunat, keltainen luukku ja ovi. Harjakatto aaltopellillä.

Heinälato (D)

Perinteinen liuhaseinäinen, eli ulospäin kallistuva, heinälato pyöröhirsistä. Harjakatto, sisäänkäynti päädyssä. Arvatenkin siirretty pihapiiriin myöhemmässä vaiheessa.

Luonnehdinta: Talonpoikaistalo 1900-luvun alusta, myöhemmin rikkaasti koristeltu uusiokäytetyillä, puretuista vaasalaisista uusrenessanssitaloista talteen otetuilla rakennusosilla. Uusjakotila, jossa hyväkuntoiset samanikäiset ulkora-

kennukset ja aitta 1700-luvulta.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Talonpoikaistalo on sekä yleishahmoltaan että historialliselta ilmeeltään hyvin säilynyt. Lisätyt rakennusdetaljit tuovat arkkitehtonista lisäarvoa. Hyvin säilyneet ulkorakennukset. Rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa ja myös maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana pihakokonaisuutena

Ylhäällä vasemmalla: Talonpoikaistalon (A) julkisivuon jälkikäteen är i efterhand smyckade med återbrukade byggnadsdetaljer från rivna nyrennäsanshus i Vasa, vilket ger den en unik karaktär ja påtagligt konstnärligt värde.

Ohessa oikealla: Talonpoikaistalo Ohessa oikealla, aitta (C) i bakgrunden ja ulkorakennus (B) Ohessa vasemmalla.

Yllä: Ulkorakennus on eteläiseltä osaltaan muurattu punatiilestä, joka arvatenkin on paikallista tuotantoa.

Ohessa oikealla: Perinteinen liuhaseinäinen heinälato pyöröhirsistä (D) on siirretty pellolta pihapiiriin.

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Yllä: Ulkorakennuksessa (B) on pitkä hirsirakenteinen osa, jossa on keskellä ajoporti ja eteläpäädyssä poikittainen punatilestä muurattu osa.

Ohessa oikealla: Aitta (C) on otsa-aitta-tyyppiä, mutta sillä on harvinaisen kapeat suhteet ja siihen on lisätty pieni ikkuna.

Kohde nro 43.

49942000010008B

Backlund

Osoite: Backlundsvägen 119, 65550 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1915

Kerrosluku: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi ja betoni

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: lomalaudoitus

Väri: punainen, valkoinen listoitus ja ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: saumapelti

Sisäänkäynti: laajennettu kuisti 1970-luvulta

Kunto: hyvä

Luonnehdinta: 1970-luvulla täysin muutettu 1900-luvun alun talonpoikaistalo uusjakotilalla, jossa samanikäinen ulkorakennusrivi.

Ylhäällä oikealla: Talonpoikaistalon (A) alkuperä on vaikeasti luettavissa 1970-luvun muutostöiden seurauksena.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Talonpoikaistalo on sekä yleishahmoltaan että historialliselta ilmeeltään vääristynyt ja sen alkuperä on vaikeasti luettavissa. Palauttavia toimenpiteitä suositellaan. Tiettyä rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus:-

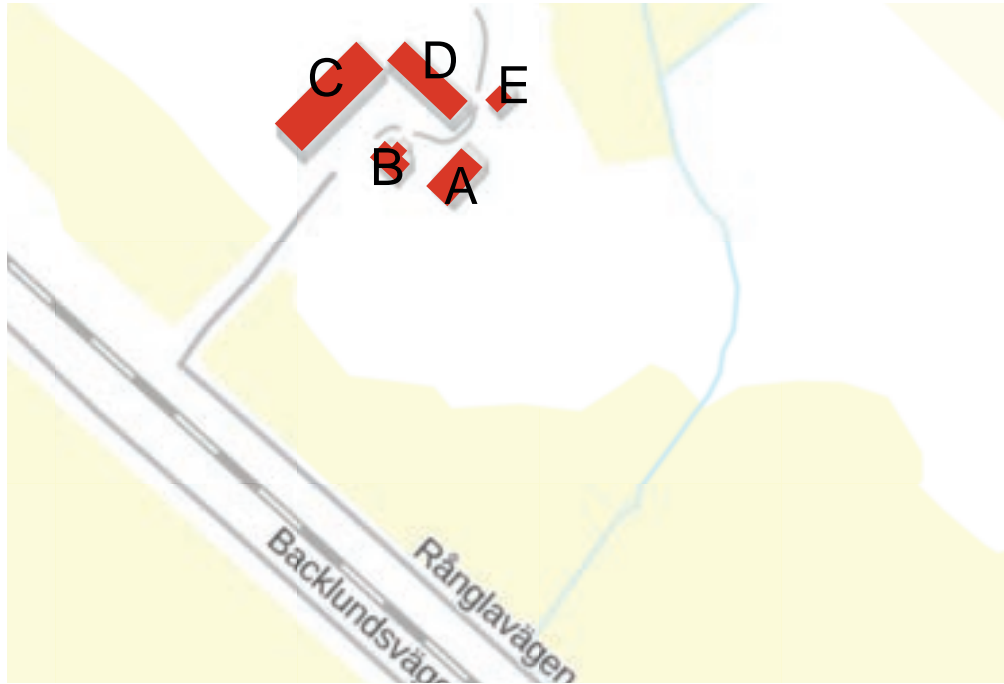
Suojelutoimenpide: -

Ylhäällä vasemmalla: Talonpoikaistalo (A) vuodelta 1915 on menettänyt alkuperäisen ilmeensä.

Ohessa oikealla: Pihapiiriin kuuluu myös L-mallinen ulkorakennus (B).

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Kohde nro 44.

499-420-0004-0031

Österberg

Osoite: Rånglavägen 110, 65550 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A), pikkumökki (B), navetta (C), ulkorakennus (D), aitta (E)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: tyhjillään

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1919

Kerroslukku: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: rimalaudoitus alhaalla, vaakaviistoponttivuoraus ylhäällä

Väri: punamulta valkoiset nurkat, listoitukset ja ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: saumapelti

Sisäänkäynti: luonteikas kuisti kaksine poikkipäätyineen, keltainen vaakaviistopontti, valkoinen listoitus

Kunto: alkuperäinen

Pikkumökki (B)

Ylhäällä oikealla: Uusjakotila pihatieltä katsottuna, navetta (C) kuvassa vasemmalla ja ulkorakennus (D) taustalla

Samanikäinen hirsirunkoinen pikkumökki, punamullattu rimalaudoitus, valkoiset nurkat, listoitukset ja ikkunat. Täyskorkea harjakattoinen kuisti, punamullattu vaakaviistoponttivuoraus. Betonikattotilet harjakatolla.

Navetta (C)

Osittain tiilimuurattu, osittain rankarakenteinen navetta. Punamullattu rimalaudoitus, valkoiset nurkat, listoitukset ja ikkunat, keltaiset ovet ja ovet. Harjakatto aaltopellillä.

Ulkorakennus (D)

Hirsirunkoinen ulkorakennusrivi, osittain vuoraamaton, osittain punamullattu rimalaudoitus. Valkoiset nurkat, listoitukset ja ikkunat, keltaiset luukut ja ovet. Harjakatto aaltopellillä.

Aitta (E)

Hirsirunkoinen aitta, punamullattu rimalaudoitus, valkoiset nurkat ja listoitukset, keltainen luukku ja ovi, harjakatto aaltopellillä.

Luonnehdinta: 1900-luvun alun talonpoikaistalo alkuperäisasussa tiiviissä uusjakopihapiirissä, jossa samanikäiset ulkorakennukset.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Pihapiiri on kokonaisuudessaan alkuperäisilmeeltään hyvin säilynyt, mikä tuo sille huomattavan rakennus- ja kulttuurihistoriallisen arvon sekä maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 1 (sininen)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana pihakokonaisuutena

Ylhäällä vasemmalla: Talonpoikaistalo (A) on erittäin hyvin säilynyt ja sen peltikatto on uusittu varoen joku vuosi sitten.

Ylhäällä oikealla: Talonpoikaistalon idän puoleisen julkisivun lautavuoraus on osittain uusittu varoen.

Ylhäällä vasemmalla: Talonpoikaistalo (A), kuvassa vasemmalla, ja pikkumökki (B), kuvassa oikealla, luovat yhdessä talusrakennusten kanssa erittäin hyvin säilyneen ja edustavan kokonaisuuden, jolla on huomattava kulttuurihistoriallinen arvo.

Ylhäällä oikealla: Pikkumökin (B) yksinkertainen kuisti on alkuperäinen.

Oheassa oikealla: Pikkumökin julkisivu etelään, kuvassa taustalla vasemmalla navetta (D)

Seuraavalla sivulla:

Ylhäällä vasemmalla: Navetta (C), jossa muurattu osa.

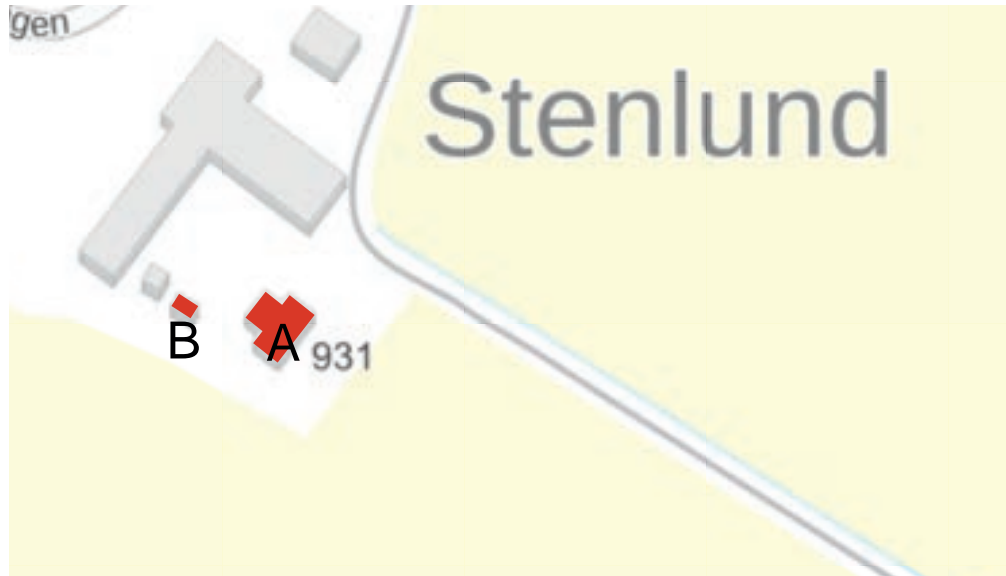
Ylhäällä oikealla: Ulkorakennus (D) on perinteinen ja siinä on paikallisesti tyypillinen aukotus.

Oheassa vasemmalla: Pihamiljö on viihtyisä ja monipuolinen. Kuvassa vasemmalla pilkottaa talonpoikaistalon (A) kuisti, keskellä pikkumökki (B).

Oheassa oikealla: Aitta (E) nojaa pellonreunassa.

Kohde nro 45.

49942000040023K

Sten

Osoite: Tuovilantie 931, 65550 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A), aitta (B)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1914

Kerrosluku: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: rimalautoitus

Väri: punainen, valkoiset nurkat, listoitukset ja ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: saumapelti

Sisäänkäynti: matala laajennus vuodelta 1979

Kunto: hyvä

Aitta (B)

Vuoraamaton hirsirunkoinen aitta otsa-aitta tyyppiä, punamullattu, valkoiset nurkkakotelot ja listoitukset, vaaleansininen lautaovi 1800-luvun tyyppiä. Harjakatto aaltopellillä.

Ylhäällä oikealla: 1900-luvun alun talonpoikaistalo (A) pihatieltä kaakosta katsottuna.

Luonnehdinta: Laajennettu 1900-luvun alun talonpoikaistalo hyvin hoidetulla uusjakotilalla, jossa myös uudempiä ulkorakennuksia.

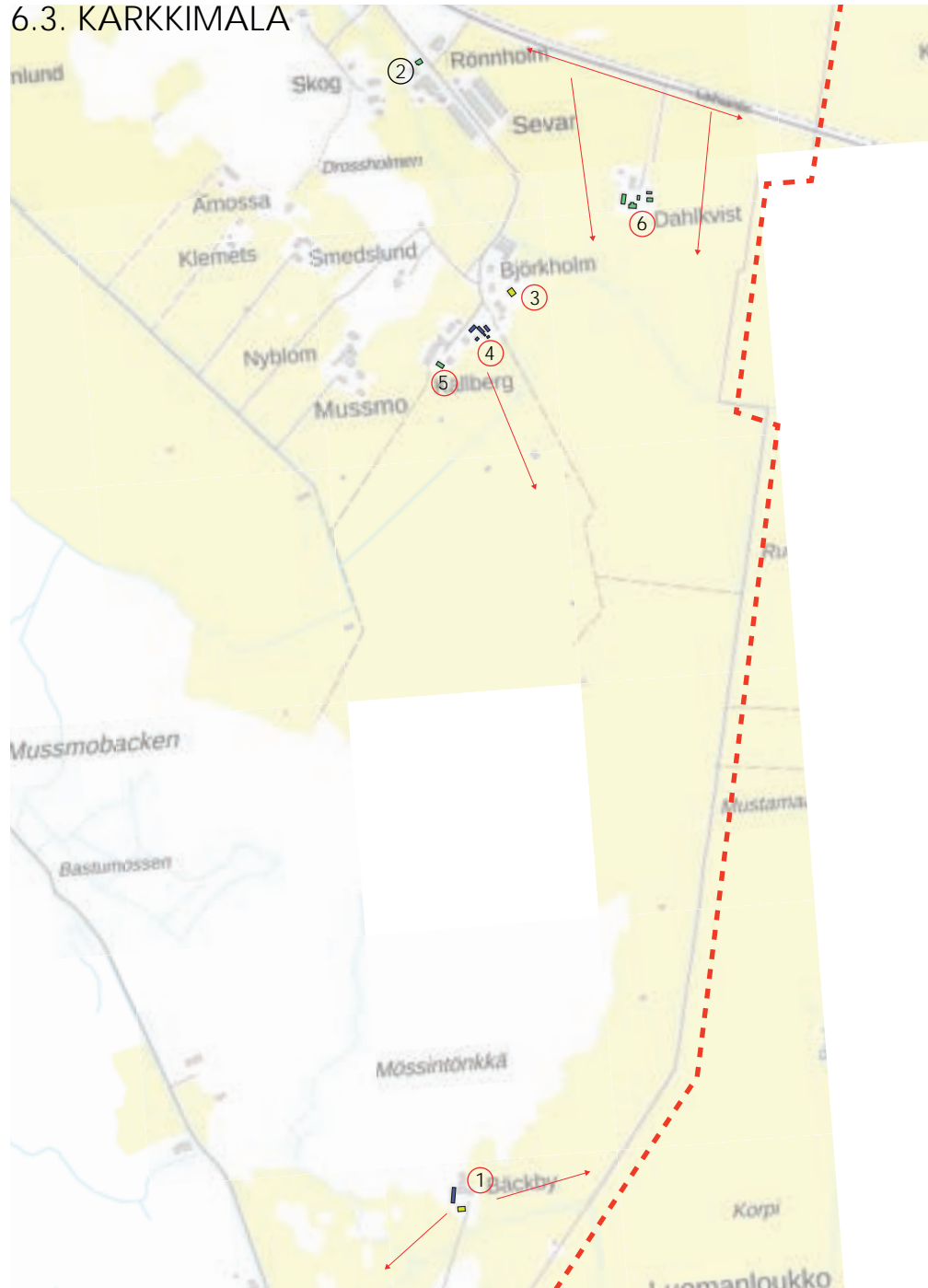
Säilyneisyys ja arvottaminen: Talonpoikaistalo on laajennuksesta huolimatta historialliselta ilmeeltään hyvin säilynyt. Rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa, sekä maisemallista arvoa. Hyvin säilynyt aitta.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

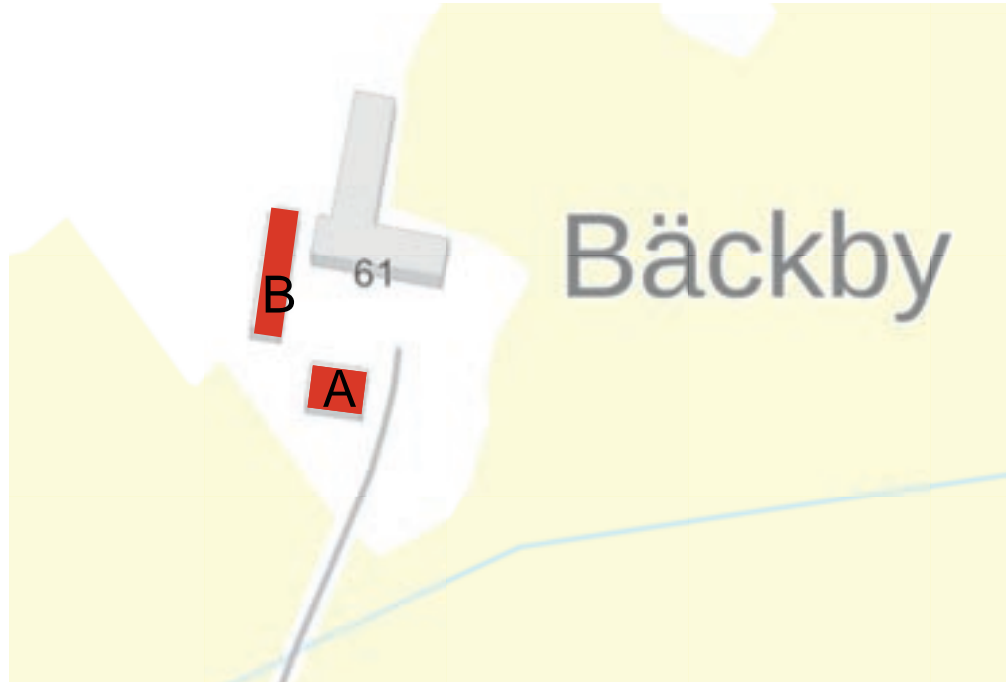
Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana pihakokonaisuutena

*Ylhäällä vasemmalla: Talonpoikaistalossa (A) on 1970-luvun laajennus pihan puolella.
Ylhäällä keskellä: Talonpoikaistalon itäpäät.
Ylhäällä oikealla: Vuoraamaton aitta (B) on otsa-aitta-tyyppiä.*

6.3. KARKKIMALA

- Selvitysalueen rajaviiva
- Kulttuurihistoriallinen luokitus
- Suojeltava arvokas kohde
- ➔ Arvokas näkymä

Kohde nro 1.

499-404-0006-0029

Osoite: Lähdetie 61, 65550 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: asuinrakennus (A), ulkorakennusrivi/ koulurakennus (B)

Asuinrakennus (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1952

Kerrosluku: 1+ullakko

Sokkeli: betoni

Runko: rankarakenne

Julkisivumateriaali: rapattu

Väri: valkoinen

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: aaltopelti

Sisäänkäynti: aikakaudelle tyypillinen parvekkeellinen kuisti, uusittu ulko-ovi

Kunto: hyvä

Ulkorakennus/koulurakennus (B)

Hirsirunkoinen ulkorakennus, jonka päässä koulutilana 1900-luvun alussa toi-

Ulkorakennuksen (B) päädystä on kouluksi rakennettu tila, jossa annettiin yksityistä suomenkielistä opetusta neljän vuoden ajan vuodesta 1926 eteenpäin.

minut osa. Punamullattu vaakaviistoponttivuoraus, valkoinen listoitus, nurkat ja ikkunat, keltaiset ovet ja ovet. Harjakatolla kolmiorimahuopakate.

Rakennus- ja käyttöhistoria: toimi neljä vuotta, vuodesta 1926 vuoteen 1930, Karkkimalan supistetun suomenkielisen yksityiskoulun koulurakennuksena, kunnes Mustasaaren ja Laihian kunnat pääsivät sopimukseen suomenkielisen koulunkäynnin kulunkorvauksista. Koulu toimi yksityisen kannatusjärjestön ”Mustasaaren eteläisen koulupiirin kannatusyhdistys” voimin.

Luonnehdinta: Hyvin hoidettu maatilan pihapiiri, jossa ulkorakennuksia eri ajoilta. Asuinrakennus jälleenrakennusajalta korvannut talonpoikaistalon. Aikakaudelle tyypillinen ulkorakennusrivi 1920-luvulta. Navetta 1900-luvun puolesta välistä.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Ulkorakennusrivi, jonka eteläpäässä on koulutupa, on hyvin säilynyt ja omaa huomattavaa kulttuurihistoriallista arvoa kouluhistoriallisen merkityksensä johdosta. Helsingby-Tuovila-Karkkimala-alueen

varhaiset koulurakennukset on muilta osin purettu tai pahasti vääristyneet ja tämä on siten alueen ainut hyvin säilynyt rakennus, joka todistaa kylien kouluhistoriasta ajalta ennen vuotta 1957, jolloin Helsingbyn nykyinen koulu rakennettiin, mikä voimistaa kohteen kulttuurihistoriallisista arvoa ennestään.

Asuinrakennus on tyypillinen ja edustaa hyvin jälleenrakennusajan asuntorakentamista.

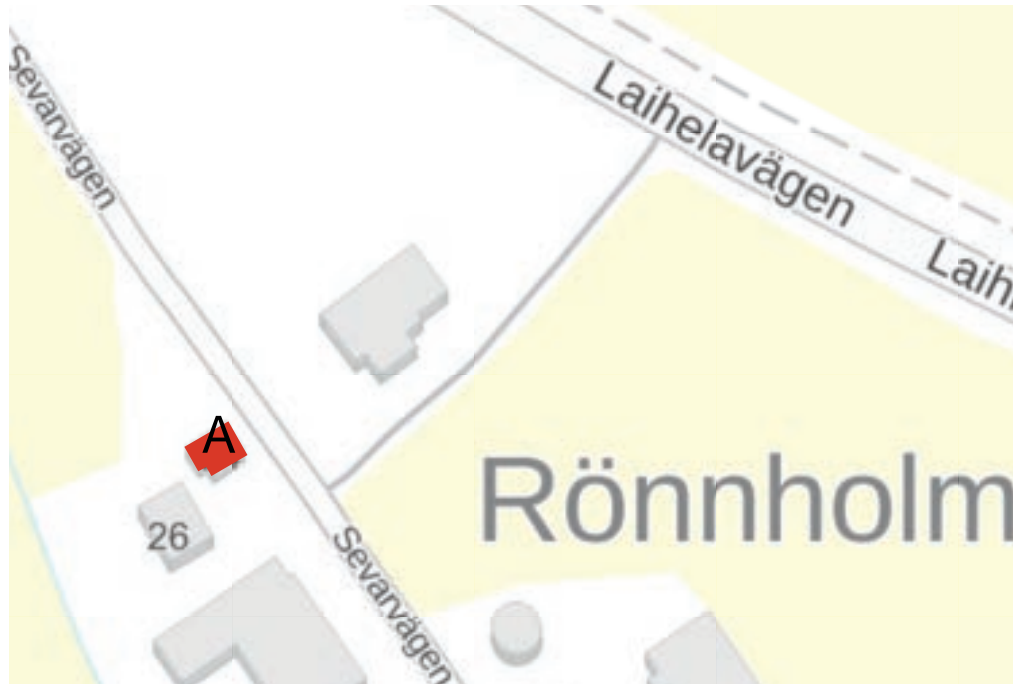
Kulttuurihistoriallinen luokitus: koulurakennus 1 (sininen), asuinrakennus 3 (keltainen)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokaina rakennuksina

Ohessa vasemmalla: Ulkorakennuksen eteläpäädyssä on toiminut yksityinen koulu Karkkimalan suomenkielisille lapsille.

Ohessa oikealla: Koulutaloon oli sisäänkäynti pihasta ja korkeat kuusiruutuiset ikkunat kahteen suuntaan.

Kohde nro 2.

49941000030006X

Saarimäki

Osoite: Sevarintie 26, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: siirretty vuonna 1919 Laihian Poolasta

Kerrosluku: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: rimalaudoitus ja vaakaviistopontti

Väri: punainen, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: saumattu palapelti

Sisäänkäynti: 1960-luvun laajennus, jossa sisäänkäynti ja porrashuone

Kunto: hyvä

Luonnehdinta: Useaan otteeseen laajennettu ja modernisoitu talonpoikaistalo suurimittakaavaisen karjanhoitoyksikön yhteydessä

Ylhäällä oikealla: Talonpoikaistalon (A) julkisivuilmel on 1960-luvulta.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Ilmeeltään vääristynyt perinteinen talonpoikaistalo uusjakotilalla, jolla tiettyä rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Julkisivuilmeen palauttamista suositellaan

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: -

Yhällä oikealla: Talonpoikaistalo (A) takaa koillisesta kuvattuna. Aukotuksen palauttaminen alkuperäiseen on suositeltavaa.

Kohde nro 3

499-410-0004-0015T

August Hoijar

Osoite: Sevarintie 89, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: tyhjillään

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: siirretty paikalle vuonna 1919

Kerrosluku: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: rimalautoitus

Väri: siniharmaa, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: pelti

Sisäänkäynti: kuisti 1960-luvulta

Kunto: hyvä

Luonnehdinta: 1960-luvulla uudistettu perinteinen talonpoikaistalo, jossa moderni väryitys

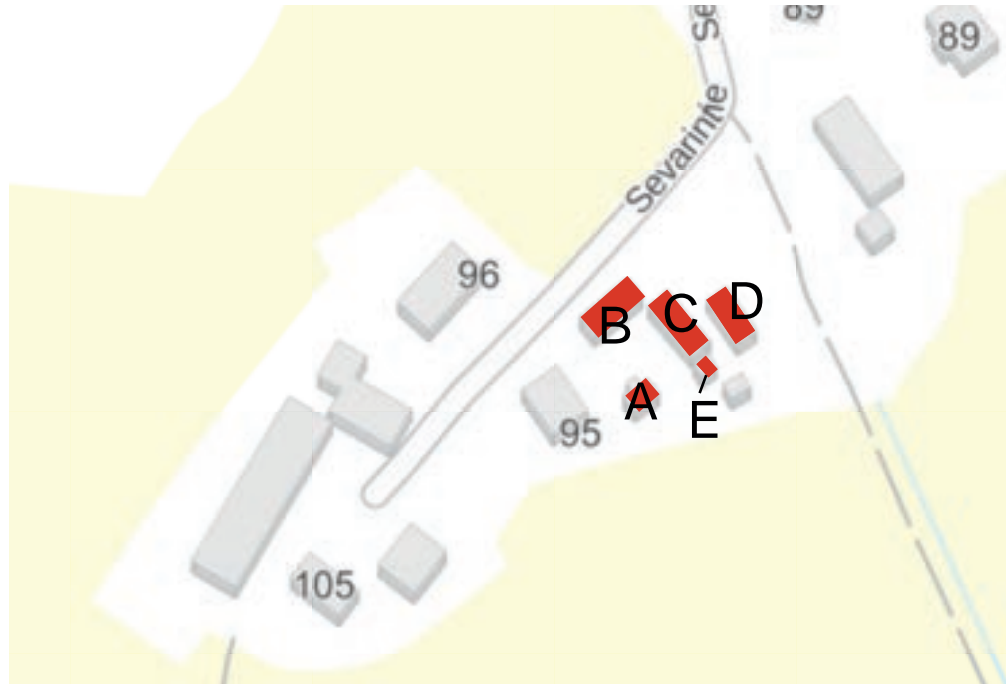
Säilyneisyys ja arvottaminen: Ilmeeltään vääristynyt perinteinen talonpoikaistalo

Ylhäällä oikealla: Talonpoikaistalon (A) julkisivuilmie on 1960-luvulta ja väryitys juontuu 2000-luvulta. Palauttavat toimenpiteet on suositeltavia.

talo uusjakotilalla, jolla tiettyä rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Aukotuksen ja värityksen palauttamista suositellaan.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 3 (keltainen)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana rakennuksena

Kohde nro 4.

499-410-0005-00395

Rinne

Osoite: Sevarintie 95, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: pikkumökki (A), navetta (B) ja kaksi ulkorakennusta (C, D) sekä vilja-aitta (E)

Pikkumökki (A)

Nykyinen käyttö: ollut kauan tyhjiällä

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1918

Kerrosluvu: 1+ullakko

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Sokkeli: lohkokivi

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: rimalaudoitus

Väri: punainen, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: saumattu palapelti

Sisäänkäynti: täyskorkea harjakattoinen kuisti keltaisella vaakaviistoponttivuorauksella

Kunto: alkuperäinen

Navettaet (B)

Kolmiosainen hirsirunkoinen ulkorakennusrivi, osittain vuoraamaton ja osittain rimalaudoitettu. Punamullattu, valkoinen listoitus ja ikkunat, keltaiset luukut ja

Ylhäällä oikealla: Pikkumökki (A) on säilynyt alkuperäisasussaan 1900-luvun alusta, aikakaudelle tyypillisine kuisteineen ja neliömäisine vintin ikkunoineen. Taustalla ulkorakennus (C) ja vilja-aitta (E).

ovet. Harjakatto kattopellillä

Ulkorakennukset (C)

Rimalaudoitettu ulkorakennusrivi, punamullattu, valkoinen listoitus, keltaiset ovet. Harjakatto kattopellillä

(D)

Vuoraamaton hirsirunkoinen ulkorakennusrivi, punamullattu, valkoinen listoitus, keltaiset ovet. Harjakatto kattopellillä

Aitta (E)

Vuoraamaton hirsirunkoinen vilja-aitta, luukun listoitus temppeleipäätyaiheinen empiretyyppiä. Punamullattu, valkoinen listoitus, keltainen luukku ja ovi. Kattohuopa harjakatolla.

Ylhäällä vasemmalla: Alkuperäisasuisen pikkumökin (A) takana avautuu laaja peltomaisema. Ohessa oikealla: Pikkumökki (A) koillisesta katsottuna. Sen takana oikealla näkyy 1970-luvulla suuren talonpoikaistalon korvannut matala asuinrakennus.

Luonnehdinta: pienimittakaavainen pihapiiri, jossa perinteinen pikkumökki 1900-luvun alun ulkoasussa sekä useampi vanhempi ulkorakennus, jotka rajavat pihaa. Vilja-aitta 1800-luvun puolestavälistä.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Hyvin säilynyt kokonaisuus uusjakotilalla, huomattava rakennus- ja kulttuurihistoriallinen arvo. Talonpoikaistalo on 1970-luvulla korvattu uudella asuinrakennuksella. Maisemallisesti merkittävä sijainti tien vieressä, mikä tuo kohteelle myös maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 1 (sininen)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana pihakokonaisuutena

Ylhäällä vasemmalla: Navetta (B) rajaa pihaa tielle.

Ylhäällä oikealla: Navetan (B) hirsirakenteisessa osassa on paikallisesti tyyppilinen aukotus.

Ohessa oikealla: Navetta (B) kuvassa vasemmalla ja ulkorakennus (C).

Ylhäällä oikealla: Aitan (E) luukun vuoraus on empiretyylinen, päätykolmioaiheinen, mikä viittaa aikaan 1840-50. Kuvassa vasemmalla ulkorakennus (C) ja taustalla pilkottaa ulkorakennus (D).

Ylhäällä oikealla: Matala hirsirakenteinen ulkorakennus (D) on huollon tarpeessa.

Oheassa oikealla: Ulkorakennuksen (C) ja aitan (E) takana avautuu peltomaisema Laihian suuntaan.

Seuraavalla sivulla: näkymä peltomaisemaan heinälatoineen ja perinteisine riihineen.

Kohde nro 5.

49941000060005M

Ylipotti

Osoite: Sevarintie 105, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: siirretty kylältä vuonna 1919

Kerrosluku: 1+ullakko

Sokkeli: betoni

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: rimalaudoitus alhaalla ja viistopontti ylhäällä

Väri: punainen, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: saumapelti

Sisäänkäynti: luonteikas keltainen kuisti kaksine jyrkkine päätykolmioineen

Kunto: vastikään kunnostettu

Luonnehdinta: Kunnostettu perinteinen talonpoikaistalo modernisoidussa

Ylhäällä oikealla: Talonpoikaistalon (A) alkuperäinen julkisivuilme on säilynyt, tässä takapuoli lounaaseen aikakaudelle tyypillisine poikkipäätäneen.

pihapiirissä.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Ilmeeltään hyvin säilynyt perinteinen Talonpoikaistalo uusjakotilalla med Rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Miljöskapande placering, mikä tuo kohteelle myösmaisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana rakennuksena

Ylhäällä vasemmalla: Talonpoikaistalo (A) on hiljattain remontoitu sen alkuperäinen ilme huomioiden. Luonteikas kuisti kaksine päätykolmioineen on aikakaudelle tyyppillinen. Ylhäällä oikealla: Talonpoikaistalo luoteesta katsottuna.

Kohde nro 6.

499-410-0001-0047

Dahlqvist

Osoite: Laihiantie 910, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A), ulkorakennusrivi (B), aittarivi (C), pikkumökki (D)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1905 (

Kerrosluku: 1+ullakko

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Sokkeli: lohkokivi

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: vaihteleva vuoraus

Väri: vaaleansininen, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: punainen tiiliprofiloitu pelti

Sisäänkäynti: moderni kuisti

Kunto: hyvä

Ulkorakennusrivi (B)

Perinteinen ulkorakennusrivi, osittain hirsirunkoinen, osittain rankarakentei-

Ylhäällä oikealla: Talonpoikaistalon (A) muutosremontissa ei sen alkuperäistä ilmettä ole huomioitu. Kuvassa vasemmalla makasiini (C) ja kuvassa oikealla ulkorakennus (B).

nen, punainen rimalaudoitus, valkoinen listoitus ja nurkat, tummanharmaat ovet, harjakatto, kahdella luonteikkaalla jyrkällä päätykolmiolla, punainen tiili-profiloitu peltikate

Aittarivi (C)

Vanhempi hirsirunkoinen luhtiaitta muutettu 1930-luvulla ja laajennettu pituussuunnassa, punainen rimalaudoitus, valkoinen listoitus, tummanharmaat ovet, punaiset betonikattotiilet.

Pikkumökki (D)

Pieni hirsirunkoinen mökki lohkokiviperustuksella, punainen rimalaudoitus, valkoinen listoitus, tummanharmaa ovi, punaiset betonikattotiilet

Luonnehdinta: uusjakotila, jonka päärakennus modernisoitu 2000-luvun alun historisoivaan valmistalotyyliin. Pikkumökki toimi sota-aikaan ruumishuoneena. Pihaan johtaa pitkä hyväkuntoinen koivukuja.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Ilmeeltään voimakkaasti vääristynyt talon-

poikaistalo ympäröivine talousrakennuksineen. Tiettyä kulttuurihistoriallista arvoa. Hyväkuntoisella koivukujalla on huomattava maisemallinen arvo, jota ei saa tuhota.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: Koivukuja suojellaan osayleiskaavassa.

Ylhäällä vasemmalla: Talonpoikaistalon (A) historiallinen ilme on vääriistynyt laajennuksen, julkisivuremontin sekä muutetun värityksen myötä.

Ylhäällä oikealla: Talon alkuperäinen hahmo on sen takapuolella tunnistettavissa.

Seuraavalla sivulla:

Ylhäällä vasemmalla: Makasiini (C) on 1930-luvulla muutettu, alunperin vanhempi luhtiaitta.

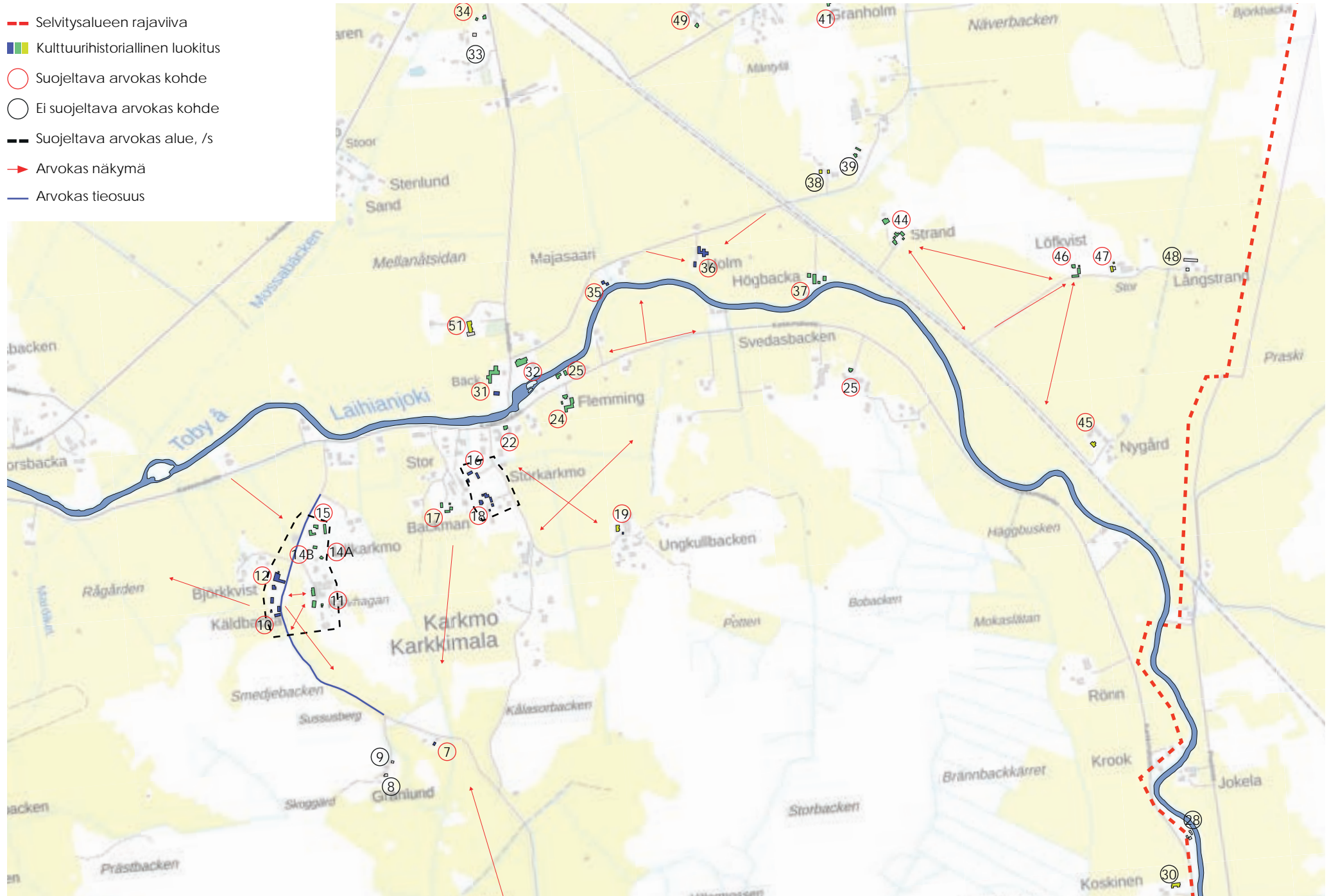
Ohessa vasemmalla: Pieni pihamökki (D) toimi sodan aikana ruumishuoneena.

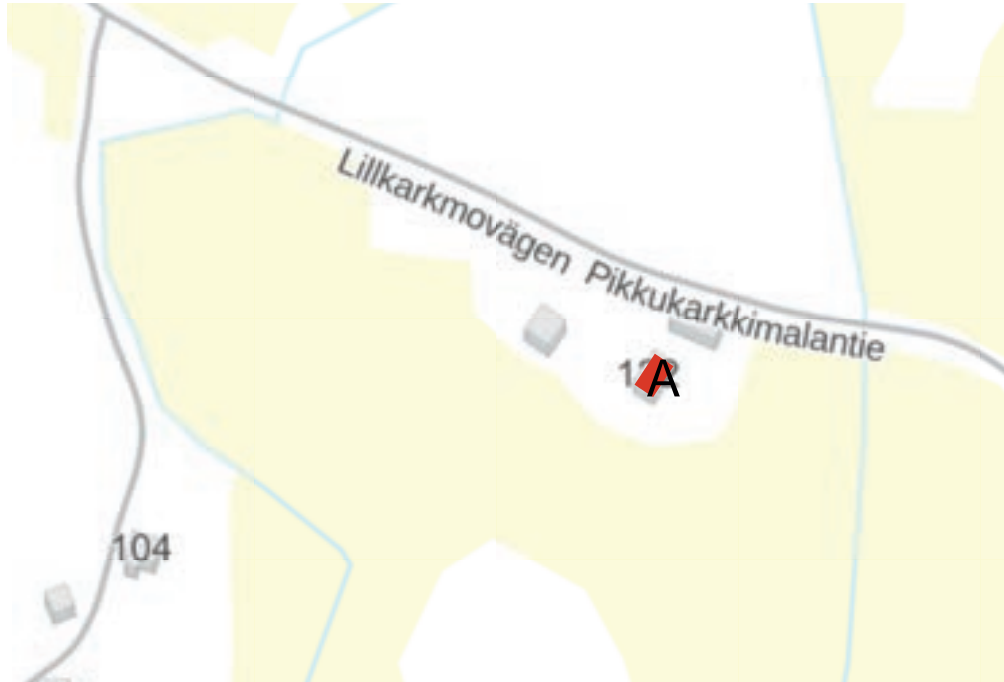
Ohessa oikealla: Pihaan johtaa komea koivukuja, jolla on huomattava arvo Laihiantien tiemiljööille.

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

- - - Selvitysalueen rajaviiva
- Kulttuurihistoriallinen luokitus
- Suojeltava arvokas kohde
- Ei suojeltava arvokas kohde
- Suojeltava arvokas alue, /s
- ➔ Arvokas näkymä
- Arvokas tieosuus

Kohde nro 7.

499-410-0002-0052U

Ekholm

Osoite: Pikkukarikkimäki Lane 122, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: mäkitupa

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: mäkitupa (A)

Mäkitupa (A)

Nykyinen käyttö: vapaa-ajan asunto

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: siirretty Laihialta vuonna 1935

Kerrosluvu: 1+ullakko

Sokkeli: betonilla vahvistettu luonnonkivi

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: rimalaudoitus

Väri: punainen, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: aaltopelti

Sisäänkäynti: pulpettikattoinen kuisti

Kunto: hyvä

Luonnehdinta: 1800-luvun mäkitupa i 1930-luvun ulkoasussa

Säilyneisyys ja arvottaminen: Ilmeeltään hyvin säilynyt perinteinen mäkitu-

Ylhäällä oikealla: Mäkituvalla (A) on hyvin säilynyt 1930-luvun julkisivuilme.

pa, jolla huomattavaa rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Maisemallisesti merkittävä sijainti tien vieressä, mikä tuo sille myös maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 1 (sininen)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana rakennuksena

Hyvin säilyneen mäkituvan (A) vintillä on alkuperäiset kuusiruutuiset 1800-luvun ikkunat. Ylhäällä vasemmalla: mäkki pohjoisesta katsottuna. Ylhäällä oikealla: mäkitupa lounaasta katsottuna.

Kohde nro 8.

499-410-0002-0070D

Johan-Erik Smedman

Osoite: Pikkukarkkimalantie 104, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: tyhjillään

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: siirretty vuonna 1917

Kerrosluku: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi

Runko: hirsi, rankarakenne

Julkisivumateriaali: osittain paljas hirsipinta, osittain viestoponttivuoraus

Väri: punainen, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: pelti

Sisäänkäynti: kookas täyskorkea sisäänkäyntikuisti porrashuoneella

Kunto: täysin rappeutunut

Luonnehdinta: Rappeutunut talonpoikaistalo, jossa rakennusosia 1800-luvul-

Ylhäällä oikealla: Talonpoikaistalo (A) on pahasti rappeutunut.

Ohessa oikealla: Osan talonpoikaistalon (A) taidokkaasti työstetyistä alkuperäisistä rakennuksista voisi yhä pelastaa.

ta, siirretty nykyiselle paikalleen uusjaon yhteydessä.

Säilyneisyys ja arvottaminen:-

Kulttuurihistoriallinen luokitus:-

Suojelutoimenpide: -

Kohde nro 9.

49941000020052U

Osoite: Pikkukarkkimalantie 104, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: tupa (A)

Tupa (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1930-luku

Kerrosluku: 1+ullakko

Sokkeli: betoni

Runko: puu

Julkisivumateriaali: rimalaudoitus

Väri: sininen, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: kattopelti

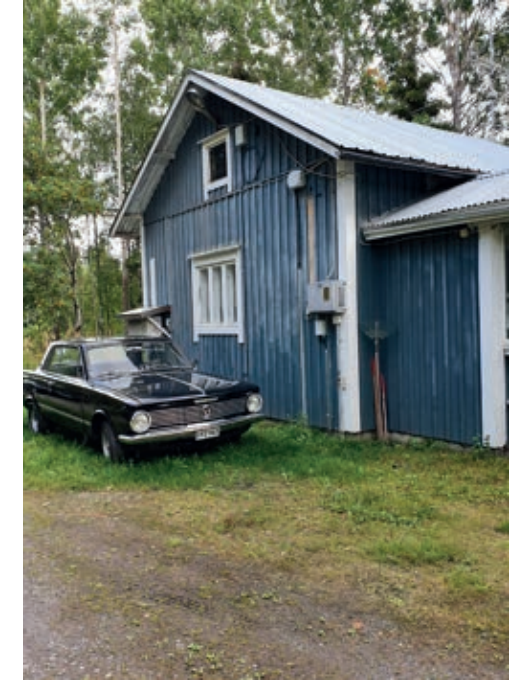
Sisäänkäynti: harjakattoinen avokuisti

Kunto: hyvä

Luonnehdinta: Kirkkaan sininen tupa rappeutuneessa pihapiirissä.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Väriykseltään pahasti vääristynyt mutta muilta osin aikakaudelle tyypillinen pieni 1930-luvun tupa. Tiettyä rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Väriytyksen palauttamista suositellaan.

Ylhäällä oikealla: Pikkumökin (A) nykyinen väriytyksensä vääristää sen historiallista ilmettä. Taustalla kohde nro 8.

Kulttuurihistoriallinen luokitus:-

Suojelutoimenpide:-

Ylhäällä vasemmalla: Tupa (A) pihasta katsottuna

Ylhäällä oikealla: Alkuperäisen värityksen palauttaminen helpottaisi tuvan historiallisen alkuperän ymmärtämistä ja lisäisi sen maisemallista arvoa.

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Kohde nro 10.

49941000060007P

Storm, Kälback

Osoite: Pikkukarkkimalantie 54, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A), ulkorakennus (B), navetta (C), kaksi aittaa (D ja E)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: vapaa-ajan asunto

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1850

Kerrosluvu: 1+ullakko

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Sokkeli: lohkokivi

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: rimalaudoitus

Väri: punainen, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: punainen saumapelti

Sisäänkäynti: luonteikas punainen mutterimallinen kuisti

Kunto: hyvä

Ulkorakennus (B)

Pitkä osittain vuoraamaton hirsirakenteinen ulkorakennusrivi tien varressa,

Ylhäällä oikealla: Ikkunoiden vaihto haittaa talonpoikaistalon (A) muuten säilynyttä historiallista luonnetta. Alkuperäisen ikkunatyypin palauttaminen on suositeltavaa.

osittain rimalaudoitettu rankarakenne lohkokivi- ja betoniperustuksella. Punainen, valkoiset nurkat ja listoitukset, keltaiset ovet. Harjakatto aaltopellillä.

Navetta (C)

Osittain vuoraamaton hirsirunkoinen navetta lohkokiviperustuksella, pääty tien suuntaisesti, punainen hirsipinta. Laajennettu lautavuoratulla rankarakenteisella osalla. Valkoinen listoitus ja ikkunat, keltaiset ovet. Kattopelti harjakatolla.

Aitat (D ja E)

Kookkaampi hirsirunkoinen vilja-aitta (E) ja pienikokoisempi maito- tai varastoaitta. Punainen hirsipinta, valkoinen listoitus ja keltaiset ovet ja luukut. Punainen kattopelti harjakatolla.

Luonnehdinta: Perinteinen pienimittakaavainen maatilamiljö, jossa L-mallinen ulkorakennus rajaa pihapiiriä. Talonpoikaistalossa on 1900-luvun alun tyyliin poikkipääty takapuolella ja sen ikkunat on 1980-luvulta.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Hyvin säilynyt perinteinen pihapiiri, jolla kor-

kea rakennus- ja kulttuurihistoriallinen arvo. Maisemallisesti merkittävä sijainti tien vieressä, mikä tuo sille myös maisemallista arvoa. Ikkunatyypin varovais- ta palauttamista suositellaan.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 1 (sininen)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana pihakokonaisuutena. Sisältyy myös Pikkukarkkimalantien /s-alueeseen.

Ylhäällä vasemmalla: Talonpoikaistalon (A) pohjoispäädyssä on havaittavissa jälkiä aikaisemmasta aukotuksesta.

Ylhäällä oikealla: Ulkorakennukset ovat erittäin merkityksellisiä Pikkukarkkimalantien tieympäristölle. Ulkorakennus (B) etualalla ja navetan (C) tien vastainen pääty taustalla.

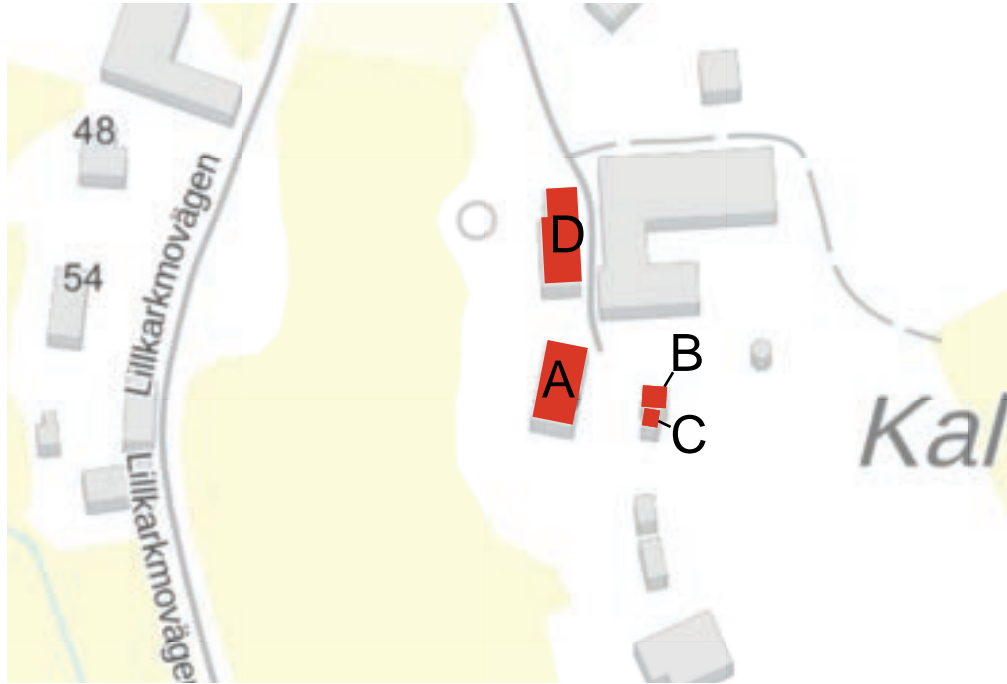
Seuraavalla sivulla:

Ylhäällä vasemmalla: Navetan (C) hirsirakenteinen päätykolmio on pettänyt ja tulisi korjata mitä pikimmiten. Luukun vuorauksen päätyaihe on empiretyylinen.

Ohessa vasemmalla: Navetta pohjoisesta katsottuna.

Ohessa oikealla, ylhäällä ja alhaalla: Hirsirakenteinen vilja-aitta (E) on otsa-aitta-tyyppiä ja sen luukunvuoraus on empiretyylinen. Pieni varastoaitta (D) on harvinaisempaa mallia.

Kohde nro 11.

49941000020072F

Edvard Smedman

Osoite: Pikkukarkkimalantie 39A, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A), aitat (B ja C), ulkorakennus (D)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1889

Kerrosluku: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi, betoni

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: lomalaudoitus alhaalla ja viistoponttivuoraus ylhäällä

Väri: punainen, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: pelti

Sisäänkäynti: moderni kuistillinen laajennus 1990-luvulta

Kunto: hyvä

Aitat (B ja C)

Kaksi hirsirunkoista aittaa. Suurikokoisempi vilja-aitta on vuorattu rimalaudoi-

Ylhäällä oikealla: 1990-luvun laajennus vääristää talonpoikaistalon (A) historiallista ilmettä ja vaikeuttaa sen alkuperän ymmärtämistä.

tuksella ja punamullattu, pienempi on vuoraamaton punamullatulla hirsipinnalla. Valkoinen listoitus ja nurkat, keltaiset ovet ja luukut. Kattopelti harjakattolla.

Ulkorakennus (D)

Yhä alkuperäisessä käytössään oleva vuoraamaton hirsirunkoinen ulkorakennus lohkokiviperustuksella, harjakatto luonteikkaalla poikkipäädellä, aaltopelti. Punamullattu, valkoinen listoitus, keltaiset ovet ja luukut.

Luonnehdinta: L-mallinen perinteinen talonpoikaistalo modernisoitu 1960-luvulla ja laajennettu 1990-luvulla. Elävä maatilaympäristö, jossa yhä käytössä oleva hyvin säilynyt perinteinen ulkorakennusosa.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Ilmeeltään vääristynyt perinteinen talonpoikaistalo, jolla rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Hyvin säilyneet aitat. Sijainti korkeahkolla metsäharjulla keskellä kylää, mikä tuo kohteelle myös maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana pihakokonaisuutena. Sisältyy myös Pikkukarkkimalantien /s-alueeseen.

*Ylhäällä vasemmalla: Elävä maatilamiljöö pohjoisesta katsottuna. Ulkorakennus (D) keskellä ja talonpoikaistalo (A) sen takana kuvassa oikealla.
Ylhäällä oikealla: Etualan hirsirakenteinen ulkorakennus (D) on yhä alkuperäisessä käytössään.*

Kohde nro 12.

49941000020045L

Wideland

Osoite: Pikkukarkkimalantie 48, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A), ulkorakennus (B)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: vapaa-ajan asunto

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1800-luvun lopusta, laajennettu vuonna 1947

Kerrosluku: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi, uudemmassa osassa betoni

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: rimalaudoitus

Väri: punainen, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: vihreä saumapelti

Sisäänkäynti: luonteikas punainen viistoponttivuorattu kuisti laajennuksen sisäkulmassa, pulpettikatto, jossa poikkipäätty, vihreä peltikate

Kunto: hyvä

Ulkorakennus (B)

Nykyinen käyttö: ulkorakennusrivi

Ylhäällä oikealla: Talonpoikaistaloon (A) on kertynyt kerrostumia eri ajoilta. Kulmittainen laajennusosa, jossa sisäänkäynti sijaitsee on sodanjälkeiseltä ajalta. Ulkorakennus (B) kuvassa oikealla.

Alkuperäinen käyttö: ulkorakennusrivi

Rakennusvuosi: 1930

Sokkeli: lohkokivi ja betoni

Runko: hirsi/rankarakenne

Kattomuoto: harja, poikkipäätty

Kattomateriaali: kattopelti

Julkisivumateriaali: rimalaudoitus

Väri: punainen, valkoinen listoitus ja nurkat, keltaiset ovet

Kunto: hyvä

Luonnehdinta: L-mallinen talonpoikaistalo 1900-luvun alun ulkoasussa pienimittakaavaisessa pihapiirissä, jossa perinteinen L-mallinen ulkorakennusrivi tien varressa rajaa pihaa.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Ilmeeltään hyvin säilynyt perinteinen talonpoi-

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

kaistalo, jolla rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Maisemallisesti merkittävä sijainti tien vieressä, mikä tuo sille myös maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 1 (sininen)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana rakennuksena. Sisältyy myös Pikkukarkkimalantien /s-alueeseen.

Ylhäällä vasemmalla: Talonpoikaistaloa (A) on sotien jälkeen laajennettu aikaisempaan hyvin sovitetulla tavalla.

Ylhäällä oikealla: Talonpoikaistalo pohjoisesta katsottuna.

Seuraavalla sivulla:

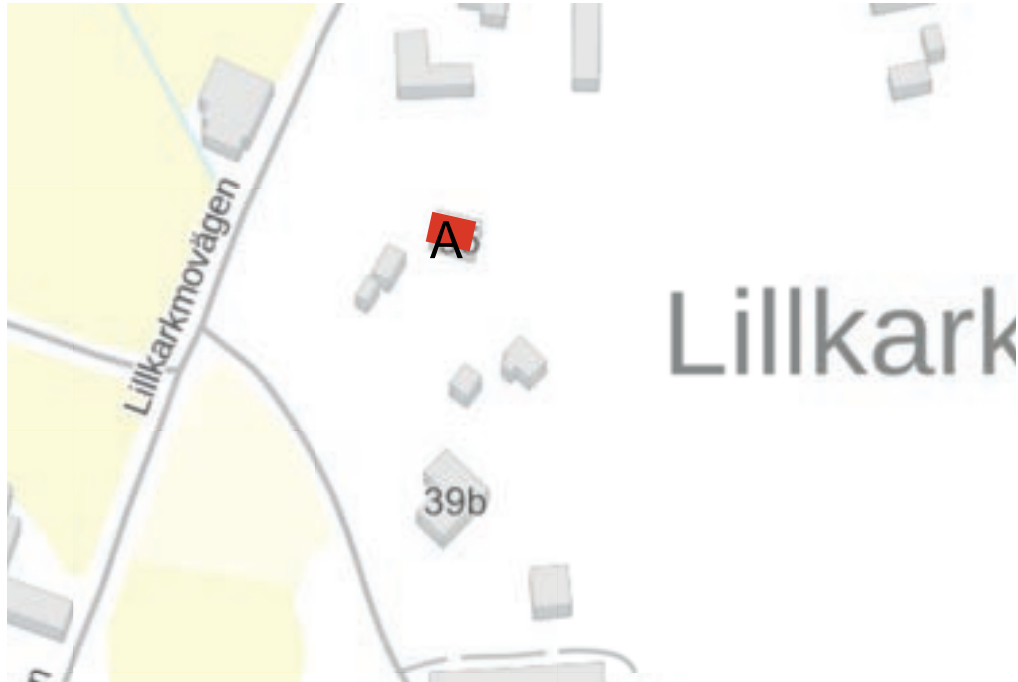
Ylhäällä vasemmalla: Pihapiiri, jonka ulkorakennus (B) etualalla ja talonpoikaistalo (A) kuvassa oikealla, vaikuttaa voimakkaasti Pikkukarkkimalantien tiemaisemaan. Taustalla lohde nro 10.

Oheassa vasemmalla: Ulkorakennus (B) tieltä pohjoisesta katsottuna.

Ylhäällä oikealla: Ulkorakennus tielle päin katsottuna.

Oheassa oikealla: Ulkorakennuksen pihan puoleinen poikkipäätty.

Kohde nro 14.

49941000070010C

Dahlman

Osoite: Pikkukarkkimalantie 35, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: mäkitupa

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: mäkitupa (A)

Mäkitupa (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1926, laajennettu 1968

Kerrosluku: 1+ullakko

Sokkeli: betonivahvistettu lohkokivi

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: rimalaudoitus

Väri: punainen, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: punainen tiiliprofiloitu pelti

Sisäänkäynti: matala laajennus, jossa sisäänvedetty kuisti

Kunto: hyvä

Luonnehdinta: Muutettu pieni tupa kivikkoisella mäellä, uudempi pieni ulkorakennus.

Ylhäällä oikealla: Mäkituvan (A) hahmo on jokseenkin epäselvä 1960-luvun laajennuksen seurauksena.

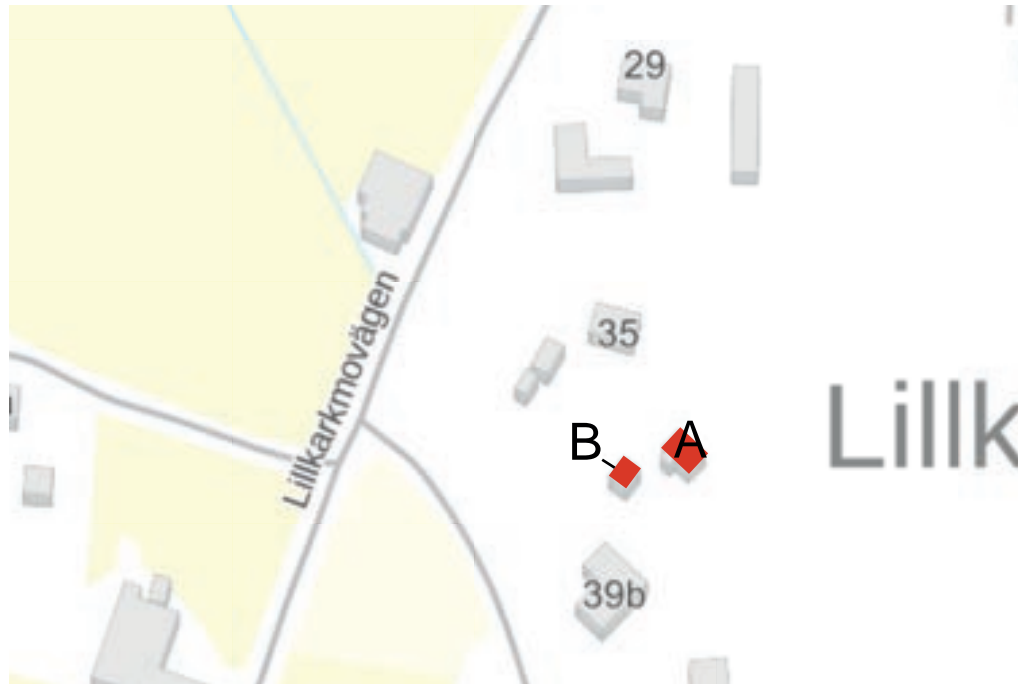
Säilyneisyys ja arvottaminen: Ilmeeltään vääristynyt mäkitupa, jolla kulttuurihistoriallista arvoa, jota rakennustyyppin harvinaisuus vahvistaa. Alkuperäisosan luonteen varovaista palauttamista suositellaan.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: Sisältyy Pikkukarkkimalantien /s-alueeseen.

Ylhäällä oikealla: Mäkitupa (A) pihatieltä etelästä katsottuna

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Kohde nro 14B.

49941000070010C

Virtanen

Osoite: Pikkukarkkimalantie 35, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: mäkitupa

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: mäkitupa (A)

Mäkitupa (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1800-luvun lopulta (enl. 1997)

Kerrosluku: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: vaakaviistopontti

Väri: punainen, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: pelti

Sisäänkäynti: 1,5-kerroksinen 1920-luvun kuisti

Kunto: -

Luonnehdinta: Hyvin säilynyt pieni mäkitupa 1920-luvun asussa, mutta jossa

Ylhäällä oikealla: Mäkituvan (A) kuistin vaihdetut ikkunat vaikuttavat kielteisesti sen julkisivuilmeeeseen. Ulkorakennus (B) kuvassa vasemmalla.

myöhemmin osittain vaihdetut ikkunat.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Hyvin säilynyt mäkitupa, jolla kulttuurihistoriallista arvoa, jota rakennustyyppin harvinaisuus vahvistaa. Alkuperäisen aukotuksen varovaista palauttamista suositellaan.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana pihakokonaisuutena. Sisältyy myös Pikkukarkkimalantien /s-alueeseen.

Ylhäällä vasemmalla: Mäkitupa (A) katsottuna pihasta.

Ylhäällä oikealla: Takapuolella alakerran ikkunat on vaihdettu.

Ylhäällä oikealla: Pieni ulkorakennus (B) rajaa pihaa länteen.

Kohde nro 15.

49941000070019N

Alfred Storm

Osoite: Pikkukarkkimalantie 29, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A), ulkorakennusrivi (B), luhtiaitallinen ulkorakennusrivi (C)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: vapaa-ajan asunto

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1891, muutettu ja laajennettu vuonna 1937 kulmittaisella osalla, jossa kellari

Kerrosluku: kellari+1+ullakko

Sokkeli: lohkokiviperustus betonisella valesokkelilla

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: rimalaudoitus

Väri: vaaleanharmaa, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat, punaiseksi maalattu sokkeli

Kattomuoto: harjakatto, jossa poikkipäty

Kattomateriaali: punainen saumapelti

Sisäänkäynti: sisäänkäynti päätyjulkisivussa

Ylhäällä oikealla: Kohteella on huomattavaa maisema-arvoa. Pihapiiri Pikkukarkkimalantieltä lännestä katsottuna.

Kunto: hyvä

Ulkorakennus (B)

Hirsirunkoinen kaksikerroksinen ulkorakennusrivi lohkokiviperustuksella, punamullattu rimalaudoitus, valkoinen listoitus ja nurkat, keltaiset ovet ja luukut, harjakatto luonteikkailla jyrkillä poikkipäädyillä, peltikate.

Luhtiaitallinen ulkorakennusrivi (C)

Hirsirunkoinen L-mallinen ulkorakennusrivi betonivahvistetulla lohkokiviperustuksella, osittain vuoraamaton, osittain rimalaudoitus, punainen, punaiset listoitukset ja nurkat, punaiset ovet ja luukut. Harjakatto luonteikkailla jyrkillä poikkipäädyillä, peltikate. Toisessa päässä vanhan mallinen aitta, jossa koristeellinen luhti.

Luonnehdinta: Muutettu talonpoikaistalo 1930-luvun ulkoasussa, perinteisessä pihapiirissä, jossa ulkorakennukset rajaavat pihaa kolmella sivulla

Säilyneisyys ja arvottaminen: Hyvin säilynyt perinteinen pihapiiri, jolla rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Maisemallisesti merkittävä sijainti tien vieressä, mikä tuo sille myös maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

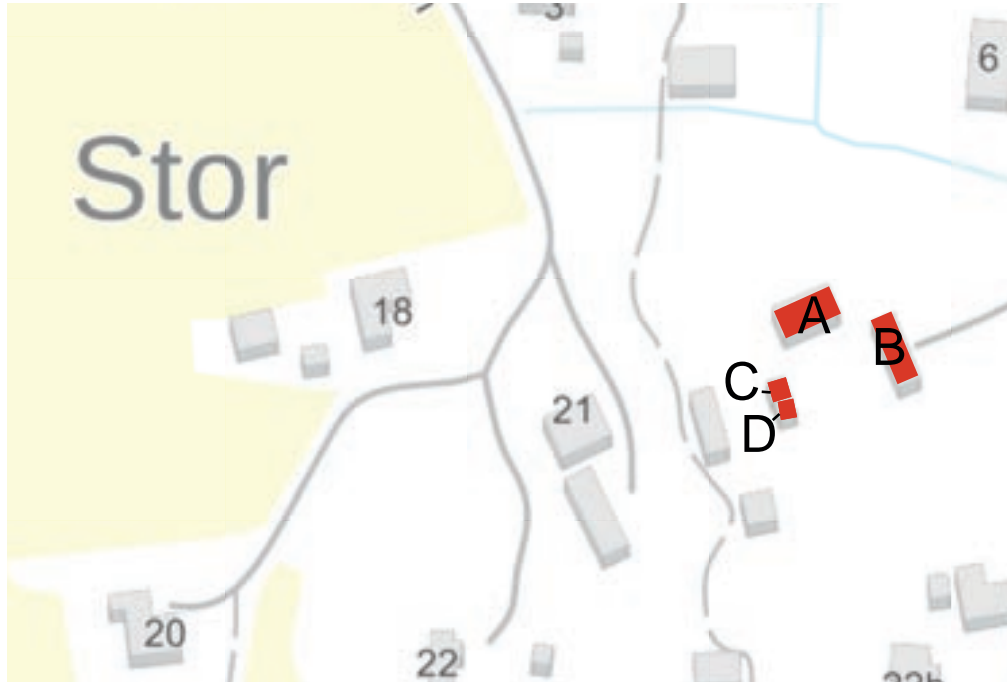
Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana pihakokonaisuutena. Sisältyy myös Pikkukarkkimalantien /s-alueeseen.

Ylhäällä vasemmalla: Talonpoikaistaloa (A) on laajennettu ja modernisoitu 1930-luvulla. Osa ikkunoista on uusittu, mutta alkuperäistä vastaava jako on säilynyt.

Ylhäällä oikealla: Talonpoikaistalon takana, mäen päällä on ulkorakennus (B).

*Yllä: Hirsirakenteinen luhtiaitta on rakennettu kiinni L-malliseen ulkorakennukseen (C), joka rajaa pihaa pihaa Pikkukarkkimalantielle.
Ylhäällä oikealla: Ulkorakennus (B) on hyvin säilynyt ja hyväkuntoinen.*

Kohde nro 16.

49941000090017S

Båsk

Osoite: Isokarkkimalantie, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A), ulkorakennusrivi, jossa ajoportti ja vellikello (B), kaksi aittaa (C ja D)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: tyhjillään

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1800-luvun alku

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Kerrosluke: 2+ullakko

Sokkeli: lohkokivi

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: rimalaudoitus

Väri: punainen, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: saumapelti

Sisäänkäynti: pieni ja matala pulpettikattoinen kuisti viistopontilla, toinen sisäänkäynti suoraan julkisivussa

Ylhäällä oikealla: Talonpoikaistalo (A) 1800-luvun alusta on erittäin hyvin säilynyt ja sillä on huomattavaa kulttuurihistoriallista arvoa.

Kunto: alkuperäinen

Ulkorakennus ajoportilla (B)

Hirsirunkoinen ulkorakennusrivi, jossa ajoportti, osittain vuoraamaton, osittain rimalaudoitus. Paikallisesti tyypillinen aukotus, punamullattu, punamullatut nurkat, valkoinen listoitus, keltaiset luukut, ovet korvattu aaltopellillä. Palokello säilynyt pohjoispäädyssä.

Kaksi aittaa (C ja D)

Kaksi vuoraamatonta hirsirunkoista aittaa. Suuremman (C) luukun vuoraus on empiretyylinen ja sen ovi on kalanruotomallia. Punamullattu hirsipinta, punamullatut nurkat, valkoiset listoitukset ja kimröökinharmaat ovet ja luukut.

Luonnehdinta: Keskeisellä paikalla sijaitseva 1800-luvun alun kookas talonpoikaistalo alkuperäisasussa.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Hyvin säilynyt kookas talonpoikaistalo ja uniikki pihakokonaisuus, jolla huomattava rakennus- ja kulttuurihistoriallinen arvo.

Maisemallisesti merkittävä sijainti tien vieressä, mikä tuo sille myös huomattavaa maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 1 (sininen)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana pihakokonaisuutena.

Ylhäällä vasemmalla: Pihaan saavutaan ulkorakennuksen (B) ajoportin kautta. Talonpoikaistalo (A) kuvassa vasemmalla.

Ylhäällä oikealla: Talonpoikaistalo on kaksikerroksinen, mikä on harvinaista kunnan rajojen sisällä. Päätökolmion kaari-ikkuna on empiretyylille tyypillinen.

Yllä: Ajoportillisessa ulkorakennuksessa (B) on säilynyt kylän vellikello pohjoispäädyn tapulissa. Ohessa vasemmalla: hyvin säilyneet hirsiaitat rajaa pihaa länteen. Luukkujen päätykolmioaiheet ovat empiretyylille tyypilliset.

Kohde nro 17.

499410001500123.

Herman Backman

Osoite: Rönnavägen 22, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A), ulkorakennukset (B) ja (C)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: tyhjä

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1918

Kerrosluku: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: viistoponttivuoraus

Väri: keltainen, ruskeaa nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: ruskea saumapelti

Sisäänkäynti: luonteikas, täyskorkea, harjakattoinen kuisti viistottuine ulkokulmineen. Peltikatteessa on merkkejä talon puretusta toisesta kuistista.

Kunto: ulkovuoraus on vaurioitunut ja osittain purettu

Ulkorakennus (B) ja (C)

Hirsirunkoiset punamullatut ulkorakennukset, paikallisesti tyypillinen aukotus,

Ylhäällä oikealla: 1900-luvun alun talonpoikaistalossa (A) on aikakaudelle tyypillinen ja hyvin luonteikas kuisti. Julkisivussa ja katossa näkyy jälkiä toisesta, puretusta kuistista.

valkoiset nurkat ja listoitukset, keltaiset luukut ja ovet. Harjakatto kattopellillä, toisessa ulkorakennuksista (C) sisäänrakennettu vilja-aitta.

Luonnehdinta: Talonpoikaistalo, jonka ikkunat ja väriyty 1960-luvulta, perinteisessä pihapiirissä, jossa L-mallinen ulkorakennusrivi rajaa pihaa.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Ilmeeltään vääristynyt talonpoikaistalo, jolla rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Julkisivuolmeen palauttamista suositellaan.

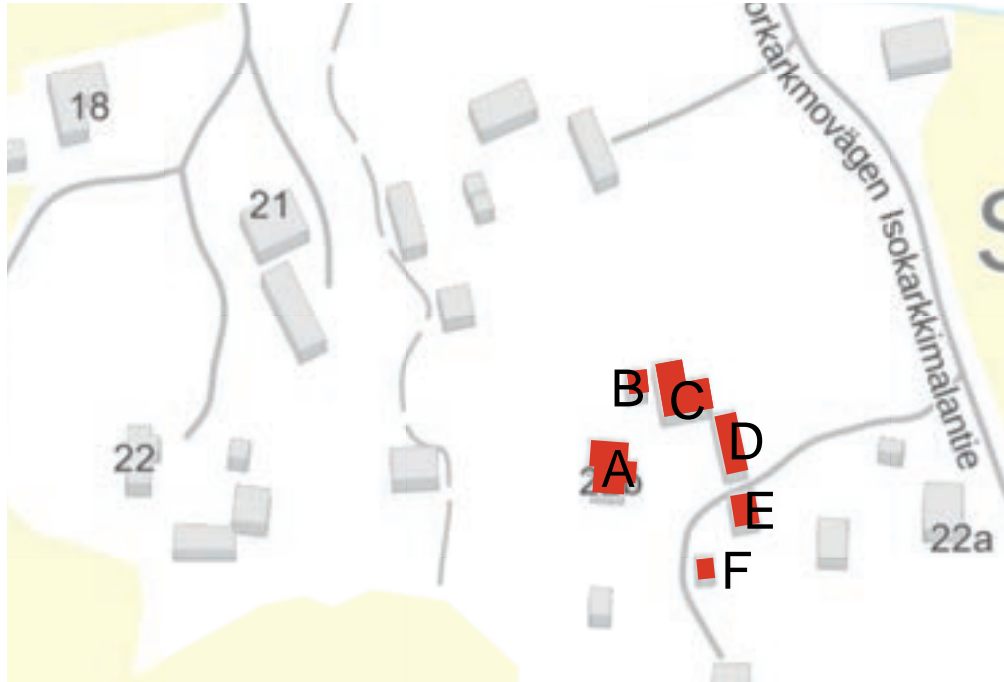
Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana pihakokonaisuutena

Ylhäällä vasemmalla: Talonpoikaistalossa (A) on alkuperäiset ikkunat vinttikerroksessa, mutta alhaalla ikkunat on vaihdettu 1960-luvulla. Väriyty on myös tältä ajalta. Palauttavat toimenpiteet ovat suosteltavia.

Ohessa oikealla: Ulkorakennukset (B) ja (C) rajaa pihaa kahteen ilmansuuntaan. Pohjoisesta katsottuna.

Kohde nro 18.

49941000040010M

Westerback

Osoite: Isokarkkimalantie 22B, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A), aitta (B), navetta (C), ulkorakennusrivi(D), liiteri (E), aitta (F)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1918

Kerrosluku: 1+ullakko

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Sokkeli: lohkokivi

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: rimalaudoitus

Väri: punamullattu, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: punainen tiiliprofiloitu pelti

Sisäänkäynti: täyskorkea harjakattoinen kuisti punamullatulla viistoponttivuorauksella

Kunto: julkisivuilta alkuperäiskunnossa

Aitta (B)

Ylhäällä oikealla: 1900-luvun alun talonpoikaistalo (A) on vesikatteen vaihdosta huolimatta säilynyt hyvin.

Vuoraamaton hirsirunkoinen aitta, punamullattu, punaiset nurkat, luukku ja ovi, aaltopelti harjakatolla.

Navetta (C)

Vuoraamaton hirsirunkoinen ulkorakennus, jossa navetta korkealla lohkokivi-perustuksella, lyhyet nurkat. Punamullattu hirsipinta, valkoiset listoitukset, keltaiset ikkunat. Punamullattu, lautavuorattu rankarakenteinen osa korkealla liukuovella. Harjakatolla kattopelti.

Ulkorakennusrivi (D)

Vuoraamaton hirsirunkoinen ulkorakennus, paikallisesti tyypillinen aukotus, punamullattu hirsipinta, valkoinen listoitus, keltaiset luukut ja ovet. Harjakatolla kattopelti.

Liiteri (E)

Rankarakenteinen pystylaudoitettu liiteri. Punamullattu, keltainen ovi, valkoiset listat. Harjakatto kattopellillä

Aitta (F)

Vuoraamaton hirsirunkoinen aitta, punamullattu, valkoiset nurkkakotelot ja listat. Harjakatto kattopellillä.

tat, keltainen ovi ja luukku. Peltikatto.

Luonnehdinta: Perinteinen pienimittakaavainen pihapiiri alkuperäisasussa, useita pihaa rajaavia ulkorakennuksia.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Erittäin hyvin säilynyt perinteinen pihapiiri, jolla huomattava rakennus- ja kulttuurihistoriallinen arvo. Maisemallisesti merkittävä sijainti keskellä kylää, mikä tuo kohteelle myös maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 1 (sininen)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana pihakokonaisuutena.

Ylhäällä vasemmalla: Talonpoikaistalon (A) aikakaudelle tyypillinen korkea kuisti kuvassa vasemmalla, navetta (C) ja ulkorakennus (D) rajaa pihaa pohjoiseen.

Ylhäällä oikealla: Pihaan kuljetaan ulkorakennuksen (D) ja liiterin (E) välistä.

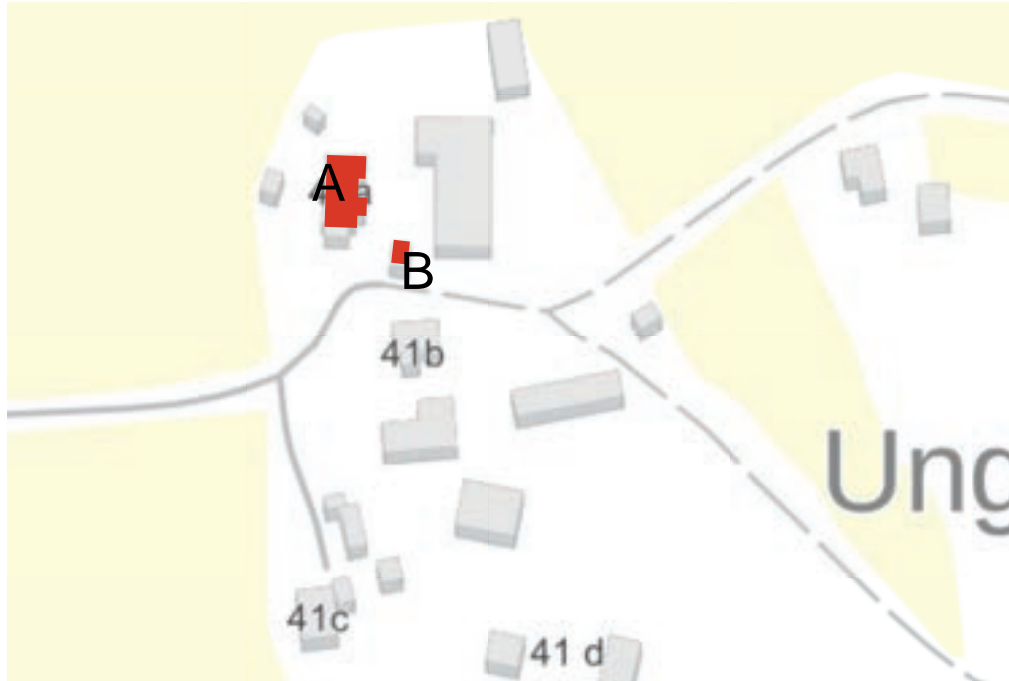

Ylhäällä vasemmalla: Piha on löyhästi umpeen rakennettu kaikilla sivuilla ja sillä on huomattavaa maisema-arvoa. Ulkorakennus (D) kuvassa vasemmalla, liiteri (E) keskellä ja oikealla aitta (F).

Ylhäällä keskellä: Aitta (F) är hyvin säilynyt.

Ylhäällä oikealla: Aitta (B) toimii halkovarastona.

Ohessa oikealla: Talonpoikaistalon (A) pohjoispäty.

Kohde nro 19.

49941000010062K

Viljo Tikkala

Osoite: Isokarkkimalantie 41A, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A), aitta (B)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1937

Kerrosluku: 1+ullakko

Sokkeli: betoni

Runko: rankarakenne

Julkisivumateriaali: viistoponttivuoraus

Väri: kermanvalkoinen, ruskeat nurkat ja listoitukset, ruskeat ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: ruskea saumapelti

Sisäänkäynti: ulko-ovi poikkipäädystä katoksen alla

Ylhäällä oikealla: 1930-luvun talonpoikaistalon (A) alkuperäinen ilme on kadonnut väritysmuutosten ja julkisivuremontin myötä. Aitta (B) kuvassa oikealla.

Aitta (B)

Vuoraamaton hirsirunkoinen aitta vuosiluvulla 1761, punamullattu, valkoinen listoitus ja nurkkakotelot, keltainen luukku ja kalanruoto-ovi.

Luonnehdinta: Elävä maatalousympäristö vanhalla tilalla, jossa rakennuksia eri aikakausilta. Näkyvä sijainti maisemassa. Moneen kertaan laajennetulla asuinrakennuksella epäselvä luonne.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Asuinrakennus on ilmeeltään voimakkaasti väärin, mutta omaa tiettyä rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Julkisivuilmeen palauttamista suositellaan. Aitta on hyvin säilynyt ja erittäin vanha, mikä tuo sille huomattavan rakennus- ja kulttuurihistoriallisen arvon.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: aitta: 1 (sininen)

Suoielutoimienpöide: aitta merkitään osavleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti

Ylhäällä vasemmalla: 1930-luvun talonpoikaistalo (A) pihasta katsottuna.

Oheassa oikealla: Komean, kevyesti liuhaseinäisen, vuodelta 1761 juontuvan vilja-aitan detailointi on huolella tehty.

arvokkaana rakennuksena

Ylhäällä vasemmalla: Vilja-aitalla on näkyvä sijainti pihapiirissä ja sillä on korkea kulttuurihistoriallinen arvo. Se viestii tilan erittäin pitkästä historiasta.

Kohde nro 22.

49941000090012L

Sjöberg

Osoite: Karkkimalantie 394, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: entinen kaupparakennus

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: asuinrakennus (A)

Asuinrakennus (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: kauppa

Rakennusvuosi: 1935

Kerrosluku: 2

Sokkeli: betoni

Runko: rankarakenne

Julkisivumateriaali: vaakaviistoponttivuoraus

Väri: harmaa, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: jyrkkä auma

Kattomateriaali: alkuperäinen ruskea saumapelti

Sisäänkäynti: kuisti pihan puolella

Kunto: hyvä

Luonnehdinta: Asuinrakennus luonteikkaalla yleishahmolla ja aikakauden klas-sisoivalle varhaiselle funktionalismille tyypillisellä kattomuodolla. Rakennettiin

Ylhäällä oikealla: Entinen kauppatalo rakennettiin uusklassismin ja funktionalismin välisenä murruskautena, mikä ilmenee sen korkeasta ryhdikkästä hahmosta, tässä tieltä katsottuna.

alkujaan kaupparakennukseksi.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Hahmoltaan säilynyt mutta julkisivuilmeeltään vääristynyt kaupparakennus, jolla rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Maisemallisesti merkittävä sijainti tien vieressä, mikä tuo sille myös maisemallista arvoa. Julkisivuilmeen palauttamista tien suuntaan suositellaan.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana rakennuksena

Ylhäällä vasemmalla keskellä: Entisen kauppatalon julkisivu tielle on kokenut muutoksia ja sen historiallinen luonne on vääristynyt.

Ylhäällä oikealla: Rakennuksen luonteikas siluetti korkeine aumakattoineen, etelästä katsottuna.

Kohde nro 24.

49941000090015P

Anders Svarfvar

Osoite: Karkkimalantie 416, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A), pikkumökki (B) ulkorakennusriivit (C) ja (D)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: siirretty Grönvikin lasitehtaalta vuonna 1913, alkuperäinen rakennusvuosi 1883

Kerrosluku: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: rimalaudoitus, ylhäällä vaakaviistopontti

Väri: punainen, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat, valkoiset päetykolmiot

Kattomuoto: harjakatto, jossa poikkipäät tielle

Kattomateriaali: saumattu peltikatto

Sisäänkäynti: kuisti vuodelta 1969

Kunto: hyvä

Ylhäällä oikealla: Pihapiiri monine ulkorakennuksineen on merkityksellinen tiemaisemalle. Talonpoikaistalo (A) kuvassa vasemmalla, pikkumökki (B) keskellä ja ulkorakennus (D) pellonreunassa laitimmaisena oikealla.

Pikkumökki (B)

Hirsirunkoinen pikkumökki, punainen rimalaudoitus, valkoiset nurkat, listoitukset ja ikkunat, pieni valkoinen päätykolmio. Saumapeltikate.

Ulkorakennus (C) ja (D)

Hirsirunkoiset ulkorakennusrivit 1900-luvun alusta, paikallisesti tyypillinen aukotus. Osittain vuoraamaton, osittain rimalaudoituksella. Punainen, valkoiset nurkat, listoitukset ja ikkunat, keltaiset luukut ja ovet.

Luonnehdinta: Varoen modernisoitu perinteinen talonpoikaistalo 1900-luvun alun ulkoasussa aikakaudelle tyypillisessä pihapiirissä, jossa L-mallinen ulkorakennusrivi rajaa pihaa. Näkyvä sijainti tiemaisemassa.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Ilmeeltään hyvin säilynyt perinteinen pihakokonaisuus, jolla rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Maisemallisesti merkittävä sijainti tien vieressä, mikä tuo sille myös maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana pihakokonaisuutena

*Ylhäällä vasemmalla: Talonpoikaistalo (A) on modernisoinnista huolimatta säilyttänyt 1900-luvun alun ilmeensä aikakaudelle tyypillisine poikkipäätyineen, valkoisine päätykolmioineen ja neliömäisine vintin ikkunoineen. Taustalla ulkorakennus (D).
Ylhäällä oikealla: Talonpoikaistalo tieltä katsottuna.*

Ylhäällä vasemmalla: Talonpoikaistalon (A) pihan puolella on uudistettu 1960-luvun laajennus. Ylhäällä oikealla: Ulkorakennus (D) rajaa pihaa peltomaiseman suuntaan. Ohessa oikealla: Ulkorakennus (C) on osittain hirsirakenteinen ja osittain rankarunkoinen ja sitä on varovasti sovitettu uusiin tarpeisiin.

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Kohde nro 25.

49941000010024B

John Warg

Osoite: Karkkimalantie 417, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A), L-mallinen ulkorakennus (B)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1931

Kerrosluku: 1+ullakko

Sokkeli: betoni

Runko: rankarakenne

Julkisivumateriaali: rimalaudoitus

Väri: punainen, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harjakatto, jonka molemmilla lappeilla luonteikkaat kaksinkertaiset poikkipäädtyt.

Kattomateriaali: punainen saumapelti

Sisäänkäynti: alkuperäinen kuisti, jossa vintinikkuna ja harjakatto

Kunto: hyvä

L-mallinen ulkorakennus (B)

Ylhäällä oikealla: 1930-luvuntalonpoikaistalo (A) kuvassa oikealla kaksine poikkipäytyineen r, ulkorakennus (B) kuvassa vasemmalla.

L-mallinen rankarakenteinen ulkorakennus, rimalaudoitus ja aaltopeltikatto. Punainen, valkoiset nurkat ja listoitukset, keltaiset ovet ja ikkunat.

Luonnehdinta: Luonteikkaasti toteutettu talonpoikaistalo 1930-luvulta. Aikakaudelle tyypillinen L-mallinen ulkorakennusrivi rajaa pihaa. Näkyvä sijainti maisemassa kylätien ja joen välissä.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Ilmeeltään hyvin säilynyt ja aikakaudelle tyypillinen pihapiiri, jolla rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Maisemallisesti merkittävä sijainti tien vieressä, mikä tuo sille myös maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

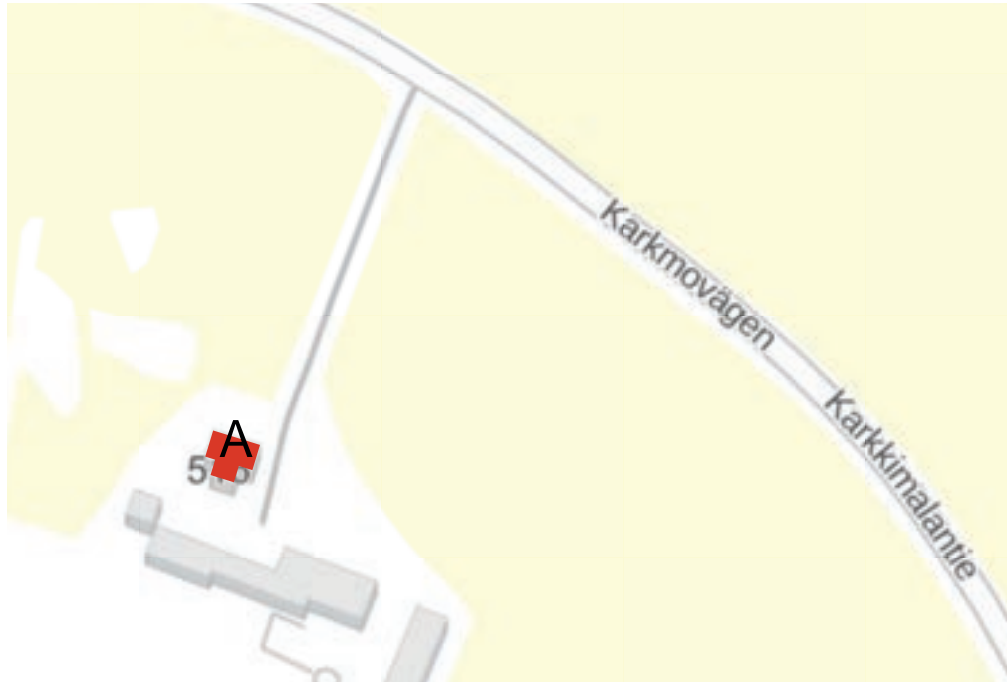
Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana pihakokonaisuutena

Ylhäällä vasemmalla: Talonpoikaistalon (A) erikoisessa pihajulkisivussa on kerrostumia eri ajoilta.

Ylhäällä oikealla: Näkyvä sijainti tiemaisemassa tuo kohteelle maisemallista arvoa. Tässä idästä katsottuna.

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Kohde nro 26.

49941000220000S

Alfred Dahlman

Osoite: Karkkimalantie 516, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1918

Kerrosluku: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi, betoni

Runko: hirsi, rankarakenne

Julkisivumateriaali: kapea rimalaudoitus

Väri: punainen, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat, valkoiset päetykolmiot

Kattomuoto: Harjakatto, jossa poikkipääty tielle

Kattomateriaali: nauhapelti

Sisäänkäynti: laajennettu poikkipääty pihan puolella, jossa sisäänkäynti raskaan katoksellisen parvekkeen alla.

Kunto: hyvä

Ylhäällä oikealla: Talonpoikaistalon (A) tienpuoleisen julkisivun 1900-luvun alun ilme on säilynyt.

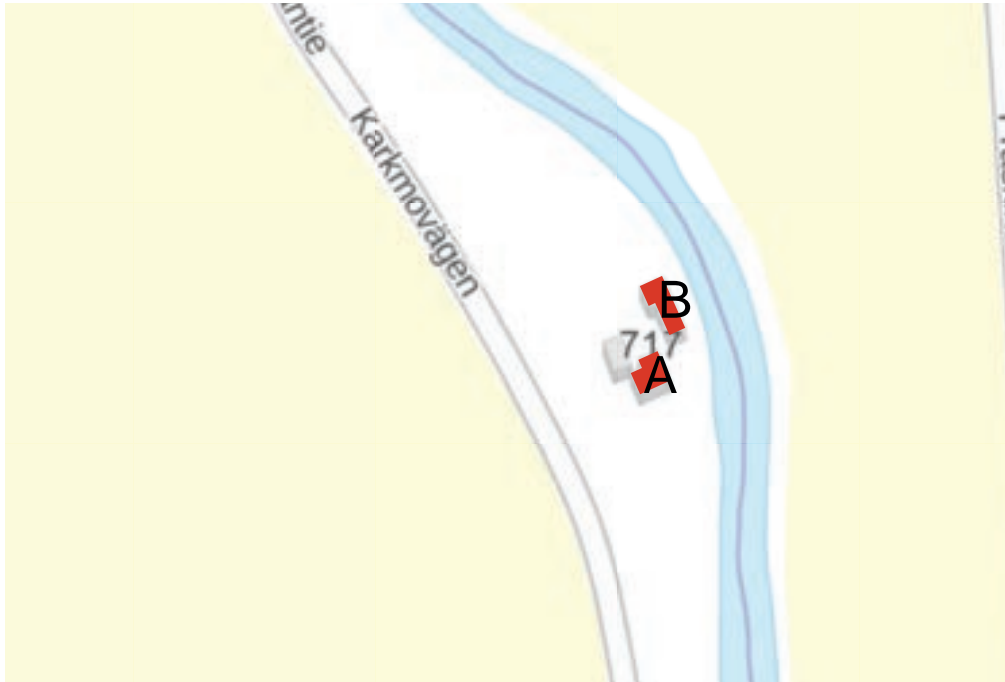
Luonnehdinta: Osittain modernisoitu, osittain ilmeeltään palautettu perinteinen talonpoikaistalo elävässä maatalousympäristössä, jossa ulkorakennus rajaa pihaa.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Yleishahmoltaan ja tienpuoleiselta julkisivultaan säilynyt uusjakotila, jolla rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Maisemallisesti merkittävä sijainti tien vieressä, mikä tuo sille myös maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana rakennuksena

Ylhäällä vasemmalla: Talonpoikaistaloa (A) on laajennettu pihan puolelle poikkipäädellä, jonka parveke dominoi sen ilmettä.

Kohde nro 28.

499410.

Osoite: Karkkimalantie, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: pientila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A), ulkorakennus (B)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: tyhjillään

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1900

Kerrosluke: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: rimalautoitus

Väri: punamullattu, punaiset nurkat, valkoinen listoitus ja ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: pelti

Sisäänkäynti: kapea pariovi julkisivussa luonteikkaalla listoituksella

Kunto: täysin rapautunut, osa alkuperäisistä rakennusosista on säilynyt

Ulkorakennus (B)

Rapautunut, pieni hirsirunkoinen ulkorakennus, punamullattu pystylautavuoraus, valkoiset listat, keltaiset luukut ja ovet.

Ylhäällä oikealla: Huolella tehty pientilan asuintalo (A) on rappeutunut ja kasvuston peittämä.

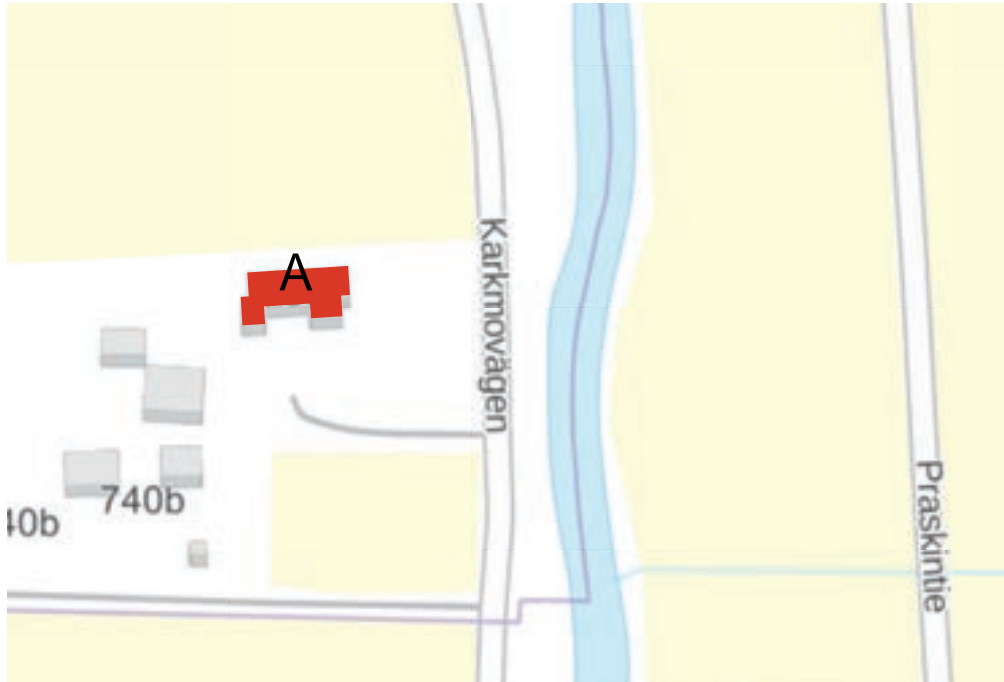
Luonnehdinta: Täysin rappeutunut pientila, jossa huolella työstetyt rakennusdetaljit, kuten ovet ja ikkunat.

Säilyneisyys ja arvottaminen:-

Kulttuurihistoriallinen luokitus:-

Suojelutoimenpide: -

Ylhäällä oikealla: Rappeutuneeseen pientilaan kuuluu myös ulkorakennus (B).

Kohde nro 30.

49941000020052U

Osoite: Karkkimalantie 736, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: asuinrakennus

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: asuinrakennus (A)

Asuinrakennus (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1952, laajennettu myöhemmin

Kerrosluku: 1+ullakko

Sokkeli: betoni

Runko: rankarakenne

Julkisivumateriaali: julkisivupelti pystyviistoponttiprofiililla

Väri: vaalean keltainen, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: vihreä peltikatto

Sisäänkäynti: kuisti

Kunto: hyvä

Luonnehdinta: Aikakaudelle tyypillinen asuinrakennus jälleenrakennusajalta, laajennettu myöhemmin kookkaalla klassisoivaan kartanon huvimajatyyliin toteutetulla sisäänkäyntikuistilla

Säilyneisyys ja arvottaminen: Laajennusosa eroaa voimakkaasti tyyliltään,

Ylhäällä oikealla: Jälleenrakennuskauden asuinrakennusta on myöhemmin laajennettu sen tyylistä täysin poikkeavalla paviljonkimaisella lisärakennuksella.

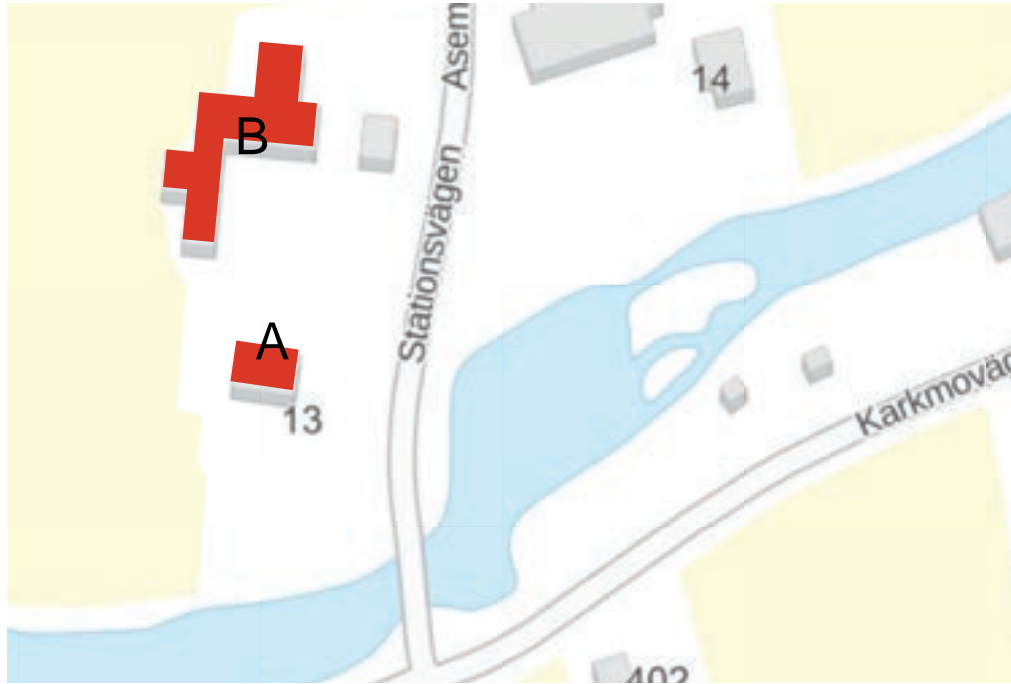

mutta alkuperäisosa on säilynyt hyvin ja on vaivatta tunnistettavissa ilmeeltään suhteellisen hyvin säilyneeksi rintamamiestaloksi, jolla tiettyä rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 3 (keltainen)

Suojelutoimenpide: -

Ylhäällä vasemmalla: Asuinrakennus on hahmoltaan aikakaudelle tyypillinen sen ilme on säilynyt verraten hyvin julkisivun vaihdosta huolimatta.

Kohde nro 31.

499410000500340.

Pada

Osoite: Asematie 13, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: asuinrakennus

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: asuinrakennus (A), ulkorakennus (B)

Asuinrakennus (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: sahailaitoksen johtajan asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1919

Kerrosluku: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: vaakaviistoponttivuoraus alhaalla ja kapea pystylautavuoraus ylhäällä

Väri: vaalean harmaa, keskiharmaat listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: mansardi

Kattomateriaali: tummanharmaa saumapeltikatto

Sisäänkäynti: leveä ja matala aumakattoinen kuisti

Kunto: hyvä

Ylhäällä oikealla: Sahailaitoksen johtajan asuinrakennus (A) toteutettiin maaseudulla harvinaiseen kaupunkimaiseen tyyliin. Tässä pihan puolelta pohjoisesta katsottuna.

Ulkorakennus (B)

Kookas ulkorakennus, osittain hirsirunkoinen, jossa punainen rimalaudoituus, valkoiset nurkat, listoitukset ja ikkunat, keltaiset ovet, osittain tiilimuurattu (lähellä sijainneen Tuovilan tiilitehtaan tiilistä?).

Luonnehdinta: Näyttävä asuinrakennus, jossa tyylipiirteitä sekä jugendista, nikkarityylistä ja uusrenessanssista, elävässä maatalousympäristössä, jossa aikakaudelle paikallisesti tyyppillinen läheisen tiilitehtaan tiilistä muurattu ulkorakennus.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Sahalaitoksen johtajan rakennuttama talo todistaa, yhdessä luonteikkaan paikallisesti tuotetuista tiilistä muuratun navettarakennuksen kanssa, kylän varhaisesta teollisuushistoriasta. Asuinrakennus on arkkitehtonisesti korkealaatuinen ja sillä on näkyvä sijainti sillan kupeessa joen varressa. Tämä yhteensä tuo kohteelle huomattavaa rakennus- ja kulttuurihistoriallista, sekä maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 1 (sininen)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana pihakokonaisuutena

Kohde nro 32.

Yllä: Taitekatto ja aukotus antaa asuinrakennukselle (A) myöhäisjugendin piirteitä. Julkisivut itään ja länteen.

499410000500107.

Mejeri

Osoite: Asematie, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: mejeri

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: ulkorakennus/entinen mejerirakennus (A)

Ulkorakennus (A)

Nykyinen käyttö: ulkorakennus

Alkuperäinen käyttö: meijeri

Rakennusvuosi: 1920

Kerrosluvu: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi

Runko: tiili

Julkisivumateriaali:-

Väri: punatiili

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: pelti

Sisäänkäynti: pihanpuoleisen päädyn julkisivussa

Kunto: hyvä

Rakennushistoria: Rakennettiin vuonna 1920 sveitsiläisen Baumgartnerin juustomeijerin meijerirakennukseksi. Sveitsiläiset toivat 1800-luvulla juustonvalmistamisen taidon Suomeen. Sveitsissä vallitsi matalasuhdanne ja he kokivat, että Suomessa, jossa oli tullivapautus Venäjän suuntaan, oli taloudelliset

Ylhäällä oikealla: Paikallisesta savitiilestä muurattu ulkorakennus (A) rakennettiin alkujaan Baumgartnerin juustolan meijerirakennukseksi.

edellytykset toiminnalle.

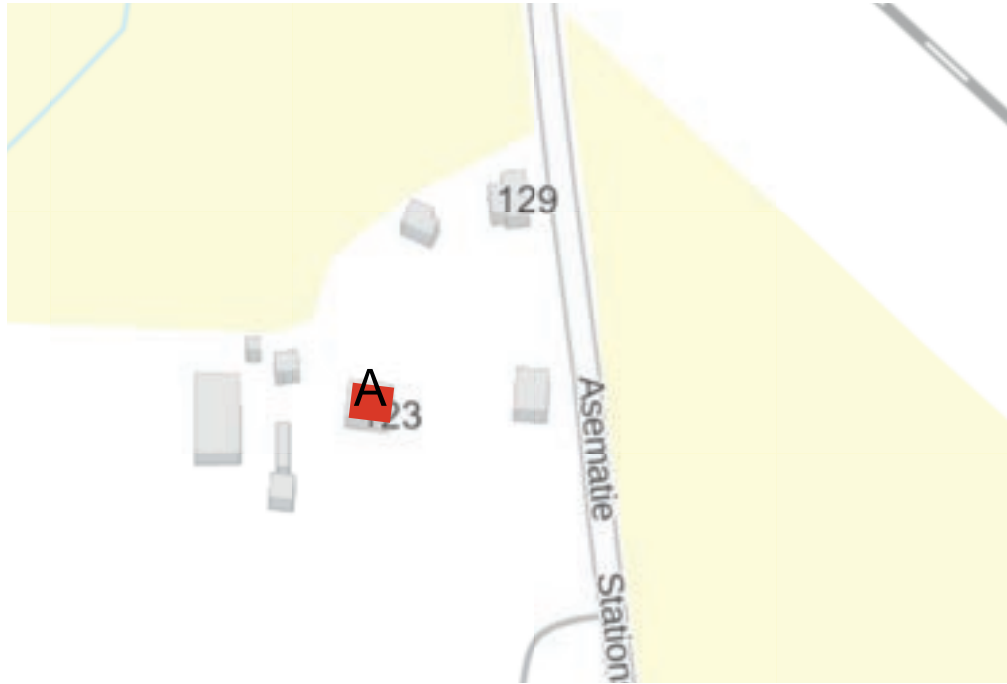
Luonnehdinta: Talousrakennus kevyesti poltetusta käsin lyödyistä tiilestä, kaari-ikkunat holvattuine aukkoineen.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Ulkoasultaan hyvin säilynyt meijerirakennus, jolla rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Maisemallisesti merkittävä sijainti tien vieressä, mikä tuo sille myös maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana rakennuksena.

Ylhäällä oikealla: Ulkorakennus (A) on taidokkaasti muurattu ja sillä on myös maisemallista arvoa osana tiemaisemaa. Tässä Näverbackvägeniltä pohjoisesta katsottuna.

Kohde nro 33.

499426000500004.

Leo Mäkylä

Osoite: Asematie 123, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: asuinrakennus (A)

Päärakennus (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1928

Kerrosluku: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi/betoni

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: vaihteleva vuoraus

Väri: valkoinen, valkoinen listoitus, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harjakatto poikkipäädyllä

Kattomateriaali: tumma tiiliprofiloitu pelti

Sisäänkäynti:-

Kunto: hyvä

Luonnehdinta: Uudistettu 1920-luvun asuinrakennus taiteellisesti muokatussa

Ylhäällä oikealla: Asuinrakennus (A) on muutettu tunnistamattomaan muotoon. Tässä pohjoisesta katsottuna.

pihapiirissä, jossa useita koristeellisia pienikokoisia piharakennuksia.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Ilmeeltään täysin vääristetty asuinrakennus, jolla rajoitettua rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus:-

Suojelutoimenpide: -

Kohde nro 34.

499426000100724.

Sand

Osoite: Asematie 129, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: pientila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: tyhjillään

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1919

Kerrosluku: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: kaksiosainen vuoraus, jonka alaosa pystyviistopontilla, muuten vaakaviistopontilla

Väri: punainen, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat punaiset nurkat ja ikkunavuorauksen koristeet

Kattomuoto: puoliaumattu harjakatto, jossa samaan tapaan toteutettu poikki-pääty tielle

Kattomateriaali: vihreä peltikatto

Sisäänkäynti: pulpettikattoinen kuisti rakennuksen sisäkulmassa, kuistin ikkunat ovat siniset ja pienruutuiset ja ovi on vihreä

Ylhäällä oikealla: Pihapiiri koostuu epätavallisen koristeellisesta talonpoikaistalosta (A) ja kuvassa oikealla näkyvästä rappeutuneesta ulkorakennuksesta. Tässä tieltä katsottuna.

Kunto: i behov av upprustning

Luonnehdinta: Talonpoikaistalo 1900-luvun alun ulkoasussa harvinaisin koristeellisin yksityiskohdin. Pihapiiriin kuuluu myös huonokuntoinen ulkorakennus.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Ilmeeltään hyvin säilynyt ja koristeellinen pienehkö talonpoikaistalo, jolla rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Maisemallisesti merkittävä sijainti tien vieressä, mikä tuo sille myös maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana rakennuksena

Ylhäällä vasemmalla: Talonpoikaistalossa on kuisti pihan puoleisessa sisäkulmassa. Ikkuna- ja ovenpuitteet on huolella veistetyt ja maalatut.

Ylhäällä oikealla: Talonpoikaistalon puolivalmatut päädyt ja kontrastoiva vihreä katto antaa sille harvinaisen koristeellisen ilmeen.

Kohde nro 35.

49941000013000J

Pumphuset

Osoite: Näverbackvägen 4, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: Pumppaamo

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: asuinrakennus (A), ulkorakennus (B)

Asuinrakennus (A)

Nykyinen käyttö: vapaa-ajan asunto

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1883

Kerrosluku: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: rimalaudoitus koristeellisine päätydetaljeineen ei alkuperäinen

Väri: punainen, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: aaltopelti

Sisäänkäynti: 1950-luvun aumakattoinen kuisti

Kunto: hyvä

Ulkorakennus, jossa pumppaamo (B)

Ylhäällä oikealla: Ulkorakennus pumppaamoinen (B) viestii erityisestä historiastaan VR:n 1800-luvun lopun maaseuturakennuksille tyypillisen arkkitehtuurinsa kautta. Kuvassa oikealla asuinrakennus (A). Katsottuna tieltä lounaasta.

Nykyinen käyttö: ulkorakennus

Alkuperäinen käyttö: Valtion rautatien pumppaamo

Rakennusvuosi: 1883

Sokkeli: lohkokivi ja betoni

Runko: hirsi/rankarakenne

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: aaltopelti

Julkisivumateriaali: alkuperäinen rimalaudoitus koristeellisine päätydetaljeineen

Väri: punainen, valkoinen listoitus ja nurkat, keltaiset ovet

Kunto: hyvä

Rakennushistoria: Kohde koostuu Valtion Rautatien rakennuttamasta Tuovilan rautatieaseman pumppaamosta ja siihen kuuluvasta pumppumestarin asun-

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

nosta. Vesi pumpattiin viereisestä Tuovilan joesta ja tankattiin rautatieasemalla höyryvetureihin. Rakennukset olivat alkuperäiskäytössään vuoteen 1925. 1950-luvulta lähtien kohde on toiminut vapaa-ajan asuntona.

Luonnehdinta: Luonteikas ja koristeellinen rautatierakennus, jossa jälkiä 1950-luvun modernisoinnista.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Pumppaamo on alkuperäiseltä ilmeeltään hyvin säilynyt, asuinrakennuksen julkisivuilmeen palauttamista suositellaan. Asemarakennuksen purkamisen jälkeen ovat nämä kylien ainoat rakennukset, jotka todistavat Tuovilan-Karkkimalan rautatiehistoriasta.

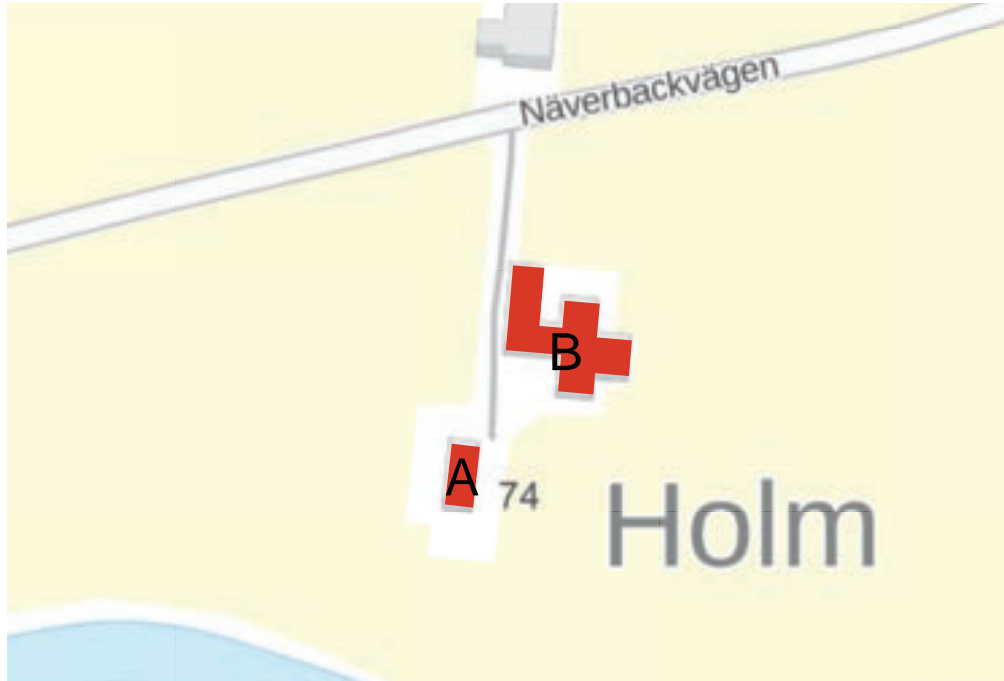
Huomattava rakennus- ja kulttuurihistoriallinen arvo. Maisemallisesti merkittävä sijainti tien vieressä, mikä tuo sille myös maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 1 (sininen)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana pihakokonaisuutena.

Ylhäällä vasemmalla: Pumppaamo (B) pihasta katsottuna.

Ylhäällä oikealla: Asuinrakennus (A) sijaitsee aivan joen partaalla. Tässä idästä katsottuna.

Kohde nro 36.

49941000070015J

Genberg, "Holm"

Osoite: Näverbackvägen 8, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonsikaistalo (A), ulkorakennus (B)

Talonsikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1924

Kerrosluku: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: rimalaudoitus

Väri: punamullattu, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harjakatto kaksine poikkipäätyineen

Kattomateriaali: saumapelti

Sisäänkäynti: luonteikas täyskorkea, mutterimallinen, aumakattoinen kuisti

Kunto: hyvä

Ulkorakennus (B)

Moniosainen L-mallinen ulkorakennusrivi pikkumökillä pihatietä vasten. Pik-

Ylhäällä oikealla: Hyvin säilynyt pihapiiri peltomaisemassa on maisemallisesti arvokas. Talonsikaistalo (A) kaksine poikkipäätyineen kuvassa vasemmalla. Idästä katsottuna.

kumökki ja hirsirunkoinen osa on rakennettu vähän ennen asuinrakennusta ja laajennettu vuonna 1962 muuratulla navetalla. Punamullattu, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat, keltaiset ovet ja luukut. Harjakatto saumapellillä.

Luonnehdinta: Hyvin säilynyt perinteinen talonpoikaistalo 1900-luvun alun ulkoasussa aikakaudelle tyypillisessä pihapiirissä, jossa L-mallinen ulkorakennusrivi rajaa pihaa. Näkyvä sijainti tiemaisemassa.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Ilmeeltään hyvin säilynyt perinteinen pihakokonaisuus, jolla huomattavaa rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Merkittävä sijainti tiemaisemassa, mikä tuo kohteelle myös maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 1 (sininen)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana pihakokonaisuutena.

Ylhäällä vasemmalla: Talonpoikaistalo (A) kaksine poikkipäätyineen ja luonteikkaine mutterikuisteineen.

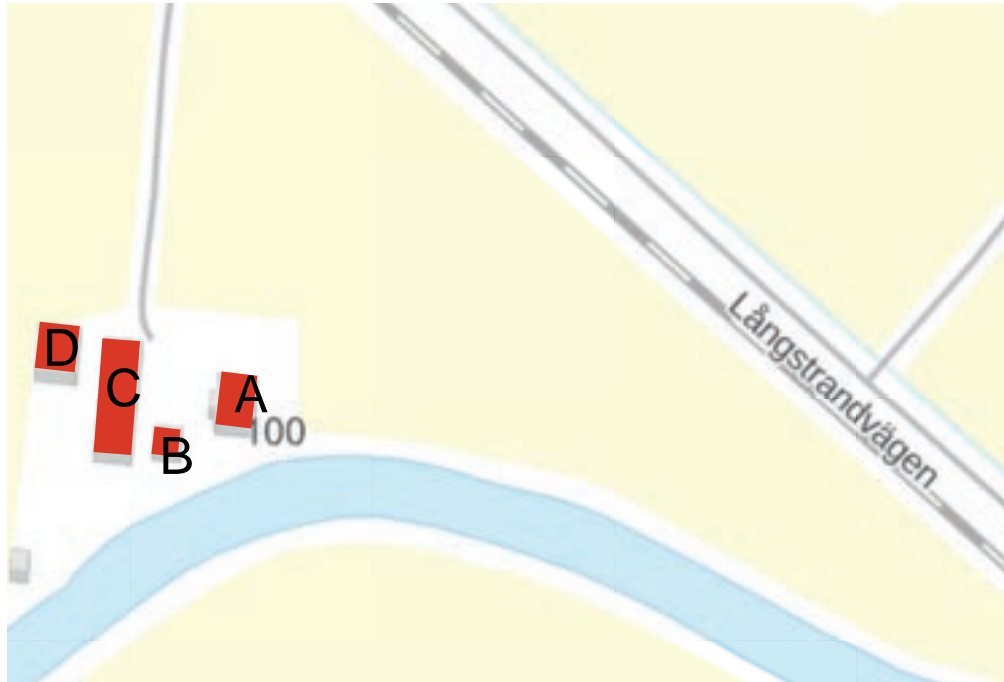
Ylhäällä oikealla: Alueellisesti tyypillinen koivurivi rajaa pihaa länteen ja on maisemallisesti merkittävä.

Yllä: Ulkorakennuskokonaisuuden (B) pihan puoleisessa päässä on pikkumökki. Kulmittainen muurattu osa rajaa pihaa itään.

Ohessa oikealla: Pihatien varren ulkorakennuskokonaisuuteen (B) kuuluva hirsirakenteinen ulkorakennusrivi, sijaitsee poikittain pikkumökkiin nähden.

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Kohde nro 37.

499410000200049.

Granholm, "Westermark"

Osoite: Näverbackvägen 10, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A), pikkumökki (B), navetta (C), ulkorakennus (D)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1924, laajennettu 1972

Kerrosluku: 1+ullakko

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Sokkeli: lohkokivi

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: rimalaudoitus

Väri: punainen, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: vihreä saumapelti

Sisäänkäynti: vuoden 1997 jälkeen rakennettu lasikuisti

Kunto: hyvä

Pikkumökki (B)

Hirsirunkoinen pikkumökki 1920-luvulta, myöhemmin levennetty. Punainen

Ylhäällä oikealla: Talonpoikaistalo (A) Kuvassa vasemmalla, pikkumökki (B) keskellä ja kuvassa oikealla piilottaa navetta (C).

rimalaudoitus, valkoinen listoitus ja nurkat, valkoiset ikkunat. Harjakatolla saumapeltikate.

Navetta (C)

Kookas ulkorakennus, jossa muurattu navettaosa ja rimalaudoitettu rankarakenteinen osa, Punainen vuoraus, valkoinen listoitus ja ikkunat, keltaiset ovet. Muuratusta osassa betonikattotiilet, puurakenteisessa osassa vihreä saumapelti.

Ulkorakennus (D)

Rankarakenteinen liiterirakennus, punainen rimalaudoitus, valkoinen listoitus, vihreät ovet. Toiselta lappeelta pidennetyllä harjakatolla peltikate.

Luonnehdinta: Laajennettu perinteinen talonpoikaistalo 1920-luvun pihapiirissä. Näkyvä sijainti tien varressa.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Laajennuksen takia ilmeeltään jokseenkin sotkuinen, mutta silti selvästi luettavissa oleva perinteinen talonpoikaistalo hyvin

säilyneessä aikakaudelle tyypillisessä pihapiirissä. Rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Maisemallisesti merkittävä sijainti tien vieressä, mikä tuo sille myös maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana pihakokonaisuutena.

Ylhäällä vasemmalla: Talonpoikaistaloa (A) on laajennettu useaan otteeseen pihan suuntaan ja sen ilme on jokseenkin epäselvä.

Ylhäällä oikealla: Talonpoikaistalon alkupeäinen ilme on säilynyt paremmin sen takapuolella. Ikkunat on vaihdettu.

Seuraavalla sivulla;

Ylhäällä vasemmalla: Talonpoikaistalon (A) pääty joelle etelään päin.

Ylhäällä oikealla: Pikkumökkiä (B) on laajennettu jatkettun kattolapteen alle.

Oheassa vasemmalla: Navetta (C) on osittain savitiilestä muurattu ja osittain puurakenteinen.

Oheassa oikealla: Navetan (C) pääty pihatielle, Kuvassa oikealla pilkottaa ulkorakennus (D).

Kohde nro 38.

499410000200647.

Bengs

Osoite: Näverbackvägen 11, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: asuinrakennus

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: asuinrakennus (A)

Asuinrakennus (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1936

Kerrosluku: 1+ullakko

Sokkeli: betoni

Runko: rankarakenne

Julkisivumateriaali: julkisivupelti pystyviistoponttiprofiililla

Väri: keltainen, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: punainen konesaumapelti

Sisäänkäynti: harjakattoinen kuisti

Kunto: hyvä

Ulkorakennus (B)

Rankarakenteinen ulkorakennus betoniperustuksella, punainen rimalaudoitus,

Ylhäällä oikealla: Asuinrakennuksen (A) hahmo ja yleisilme on säilynyt julkisivu- ja ikkunavaihdosta huolimatta ja sillä on maisemallista arvoa avoimessa maisemassa. Tässä Näverbacksvägeniltä etelästä katsottuna.

valkoinen listoitus, keltaiset ovet. Aaltopeltikatto.

Luonnehdinta: Modernisoitu 1930-luvun talo näkyvällä sijainnilla metsänreunassa.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Yleishahmoltaan säilynyt 1930-luvun talo, jolla tiettyä rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Maisemallisesti merkittävä sijainti tien vieressä, mikä tuo sille myös maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 3 (keltainen)

Suojelutoimenpide: -

Ylhäällä oikealla: Asuinrakennuksen (A) alkuperäinen julkisivuvuoraus on korvattu julkisivupelillä.

Ylhäällä vasemmalla: Ulkorakennus (B) pihatieltä katsottuna.

Kohde nro 39.

49941000020047N

Mänty

Osoite: Näverbackvägen, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: mäkitupa

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: mäkitupa (A), ulkorakennus

Mäkitupa (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1915

Kerrosluku: 1+ullakko

Sokkeli: betoni

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: rimalauditus

Väri: punainen, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: kattopelti

Sisäänkäynti: yksinkertainen harjakattoinen moderni kuisti

Kunto: hyvä

Ulkorakennus (B)

Pieni ulkorakennusrivi, jossa vanhempi hirsirunkoinen osa ja nuorempi ranka-

Ylhäällä oikealla: Mäkituvan (A) alkuperäinen ilme on vääristynyt aukotusmuutosten seurauksena.

rakenteinen osa. Punamullattu hirsipinta ja punainen rimalautoitus, valkoinen listoitus, keltaiset ja siniharmaat ovet. Harjakatto aaltopellillä.

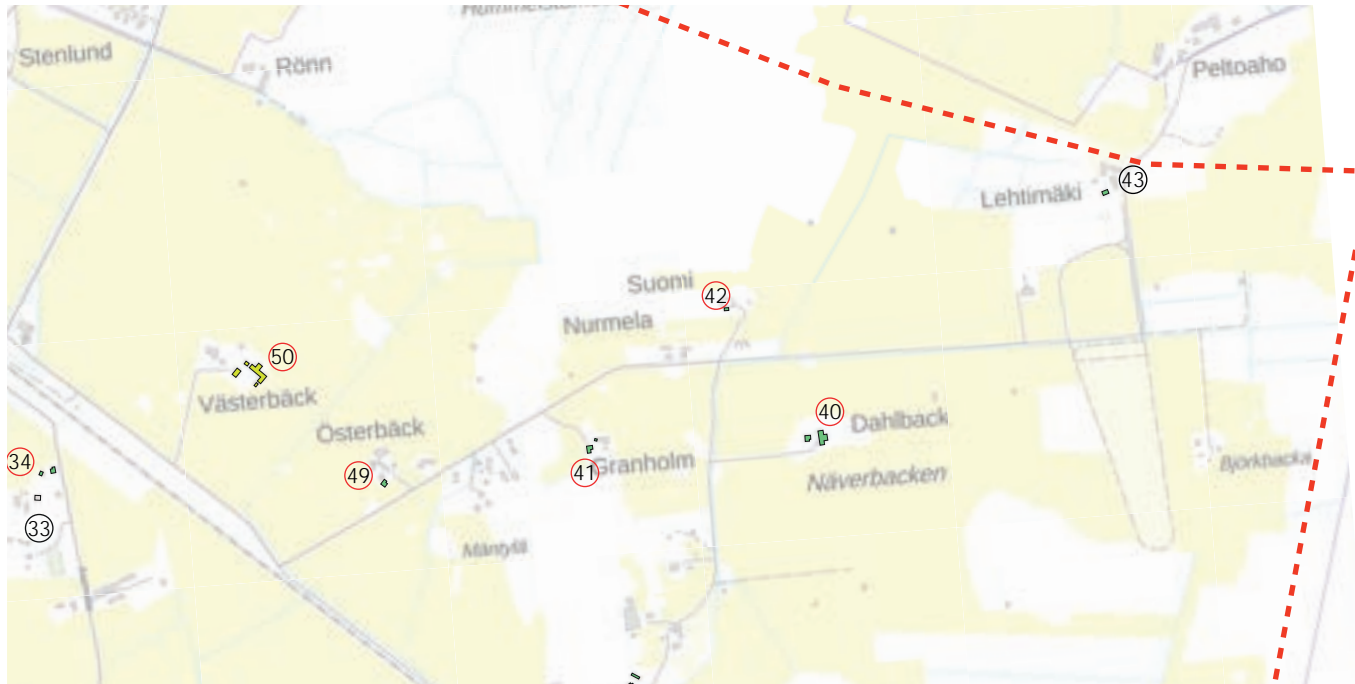
Luonnehdinta: Luonteeltaan modernisoitu perinteinen mäkitupa pienipiirteisessä kivisessä mäkiympäristössä.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Ilmeeltään vääristynyt perinteinen mäkitupa, jolla rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Alkuperäisen aukotuksen palauttamista suositellaan.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: -

Ylhäällä oikealla: Pienipiirteinen (B) ulkorakennus suuren siirtolohkareen takana viestii mäkitupalaiten elintasosta ja -ehdoista.

- Selvitysalueen rajaviiva
- Kulttuurihistoriallinen luokitus
- Suojeltava arvokas kohde

Kohde nro 40.

49941000150006W

Dahlback

Osoite: Näverbackvägen 20, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A), ulkorakennus (B)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1925

Kerrosluku: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi

Runko: hirsi/rankarakenne

Julkisivumateriaali: rimalaudoitus

Väri: punainen, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: saumapelti

Sisäänkäynti: sisäänkäynti suoraan julkisivussa poikkipäädyn sivussa

Kunto: hyvä

Ulkorakennus (B)

Kookas, osittain hirsirunkoinen punamullattu ulkorakennusrivi, osittain vuoraa-

Ylhäällä oikealla: Suuri talonpoikaistalo (A) 1920-luvulta on hyvin säilynyt mutta on seissyt autiona jo pitkään.

maton, osittain rimalaudoitettu, valkoiset nurkat ja listoitukset, keltaiset ovet ja luukut. Harjakatto kattopellillä

Luonnehdinta: Talonpoikaistalo 1920-luvun alkuperäisasussa korkealla kivisellä mäellä. Kookas samanikäinen ulkorakennus rajaa pihaa metsään päin.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Ilmeeltään hyvin säilynyt ja perinteinen talonpoikaistalo, jolla rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Maisemallisesti merkittävä sijainti tien vieressä, mikä tuo sille myös maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana pihakokonaisuutena

*Ylhäällä vasemmalla: Talonpoikaistalo pihatieltä etelästä katsottuna.
Ohessa oikealla: Pihapiirin suuri ulkorakennus (B)*

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Kohde nro 41.

4994100020075K

Bernhardas

Osoite: Villvällvägen 60, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A), aitta (B),

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: siirretty Voitbystä vuonna 1917, alkuperäinen rakennusvuosi noin 1850

Kerrosluku: 1+ullakko

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Sokkeli: lohkokivi

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: rimalaudoitus

Väri: punainen, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: saumapelti

Sisäänkäynti: luonteikas matala aumakattoinen kuisti rakennuksen sisäkulmassa, koristeelliset kapeat ja pieniruutuiset ikkunat

Kunto: hyvä

*Ylhäällä oikealla: Talonpoikaistalo (A) on säilyttänyt hyvin 1900-alun luonteensa. Tässä luotes-
ta pihatieltä katsottuna.*

Aitta (B)

Vuoraamaton hirsirunkoinen vilja-aitta, punamullattu, paljaat nurkat, valkoinen 1850-luvun tyylinen listoitus, keltainen ovi ja luukku.

Luonnehdinta: Perinteinen talonpoikaistalo pienimittakaavaisessa pihapiirissä, jossa vanhempi vilja-aitta sekä uusi, mutta perinteisesti toteutettu L-mallinen ulkorakennusrivi rajaa pihaa

Säilyneisyys ja arvottaminen: Ilmeeltään hyvin säilynyt perinteinen talonpoikaistalo, jolla rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Maisemallisesti merkittävä sijainti tien vieressä, mikä tuo sille myös maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana pihakokonaisuutena

Ylhäällä vasemmalla: Talonpoikaistalon (A) koristeellinen kuisti pihan puoleisessa sisäkulmassa. Ylhäällä oikealla: Pihapiiriin kuuluu myös hirsirakenteinen empiretyylinen vilja-aitta (B), joka on siirretty tänne Voitbystä yhdessä talon kanssa.

Kohde nro 42.

49941000050015W

Suomi

Osoite: Näverbackvägen 101, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: ulkorakennus (A)

Ulkorakennus (A)

Vuoraamaton hirsirunkoinen ulkorakennus, punamullattu, valkoiset nurkat ja listoitukset, keltaiset ovet ja luukut. Harjakatolla aaltopelti.

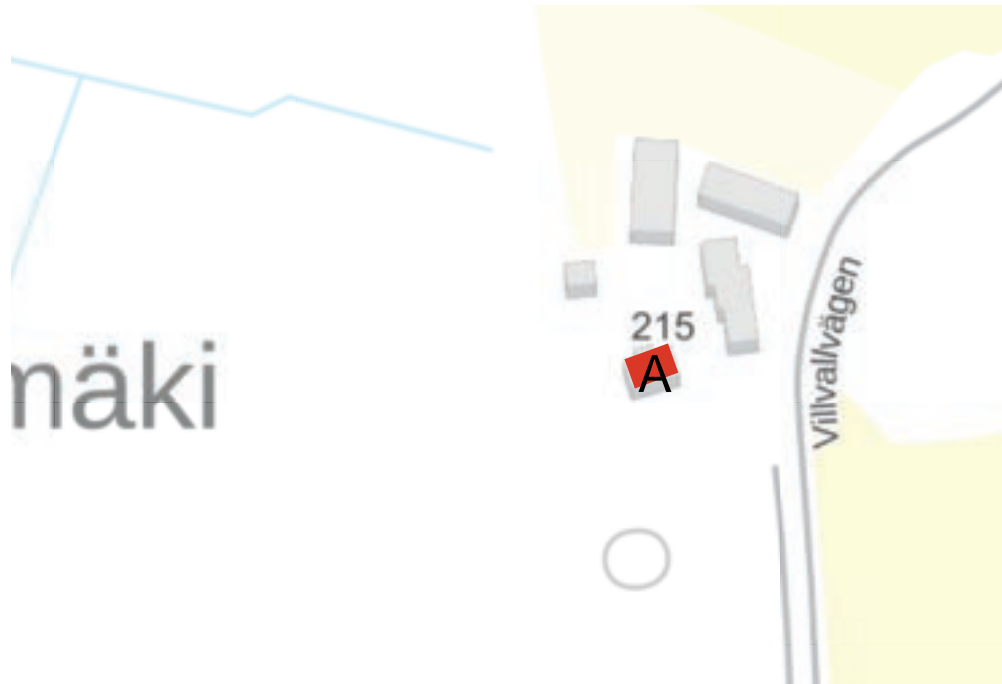
Luonnehdinta: Yksinäinen perinteinen makasiini uusjakotilalla, jonka pää- sekä muut rakennukset tuhoutuivat hiljattain tulipalossa.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Ilmeeltään hyvin säilynyt perinteinen talousrakennus, jolla rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana rakennuksena, siirto toiseen paikkaan voi olla hyväksyttävissä

Ylhäällä oikealla: Kaksiosainen hirsirakenteinen ulkorakennus (A) on erittäin hyvin säilynyt ja ainut, mitä vanhasta pihapiiristä on jäljellä tuhoisan tulipalon jälkeen. Koillisesta katsottuna.

Kohde nro 43.

49941000080027H

Lehtimäki

Osoite: Näverbackvägen 215, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: siirretty Vaasasta vuonna 1932, alkuperäinen rakennusvuosi ei tiedossa

Kerrosluku: 1+ullakko

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Sokkeli: betoni

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: vaakaviistoponttivuoraus

Väri: punainen, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: musta aaltopelti

Sisäänkäynti: moderni kuisti

Kunto: hyvä

Luonnehdinta: Modernisoitu 1930-luvun talonpoikaistalo elävässä hevosur-

Ylhäällä oikealla: Talonpoikaistalon (A) julkisivuilme on säilytetty remontissa. Tässä tieltä etelästä katsottuna.

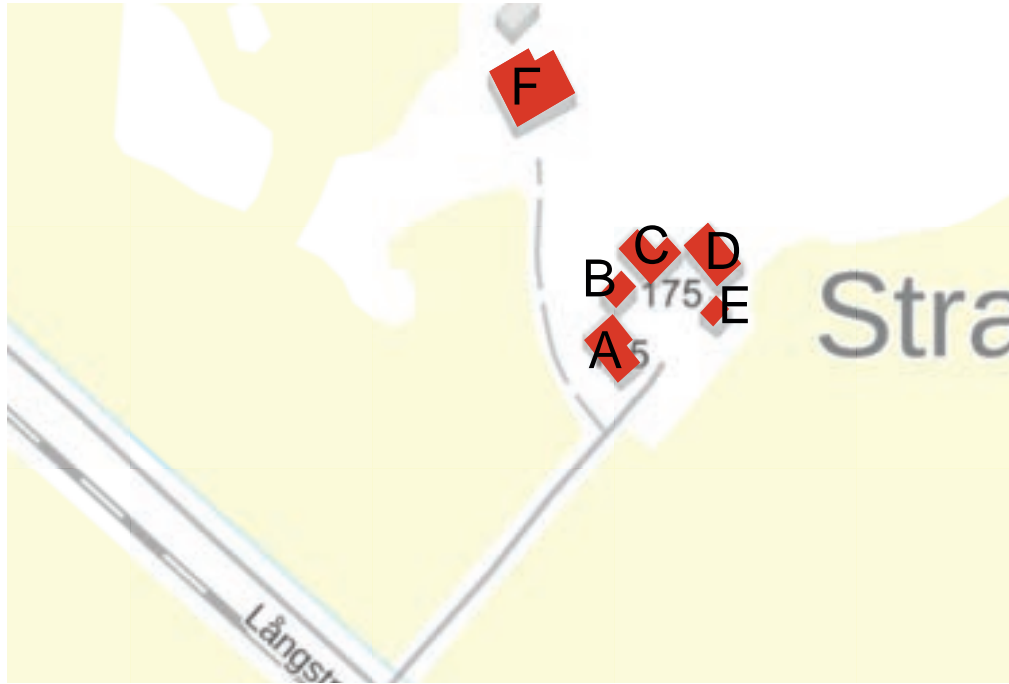
heiluympäristössä.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Ilmeeltään säilynyt talonpoikaistalo, jolla tiettyä rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 3 (keltainen)

Suojelutoimenpide: -

Ylhäällä oikealla: Talonpoikaistalo (A) pihasta katsottuna.

Kohde nro 44.

49941000030007Y

Rönholm

Osoite: Långstrandvägen 175, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A), pikkumökki (B), ulkorakennus (C), navetta (D), aitta (E), riihi (F)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1919

Kerrosluvu: 1+ullakko

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Sokkeli: lohkokivi

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: rimalaudoitus

Väri: punainen, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: saumapelti

Sisäänkäynti: matala laajennus vuodelta 1967

Kunto: hyvä

Pikkumökki (B)

Hirsirunkoinen pikkumökki, punainen rimalaudoitus, valkoiset nurkat ja listoi-

Ylhäällä oikealla: Pihapiirillä on huomattava maisemallinen arvo osana tiemaisemaa. Katsottuna Långstrandsvägenillä kaakosta.

tukset, valkoiset ikkunat. Keltainen luukku i ullakkopäädysssä. Harjakatto saumapellillä

Ulkorakennus (C)

Rankarakenteinen ulkorakennus, punainen rimalaudoitus, valkoinen listoitus, valkoiset ikkunat, keltaiset luukut ja ovet. Harjakatto kattopellillä

Navetta (D)

Vuoraamaton hirsirunkoinen navettaosa korkealla lohkokiviperustuksella, paljaat nurkat, osittain rankarakenteinen pystylaudoitettu osa, punainen, valkoinen listoitus, valkoiset ikkunat, keltaiset luukut ja ovet. Harjakatto kattopellillä. Ulkohyyskä toisessa päässä.

Aitta (E)

Vuoraamaton hirsirunkoinen aitta otsa-aittatyypin, paljaat nurkat. Punamulattu, valkoinen listoitus, keltainen luukku ja ovi, luukun vuoraus empiretyylinen.

Riihi (F)

Hirsirunkoinen riihi, jossa molempien kattolappeiden kohdalla tyypilliset rankarakenteiset laajennukset. Maalaamaton. Aaltopeltikatto.

Luonnehdinta: Perinteinen talonpoikaistalo, jossa 1960-luvun laajennus hyvin hoidetussa pihapiirissä, jossa L-mallinen ulkorakennus rajaa pihaa. Pikkumökin aukotus ei alkuperäinen. Näkyvä sijainti maisemassa.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Ilmeeltään hyvin säilynyt perinteinen maatalo, jolla rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Maisemallisesti merkittävä sijainti tien vieressä, mikä tuo sille myös maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana pihakokonaisuutena.

Ylhäällä vasemmalla: Talonpoikaistaloa (A) on laajennettu pihan puolelle 1960-luvulle tyypillisellä pannuhuoneosalla. Myös aukotusta on muutettu.

Ylhäällä oikealla: Talonpoikaistalon pääty luoteeseen. Taustalla pikkumökki (B). Oheassa oikealla: Pikkumökin (B) julkisivuilme on 1950-luvulta.

Seuraavalla sivulla:

Ylhäällä vasemmalla: Ulkorakennus (C) ja navetta (D) rajaa pihaa metsän suuntaan pohjoiseen.

Ylhäällä oikealla: Navetassa (D) on korkea lohkokivijalka ja myöhemmin lisätty traktoriportti.

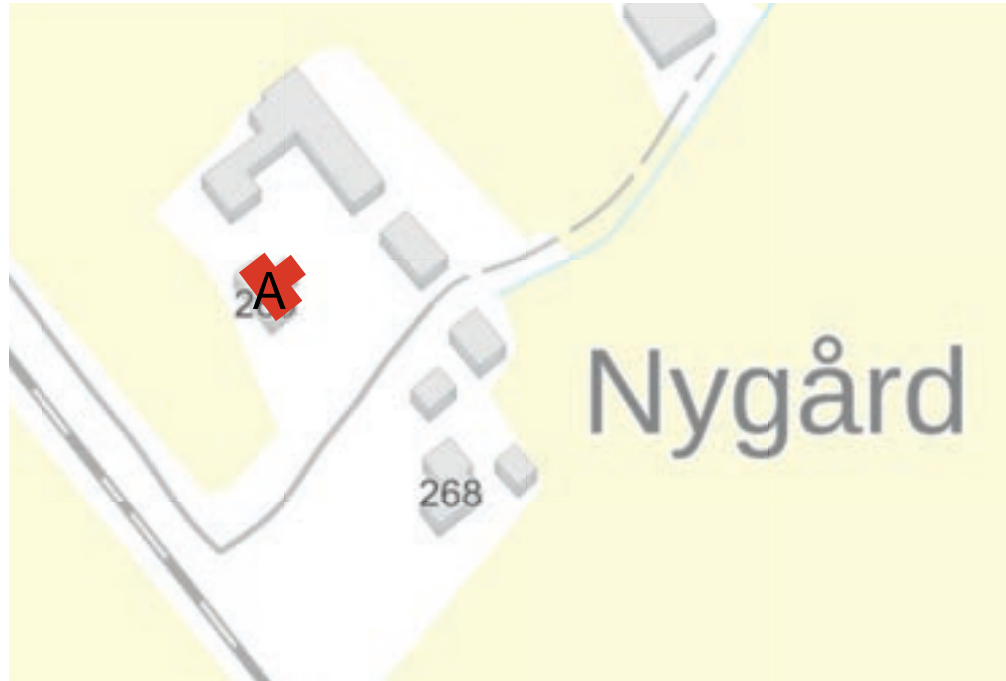
Oheassa vasemmalla: Vilja-aitta (E) on otsa-aitta-tyyppiä ja sen luukunvuorauksen kolmiopäätysaiheessa on empiren tyyliä.

Pihapiiriin kuuluu myös hyvin säilynyt riihi (F).

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Kohde nro 45.

49941000010060H

Ulfves

Osoite: Långstrandvägen 269, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: siirretty kylältä vuonna 1922, alkuperäinen rakennusvuosi 1850

Kerrosluku: 1+ullakko

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Sokkeli: lohkokivi

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: rimalaudoitus

Väri: punainen, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: saumapelti

Sisäänkäynti: sisäänkäynti täyskorkeassa poikkipäädysssä vuodelta 1984, jossa katollinen parveke

Kunto: hyvä

Ylhäällä oikealla: Talonpoikaistalo (A) katsottuna Långstrandvägeniltä etelästä.

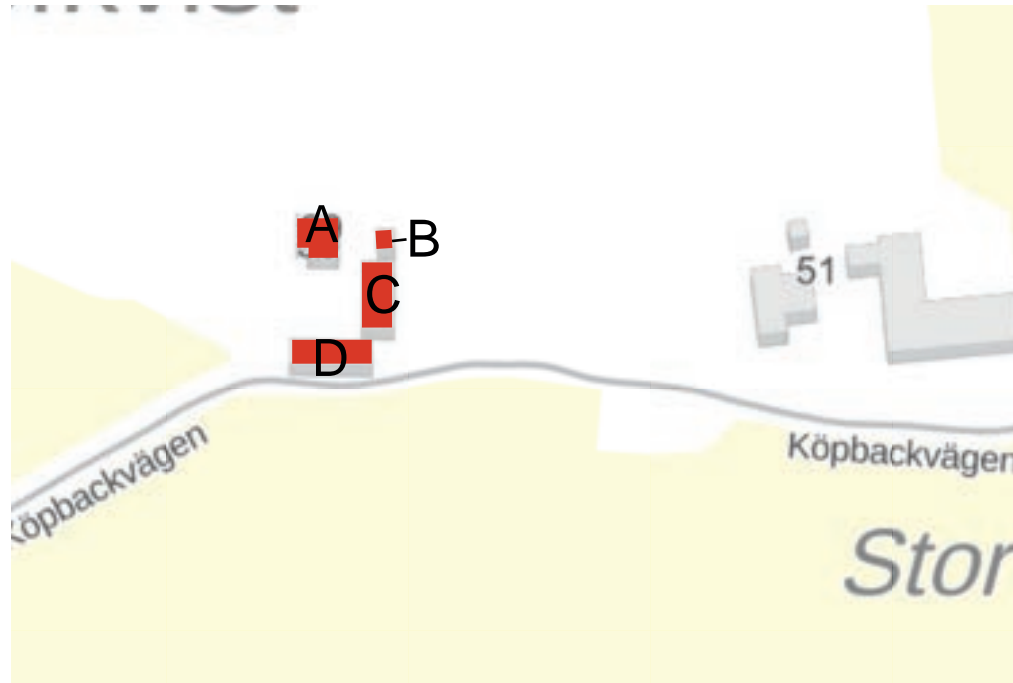
Luonnehdinta: Modernisoitu perinteinen talonpoikaistalo pihapiirissä, jota rajaa sekalaiset tallirakennukset.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Talonpoikaistalon perinteinen ilme on vääristynyt ulkoisen lisäeristämisen ja dominoivan laajennuksen myötä. Julkisivuilmeen palauttamista suositellaan. Oma tiettyä rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Maisemallisesti merkittävä sijainti tien varressa, mikä tuo sille maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 3 (keltainen)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana rakennuksena

Yllä: Talonpoikaistalon (A) alkuperäinen hahmo ja ilme on vääristynyt pihan puoleisen laajennuksen ja julkisivun modernisoinnin seurauksena.

Kohde nro 46.

49941000040019X

Wester

Osoite: Köpbacksvägen 39, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A), aitta (B), ulkorakennus (C), ulkorakennusrivi (D)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1922

Kerros-luku: 2

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Sokkeli: lohkokivi

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: vaakaviistoponttivuoraus

Väri: valkoinen, ruskeat nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: puoliaumattu katto, jossa puoliaumattu poikkipäätty

Kattomateriaali: saumapelti

Sisäänkäynti: luonteikas täyskorkea kuisti, jossa puoliaumattu katto

Kunto: hyvä

Aitta (B)

Vuoraamaton hirsirunkoinen aitta, punamullattu hirsipinta, valkoiset nurkkako-

Ylhäällä oikealla: Pihapiirillä on huomattavaa maisemallista arvoa osana Köpbacksvägenin tieympäristöä. Ulkorakennuksilla (C), kuvassa oikealla, ja (D), kuvassa vasemmalla tien varressa, on tässä merkittävä rooli.

telot ja listoitukset, keltainen luukku ja ovi. Harjakatto saumapellillä.

Ulkorakennus (C)

Osittain vuoraamaton hirsirunkoinen ulkorakennus, jossa paljaat nurkat, osittain rankarakenteinen, punamullattu, valkoiset nurkat ja listoitukset, keltaiset ovet ja ovet. Harjakatto peltikatteella.

Ulkorakennusrivi (D)

Vuoraamaton hirsirunkoinen ulkorakennusrivi, punamullattu hirsipinta, valkoiset nurkkakotelot ja listoitukset, keltaiset ovet ja ovet. Harjakatto peltikatteella. Matala sijainti suhteessa tienpintaan.

Luonnehdinta: Epätavallinen, amerikkalaisvaikutteinen talonpoikaistalo pienimittakaavaisessa pihapiirissä, jossa perinteinen L-mallinen ulkorakennusrivi rajaa pihaa tien suuntaan. Julkisivuilme ikkunoiden, ulkovuorauksen ja värityksen vaihdon myötä jokseenkin sotkuinen.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Uniikki talonpoikaistalo hyvin säilyneessä uus-

jakotilan pihakokonaisuus, jolla rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Julkisivuilmeen palauttamista suositellaan. Merkittävä sijainti tieympäristössä, mikä tuo kohteelle myös maisemallista arvoa. Ulkorakennuksen (D) sijainti aivan tien vieressä on erityisen tärkeä tieympäristön luonteelle.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana pihakokonaisuutena

Yllä: Talonpoikaistalo (A) on rakennettu amerikkalaisten esikuvien mukaan, mikä selittää sen epätavallisen ulkonäön.

Ylhäällä vasemmalla: Ulkorakennuksen(D) länsipäädystä on pikkumökki. Ulkorakennuksen pienellä mittakaavalla ja sen sijainnilla aivan tien varressa on ratkaiseva merkitys kohteen huomattavalle maisemalliselle arvolle.

Ylhäällä oikealla: Ulkorakennus (D) kuvassa oikealla pihalta katsottuna ja ulkorakennus (C) kuvassa taustalla.

Ohessa oikealla: Hirsirakenteinen vilja-aitta on hyvin säilynyt.

Kohde nro 47.

49941000050032E

Kock

Osoite: Köpbacksvägen 51, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A), aitta (B)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1917

Kerrosluku: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: lomalaudoitus

Väri: punainen, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: saumapelti

Sisäänkäynti: sisäänkäynti matalassa laajennuksessa vuodelta 1978

Kunto: hyvä

Aitta (B)

Vuoraamaton hirsirunkoinen aitta, valkoiset nurkkakotelot ja listoitukset, kel-

Ylhäällä oikealla: Talonpoikaistaloa (A) on laajennettu 1970-luvulla matalalla kulmittaisella sisäänkäyntisiivellä, joka dominoi sen ilmettä. Aitta (B) kuvassa taustalla oikealla.

tainen ovi. Harjakatolla kattopelti.

Luonnehdinta: Modernisoitu perinteinen talonpoikaistalo, jossa 1970-luvun laajennus.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Ilmeeltään vääristynyt perinteinen talonpoikaistalo uusjakotilalla, jolla tiettyä rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Julkisivuilmeen palauttamista suositellaan. Hyvin säilynyt aitta, joskin maalattu epäsopivalla maalityypillä, joka aikaa myöten rapauttaa alkuperäiset hirret. Maisemallisesti merkittävä sijainti tien vieressä, mikä tuo sille myös maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: Talonpoikaistalon alkuperäisosa merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana rakennuksen osana, aitta merkitään kulttuurihistoriallisesti arvokkaana rakennuksena

Ylhäällä vasemmalla: Talonpoikaistalo (A) pihasta katsottuna.

Ylhäällä oikealla: Hirsirakenteinen aitta (B) talonpoikaistalon pohjoispuolella on kärsinyt väärän maalityypin käyttämisestä.

Kohde nro 48.

49941000150006W

Dahlback

Osoite: Näverbackvägen 20, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: asuinrakennus (A)

Asuinrakennus (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1959

Kerrosluku: 1+ullakko

Sokkeli: betoni

Runko: puu

Julkisivumateriaali: kapea pystyviistoponttivuoraus

Väri: punainen, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: saumapelti

Sisäänkäynti: harjakattoinen 1950-60-luvun kuisti

Kunto: hyvä

Luonnehdinta: Luonteeltaan epäselvä asuinrakennus maa-/turkistilalla.

Ylhäällä oikealla: 1950-luvun lopun asuinrakennuksen (A) seurana on pitkiä ulkorakennuksia samalta ajalta..

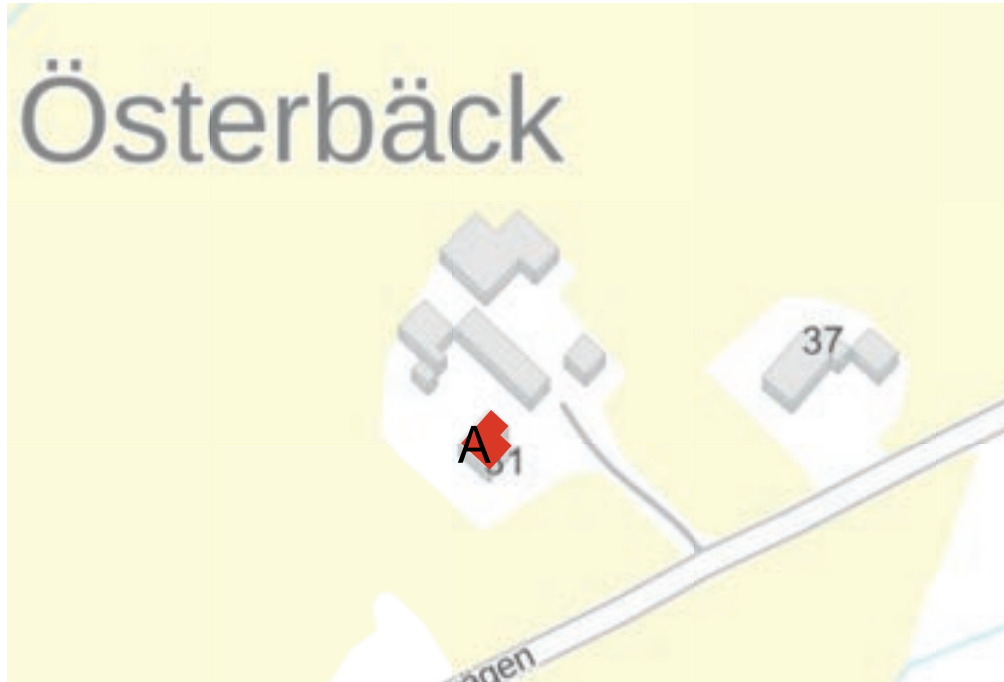
Säilyneisyys ja arvottaminen:-

Kulttuurihistoriallinen luokitus:-

Suojelutoimenpide: -

Ylhäällä oikealla: Asuinrakennus (A) 1950-luvun lopusta on rakennettu perinteiseen tyyliin, mutta julkisivumuutokset ovat muuttaneet sen ilmeen epäselväksi.

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Kohde nro 49.

49941000030002P

Anton Örn "Österbäck"

Osoite: Villvallvägen 31, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: asuinrakennus

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1931

Kerrosluku: 1+ullakko

Sokkeli: lohkokivi

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: rimalaudoitus

Väri: punainen, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: saumapeltikatto

Sisäänkäynti: kuisti vuodelta 1976

Kunto: hyvä

Luonnehdinta: 1920-30-luvun talonpoikaistalo aikakaudelle tyypillisessä piha-piirissä, jossa pitkä ulkorakennus.

Ylhäällä oikealla: 1930-luvun talonpoikaistalo (A) Villvallavägeniltä etelästä katsottuna.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Ilmeeltään säilynyt nuorempi talonpoikaistalo, jolla rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Maisemallisesti merkittävä sijainti tien vieressä, mikä tuo sille myös maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 2 (vihreä)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana rakennuksena

*Ylhäällä vasemmalla: 1930-luvun talonpoikaistalon (A) luonne on hyvin säilynyt myöhemmin rakennetusta kuistista huolimatta.
Ylhäällä oikealla: Talonpoikaistaloa ympäröi samanikäiset, huollon tarpeessa olevat ulkorakennukset.*

Kohde nro 50

49941000050032E

Enqvist

Osoite: Långstrandsvägen 43B, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: maatila

Aikaisempi inventointi: 1997

Inventoidut rakennukset: talonpoikaistalo (A), talousrakennus (B), ulkorakennus (C), makasiini (D)

Talonpoikaistalo (A)

Nykyinen käyttö: tyhjillään

Alkuperäinen käyttö: asuinrakennus

Rakennusvuosi: 1928

Kerrosluku: 1+ullakko

TIDORUM- arkitektur och byggnadsvård
Ruusa Viljanen Rossi, Stockholm

Sokkeli: lohkokivi/betoni

Runko: hirsi

Julkisivumateriaali: rimalauditus

Väri: punainen, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: musta saumapelti

Sisäänkäynti: aumakattoinen kuisti vuodelta 1952

Kunto: hyvä

Talousrakennus (B)

Pieni, lähes kuutiomainen ulkorakennus aumakatolla, sisäänkäynti keskellä ja

Ylhäällä oikealla: 1930-luvun talonpoikaistaloa (A) on modernisoitu sotien jälkeen, tässä pihatieltä katsottuna.

ikkunat molemmilla sivuilla. Punainen rimalaudoitus, valkoiset nurkat ja listoitukset, vihreät ikkunat, uudempi keltainen ovi, aaltopeltikatto.

L-mallinen ulkorakennus (C)

Pitkä rankarakenteinen ulkorakennus betonisokkelilla. Punainen rimalaudoitus, valkoiset nurkat ja listoitukset, valkoiset ikkunat, vihreät ovet. Harjakatto aaltopellillä.

Makasiini (D)

Vuoraamaton hirsirunkoinen 1800-luvun tyylinen makasiini, paljaat nurkat. Punainen hirsipinta, valkoinen listoitus, keltaiset luukut ja keltainen 1800-luvun alun tyyppinen lautaovi koristeellisin käsintaotuin heloin.

Luonnehdinta: 1930-luvun pihapiiri, jossa useita ulkorakennuksia ja vanhempi, mahdollisesti paikalle siirretty hirsirunkoinen makasiini.

Säilyneisyys ja arvottaminen: Aikakaudelle tyyppinen pihapiiri, jolla tiettyä rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Näkyvä sijainti, mikä tuo kohteelle

myös maisemallista arvoa.

Kulttuurihistoriallinen luokitus: 3 (keltainen)

Suojelutoimenpide: merkitään osayleiskaavaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana pihakokonaisuutena

Ylhäällä vasemmalla: Talonpoikaistalo (A) katsottuna pihasta.

Ylhäällä oikealla: Omintakeinen talousrakennus (B) jyrkkine aumakattoineen etelästä katsottuna.

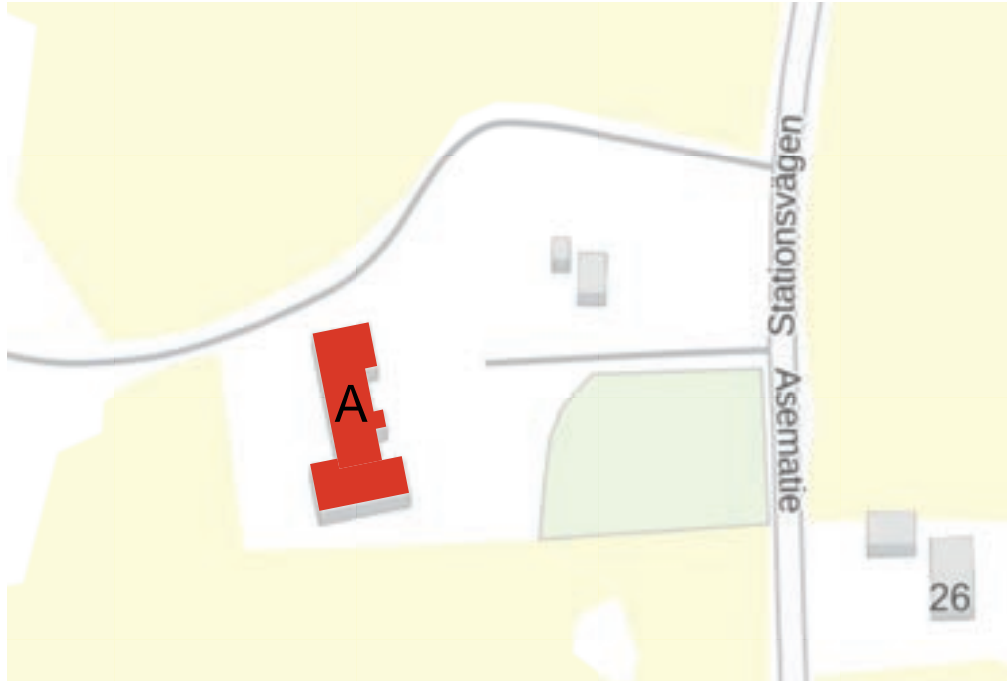
Seuraavalla sivulla:

Ylhäällä vasemmalla: L-mallinen ulkorakennus (C)

Ylhäällä oikealla: Kaksiosainen hirsirakenteinen makasiini (D) pellon laidassa on pihapiirin muita rakennuksia vanhempi.

Alhaalla: Makasiinissa on 1800-luvun lautaovi käsintaottuine saranoineen. Rakennukseen on myöhemmin puhkottu ajoportti.

Kohde nro 51

49941000050032E

Gamla Karkkimala lågstadium

Osoite: Asemaite 31, 65520 Helsingby

Kohdetyyppi: koulurakennus

Aikaisempi inventointi:-

Inventoidut rakennukset: koulurakennus (A)

Koulu (A)

Nykyinen käyttö: yhteistiloja ja asuntoja

Alkuperäinen käyttö: koulu

Rakennusvuosi: 1962

Kerrosluku: 1, asuinosa kellari+2

Sokkeli: betoni

Runko: betoni

Julkisivumateriaali: osittain rappauspinta, osittain julkisivutiili

Väri: beige maalattu sokkeli, luonnonvalkoinen julkisivurappaus, valkoiset ikkunat, lakatut puuovet, punatiilitehosteita

Kattomuoto: harja

Kattomateriaali: galvanisoitu saumapelti

Sisäänkäynti:

Kunto: hyvä

Rakennus- ja käyttöhistoria: Rakennettiin Karkkimalan kansakoulun uudeksi koulurakennukseksi, joka korvasi alkuperäisen puurakennuksen vuodelta 1921.

Ylhäällä oikealla: Vuonna 1962 rakennetun kansakoulurakennuksen pääjulkisivu kylätielle.

Piirustukset laati Gösta Bergman vuonna 1960. Hän toimi Vaasan kaupungin kaavoitusarkkitehtinä ja on suunnitellut muun muassa Vetokankaan kirkon vuodelta 1961. Koulutoiminta lakkasi vuonna 2001. Myytiin yksityisomistajalle ja toimii tänään kokoontumistiloina ja asuntoina.

Luonnehdinta: Koostuu kolmesta eri tavoin käsitellystä, peräkkäin ja suhteessa toisiinsa eri suuntaisesti asetetusta rakennusmassasta. Rakennukseen käydään sisään matalasta keskimmäisestä, yksikerroksisesta osasta, jossa sijaitsee ajalle tyypillisesti muotoiltu, punatiilitehostein korostettu sisäänkäynti. Keskiosan katolla on niin ikään tyypillinen leveä kattolyhty, jonka kautta sisäänkäynnin takana sijaitseva yhdistetty veisto- ja liikuntasali saa luonnonvaloa. Yksikerroksinen luokkahuonesiipi sijaitsee poikittain keskiosasta vasemmalle ja noudattaa sivukäytäväjärjestelmää. Suuret ikkunat kaakkoon tuo valoa siiven kolmeen luokkahuoneeseen. Kaksikerroksinen opettajinasuntolaosa sijaitsee poikittain keskiosasta oikealle ja sisältää neljä asuntoa. Poikittaiset sivusiivet rajaavat keskiosan eteen matalan tilan, joka korostaa keskiosan keskellä sijaitsevaa sisäänkäyntiä jonkun verran. Tilaohjelma on pienehkölle maaseutukoululle tyypillinen.

*Ylhäällä vasemmalla: Matalan keskiosan punatiilitehosteinen sisäänkäynti kattolippaan alla, sekä liikuntasalia valaiseva aikakaudelle tyypillinen kattolyhty.
Ylhäällä oikealla: Koulurakennukseen kuuluvat opettajien virka-asunnot sijaitsivat rakennuksen kaksikerroksisessa, valkoiseksi rapatussa siivessä.*

